

تاق بازرگان

مشهد

وابسته به اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی جمهوری اسلامی ایران
دوره جدید / شماره ۴۰ / پاییز ۱۳۹۶

ارزیابی هیأت نمایندگان اتاق خراسان رضوی از شورای گفت‌وگو:

مصوبات مهم، ضمانت اجرا در ابهام

روزهای پر کار کمیسیون‌های اتاق مشهد

با نمایندگان مجلس شورای اسلامی

موفقیت طرح منطقه‌بندی در گرو توجه به سرمایه اجتماعی

اقتصاد عمان و روابط دو جانبه با ایران و جهان

افق‌ها و چالش‌های سرمایه‌گذاری در ایران

مقابله با بحران آب در دشت مشهد

پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی، فرصت یا تهدید

فهرست اسامی صادرکنندگان نمونه

کشوری و استانی خراسان رضوی

We make it possible

We make the future

HUTCHINSON
WORLDWIDE
&
PART LASTIC
GROUP

JV

HUTCHINSON® PART LASTIC®

Since 1853

Since 1981

**اولین تامین کننده قطعات خودرو
(7-Modules) A (تبه)**

ما آینده را میسازیم

بزرگترین تولیدکننده قطعات صنعتی لاستیکی در ایران خودرو (سپکو)، سایپا (سازه گستر)، رنو پارس، کرمان خودرو و... در استان خراسان دارای گواهینامه های بین المللی استاندارد ISO TS 16949:2009 و استاندارد ISO 9001:2008 و دارای گرید A سپکو شریک تجاری شرکت هاچینسون فرانسه

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، خیابان فتحی شقاقی، میدان سلماس، جنب بانک ملت، شماره ۴
تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۱۹۵۴-۵ نامبر: ۰۲۱-۸۸۰۲۳۴۷۱

کارخانه: خراسان رضوی - چناران - شهرک صنعتی - بلوار صنعت - نیش صنعت ۱۷
تلفن: ۰۵۱-۶۱۳۹۱۷۱ نامبر: ۰۵۱-۶۱۳۹۱۷۲

www.partlasticgroup.com

ایزوگام شرق

ISOGUMESHARGH

- واحد نمونه اداره استاندارد و صنایع
- اخذ تندیس استاندارد و مصالح ایمن
- اخذ تندیس بهترین های ساخت و ساز
- دارای نشان استاندارد ملی ایران
- انتخاب مسئول نمونه کنترل کیفی
- عضو رسمی سازمان کیفیت آسیا و اقیانوسیه

www.isogumeshargh.com

info@isogumeshargh.com

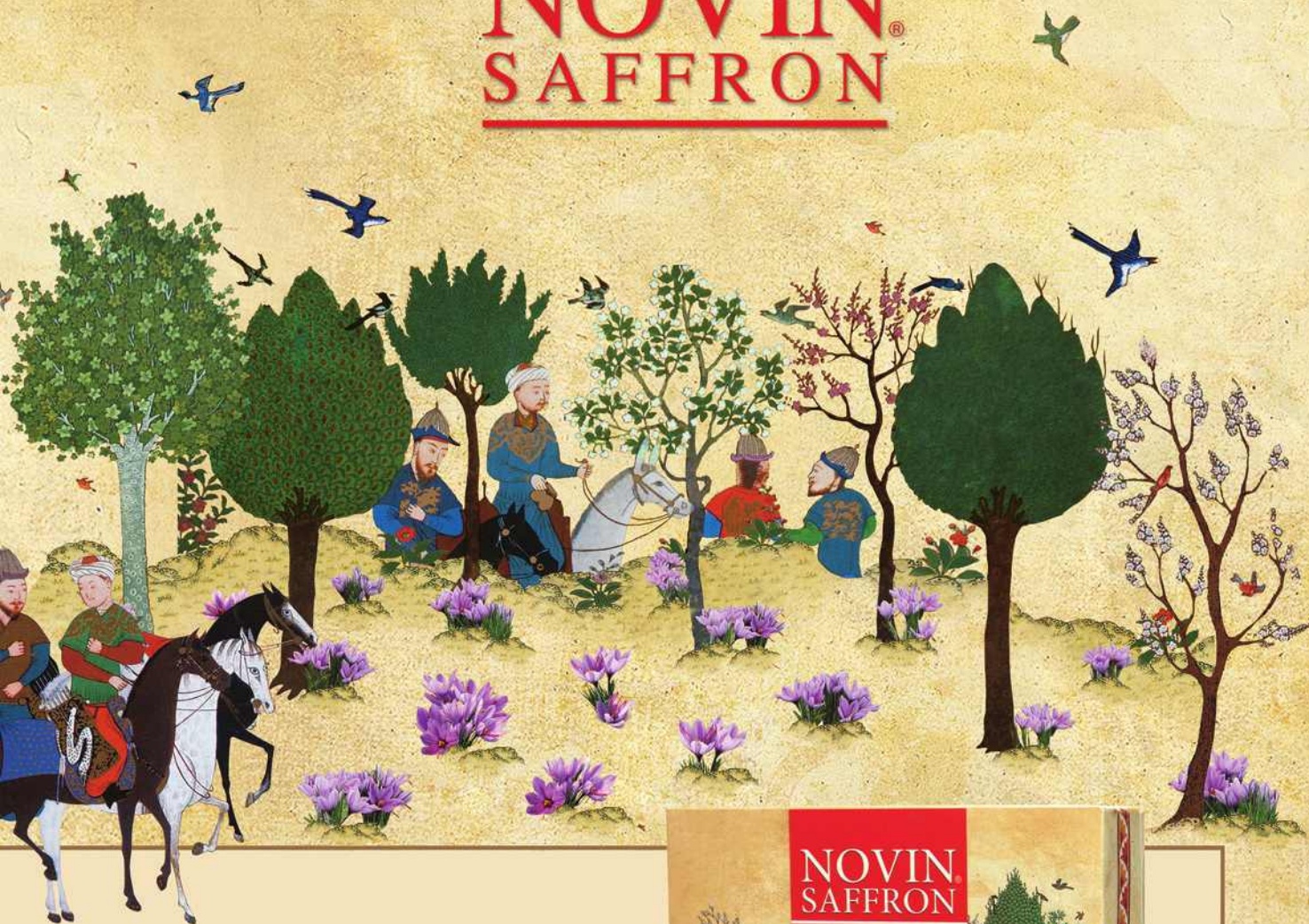
سامانه پیامک: ۳۰۰۰۸۰۴۰

دفتر مرکزی: مشهد - خیابان آبکوه - بین آبکوه ۲۲ و ۲۴ پلاک ۵۱۰ تلفن: ۰۵۱-۳۸۰۴۰

دفتر تهران: خیابان آفریقا - بن بست شاهرخ - پلاک ۳/۳ واحد ۱۰۲ - تلفن ۰۲۱-۲۷۰۹

دفتر اصفهان: بزرگراه کاوه - خیابان بهارستان پلاک ۱۲۷ تلفن: ۰۳۱-۳۴۴۲۴۴۲۷

NOVIN[®] SAFFRON

saffron@novinsaffron.com

novinsaffronco

09123317008

novinsaffronco

کارخانه: مشهد، شهرک صنعتی توس، نیش اندیشه ۶، پردیس نوین زعفران

تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۵۳۱۴۷ فکس: ۰۵۱-۳۲۲۵۵۲۲۶

دفتر خدمات مشتریان تهران: اتوبان شهید چمران، پارک وی، خیابان جوانان، ابتدای خیابان ب بلاک ۱، طبقه سوم، واحد ۷

تلفن: ۲۲۰۱۵۸۰۰-۲۲۰۱۱۷۰۰-۲۲۰۱۱۸۰۰

نوین زعفران

ابا حریکی فرکس و زعفران
همیش آنکس که بابوی خوش
هی رفت با سنگ صد آیش
که تا نورد گامان کجای
نشاند بر آن شاه فرخ
چو بشید شیرین که آمد
پیش سپاه آن حمادار شاه
یکی زرد پیر این سبکبوی

.....

فریدون چو شد بر جهان کاکار
ندانست جز خویشتن شهریار
بر رسم کیان تاج و تخت می
یار است با کج شانشای
زمانه بی اندوه کشت از بدی
گر قند هرکس راه ایزدی
نشستند فرزا محان شاد کام
گر قند هرکس زیاقوت جام
بفرمود تا آتش افروختند
همه غضرو زعفران سوختند

کردار را تجارت سیم و کابل مشهد

شرکت صنایع کابل
مشهد سیم و کابل

وابسته به گروه سرمایه‌گذاری سیم و کابل مشهد

Mashad
Wire & Cable Co.

Tower of H.V. Cables 10-63 K.V

با یک ربع قرن تجربه بر ندر صنعت سیم و کابل

تولید برتر ← گارانتی معتبر ← همکاری مستمر

- برگزیده آزمایشگاه همکاری نمونه استاندارد در سال ۹۲ ← واحد نمونه صنعتی استانی در سال ۹۳، ۹۴ و ۹۵
- صادر کننده نمونه سیم و کابل در سال ۹۲، ۹۳، ۹۴ و ۹۵ ← مرکز تحقیق و توسعه (R&D) برتر کشور در سال ۹۵
- دارنده تاییدیه حضور در لیست سازندگان انواع سیم و کابل های برق، قدرت، ابزار دقیق، شرکت های ملی نفت و گاز و پتروشیمی ایران
- کسب رتبه نخست کیفی در تولید محصولات سیم و کابل از سازمان ملی استاندارد ایران از سال ۱۳۷۸ تا کنون (۱۰ دوره)

کسب گواهی نامه و تندیس حمایت از حقوق مصرف کنندگان در سال ۱۳۹۶

تولید کننده انواع سیم و کابل فشار ضعیف، متوسط و فشار قوی (10-63kV)

در خطوط انتقال و توزیع برق ← صنایع نفت و گاز و پتروشیمی ← صنایع مخابراتی و ابزار دقیق ← صنایع برق و الکترونیک ← صنایع دریایی و راه آهن ← صنایع آب و سدها

- نشانی کارخانه: مشهد مقدس، شهرک صنعتی توس، فاز یک
 تلفن: ۰۵۱-۳۵۴۱ ۳۲۷۷-۹ و تلفن: ۰۵۱-۳۵۴۱ ۱۴۰۰-۱ فکس: ۰۵۱-۳۵۴۱ ۴۸۴۴ telegram.me/mashadcable
 info@mashadcable.ir
- نمایندگی های مشهد
(۱) تلفن: ۰۵۱-۳۲۲ ۱۳۳ ۹۵ / فکس: ۰۵۱-۳۲۲ ۲۵۸ ۵۵	(۳) تلفن: ۰۵۱-۳۷۲ ۴۶۳ ۴۳ / فکس: ۰۵۱-۳۷۲ ۷۰۰ ۸۸
(۲) تلفن: ۰۵۱-۳۲۲ ۲۹۶ ۰۸ / فکس: ۰۵۱-۳۲۲ ۵۳۸ ۳۰	(۴) تلفن: ۰۵۱-۳۷۲ ۱۹۲ ۴۰-۲ / فکس: ۰۵۱-۳۷۲ ۶۷۱ ۷۱
- نمایندگی های تهران
(۱) تلفن: ۰۲۱-۶۶ ۳۴۱ ۸۰۶-۸ / فکس: ۰۲۱-۶۶ ۳۴۱ ۸۰۹	(۲) تلفن: ۰۲۱-۶۶ ۷۳۵ ۸۸۸ / فکس: ۰۲۱-۶۶ ۷۳۶ ۱۹۰
(۳) تلفن: ۰۲۱-۶۶ ۳۴۰ ۴۰۱-۲ / فکس: ۰۲۱-۶۶ ۳۴۰ ۴۰۳	

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

نامه

تجارت

مشهد

شماره ۴۰ / پاییز ۱۳۹۶

صاحب امتیاز:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

رئیس شورای سیاست گذاری:
مهندس غلامحسین شافعی

شورای سیاست گذاری:
مهندس غلامحسین شافعی
مهندس حسین محمودی
مهندس سید محمد بحرینیان
محمدحسین روشنگر
مهندس علی کیبیر
حمیدرضا شوشتریان

همکاران تحریر به این شماره:

کمال اطهری
دکتر علی مختاری
دکتر جواد طباطبایی
مهندس سید محمد بحرینیان
دکتر سعید رضا خداشناس
همراه با آثاری از: دکتر مسعود نیلی/دکتر مرتضی ایماتی راد
دکتر محمد پیری بهکیش/دکتر پویا ناظران
دکتر سریع القلم/دکتر سهراب دل انگیزان

سردبیر:

حمیدرضا شوشتریان

مدیر اجرایی:

غلامرضا عطایی

سرپرست گروه خبر و گزارش:

حسین کوهزاد

همکاران خبر:

ف. مصطفوی/سید حیدر رضوی
ایوذر اخلاق دوست/فاطمه آستانی
محمدپارسا/رضاقدسی/مرضیه صاحبی

طراحی جلد و صفحه آرایی:

سید حسن موسوی

گروه ترجمه:

زهرا لیزشکی

ویرایش:

احمد حسین زاده

عکس:

محمد سعید شاکری/رضا عباسی/قاسم علیزاده

امور بازرگانی: محمد سعید شاکری

تلفن: (داخلی ۲۲۰) ۰۵۱۳۲۲۵۲۰۹۲

نشانی: مشهد، خیابان امام خمینی، مقابل بانک ملی مرکزی

تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۱۶۰۰ - ۳۲۲۵۲۰۹۱

mccima.com

info@mccim.com

شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۸۲۵۵۵

امور چاپ: چاپخانه گوتمبرگ

نشریه اتاق در ویرایش و کوتاه کردن مطالب دریافتی آزاد است.
نوشته‌ها و عقاید نویسندگان الزاماً دیدگاه نشریه نمی‌باشد.

یادداشت

صادرات و هزار راه نرفته / ۶

گزارش ویژه

بازارهای جدید صادراتی باید توسط تجار خراسان رضوی تعریف شود (استاندار خراسان رضوی) / ۷۱

بازارهای صادراتی استان در محاق (میزگرد برگزار شده در اتاق مشهد) / ۸

اسامی صادرکنندگان نمونه کشوری و استانی خراسان رضوی / ۱۳

زیرساخت‌های صادراتی خراسان رضوی / ۱۴

آمار صادرات و واردات ایران و افغانستان در پنج ماهه نخست سال جاری / ۱۶

تحلیل ۵ ماهه صادرات زعفران، پسته و کشمش / ۱۷

برآوردی از سهم دانش و فناوری در صادرات / ۲۰

تحلیل تجارت خارجی کشور در پنج ماهه نخست سال جاری / ۲۴

ارزیابی هیات نمایندگان اتاق مشهد از شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان (مصوبات مهم، ضمانت اجرا در ابهام) / ۲۸

گزارش کمیسیون‌های کشاورزی، صنعت و معدن، با اعضای کمیسیون‌های کشاورزی، صنعت و معدن مجلس شورای اسلامی / ۳۴

گزارش از چهل و سومین نشست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان / ۴۴

تجارت خارجی

اقتصاد عمان و روابط دوجانبه با ایران و جهان / ۴۶

سرمایه گذاری در عمان / ۵۰

میزگرد

ایجاد ارتباط سازنده میان ارگان بخش‌های گردشگری اولویت کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق مشهد / ۵۶

مقالات

چگونگی پیدایش و رشد ابر چالش‌های اقتصاد ایران / ۵۹

راه مقابله با بحران آب در دشت مشهد / ۶۲

بازار جایگزین سرورده گزاری در بانک‌ها / ۶۶

افق‌ها و چالش‌های سرمایه‌گذاری در ایران / ۶۷

نگرشی بر راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت و معدن / ۷۰

گفت‌وگو

موقعیت طرح منطقه بندی در گروهی توجه به سرمایه اجتماعی (در گفت‌وگو با کمال اطهری) / ۷۲

سعی ما این است که نتیجه پژوهش کاربردی و قابل استفاده برای ذی‌نفعان اتاق باشد.

(مهندس محمد سیادت رئیس شورای پژوهش اتاق مشهد) / ۷۴

چالش‌های اقتصاد ایران با نگاهی به نظام بانکی (گفت‌وگو با سید محمد بحرینیان) / ۷۶

معرفی کمیسیون‌ها و تشکل‌های وابسته به اتاق

تدوین و پیشنهاد اصلاح قانون معادن و صنایع معدنی به مجلس شورای اسلامی توسط کمیسیون معدن و صنایع معدنی / ۸۰

خوشبختانه کمیته ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی استان تشکیل شده است / ۸۲

اخبار اتاق

همراه با اتاق در سه ماه دوم سال جاری / ۸۴

گزارشی از چهل و پنجمین نشست هیات نمایندگان اتاق مشهد / ۹۰

مقالات

پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی با فرصت یا تهدید / ۹۲

سر نوشت مبهم توسعه در غیاب آینده‌پژوهی / ۹۵

جای مادر بر برنامه‌های اقتصادی بلندمدت همسایگانمان / ۹۸

مدیریت یکپارچه منابع آب راهکار عبور از بحران / ۹۹

تجارت خراسان در اواخر دوران پهلوی / ۱۰۰

اقتصاد ایران

اقتصاد ایران در یک نگاه / ۱۰۲

گزارش آنکتاب از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان و ایران / ۱۰۴

چشم‌انداز رشد اقتصاد ایران / ۱۰۸

نگاهی به رشد تجارت الکترونیک در سال‌های اخیر / ۱۱۰

قراردادهای بین‌المللی پسابرجامی ایران / ۱۱۲

آمار، قواین و نماشگاه‌ها

نمایشگاه‌های جهانی بازرگانی، صنعت و معدن، گردشگری، حمل‌ونقل و کشاورزی / ۱۱۳

فهرست خدمات اینترنتی گمرک ایران / ۱۱۵

بسته حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی / ۱۱۷

غلامحسین شافعی
رئیس اتاق ایران و خراسان رضوی

صادرات و هزار راه نرفته

صادرات مانند سایر بخش‌های اقتصادی با مشکلاتی مواجه است اما آسیب‌پذیری این بخش در مواجهه با تلاطم‌های اقتصادی و سیاسی و فضای کسب و کار به مراتب بیشتر است. بخش قابل توجهی از حجم صادرات ما به محصولات کشاورزی و مواد خام معدنی تعلق دارد که به دلایلی مانند بحران آب و فشرده‌گی رقابت در عرصه مواد خام که شاید در آینده در بازار رقابتی این محصولات توفیق چندانی نداشته باشیم، چرا که یکی از جذابیت‌های صادراتی آن داشتن یارانه است. به این دلیل باید با نگاهی تازه به بخش تولید کشور داشته باشیم و توسعه صادرات صنعتی را مورد توجه قرار دهیم.

مطابق گزارش‌های بانک مرکزی ارزش متوسط هر تن کالاهای صادراتی ما ۳۴۱ دلار در مقابل ۱۳۰۸ دلار ارزش متوسط کالاهای وارداتی است و این یعنی کالاهای ایرانی با ارزش افزوده پایین‌تری صادر می‌شوند. سهم ما از صادرات جهانی ۰.۳۴ درصد است که اگر نفت را جدا کنیم به ۰.۲۴ درصد می‌رسد در حالی که با توجه به قابلیت‌ها و موقعیت‌هایی که ایران از آن برخوردار است، سهم ما از صادرات جهانی می‌تواند در میان مدت به رقم‌های بسیار بالاتری برسد.

باید پذیرفت که صادرات نوک پیکان توسعه اقتصادی کشور است که در بند دهم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی هم به اهمیت این مقوله تأکید شده، بدیهی است صادرات زمانی می‌تواند موفق باشد که تولید کشور پشتوانه قوی داشته باشد.

پیشرفت در تعاملات جهانی برای توسعه صادرات اهمیت وافری دارد، البته مسأله در این زمینه در سال‌های اخیر موفقیت خوبی داشته‌ایم و دولتمردان به‌ویژه رئیس‌جمهور و وزیر امور خارجه به نحو قابل توجهی بخش خصوصی را در کنار دیپلماسی اقتصادی قرار داده‌اند و در اکثر مذاکرات بخش خصوصی با موقعیت ویژه خود حضور یافته است؛ اما این کار باید شتاب و عمق بیشتری گیرد و به صورت سیستمی و فراگیر باشد، ما در اتاق بازرگانی حضور و استفاده حداکثری از سازمان‌های بین‌المللی را مورد توجه قرار داده‌ایم و در اکو، WCF و اتاق‌های بازرگانی جاده ابریشم حضور داشته‌ایم و این حضورها به توسعه صادرات کمک کرده است.

از سوی دیگر قیمت تمام‌شده بالای کالاهای تولیدی، عقب بودن بخش تولید از نظر تکنولوژیکی در مقایسه با تولید دیگر کشورها از مهم‌ترین مشکلات است. فرسودگی ماشین‌آلات و مصرف بالای انرژی و عدم عضویت در سازمان تجارت جهانی از مهم‌ترین عواملی هستند که قیمت تولیدات ایرانی را بالا برده است. این در شرایطی است که اکثر کشورهای هدف با رقبای ما قراردادهای تجارت ترجیحی یا آزاد امضا کرده‌اند و امتیازاتی به آنها داده‌اند اما ما هنوز با بعضی از کشورهای همسایه این قراردادها را نداریم که امیدواریم هر چه زودتر اجرایی شود.

هزینه بالای حمل و نقل و سرعت پایین آن از مشکلات دیگری است که ما برای نشستن در جایگاه مناسب صادراتی نیازمند توجه ویژه به این بخش هستیم و باید بر روی رفع مشکلات آن تمرکز کنیم. امیدواریم در یک شرایط هماهنگ، با باور به بخش خصوصی به عنوان یک بازیگر و نه بازی شونده و استفاده از این ظرفیت در تصمیم‌گیری‌ها، شرایطی متفاوت از گذشته برای توسعه صادرات رقم زنیم. چرا که هنوز برای رسیدن به جایگاهی مطلوب هزار راه نرفته در پیش رو داریم.

استاندار خراسان رضوی:

بازارهای جدید صادراتی باید توسط تجار خراسان رضوی تعریف شود

بر اساس آخرین گزارش منتشره مرکز آمار ایران تا تابستان ۱۳۹۶، نرخ مشارکت استان نسبت به تابستان سال گذشته رشد ۲,۷ درصدی را داشته و به لحاظ رتبه مشارکت اقتصادی در کشور، خراسان رضوی رتبه ۵ کشور و از لحاظ رتبه نرخ اشتغال در کشور نسبت به تابستان ۱۳۹۵ با ۹ رتبه بهبود به رتبه ۱۰ کشوری در نرخ اشتغال رسیده ایم که این مهم با پیگیری و همت مستمر و همکاری بخش خصوصی منجر به کاهش نرخ بیکاری استان از ۱۲,۵ درصد در تابستان ۱۳۹۵ به ۱۰,۱ درصد در تابستان ۱۳۹۶ و ۲,۴ درصد کاهش شده است.

علیرضا رشیدیان در جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی ضمن بیان مطلب فوق، افزود: همچنین نرخ بیکاری تابستان سال جاری نسبت به بهار امسال ۴,۲ درصد کاهش را نشان می دهد. آمار شاغلان استان نیز به مرز ۲ میلیون و یکصد و پنجاه هزار نفر رسیده که نسبت به تابستان سال ۱۳۹۵ حدود ۱۹۲ هزار نفر شغل جدید در استان ایجاد شده است.

استاندار خراسان رضوی اظهار داشت: با توجه به نرخ مشارکت اقتصادی بالای استان برنامه ریزی لازم برای ایجاد ۱۶۰ هزار شغل جدید در سال ۹۶ با تعیین وظایف مشخص دستگاه ها انجام شده که انتظار می رود بخش خصوصی و دستگاه های اجرایی متولی حوزه اقتصاد با جدیت بیشتری این مهم را پیگیری کنند. وی برگزاری نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران با محوریت خراسان رضوی در آلماتی پایتخت اقتصادی کشور قزاقستان با حضور ۳۶ شرکت ایرانی در تمامی گروه های کالایی از ۱۲ تا ۱۶ مهرماه سال جاری به مدت ۴ روز را موفق ارزیابی کرد و گفت: گروه های کالایی حاضر در نمایشگاه شامل ماشین آلات و مصالح ساختمانی، انرژی، عمران و راه سازی و خدمات شهری، خودرو و صنایع وابسته حمل و نقل و ترافیک و معدن، محصولات و صنایع غذایی، تجهیزات و خدمات پزشکی و دارویی، تجهیزات دامپروری و کشاورزی، لوازم خانگی، مصنوعات پلاستیکی و چوبی، محصولات آرایشی و بهداشتی، موکت و کف پوش بود.

استاندار خراسان رضوی خواستار حضور جدی تر نمایندگان بخش خصوصی در سفرهای خارجی شد و افزود: نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران با محوریت استان به زودی در کازان مرکز جمهوری تاتارستان کشور روسیه برگزار خواهد شد. این نمایشگاه نخستین نمایشگاه کشور در تاتارستان خواهد بود. رشیدیان تاکید کرد: انتظار می رود با محوریت تشکل های بخش خصوصی استان شاهد حضور واحدهای برتر و توانمند تولیدی استان در حوزه صنایع غذایی در نمایشگاه مذکور باشیم.

استاندار خراسان رضوی خاطر نشان کرد: در سال جاری ۱۵ طرح سرمایه گذاری خارجی به ارزش ۴۷۷,۸ میلیون دلار جهت اخذ مجوز سرمایه گذاری خارجی ارسال شده که از این تعداد مجوز ۱۱ طرح به ارزش ۳۴ میلیون و ۲۵۰ هزار دلار ابلاغ و مابقی در دست بررسی است. همچنین طی مدت مذکور عملیات اجرایی برای تحقق تعداد ۶ طرح سرمایه گذاری خارجی آغاز و سه طرح نیز به بهره برداری رسیده است.

رشیدیان ادامه داد: میزان صادرات استان طی ۶ ماهه اول سال ۹۶ معادل ۱,۰۳۶ میلیون تن به ارزش ۸۴۴ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر ارزشی ۱۰ درصد رشد را نشان می دهد. میزان واردات استان طی ۶ ماهه اول سال ۹۶ معادل ۱۳۴ هزار تن به ارزش ۱۶۴ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۹ درصد و از لحاظ ارزش ۲ درصد کاهش را نشان می دهد.

میزان صادرات استان طی ۶ ماهه اول سال ۹۶ معادل ۱,۰۳۶ میلیون تن به ارزش ۸۴۴ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر ارزشی ۱۰ درصد رشد را نشان می دهد. میزان واردات استان طی ۶ ماهه اول سال ۹۶ معادل ۱۳۴ هزار تن به ارزش ۱۶۴ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۹ درصد و از لحاظ ارزش ۲ درصد کاهش را نشان می دهد

در میزگرد اختصاصی اتاق مشهد عنوان شد:

بازارهای صادراتی استان در محاق

در ادامه برگزاری میزگردهای تخصصی در اتاق مشهد این بار به مناسبت روز ملی صادرات از مهمانانی دعوت به عمل آمده که هر کدام دستی در آتش این رقابت جهانی دارند، آقایان مهندس حمیدی رئیس انجمن مدبران صنایع خراسان رضوی و کارآفرین نمونه استان، آقای روشنگر، رئیس اتحادیه صادرکنندگان استان و رئیس کمیسیون تجارت اتاق و صادرکننده نمونه استان، آقای دکتر لطفعلی بور، رئیس گروه آموزش و اسناد تمام گروه اقتصاد دانشگاه فردوسی، آقای مظلوم معاون گمرکات خراسان رضوی و آقای نبی زاده نایب رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان و صادرکننده، مجری-کارشناس این میزگرد آقای حمیدرضا شوشتریان و غابین جلسه نیز مسوولین سازمان صنعت، معدن و تجارت و همچنین کارشناسان استانداری خراسان رضوی بودند.

ایران کلیه اجزای حاکمیت باید این اعتقاد را داشته باشند که صادرات از چاه نفت برای این مملکت واجب تر است. اگر در هر استانی چند نفر صادرکننده توانمند هستند به آن ها باید بیشتر توجه شود. اگر مواد درخواستی آن ها تأمین شود پرچ تولید هم به حرکت درمی آید و به ما نیز کمک می شود که تولیدمان بیشتر گردد. تولید باید بازار داشته باشد.

● جنابعالی می فرمایید صادرکننده اگر فعال شود می تواند تولیدکننده را نیز فعال کند. صادرکننده می گوید که قیمت تولید داخلی گران است، ما قادر به رقابت نیستیم. پاسخ شما چیست؟

شما وقتی احساس ناراحتی می کنید به بیمارستان می روید و انواع آزمایش ها را انجام می دهید بعد از آن مشکل پیدا می شود و درمان می شوید. تولید ما مریض است. صادرات می گوید تولید باید قیمت تمام شده و کیفیت را بهتر کند. سخن به حقی است. برای این که صادرات قوی داشته باشیم همه چیز داریم اما نرم افزار کافی موجود نیست. راهکارهای زیادی است که کارشناسان مربوطه باید بنشینند و از خلال مشکلات آن را استخراج کنند، اگر این گونه نشست ها و جلسات بازدهی نداشته باشد اتلاف وقت است.

● ضمن سپاس از همه عزیزان، اجازه می خواهم گفتگو را از تولید شروع کنیم از جناب آقای مهندس حمیدی، بفرمایید که نگاه شما به عنوان تولیدکننده به رویکرد رقابتی و صادراتی در تولید کشور چیست؟

مهندس حمیدی: به نظر من باید از تولیدکننده و صادرکننده که در کارزار رقابت جهانی هستند به عنوان سرباز یاد کرد چرا که در یک جنگ تمام عیار اقتصادی شرکت می کنند با این تفاوت که گاه سرباز به دلیل شغل و وظیفه خود می جنگد اما کارآفرین به خاطر عشق به مملکتش. ما می خواهیم بازارمان را از ترک ها، چینی ها و کسانی که به دلیل غفلت و تحریم ها وارد شده اند، پس بگیریم. در این جنگ به غیر از شهامت و ایمان فکر هم می خواهد. اگر می خواهیم ایران مستقل باشد و تحت تأثیر غرب و یا شرق نباشد و مردم آن در رفاه قرار گیرند باید صادراتمان را قوت بخشیم با راهکارهای تجربه شده. برای نمونه دوره جهش ژاپنی ها هم زمان بود با حضور امیرکبیر در ایران، متأسفانه این اصلاح گر به دلایلی که همه می دانیم فرصت خدمت نیافت اما ژاپنی ها رشد جهشی خود را کلید زدند.

به عنوان مثال ژاپنی های بهترین برنج دنیا را در ژاپن تولید می کنند. چرا که روزی برنج خوب خود را صادر و برنج در جهدو برای مصرف وارد می کردند. این اعتقاد ژاپنی ها بود که صادرات را داروی اصلی ژاپنی شدن می دانستند. در

● **بسی جرابعضی ها در کشور ما از جمله جنابعالی با همین شرایط موفق هستند و بعضی ها خیر؟**

در تمام دنیا در میدان های مسابقه دو، صد نفر شرکت می کنند و یک نفر اول، یک نفر دوم و یک نفر سوم و فردی نیز نفر صدم است. علت موفقیت این است که نفر اول بیشتر دویده. ما باید فرهنگمان را درست کنیم که باور کنیم کسی که موفق نشده تلاش کمتری کرده است و نباید جایزه دهنده های برتر را بگیرد؛ اما گاه این توقع است که تولید کننده با هر کیفیت و قیمتی حمایت و حتی تشویق شود.

● **جناب آقای روشنگر شما به عنوان صادر کننده که دسنتی هم در تولید دارید بفرمائید چه کنیم که قیمت تمام شده کاهش یابد؟**

آقای روشنگر: سال ها قبل برخی که از ایران به سوریه سفر می کردند همراه خود تسبیح و انگشتر و پسته می بردند و آن ها را می فروختند و بخشی از هزینه سفرشان را تأمین می کردند. بعدها متوجه شدم که سوریه یکی از مراکز تولید پسته است؛ اما مصرف پسته داخلی در سوریه ممنوع بود چون یکی از منابع درآمد ارزیشان بود که انحصاری به دو کشور فروخته می شد. چالش ها و الزامات مادر صادرات چیست؟ یکی از آن ها قیمت تمام شده است. وقتی کشوری به مقصد قاچاق کالا تبدیل شد معنای صادرات در آن کشور از

شخص دولت نیست. حاکمیت، شامل قوه قضائیه، مجلس، سپاه، ارتش، آموزش و پرورش و غیره است. به نظر من افزایش هزینه های سربار به تولید کالای صادراتی ۲۰ درصد به عهده بخش خصوصی مرتبط است و ۸۰ درصد ناشی از هزینه های تحمیل بخش دولتی است که از کل دنیا بیشتر می باشد. مطالعه کنید که هزینه دولت ژاپن نسبت به درآمد کشور چه میزان است. کمتر از ۱۲ درصد. ولی در کشور ما هر چه درآمد داریم. صرف هزینه های دولت می شود پس اولین چالش صادرات هزینه بالاسری مدیریت دولتی است. ما به جایی رسیدیم که برای فعالیت عمرانی که می تواند اشتغال ایجاد کند بودجه ای کافی در همین برنامه سال جاری نداریم؛ بنابراین چگونه می توانیم صادراتی شایسته انجام دهیم.

● **هدف گذاری صادراتی در دنیا بر چه اصولی استوار است**

دکتر لطفعلی یور: با این بیانات دوستان مشخص می شود سیستم تولیدی ما سیستم مبتنی بر عشق، علاقه و تعصب است؛ یعنی انگیزه این نسل از بزرگانی که تشریف دارند و در مراکز تولیدی سرمایه گذاری کرده اند در مرحله ای اول عشق و علاقه به مملکتشان است، اما همه ی عوامل تولید را نمی توانیم بگوییم که این انگیزه را پیدا کرده به این فهم و درک رسیده باشند. اگر این طور بود دنیا شکل دیگری می شد. پس بزرگواران باید عنایت داشته

مهندس حمیدی
رئیس انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی:

ما می خواهیم بازارمان را
از ترک ها، جینی ها و کسانی که
به دلیل غفلت و نحریم ها وارد شده اند،
بسی بگیریم. در این جنگ
به غیر از شهامت و ایمان
فکر هم می خواهد

باشند که اولاً همه به اندازه شما درگیر نیستند. البته هنگامی که به تولید وارد شدی اگر تلاش نکنی موفق نمی شوی. به نظر من چیزی که مهم تر است استراتژی اقتصادی است. در سال ۸۴ که کشور به سند چشم انداز رسیده بود رئیس جمهوری امور کشور را به دست گرفت که توجهی به این برنامه نداشت و راهبردی دیگری برای خودش داشت. اگر برنامه ای نداشته باشی حاکمیت معنی ندارد.

کره بعد از ما شروع کرد و چهار هدف گذاری در استراتژی اقتصادی خود تدوین کرد، کشتی سازی، صوتی و تصویری، خودرو و امثال آن. از چهار هدف، در سه تای آن اگر نفر اول نباشد، دوم است. بندر هامبورگ آلمان روزی قطب اول کشتی سازی دنیا بود، اکنون کره ای ها جلو افتاده اند. هند همین طور، آمریکا نیز که به ظاهر بی در و پیکر ترین کشور هست استراتژی دارد و بر اساس آن عمل می کند. آن ها سند صدساله دارند. به ظاهر دولت های مختلف در آن کشور به سر کار می آیند اما همه اشکال یک پازل را تکمیل می کنند و نقش خود را ایفا می نمایند. ما از برنامه سوم جهش داشتیم چرا به آن نرسیدیم، در بخش خصوصی امور کارشناسی می شود ولی کاری انجام نمی گیرد چون تصمیمات جای دیگری گرفته می شود. باید مسئولین باور و عزم جهش را داشته و الزامات آن را فراهم کنند. برای مثال اتاق بازرگانی مطالباتی دارد که

بین می رود. شما وقتی مجبور شدی به خاطر حمایت از تولید داخل بلندترین دیوارهای تعرفه ای را نسبت به کل دنیا داشته باشی، قاچاق کالا افزایش می یابد. قاچاق زمانی اتفاق می افتد که تعرفه بالا است یا ممنوعیت وجود دارد. اگر یک وارد کننده مجبور شود که با وارد کردن یک کالا ۵۰ یا ۶۰ درصد تعرفه بپردازد آن زمان قاچاقچی پیدا می شود که بدون پرداخت آن تعرفه جنس را وارد می کند.

ما قرار بوده که مبدأ صادرات باشیم و بازارهای هدف مقصد کالاها ما، اما الان تبدیل شدیم به مقصد کالاها دیگران. چرا؟ یکی قیمت تمام شده و دوم مصرف گرایی و مصرف زدگی است. چه عواملی باعث قیمت تمام شده است، یکی هزینه های سربار دولتی بر صادرات. در جلسه هیات دولت تصمیم می گیرند که ۹ درصد ارزش افزوده از تولید و واردات و بازرسی و استاندارد و حمل و نقل گرفته شود. این دریافت مضاعف بر تولید فشار وارد می کند. به عنوان مثال دولت می خواهد تشکیلات قرنطینه را برون سپاری کند. صادر کننده باید وجه فعالیت برون سپاری و حتی حمل و نقل مرتبط را پرداخت کند. مگر مسئول مربوطه بودجه قرنطینه را از مجلس نگرفته است. نباید بر بودجه تمام شده کالایی که بخواهد صادر شود اضافه کرد. منظور ما

سازمان توسعه تجارت و شخص وزیر خواستند که دولت به تعهدات سال‌های گذشته عمل کند اما وزیر جمله‌ای گفته بود باور نکردنی و آن اینکه این بدهکاری دولت قبلی است. پاسخ روشن است اگر این تعهدات دولت قبلی مربوط به گذشته است و این دولت علاقه‌ای به پرداخت آن ندارد، بنابراین بدهکاری مالیاتی و بانکی ما را نیز در آن سال‌ها با همین شیوه از مانگیرید یا سربه‌سر نمایید.

اخیراً گفته شده نیم درصد از وجه تسهیلات بانکی را مشوق قرار می‌دهیم، ۵۰ درصد از صادرکننده‌هایمان یک ریال تسهیلات از بانک‌ها نگرفته‌اند، پس مشوق آن‌ها از کجا پرداخت شود. این چه پیامدی دارد جز آنکه صادرکننده‌ای که وام گرفته و یا بدهکاری معوقه داشته، قادر است از این ضابطه استفاده نماید اما بقیه نه. یا امسال گفته‌اند جایزه صادراتی را به شخصیت‌های حقوقی می‌دهیم، ۷۰ درصد صادرکنندگان خراسانی حقیقی هستند این چه تفسیری است

حسین روشنگر رئیس اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی:

وقتی کشوری به مقصد قاچاق کالا تبدیل شد معنای صادرات در آن کشور از بین می‌رود. شما وقتی مجبور شدی به خاطر حمایت از تولید داخل بلندترین دیوارهای تعرفه‌ای را نسبت به کل دنیا داشته باشی، قاچاق کالا افزایش می‌یابد. قاچاق زمانی اتفاق می‌افتد که تعرفه بالا است یا ممنوعیت وجود دارد

دکتر لطفعلی پور اسناد دانشگاه فردوسی:

کره بعد از ما شروع کرد و چهار هدف گذاری در استراتژی اقتصادی خود تدوین کرد، کشتی سازی، صوتی و تصویری، خودرو و امانال آن. از چهار هدف، در سه تای آن اگر نفر اول نباشد، دوم است. بندر هامبورگ آلمان روزی قطب اول کشتی سازی دنیا بود، اکنون کره‌ای‌ها جلو افتاده‌اند

مظلوم، معاون گمرکات خراسان رضوی:

اقداماتی باهدف کاهش اسناد گمرکی و جمع آوری سازمان‌های ذی ربط در صدور مجوزها در زیر یک سقف در گمرکات کشور و استان انجام گرفته از جمله ساماندهی جامع گمرکی، با این اقدام تشریفات کم شد، در مرحله‌ی بعد حضور فیزیکی را نیز حذف یا کاهش دادیم

اجازه دهید از موضوع گمرک نقیبی بزنیم به بازارهای سنتی خراسان از جمله نایبکستان که باز حمت زیاد صادرکنندگان کشور گشوده شد اما بعد از سال‌ها به یکباره فرور بخت علت چه بوده است؟

آقای نبی زاده: شما اشاره کردید که بحث صادرات را بیشتر با نگاه استانی دنبال کنیم. من عرض می‌کنم که آن را باید جهانی دید. ما کالای خود را به بازار جهانی صادر می‌کنیم و باید در آنجا رقابتی فکر و عمل کنیم. رقابت‌ها کیفیتی است، قیمت تمام شده است و البته سیاسی.

در بحث مشکلات دست‌اندرکاران و مدیران دولتی باید به این باور برسند که صادرات امروزه نبض اشتغال و تولید است. من فکر می‌کنم فرهنگ سازی صادرات در کشور الزامات است. تهیه استراتژی صادراتی کار مشکلی نیست. همان طور که اتحادیه صادرکنندگان و کمیسیون تجارت اتاق آن را در ۳۴ بند تهیه و منتشر نموده‌اند، اما عمل به آن مهم است باید از تجارب علمی و عملی استفاده شود وقتی با استاد دانشگاه صحبت می‌کنیم تجربیات

به استناداری منتقل می‌کند و استناداری باید تمام تلاشش را بکند تا آن را به دولت منتقل نماید، چون هر استانی شرایط خاص خود را دارد. تولید باید با هزینه‌ای کم فعالیت کند، وقتی ۶ ماه از سال کارخانه‌های سیمان استان با ظرفیت کامل کار نکنند، معنی‌اش افزایش قیمت تمام شده کالا است. حدود ۳۰ درصد صنایع غذایی کشور در استان است اما بازارهای سنتی ما در آسیای میانه دیگر خریداران خوبی برای این کالاها نیستند و بعضاً محصولات مشابه رقیب ما در این بازارها ارزان تر به دست آن‌ها می‌رسد. این در مجموع ضعف مدیریتی کلان استان است. برای نمونه در دو سال ۸۵ و ۹۰ که کار آمایشی استان برای دوره‌های پنج ساله به اینجانب و تیم همراه از سوی استناداری واگذار شده بود، آن‌ها سووال داشتند که از دل این برنامه چند درصد رشد به دست می‌آید. من عرض کردم می‌تواند ۴، ۸ یا ۱۲ درصد باشد اما آیا شما آمادگی و الزامات آن را دارید؟

اگر می‌خواهید به رشد ۸ درصد برسید، استنادار باید از هیات دولت مجوز و اختیارات ویژه بگیرد و لحظه‌ای در اتاق کارش نباشد تا این امر محقق شود؛ بنابراین چون در عمل فاقد استراتژی هستیم و نقطه‌ای که می‌خواهیم بدان دست یابیم با وجود امکانات در دسترس مبهم و در حال تغییر است، نهایتاً با سردرگمی مواجهیم.

اجازه دهید با یک سبب کونا از موضوع تولید و صادرات به وظایف سازمان‌های دولتی برسیم، می‌دانیم چنانچه مدیران دستگاه‌های دولتی علاقه‌مند باشند در حین عمل به وظیفه قانونی با نگاه حل مشکل برخورد کنند، انجام امور سهل تر می‌شود نمونه آن گمرک خراسان رضوی است که جندی بیش در همین اتاق بخش خصوصی از خدمات رئیس سابق آن آقای عاطفی در بیان ماموریت ایشان قدر دانی کرد. اکنون نماینده آن سازمان در این نشست حضور دارد. جناب آقای مظلوم به عنوان معاون گمرکات خراسان، از نگاه حل مشکل و تجربه مفید مدیرینی در حوزه آن سازمان چه فعالیتی برای کاهش زمان و هزینه صادرکنندگان انجام داده‌اید؟

آقای مظلوم: یکی از مواردی که در چند سال اخیر احساس کردیم در زمینه آن باید برنامه‌ریزی نمائیم همان بحث کاهش هزینه صادرات است که دوستان به آن اشاره کردند. اقداماتی در گمرکات کشور و استان انجام گرفته از جمله ساماندهی جامع گمرکی باهدف کاهش اسناد گمرکی و جمع آوری سازمان‌های ذی ربط در صدور مجوزها در زیر یک سقف، با این اقدام تشریفات کم شد، در مرحله‌ی بعد حضور فیزیکی را نیز حذف یا کاهش دادیم. از طریق همین سامانه، وفق ماده ۴۷ قانون گمرکی نیاز به حضور صاحبان کالا نیست و به محض ثبت کالا در این سامانه، سیستم هشدار نیاز به اخذ مجوزها را اتومات انجام می‌دهد و کاربر مستقیماً به سایت سازمان مربوطه منتقل می‌شود و اسناد کالا از طریق سامانه به سازمان ذی ربط ارسال می‌گردد، در حقیقت دور اظهاری انجام می‌گیرد و این‌ها یعنی کاهش هزینه‌ها و زمان به سود هزینه‌ها تمام شده کالا

آیا در گمرک رتبه‌بندی افسراد و شرکت‌ها برای تسهیل امور خوش حساب‌ها انجام می‌شود؟

بله دولت بسته‌های حمایتی در این زمینه تهیه کرده است که در قالب بسته ۹۶ از سوی ستاد مقاومتی رئیس جمهور ابلاغ شده، ما فرض را بر صحت اظهارات صاحب کالای قرار می‌دهیم اما طرح انتخاب مسیر را از سامانه با اطلاعات قبلی که از جاهای مختلف دریافت کردیم تطبیق می‌دهیم. چه در حوزه صادرات یا واردات، در گمرک ۳ سطح را تعریف کردیم، سطح اول سبز، سطح دوم زرد و سطح سوم قرمز هم که روال عادی است قرار دارد و همه آن را در زمان خروج کالا انجام می‌دهیم.

روشنگر: بسته حمایت که اعلام شد، شرط آن اجراست و نقطه چالش ما هم همین موضوع است. سال ۸۹ و ۹۰، سال‌هایی بود که جایزه صادراتی طبق قانون و ضوابط پرداخت می‌شد؛ اما بعداً ادامه نیافت. صادرکننده برحسب میزان مشوق‌ها، قیمت صادراتی خود را در بازارهای هدف تعدیل و رقابتی می‌کرد به امید دریافت آن جوایز. دولت که عوض شد صادرکنندگان از

و علم صادرات جهانی را بیان می کند و نتیجه گیری بیشتری را به دست می دهد، تا کار با علم و تجربه توأم نباشد، امکان موفقیت نیست. در مورد تجارت با تاجیکستان، قبلاً مبادله به صورت سنتی و بدون بانک انجام می شد، اکنون هم در بازارهای دیگر اطراف از جمله عراق نیز تبادل بدون بانک و از طریق صرافی ها انجام می شود. همچنین با پاکستان با جمعیت قابل توجه و نسبتاً پیشرفته هم نتوانسته ایم ارتباط روانی برقرار کنیم. در صورتی که ترکیه بر اساس قراردادهای ترجیحی که با این کشور دارد توافق کرده که بدون گمرک کار کنند. اکثر کالاهای این کشور از ترکیه می آید.

روشنگ: بازار افغانستان و تاجیکستان با اروپا متفاوت است، حتی با گرجستان. در طول تاریخ مبادلات ما با کشورهای آسیای میانه و افغانستان به وسیله بانک نبوده، یا چمدانی است یا به دبی می رود و از آنجا از طریق صرافی ها بازمی گردد. باید شناخت خود را از بازارها افزایش دهیم که بازار چه

نبی زاده نایب رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان:

زمانی در هلند پس از عمل زشت کشیدن کاریکاتور پیامبر اسلام موج تحریم کالای هلندی به ویژه لبنیات از سوی کشورهای اسلامی بالا گرفت و از این بابت آن ها میلیون ها دلار زیان کردند؛ اما بلافاصله تولیدکنندگان و وزیر صنعت به دولت فشار وارد کردند که برای حفظ منافع عذرخواهی کند؛ یعنی حاکمیت در برابر تولیدکننده پاسخگوست

مهندس حمیدی رئیس انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی:

این سیاست استعمار است که در مغز پدر و مادرهای ایرانی کرده که فرزندش حتماً مهندس یا دکتر شود. در آلمان از هر ۱۰۰ نفر جوان ۷۰ نفر تکنسین هنرستان می شوند. در انگلستان ۸۵ نفر تکنسین هنرستان هستند. تأسف بار است که ما نفت و پول داریم اما باز هم در بسیاری موارد نیاز به خارج داشته باشیم

دکتر لطفعلی پور استاد دانشگاه فردوسی:

تلقی حاکمیت و برنامه ریزان حوزه آموزشی آن نیست که مثلاً دانشجوی رشته بازرگانی پس از فارغ التحصیلی در یک شرکت صادرات و واردات فعالیت کند، امری که نیازمند مکاتبات خارجی، فنون مذاکره و غیره است. در سال های قبل در دانشگاه در س هایی در حوزه اقتصاد بین الملل، تجارت، مکاتبات خارجی داشتیم اما امروزه در س های علمی را با سایر دروس مخلوط کرده اند. از جمله اقتصاد اسلامی که تعریف روشنی از آن در اقتصاد وجود ندارد. تا نفهمیم که مملکت قرار است به کجا رود ابزار آن را نیز فراهم نمی کنیم. در سند چشم انداز ۲۰ ساله قرار بود کشور اول منطقه شویم. باید آموزش های اولیه را تا دوره لیسانس بدهیم و بعد برویم به سمت تحصیلات تخصصی تکمیلی.

دیگر باید نخست با آن مدیریت کار کنند. چالش صادرات ما دیپلماسی سیاسی اقتصادی است که یا نداریم یا در حد اندکی وجود دارد. در استان بر اساس آمار دو بازار مهم هم جوار داریم افغانستان و تاجیکستان. باید بر آن ها تمرکز کرد. بخش خصوصی و دولت باید در نشست های خود، بر این اولویت متمرکز شوند.

نبی زاده: اجازه دهید یک نمونه از بحث دیپلماسی اقتصادی را اشاره کنم. زمانی در هلند پس از عمل زشت کشیدن کاریکاتور پیامبر اسلام موج تحریم کالای هلندی به ویژه لبنیات از سوی کشورهای اسلامی بالا گرفت و از این بابت آن ها میلیون ها دلار زیان کردند؛ اما بلافاصله تولیدکنندگان و وزیر صنعت به دولت فشار وارد کردند که برای حفظ منافع عذرخواهی کند؛ یعنی حاکمیت در برابر تولیدکننده پاسخگوست.

مظلوم: با این حال ارزش صادرات ما نسبت به سال قبل ۱۰ درصد افزایش داشته است. در شش ماه اول امسال یک میلیون و سی و شش هزار تن کالا به ارزش حدود هشتصد و چهل و چهار میلیون دلار از خراسان رضوی صادر شده که نسبت به زمان مشابه سال قبل حدود ده درصد افزایش ارزش داشته است. کشورهای عمده هدف صادرات پنج تا کشور هستند که اول افغانستان بعد ترکمنستان سپس عراق، امارات و هنگ کنگ است.

روشنگ: تاجیکستان جزو کشورهای هدف اول ما بود که صادرات ما به این کشور ۴۰ درصد کاهش داشته در حالی که انتظار بود دو برابر شود. هنگ کنگ هم که هدف صادراتی در سیمان بود از رده خارج شد و تبدیل شده به بازار کالاهای سبک وزن و گران قیمت مانند زعفران.

موضوع دیگر برقراری پیمان های تعرفه های ترجیحی بین کشورهاست که ما با بسیاری از این کشورها این پیمان را نداریم و یا داریم اما اجرا نمی شود؛ بنابراین تعرفه واردات بازارهای هدف برای ما بالا و برای رقبا پایین است. همچنین تولید علم و نیروی انسانی مرتبط در این حوزه هم بسیار ضعیف است. فارغ التحصیل دانشگاه ما تجارت را نمی شناسند.

● آقای دکتر لطفعلی پور، چرا دانشگاه ها آن چنان که باید به نیازهای بازار کار نزدیک نشده اند و همچنان در حوزه نظری باقی مانده اند؟

لطفعلی پور: تلقی حاکمیت و برنامه ریزان حوزه آموزشی آن نیست که مثلاً دانشجوی رشته بازرگانی پس از فارغ التحصیلی در یک شرکت صادرات و واردات فعالیت کند، امری که نیازمند مکاتبات خارجی، فنون مذاکره و غیره است. در سال های قبل در دانشگاه در س هایی در حوزه اقتصاد بین الملل، تجارت، مکاتبات خارجی داشتیم اما امروزه در س های علمی را با سایر دروس مخلوط کرده اند. از جمله اقتصاد اسلامی که تعریف روشنی از آن در اقتصاد وجود ندارد. تا نفهمیم که مملکت قرار است به کجا رود ابزار آن را نیز فراهم نمی کنیم. در سند چشم انداز ۲۰ ساله قرار بود کشور اول منطقه شویم. باید آموزش های اولیه را تا دوره لیسانس بدهیم و بعد برویم به سمت تحصیلات تخصصی تکمیلی.

● جناب مهندس حمیدی به عنوان یک صنعتگر علاقمند به مسائل اجتماعی، به سهم خود حقدرد سعی کرده به دانشگاه نزدیک شوید؟

حمیدی: من عضو هیات امنای دانشگاه فردوسی هستم و چند سال پیش مطرح کردم که برآورد کنید خراسان رضوی چه رشته هایی را لازم دارد. درس ها فقط تئوری نباشد، هزینه این مطالعه را من می دهم.

آموزش هایی که اکنون در دانشگاه های ما داده می شود نسبت به گذشته دور شاید ده درصد تفاوت کرده است. اگر در کشور برنامه مدونی باشد می گویند چقدر دیپلم فنی، تکنسین، مهندس عملی و غیره نیاز داریم و بر اساس آن دانشجوی پذیرش می شود. این سیاست استعمار است که در مغز پدر و مادرهای ایرانی کرده که فرزندش حتماً مهندس یا دکتر شود. در آلمان از هر ۱۰۰ نفر جوان ۷۰ نفر تکنسین هنرستان می شوند. در انگلستان ۸۵ نفر تکنسین هنرستان هستند. تأسف بار است که ما نفت و پول داریم اما باز هم در بسیاری موارد نیاز به خارج داشته باشیم، برخی صادرات ما نیز ارزش افزوده

چندانی ندارد و در عوض به ساختار کشاورزی ماصدمه وارد می‌کند. صدور هندوانه با استفاده حدود صد و هشتاد لیتر آب برای تولید هر هندوانه به خلیج فارس افتخار ندارد این دانشگاه است که باید این عدد و رقم‌ها را استخراج کرده و منتشر نماید.

روشنک: دانشگاه‌ها باید آینده‌نگر باشند. حدود سی سال قبل ماکارونی، گوجه‌فرنگی، فرش و بسیاری از کالاهایی که امروز تولید می‌کنیم از کشورهای اروپایی، کره و ژاپن وارد می‌کردیم، در واقع استراتژی که ما به کار می‌بستیم و هنوز ادامه دارد سیاست جایگزینی واردات بود، در حالی که کشورهای مذکور طی این مدت محصولات تولیدی خود را به کالاهای با ارزش افزوده همانند موبایل و تکنولوژی‌های برتر تبدیل کرده و دیگر دنبال تولید همان کالاهای اولیه نبودند و نیازشان را از ما تأمین کردند، آیا ما نیز توانستیم با یک استراتژی، بازارهای صادراتی خود را حفظ کنیم. چه کسی متولی این دوراندیشی است. دولت، بخش خصوصی یا دانشگاه. به نظر

● در مورد مشکلات صادرات که بخشی مربوط به رقابت است و بخشی ز بر ساختی غالباً بخش خصوصی از دولت توقع اقدام را دارد و متعاقباً دولت نیز از بخش خصوصی، از نظر عملیاتی چگونه می‌توان این هماهنگی و سپس پاسخگویی را به وجود آورد؟

نبی زاده: اگر می‌خواهیم همین مقدار صادرات در استان حفظ شود من تولیدکننده نمی‌توانم ۹ درصد ارزش افزوده مواد اولیه را پرداخت کنم، کالایی بعد از یک و نیم سال تولید کنیم و در کارخانه انبار نمایم و پس از صادرات، دولت وجه آن را عودت دهد؛ یعنی به اندازه سرمایه خود دست دولت پول است. اگر اعتماد باشد باید ۹ درصد را اخذ نکنند و اگر صادرات انجام نشد جریمه کنند، نه آنکه مدت‌ها بعد از صادرات آن را پس دهند. در ترکیه با صادرات محصولات، ۱۲ درصد بلافاصله بازگشت داده می‌شود ولی به ما اعتمادی نیست.

مظلوم: براساس بخشنامه یک ماه بعد باید پرداخت شود.

نبی زاده: عملاً یک سال به طول می‌کشد.

روشنک: حدود بیست سال پیش در سفر سوریه مشاهده کردم که پلیس سوریه به دستور رئیس‌جمهور این کشور به خودروهای حامل صادرکنندگان نمونه ادای احترام می‌کرد. ترکیه سه هر میزان صادراتی که انجام می‌شد دولت به صادرکننده پارانسه می‌داد. می‌گویند تو اگر لازم شد برای ورود به بازار جهانی ارزان تر بفروش من به تو کمک می‌کنم. در آلمان مثل یک سرباز به صادرکننده نگاه می‌شود؛ اما در کشور ما هنوز طلبکار جواز صادراتی سال‌های گذشته هستیم.

در کشور باید از بالاترین مقالات کشور بدانند که صادرات از چاه نفت برای ما واجب‌تر است. صنعت ما متأسفانه به اصطلاح دوپینگی تشکیل شده است؛ یعنی در مقطعی به صنایع زمین‌مجان و ارز ارزان دادیم تا اشتغال ایجاد کنند. در جای دیگر برای حمایت از ایثارگران دستگاه‌های برش CNC را با یک‌دهم قیمت دادیم تا فعالیت کنند، اما این حمایت‌ها هدفمند نبود بخش بزرگی از صنعت ماسال‌هاست که به دلیل حمایت‌های تعرفه‌ای نیاز به بازاریابی، برندسازی و رقابت نداشته‌اند و در جازده‌اند. مدیریت دوپینگی راه به جایی نمی‌برد.

حمیدی: آقای روشنک فرمودند، تولید ما دوپینگی است، این تجربه‌ای جهانی است در آلمان نیز در ابتدا این مسیر حمایتی را رفتند.

در همین آلمان صادرکنندگان نمونه در سفرهای خارجی در معیت صدراعظم آلمان برای بازاریابی حضور دارند. ما لوح، کارت و تقدیرنامه‌های زیادی گرفته‌ایم، اما این کار چون با تعریف و کارکرد درستی همراه نبود، اثری نداشت.

● با تسکیر از همه مهمانان گرامی.

حسین روشنک رئیس اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی:

چرا در نایجریستان با افت شدید صادرات روبرو شدیم

و چه کسی منضر آن گردید، آیا حاکمیت نسبت به زبانی

که بخشی عمده از آن ناشی از تصمیمات او بود برای صادرکننده

جبران ضرر کرد. چه اتفاقی افتاد؟ دخالت بی‌جای سازمان‌های

اسلامی در مسائل سیاست بین‌المللی

می‌رسد هیچ کدام مسئولیت این غفلت را نمی‌پذیرند.

لطفعلی پور: این همان جاست که می‌گوئیم استراتژی اقتصادی به‌روزی نداریم و اینکه باید در هر مرحله‌ی رشد و توسعه به سمت چه کالاهایی برویم، قرار نیست از ابتدا تا انتها تولیدکننده یک کالا باشیم. اصطلاحاً می‌گوئیم مکان‌گزینی کارخانه‌های، وقتی آلمان می‌بینند که برای جایابی مواد اولیه بهترین خودرو تولیدی‌اش یعنی بنز ناچار است حتی یک دلار صرف کند، کارخانه را کنار صنایع فولاد احداث کرد و چون کارخانه فولاد نیاز به آب دارد آن را نیز در کنار رودخانه بنا می‌کند که نیاز به آبش را تأمین کند، مثل ما نبود که کارخانه فولاد یکجا، ماشین‌سازی در جای دیگر باشد. در عین حال وقتی به حدی رسید که تولیدی در کشورش آلاینده‌گی داشت تکنولوژی و ساخت آن را به کشور دیگری صادر می‌کند تا آن کشور این مأموریت را انجام دهد و خود بر تکنولوژی‌های پیشرفته متمرکز شود. آن‌ها خالق تکنولوژی هستند و ما مصرف‌کننده آن. این وظیفه حاکمیت بخش خصوصی و دانشگاه است که مشترکاً این چرخه را هدایت کنند.

صادر کنندگان نمونه ملی استان خراسان رضوی سال ۹۶

ردیف	نام واحد	نام مدیر عامل	عنوان افتخار
۱	شرکت زعفران اسفندان	آقای علی سالاری	واحد ممتاز
۲	شرکت زعفران بدیعی	آقای احمد بدیعی	واحد ممتاز
۳	شرکت موکت نگین مشهد	آقای مجتبی زین العابدین زاده مشهدی	واحد نمونه ملی
۴	شرکت مهتارنگ توس	آقای رضا رخصت	واحد نمونه ملی
۵	گروه صنعتی معدنی زرمهر مارلیک	آقای سیدرضا زیارت نیا	واحد نمونه ملی
۶	بازرگانی سعید موسوی	آقای سیدمحمد مهدی سعید موسوی	واحد نمونه ملی

صادر کنندگان نمونه و شایسته تقدیر استان خراسان رضوی سال ۱۳۹۶

ردیف	گروه	محصول صادراتی	نام شرکت	بازارهای صادراتی	وضعیت
۱	زعفران	زعفران	گوهر زعفران	اسپانیا-سوئد-امارات-استرالیا-عربستان-آلمان-انگلینس-کویت	صادر کننده نمونه
۲	میوه و تره بار	میوه و تره بار	صداقت یاران توس	افغانستان-ترکمنستان-پاکستان-هند-قزاقستان-سومالی	صادر کننده نمونه
۳	پسته	پسته	سیمین تجارت توس	عراق - لبنان	صادر کننده نمونه
۴	گیاهان دارویی و صنعتی	گیاهان دارویی	گیاهان معطر پزند	آلمان-ایتالیا-اسپانیا-هلند-فرانسه-استرالیا	صادر کننده نمونه
۵	فراورده های لبنی	محصولات لبنی	شور پاستوریزه پگاه خراسان	افغانستان-ترکمنستان-تاجیکستان-گرجستان-پاکستان-عراق-امارات	صادر کننده نمونه
۶	سایر محصولات صنایع غذایی	خمیرمایه	ایران ملاس	افغانستان-ترکمنستان-تاجیکستان-ازبکستان-گرجستان-ارمنستان-قزاقستان-قرقیزستان-لبنان-پاکستان-امارات-سوریه	صادر کننده نمونه
۷	رنگ و رزین و چسب	رنگ	اترک شیمی	ترکمنستان-تاجیکستان-قزاقستان-قرقیزستان	صادر کننده نمونه
۸	محصولات شوینده	انواع شوینده ها	کف ساز شرق	افغانستان-ترکمنستان-پاکستان-عراق-تاجیکستان	صادر کننده نمونه
۹	مصنوعات پلیمری (پهداشتی)	ظروف یکبار مصرف	پهشگامان پلاستیک خراسان	ترکمنستان-تاجیکستان-قزاقستان-قرقیزستان	صادر کننده نمونه
۱۰	محصولات تبدیلی پتروشیمی	لوله پلی اتیلن	خوشنام خراسان	افغانستان-ترکمنستان-تاجیکستان	صادر کننده نمونه
۱۱	نساجی	الیاف پلی استر	خاوران الیاف پارسیان	عراق	صادر کننده نمونه
۱۲	تجهیزات و ماشین آلات صنعتی	پمپ و اتصالات لوله	لیراک تجارت آرمان	ترکمنستان	صادر کننده نمونه
۱۳	لوازم خانگی	ظروف چینی و لپال	سارگل شرق	افغانستان-قزاقستان-عراق-گرجستان-روسیه-برزیل-هند	صادر کننده نمونه
۱۴	لوله و پرروفیل	پرروفیل و مصنوعات فلزی	صنایع پرروفیل سینا شرق	افغانستان-ترکمنستان-عراق	صادر کننده نمونه
۱۵	محصولات فولادی	میلگرد	فولاد خراسان	افغانستان-ترکمنستان-پاکستان	صادر کننده نمونه
۱۶	سیم و کابل و سایر تجهیزات برق و الکترونیک	سیم و کابل	افلاک الکتریک خراسان	افغانستان	صادر کننده نمونه
۱۷	گردشگری	ورود مسافر خارجی	آراد سیر پارثاوا	عمان-قطر-آمریکا-عراق-ترکیه	صادر کننده نمونه
۱۸	پیمانکاران	خدمات فنی و مهندسی	زرین صدور توس	ترکمنستان-افغانستان-عراق-روسیه	صادر کننده نمونه
۱۹	فناوری اطلاعات	نرم افزار	کرین وب	دانمارک-آلمان-سوئد-امارات-کانادا-ترکیه	صادر کننده نمونه
۲۰	بازرگانی عمومی	کنسانتره میوه-رول-پلاستیکی-کارتن-دی اکسید کرین-فویل-آلومینیوم	پپله واران آریا	افغانستان	صادر کننده نمونه
۲۱	بخش تعاون (بازرگانی عمومی)	مصنوعات فلزی-ظروف شیشه ای کولر-شکلات-چسب-رب-کفش-روفرشی	تعاونی مرز نشینان سفیر سرخس	افغانستان-ترکمنستان-ازبکستان-تاجیکستان-عراق	صادر کننده نمونه
۲۲	صنایع معدنی	کنسانتره سنگ آهن	اپال پارسیان سنگان	چین	صادر کننده نمونه
۱	خشکبار (غیر پسته)	کشمش	سیمین کاشمر	امارات	شایسته تقدیر

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی

زیرساخت‌های صادراتی خراسان رضوی

پایانه‌های مرزی استان

پایانه مرزی سرخس

کشور همجوار: ترکمنستان
مرز مقابل: سرخس
مسافت پایانه مرزی با مرکز استان: ۱۸۶ کیلومتر
نوع راه دسترسی: جاده اصلی و آسفالته
ارگان‌های مستقر: مدیریت پایانه مرزی، گمرک، واحد گذرنامه نیروی انتظامی، واحد گذرنامه نهاد ریاست جمهوری، بانک ملی، قرنطینه انسانی، دامی و نباتی، نماینده شرکت ملی پخش و پالایش نفتی، مرزبانی
ویژگی خاص:
۱. دروازه ورودی به آسیای میانه و حلقه ارتباطی چندین کشور عضو کریدور شمال و جنوب
۲. نزدیکی به شبکه ریلی ایران به آسیای میانه و حلقه ارتباطی ریلی ایران به اروپا
۳. دارا بودن موقعیت مناسب برای عملیاتی کردن حمل و نقل ترکیبی

پایانه مرزی باجگیران

کشور همجوار: ترکمنستان
مرز مقابل: گودان
نزدیک‌ترین شهرستان: قوچان با فاصله ۸۱ کیلومتر
مسافت پایانه مرزی با مرکز استان: ۲۱۱ کیلومتر
نوع دسترسی: جاده اصلی و آسفالته
ارگان‌های مستقر: مدیریت پایانه مرزی، گمرک، واحد گذرنامه نیروی انتظامی، واحد گذرنامه نهاد ریاست جمهوری، بانک ملی، قرنطینه انسانی، دامی و نباتی، نمایندگی بیمه ایران
ویژگی خاص:
۱. نزدیکی به عشق‌آباد مرکز کشور ترکمنستان
۲. قرار گرفتن در نقطه صفر مرزی و همجواری با گمرک کشور ترکمنستان
۳. ظرفیت پذیری عالی در بخش باری و مسافری به واسطه مستحذات و امکانات تعبیه شده

پایانه مرزی دوغارون

کشور همجوار: افغانستان
نزدیک‌ترین شهرستان: تایباد با فاصله ۲۰ کیلومتر
مسافت پایانه مرزی با مرکز استان: ۲۵۵ کیلومتر
نوع دسترسی: جاده اصلی و آسفالته
ارگان‌های مستقر: مدیریت پایانه مرزی، گمرک، واحد گذرنامه نیروی انتظامی، واحد گذرنامه نهاد ریاست جمهوری، بانک ملی، قرنطینه انسانی، دامی و نباتی، نمایندگی بیمه ایران، مرزبانی، اداره استاندارد
ویژگی خاص:
۱. فعال در ترانزیت خروجی کالا
۲. فعال‌ترین مرز کشور در تردد پیاده مسافری خارجی
۳. وسعت و گستردگی پایانه و تنوع کالاهای عبوری

پایانه مرزی لطف‌آباد

کشور همجوار: ترکمنستان
مرز مقابل: آرتیق
نزدیک‌ترین شهرستان: درگز با فاصله ۲۲ کیلومتر
مسافت پایانه مرزی با مرکز استان: ۲۸۰ کیلومتر
نوع دسترسی: جاده اصلی و آسفالته
ارگان‌های مستقر: مدیریت پایانه مرزی، گمرک، واحد گذرنامه نیروی انتظامی، واحد گذرنامه نهاد ریاست جمهوری، بانک ملی، قرنطینه انسانی، دامی و نباتی، مرزبانی
ویژگی خاص:
۱. دروازه ورودی ناوگان خارجی به کشورهای آسیای میانه
۲. فعال‌ترین مرز در بخش کارنه تیر و تشریفات ناوگان خارجی
۳. فعال‌ترین مرز در ترانزیت ورودی و خروجی

گمرکات استان خراسان رضوی

ردیف	نام گمرک	واردات قطعی	صادرات قطعی	وزن مؤلف	خروج مؤلف	ترانزیت خارجی		کارنه			امور مسافری	کابوتاژ	ملوانی	مرز نشینان	امانات بستنی	فضائی
						مبدأ	مقصد	مبدأ	مقصد	عبور						
۵۱	مشهد	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
۵۲	باجگیران و بازارچه	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
۵۳	لطف‌آباد	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
۵۴	سرخس و منطقه ویژه	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
۵۵	دوغارون و بازارچه	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

یکه تازی مرز ریلی سرخس

بار میان سه کشور ایران، ترکمنستان و قزاقستان را دارد، این احتمال به وجود آمده بود که این مرز ریلی جدید بتواند به عنوان محور اصلی کریدورهای ریلی منطقه در نظر گرفته شود. در این بین برخی اختلاف نظرها و البته اختلافات موجود در حوزه امکانات زیربنایی باعث شده هنوز اینچنینی نتواند به نقش اصلی خود برسد و از این رو هنوز مرز ریلی سرخس به عنوان اصلی ترین مرزهای ریلی سرخس شناخته می شود.

در کنار ترکمنستان، ایران مرز ریلی خود با ترکیه را به شکل فعال در اختیار دارد و در مرز با کشور آذربایجان اقداماتی برای اتصال ریلی صورت گرفته است.

برنامه ریزی برای اتصال ریلی به دو کشور عراق و افغانستان یکی دیگر از اصلی ترین اولویتهای ریلی ایران به حساب می آید که باید در آینده نزدیک محقق شود.

آمار جدید شرکت راه آهن نشان می دهد: همچنان مرز ریلی سرخس به عنوان یکی از اصلی ترین مرزهای شبکه راه آهن کشور در سال جاری نیز فعالیت خود را ادامه داده است.

به گزارش ایسنا، طبق ارزیابی های صورت گرفته در شش ماهه نخست سال جاری ۵۱۰ هزار تن کالای ترانزیتی از طریق مرز ریلی سرخس با کشورهای آسیای میانه انجام شده است.

این آمار در قیاس با مدت مشابه سال گذشته حاکی از رشد ۷۸ درصدی آمار ترانزیت در این مرز ریلی می شود.

راه آهن اعلام کرده تصمیماتی مانند اعطای تخفیفات در تعرفه حمل کالاهای ترانزیتی، رفع گلوگاه های حمل و نقلی و کاهش زمان ترانزیت با راه اندازی قطارهای برنامه ای اصلی ترین دلایل رشد عملکرد مرز ریلی سرخس در طول ماه های گذشته بوده است.

طبق اعلام راه آهن، کریدور ریلی سرخس - بندرعباس در طول این مدت ۹۳ درصد از ترانزیت ریلی این پایانه مرزی را به خود اختصاص داده است که توانسته بخشی از محموله های جابه جایی کشورهای حوزه CIS را به خود اختصاص داده است.

رشد عملکرد پایانه مرزی سرخس و رشد عملکرد آن در حالی صورت گرفته که چند سال قبل و با افتتاح مرز ریلی اینچنینی جابه جایی

۹/۰ درصد

بر اساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار تابستان ۱۳۹۶ که از سوی مرکز آمار ایران انتشار یافته است، روند تغییرات نرخ بیکاری کل کشور نسبت به فصل مشابه در سال پیش (تابستان ۱۳۹۵)، ۹ درصد کاهش داشته است

۲۴/۴ درصد

نرخ بیکاری جوانان ۱۶-۲۱ ساله به ۲۴/۴ درصد افزایش یافته است که ۲۴/۴ درصد از جمعیت فعال ۱۶-۲۱ ساله بیکار بوده اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیشتر بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری جوانان ۱۶-۲۱ ساله نشان می دهد که این شاخص نیز نسبت به فصل مشابه در سال گذشته ۲۰ درصد نسبت به فصل قبل افزایش داشته است

۱۱/۷ درصد رسید

مطالعات گردآوری شده دربارۀ نرخ بیکاری تابستان ۱۳۹۶ نشان می دهد نرخ بیکاری تابستان ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (تابستان ۱۳۹۵)، ۱۰ درصد و نسبت به فصل گذشته (بهار ۱۳۹۶)، ۹ درصد کاهش داشته است در تابستان ۱۳۹۶، ۴۱ درصد جمعیت ۱۶ ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده اند. بومی در گروه شاغلان با بیکاران قرار گرفتند.

خدمات؛ بیشترین سهم

نرخ بیکاری تابستان به ۱۱/۷ درصد رسید

۹/۲ درصد

بررسی سهم اشتغال ناخالص نشان می دهد که در تابستان ۱۳۹۶، ۹/۲ درصد جمعیت شاغل، به دلیل اقتصادی فصل کار با ماهیت خود کار، بیما بفرمان کار با ماهیت بیشتر خود کار، ۱۲ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بودند. این میزان نسبت به فصل مشابه در سال گذشته ۱۵/۵ درصد و نسبت به فصل مشابه در سال قبل ۲۰ درصد افزایش داشته است

۴۹/۵ درصد

بررسی اشتغال در بخش های عمده فعالیت اقتصادی نشان می دهد که بخش خدمات با ۴۹/۵ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در برآیند بررسی های صنعت با ۳۱/۸ درصد و کشاورزی با ۱۹/۱ درصد قرار دارند

آمار صادرات و واردات ایران و افغانستان در پنج ماهه نخست سال ۹۶

آمار واردات پنج ماهه نخست سال ۹۶ افغانستان		
ارزش - دلار	وزن - کیلوگرم	توضیحات تعرفه
۲,۲۱۰,۸۹۳	۲,۱۹۶,۸۳۷	قراضه و ضایعات باطری ها
۲,۵۱۳,۸۰۸	۱,۷۳۴,۰۵۰	تخم سبزیجات برای کشت
۱,۳۰۵,۲۱۰	۱,۶۲۲,۷۸۰	سایر نباتات و اجزاء آنها مورد مصرف در عطر سازی و دارو سازی
۱,۶۰۵,۱۷۲	۱,۳۵۶,۵۹۰	دانه کنجد حتی خرد شده
۴۲۶,۵۸۰	۸۲,۹۱۰	لاشه و شقه بره، تازه یا سرد کرده
۴۸۱,۶۳۵	۲,۸۳۶,۹۰۸	سنگ های مرمر و سنگ های تراورتن کار نشده یا ناهمواری گرفته شده
۱۴۲,۲۴۱	۸۰,۴۳۰	گاو گوشتی مولد نژاد خالص
۳۶۹,۲۰۵	۱,۶۸۰,۲۶۲	فقط بریده شده به وسیله اره یا به نحوی دیگر، به صورت بلوک (Block) یا به شکل لوح (Slabs) مربع یا مربع مستطیل:
۱۱۶,۵۸۰	۷۰,۰۵۰	تخم زیره سبز خرد نشده و ساییده نشده
۴۰,۲۳۰	۱۴,۹۰۰	شترها و سایر گونه های شتر (Camelidae)
۴۹,۶۶۰	۳۸,۲۰۰	بادام زمینی پوست کنده، حتی شکسته شده
۲۴,۸۵۰	۲۴,۸۵۰	لوبیا خشک، غلاف کنده، حتی پوست کنده یا لپه شده
۲۶,۳۲۵	۹,۷۵۰	سایر شیرها و عصاره های نباتی
مجموع کل		۹,۳۱۲,۳۸۹ دلار

آمار صادرات پنج ماهه نخست سال ۹۶ به افغانستان		
ارزش - دلار	وزن - کیلوگرم	توضیحات تعرفه
۱۲۳,۶۹۳,۴۶۴	۵۶,۵۲۸,۴۶۹	سایر روغن های سبک و فرآورده ها به جز بنزین
۵۲,۶۲۷,۰۳۹	۱۰۰,۳۹۰,۵۱۰	سایر هیدروکربورهای حلقوی غیر از سیکلانیکیها، سیکلنیکها یا سیکلوترپنیکها
۸,۵۷۰,۶۶۷	۱,۰۰۲,۷۲۰	کف پوش های منگوله باف، از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی که در جای دیگر گفته نشده.
۲۱,۰۰۹,۲۹۹	۱۰,۰۷۲,۶۳۴	شیرینی (همچنین شکلات سفید)، بدون کاکائو
۱۷,۳۶۹,۱۹۱	۴۲,۸۰۹,۲۷۵	سایر فرآورده هایی غیر مذکور که دارای ۷۰ درصد وزنی یا بیشتر نفت یا روغن های معدنی قیری
۲۲,۹۹۰,۳۷۴	۴۵,۷۹۵,۰۸۰	میله های آهنی یا فولادی، گرم نورد شده دارای دندان، برآمدگی گودی یا بعد از نورد تاب داده شده، یا با تغییر شکل یافتگی های حاصل از نورد
۲۰,۶۷۰,۷۴۳	۶,۱۱۸,۶۶۹	سایر هادی های برق برای ولتاژ بیش از ۱۰۰۰ ولت غیر مذکور در جای دیگر
۲۳,۲۰۸,۳۶۰	۵,۵۵۵,۱۲۸	سایر هادی های برقی به جز آنهایی که مجهز به اتصال دهنده هاستند.
۱۹,۱۹۶,۲۶۵	۲۵,۷۱۴,۴۴۸	اوره حتی به صورت محلول در آب
۴,۱۱۵,۴۵۳	۱۴,۱۲۹,۰۲۱	رب گوجه فرنگی
۶,۵۷۷,۴۳۴	۲,۱۲۸,۲۹۶	شیر و خامه بدون افزودن قند یا مواد شیرین کننده غلیظ نشده
۴,۷۱۵,۵۷۴	۱,۹۳۱,۹۹۹	مربا، ژله، مارمالاد، پوره و خمیر میوه یا با افزودن قند
۱۵,۴۱۱,۶۲۹	۱۵۳,۲۹۷,۶۸۹,۵۱۶	کاشی و چهار گوش (Tile)، مکعب بزرگ و کوچک و همانند
۱۳,۶۳۹,۳۳۱	۱۳,۵۶۷,۵۳۷	سایر خمیرهای غذایی پخته نشده و پرنشده و آماده نشده به نحوی دیگر بغیر از انواع حاوی تخم مرغ
۱۲,۹۴۲,۰۵۲	۷,۷۵۵,۶۰۹	پرفیلم (PET)
۶,۵۹۶,۰۳۴	۲,۶۹۵,۹۱۶	کفیوش نسجی از نمند
۶,۱۳۹,۲۱۶	۶۴۸,۸۶۶	پسته ها با پوست تازه یا خشک
۸,۴۱۴,۸۹۰	۱,۵۰۸,۹۱۴	شکلات، غیره، حاوی کاکائو، به صورت غیر از بلوک، تخته، میله یا قلم، غیر مذکور در جای دیگر
۲,۸۲۰,۸۶۴	۹۴۶,۴۹۰	شیر و خامه شیر میزان مواد چرب آن از لحاظ وزنی از ۱۰ درصد بیشتر باشد تغلیظ نشده یا شیرین نشده
مجموع کل		۵۱۰,۵۶۰,۳۱۱,۴۹۵ دلار

تحلیل صادرات پنج ماهه سال ۹۶

زعفران

صادرات زعفران طی ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۶ از نظر ارزش ۷۷/۳ میلیون دلار و به لحاظ وزنی ۵۷ تن بوده است. در مجموع صادرات زعفران از لحاظ ارزشی در ۵ ماهه سال جاری ۳/۳ درصد کاهش ولی از لحاظ وزنی ۴/۲ درصد افزایش را نشان می‌دهد. مهم‌ترین دلیل کاهش صادرات زعفران پدیده قاچاق به کشورهای افغانستان و امارات می‌باشد. نظر به نبود اهمیت در کیفیت زعفران قاچاق به دلیل افزودن مواد ناخالص به زعفران صادراتی، میزان وزن صادراتی افزایش و عرضه آن به قیمت پایین‌تر باعث کاهش ارزش شده است.

مشکلات:

فقدان برگ خریدهای مهم در برندسازی
نبود سیستم تخصصی در بسته‌بندی زعفران
خرید زعفران بی کیفیت ایرانی توسط کشورهای عربی و بسته‌بندی متناسب با سلیقه مشتری
قاچاق و تقلب بی‌رویه به دلیل نداشتن کد ره‌گیری و شناسه ملی

ارائه راهکار و الزامات توسعه صادرات محصول زعفران:

کاهش و یا حذف تعرفه ورود زعفران ایران به کشورهای هدف از جمله هند و چین
حمایت از سرمایه‌گذاری در راستای ایجاد و توسعه خطوط سورت و بسته‌بندی صادراتی در مبادی تولید
پیاده نمودن طرح شناسه ملی

شرح کالا	۵ کشور هدف اصلی	۵ ماهه سال ۱۳۹۶ (میلیون دلار)	۵ ماهه سال ۹۵ (میلیون دلار)	درصد تغییرات
زعفران	امارات	۲۳	۳۲	۲۸
	هنگ کنگ	۲۰/۵	۶	۲۴۱
	اسپانیا	۱۲/۷	۱۸/۶	۳۱/۷
	چین	۵/۷	۸/۶	۳۳/۷
	افغانستان	۵/۵	۵/۲	۵/۷
	سایر	۹/۹	۹/۶	۳/۱
	جمع کل	۷۷/۳	۸۰	-۳/۳

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران

تحلیل صادرات پنج ماهه سال ۹۶

پسته و مغز پسته

میزان عملکرد صادرات این محصول طی پنج ماهه سال ۹۶ از لحاظ ارزش ۱۹۳ میلیون دلار و به لحاظ وزنی ۱۸ هزار گزارش شده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر ارزشی ۴۱- درصد و از نظر وزنی ۴۷ درصد کاهش داشته است. علل کاهش کمبود تولید محصول داخل

ارائه راهکار و الزامات توسعه صادرات محصول پسته:

- اطلاع رسانی مؤثر به صادرکنندگان در رابطه با منابع موجود بانکی و ضوابط و مقررات
- ایجاد تنوع بیشتر در تسهیلات اعطایی بانکها
- زمان اعطای تسهیلات صادراتی متناسب با نیاز صادرکننده و تسهیل بازپرداخت
- بانک توسعه صادرات ایران نسبت به اجرای طرح هجینگ براساس نرخ ارز در بازار آزاد اقدام نماید
- ارزیابی وثائق ملکی براساس قیمت‌های روز صورت پذیرد.

شرح کالا	۵ کشور هدف	۵ ماهه سال ۱۳۹۶	۵ ماهه سال ۱۳۹۵	درصد تغییرات
پسته و مغز پسته	آلمان	۴۰	۴۷	۱۴
	عراق	۲۵	۳۲	۲۲
	امارات	۱۶	۴۳	۶۲
	قزاقستان	۱۴	۲۲	۳۶
	هند	۱۱/۷	۲۸	۵۸

منبع: معاونت توسعه صادرات کالا و خدمات - دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی

تحلیل صادرات پنج ماهه سال ۹۶

کشمش

طی میزان صادرات کشمش از نظر ارزش ۶۹ میلیون دلار و به لحاظ وزنی ۳۷ هزار تن بوده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ ارزشی ۱۸ درصد کاهش و از نظر وزنی ۹ درصد افزایش داشته است.

ارائه راهکار و الزامات توسعه صادرات محصول کشمش:

- تجهیز و مدرن نمودن کارخانجات کشمش پاک کنی
- اصلاح استانداردهای موجود در زمینه کشمش
- کاهش قیمت تمام شده و هزینه های لجستیک، بسته بندی و فرآوری
- ایجاد کنسر سیوم صادراتی کشمش (۸ استان) به محوریت استان قزوین
- ایجاد انبار توزیع کشمش در خارج از کشور (ارمنستان- ازبکستان) به منظور دسترسی آسان تر به بازارهای اروپایی و روسیه
- ایجاد شکل صادراتی منسجم و قوی

شرح کالا	۵ کشور هدف اصلی	۵ ماهه سال ۱۳۹۶ (میلیون دلار)	۵ ماهه سال ۱۳۹۵ (میلیون دلار)	درصد تغییرات
کشمش	عراق	۱۲	۱۵	۲۰
	امارات	۹	۲۴	۶۲/۵
	اسپانیا	۷	۸/۶	۱۸
	روسیه	۶	۵	۲۵
	قزاقستان	۴/۶	۳	۵۳

منبع: معاونت توسط صادرات کالا و خدمات - دفتر هماهنگی صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی

برآوردی از سهم دانش و فناوری در صادرات کشور

منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

کالاها و خدمات دانش بنیان یا مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته به‌عنوان شاخصی برای سنجش میزان نفوذ دانش و فناوری در اقتصاد تدوین شده است. بدین منظور ابتدا تعاریف و شاخص‌های استاندارد اندازه‌گیری یا برآورد سهم دانش و فناوری در تولید ارائه می‌شود. شایان‌ذکر است که وقتی صحبت از سهم دانش در تولید یا صادرات می‌شود، ابهام در نحوه اندازه‌گیری آن نیز به ذهن متبادر می‌شود. از این‌رو در گزارش حاضر، برآوردی از وضعیت موجود صادرات هم در بخش محصولات با فناوری‌های پیشرفته و هم در بخش خدمات فنی و مهندسی ارائه می‌شود. تلاش شده است در مواردی که دسترسی به اطلاعات میسر بوده، مقایسه‌ای با سایر کشورها از گروه‌های مختلف (توسعه‌یافته، در حال توسعه و در حال گذار) نیز انجام پذیرد. بررسی موانع و آسیب‌های صادرات دانش بنیان و ارائه پیشنهاداتی برای بهبود وضعیت موجود بخش پایانی این گزارش خواهد بود.

اقتصاددانانی که نظریه‌های اساسی درباره رشد اقتصادی مطرح کرده‌اند، پیشرفت مبتنی بر فناوری را به‌عنوان نیروی محرک اصلی آن برشمرده‌اند (اسمیت در کتاب ثروت ملل، ۱۷۷۶؛ مارکس در کتاب سرمایه، ۱۸۶۷ و شوومپیتر در کتاب تئوری رشد اقتصادی، ۱۹۱۱). در دو دهه گذشته نیز تغییراتی در رویکردهای سنتی سیاست‌گذاری در کشورهای در حال توسعه ایجاد شده و نقش کلیدی تلاش‌های فناورانه درون‌زا برای کسب مهارت کامل نسبت به فناوری‌های نوین، انطباق آن‌ها با شرایط محلی، ارتقا و انتشار آن‌ها در کشور و بهره‌برداری از آن‌ها در عرصه بین‌المللی از طریق رشد صادرات و متنوع‌سازی فناوری‌ها مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است. به‌طوری‌که در دنیای کنونی، نقش مهم نوآوری فناورانه در توسعه اقتصادی، آن‌را به یک حوزه کلیدی در سیاست اقتصادی تبدیل کرده است. (علیزاده، ۱۳۹۴)

این گزارش باهدف ارائه تصویری از وضعیت تولیدات و صادرات

می‌دهند که اقتصادهای در حال توسعه‌ای نظیر برزیل، مالزی، چین و هند همپای کشورهای تازه صنعتی شده نظیر کره و کشورهای توسعه‌یافته‌ای نظیر ژاپن حجم صادرات فناوری‌های پیشرفته خود را طی دو دهه گذشته به‌طور مستمر افزایش داده‌اند. علیرغم رشد اندک این شاخص در بازه زمانی مذکور در ایران، فاصله کشورمان با این گروه از کشورها هنوز بسیار زیاد است.

وضعیت صادرات فناوری‌های پیشرفته ایران در مقایسه با سایر کشورها

در جداول ۱ و ۲ رشد صادرات فناوری‌های پیشرفته تعدادی از کشورها در بازه زمانی سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۵ با ایران مقایسه شده است. آمارها نشان

جدول (۱) صادرات فناوری های پیشرفته به صورت درصد از کل صادرات تولیدی

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
ایران			۰/۶	۲/۵	۴/۵	(۲۰۱۱)۴/۱		
چین	۱۰/۴	۱۹	۳۰/۸	۲۷/۵	۲۷	۲۵/۴	۲۵/۸	
برزیل	۶/۵	۴/۹	۱۸/۷	۱۲/۸	۱۱/۲	۹/۶	۱۰/۶	
ژاپن	۲۴/۲	۲۶/۵	۲۸/۷	۲۳	۱۸	۱۶/۸	۱۶/۷	
کره	۱۸	۲۶	۳۵/۱	۳۲/۵	۲۹/۵	۲۷/۱	۲۶/۹	
هند	۳/۹	۵/۸	۶/۳	۵/۸	۷/۲	۸/۱	۸/۶	
مالزی	۳۸/۲	۴۶/۱	۵۹/۶	۵۴/۶	۴۴/۵	۴۳/۵	۴۳/۹	

Source of Data: World Bank Databank, 2017

جدول (۲) حجم صادرات فناوری های پیشرفته (به قیمت جاری بر حسب میلیارد دلار)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
ایران			۰/۱۱۲	۰/۱۳۲	۰/۵۸۴	(۲۰۱۱)۰/۶۵۳		
چین	۱۳/۱	۴۱/۷	۲۷۳	۴۰۶	۵۶۰	۵۵۹	۵۵۴	
برزیل	۱/۰۵	۱/۲۱	۵/۹۹	۸/۰۳	۸/۱۲	۸/۳۹	۸/۲۳	
ژاپن	۶۶/۷	۱۱۲	۱۲۹	۱۲۵	۱۲۲	۱۳۰	۱۳۳	
کره	۱۰/۹	۲۹/۸	۳۸۵۴	۸۳/۹	۱۲۱	۱۳۰	۱۳۳	
هند	۰/۵۰	۱/۳۵	۲/۰۶	۴/۱۴	۱۰/۱	۱۶/۷	۱۷/۳	
مالزی	۶/۰۵	۲۵/۴	۴۷	۵۷/۷	۵۹/۳	۶۰/۴	۶۳/۴	

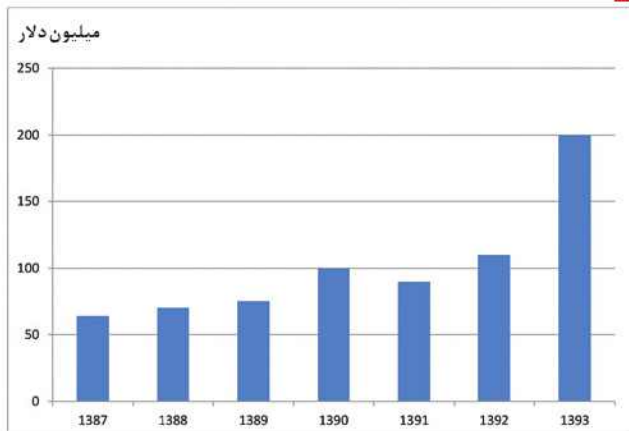
Source of Data: Ibid.

جدول (۳) میزان صادرات محصولات با فناوری بالا در سال ۱۳۹۳ به تفکیک نوع محصولات

ردیف	گروه	تعداد اقلام	جمع (دلار)
۱	داروسازی و شیمی	۸۵	۲۹۵,۵۰۹,۹۷۸/۸۰
۲	هوافضا (هواپیما و فضا پیما)	۲۴	۳۴,۵۰۵,۶۰۶/۶۹
۳	رادیو، تلویزیون و تجهیزات ارتباطی	۶۳	۵۷,۳۴۲,۳۱۸/۸۴
۴	ابزارهای پزشکی، دقیق و بصری	۷۳	۴۱,۲۲۲,۷۴۷/۹۲
۵	ماشین آلات اداری، شمارشگر و محاسبه گر	۱۹	۷۳۷,۳۴۷/۴۱
۶	ماشین های الکتریکی	۱	۱۲۷,۴۱۲/۰۰
۷	ماشین های غیر الکتریکی	۱۶	۳,۲۲۷,۰۲۰/۰۰
۸	نرم افزار (طبق برآورد)		۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰/۰۰
۹	جنگ افزار	در گزارش های گمرک کشور اطلاعات مربوط به صادرات آنها ارائه نمی شود	
جمع کل			۶۳۲,۶۷۲,۴۳۱/۶۶

مأخذ: گزارش بررسی شاخص صادرات محصولات با فناوری بالا در ایران، مرکز پژوهش های مجلس، ۱۳۹۶
مأخذ داده ها: گمرک جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۳

نمودار صادرات نرم افزار کشور طی سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۳

مأخذ: گزارش وضعیت صادرات و واردات محصولات حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، مرکز پژوهش های مجلس، ۱۳۹۴

در جدول ۳، میزان صادرات محصولات با فناوری بالا در سال ۱۳۹۳ به تفکیک نوع محصولات و گروه بندی ارائه شده در طبقه بندی بین المللی استاندارد صنعتی ISIC و طبقه بندی بین المللی استاندارد تجارت SITC آورده شده است.

جمع کل صادرات محصولات با فناوری بالا، در گزارش مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی (۱۳۹۴) و با استناد به محاسبات سازمان توسعه تجارت نیز ۰/۶ میلیارد دلار گزارش شده است. نتایج ارائه شده که با جدول ۳ همخوانی دارد. هر چند تفاوت های جزئی ممکن است به تفاوت در اقلامی بازگردد که به عنوان فناوری های پیشرفته مورد تأیید نهادهای مختلف هستند. همچنین باید به این نکته اشاره کرد که اطلاعاتی درباره صادرات نرم افزارها و بازی های رایانه ای در گمرک کشور ثبت نمی شوند. زیرا اولاً بیشتر این نرم افزارها خارج از مبادی ورودی گمرکات کشور و در فضای شبکه تبادل می شوند، ثانیاً در صورت تبادل از طریق گمرکات کشور بانام لوح های فشرده خام (سی دی و دی وی دی) ثبت می شوند.

جدول ۴) وضعیت صادرات خدمات فنی و مهندسی در ایران (۱۳۹۵-۱۳۹۲) / (میلیون دلار)

۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	برنامه سالیانه	عملکرد ۱۲ ماهه ۱۳۹۵	نرخ رشد (درصد) نسبت به ۱۳۹۴	درصد تحقق ۱۲ ماهه ۱۳۹۵
۲۲۶۰	۱۰۲۶	۲۲۵۷	۲۵۰۰	۲۱۸۷	۳	۸۷

مأخذ داده ها: سازمان توسعه تجارت ایران، ۱۳۹۶

جدول ۵) صادرات خدمات فنی و مهندسی در سایر کشورها در سال ۲۰۱۴ / (میلیون دلار)

کشور	صادرات خدمات فنی و مهندسی	کشور	صادرات خدمات فنی و مهندسی
ایالات متحده	۱۲۶۷۲۶	نروژ	۱۳۹۳۲
هند	۴۷۳۰۵	هنگ کنگ	۱۳۲۵۱
ژاپن	۳۷۲۸۸	رژیم اشغالگر قدس	۱۱۷۶۸
سنگاپور	۳۶۴۴۸	تایلند	۹۱۶۲
کانادا	۲۷۸۴۳	استرالیا	۷۹۷۱
برزیل	۲۱۳۵۱	آرژانتین	۴۳۲۸
کره	۲۰۹۶۸	اوکراین	۲۴۹۵
سوئیس	۱۸۰۵۶	آفریقای جنوبی	۱۹۸۹
روسیه	۱۶۷۳۶	اتحادیه اروپا	۵۳۶۴۴۱
فیلیپین	۱۴۴۷۳		

مأخذ داده ها: سازمان تجارت جهانی، ۲۰۱۶

جدول ۶) صادرات خدمات ارتباطات و اطلاعات و کامپیوتر در ده کشور برترین حوزه در مقایسه با ایران / (میلیون دلار)

کشور	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶
هند	۵۵۶۶۶	۵۷۶۶۱	
ایالات متحده	۳۵۸۸۵	۳۶۹۹۰	
چین	۲۰۱۷۳	۲۴۵۴۹	
سوئیس	۱۲۶۳۴	۱۳۸۲۶	
رژیم اشغالگر قدس	۹۴۱۷	۹۲۷۴	
کانادا	۸۷۰۴	۷۴۳۴	
سنگاپور	۴۸۹۶	۴۸۲۹	
روسیه	۴۵۰۴	۳۹۷۱	
فیلیپین	۳۴۷۲	۳۴۶۱	
ایران (خدمات فناوری اطلاعات)	۱۰۰ (۱۳۹۲)	۳۲۰ (۱۳۹۴)	۱۸۰ (۱۳۹۵)

مأخذ داده ها: برای ایران: سازمان توسعه تجارت ایران. برای سایر کشورها: سازمان تجارت جهانی، ۲۰۱۶

وضعیت صادرات خدمات ارتباطات و اطلاعات ایران در مقایسه با سایر کشورها

موانع صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات فنی و مهندسی صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات فنی و مهندسی زیرمجموعه مهمی از صادرات غیرنفتی کشور به حساب می آیند. بحث درباره صادرات غیرنفتی، باید به طور جامع از سه زاویه مورد مطالعه قرار گیرد. از یکسو مسائل مربوط به صادرات به طور اخص از قبیل رفع موانع صادرات، تشویق صادرکنندگان و ارائه خدمات لازم به آن ها، از سوی دیگر، باید موقعیت تجاری کشور در سطح جهانی مورد بررسی قرار گیرد و تغییر و تحولات سریع بین المللی بانگرش سامانه ای و جهانی دنبال شود و برنامه ریزی های اقتصادی و تجاری داخلی هماهنگ با شرایط تجارت جهانی سازمان دهی شده و به اجرا درآید. در بُعد سوم، باید صادرات غیرنفتی را به عنوان بخشی متأثر از سایر متغیرهای کلان اقتصادی (از قبیل نرخ تورم، سرمایه گذاری و غیره) مدنظر قرار داد. در همین ارتباط، تنگناهای درونی صادرات غیرنفتی را می توان تحت عناوین موانع

بدین ترتیب، ارزش ریالی یا دلاری واقعی نرم افزارهای رایانه ای صادراتی ثبت و محاسبه نمی شوند.

برای رفع این نقیصه، اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان نرم افزار ایران، برآوردی از میزان صادرات آن ها ارائه می کند. طبق آمار این اتحادیه در سال ۱۳۹۳، حدود ۲۰۰ میلیون دلار صادرات نرم افزار از کشور انجام شده است. نمودار زیر نیز رشد صادرات نرم افزار از کشور را در بازه زمانی سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۳ نشان می دهد.

وضعیت صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران در مقایسه با سایر کشورها

با توجه به پیچیدگی های کمتر این زیربخش از صادرات خدمات، کشورهای توسعه یافته به سرعت در حال افزایش سهم خود در صدور خدمات فنی و مهندسی اند. در جدول ۴ وضعیت صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران در فاصله زمانی سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ نشان داده شده است.

اقتصادی و موانع ساختاری مورد بررسی قرار داد و به عنوان مشکلات بیرونی می توان از مسائل سیاسی و تحریم های اقتصادی، افزایش همکاری منطقه ای و شکل گیری سازمان تجارت جهانی (WTO) نام برد. (گنجی، ۱۳۹۲) در ادامه هریک از موارد فوق با تفصیل بیشتری بررسی می شود.

موانع اقتصادی

از میان موانع اقتصادی، به طور اخص می توان از ثبات نرخ ارز و سرکوب ارزی و موانع سرمایه گذاری نام برد. از آنجا که تولیدات داخلی فناوری های پیشرفته نیازمند واردات مواد و تجهیزات مربوطه است، نوسانات نرخ ارز مانعی برای تولیدات داخلی و در نتیجه صادرات این فناوری ها به حساب می آید و جو مساعد و آرام مورد نیاز برای تجارت خارجی را مختل می کند. یکی از مشکلات اساسی و غالب در اقتصاد ایران، سرمایه گذاری، به ویژه در بخش خصوصی است. باید شرایط مساعد برای سرمایه گذاری در زمینه صادرات نیز تشویق شود. بدون افزایش سرمایه گذاری و استفاده بهینه از منابع تولید، نمی توان امید به افزایش صادرات غیر نفتی در بلندمدت داشت. بنابراین برای رسیدن به هدف مزبور، باید ابتدا موانع سرمایه گذاری را از بین برد.

موانع ساختاری

مشکلات ساختاری مربوط به صادرات غیر نفتی را می توان موانع اداری، خدماتی و عدم سلامت احتمالی در انجام امور گمرکی، کمبود راه ها و اسکله های مناسب، مشکلات حمل و نقل و ترخیص کالا، بی ثباتی قوانین و مقررات تجاری و ضعف اطلاع رسانی دانست که حل این موانع برخی در کوتاه مدت و تعدادی نیز در بلندمدت امکان پذیر است که می تواند باعث شکوفایی صادرات غیر نفتی از جمله صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات فنی و مهندسی شود.

موانع بیرونی

با توجه به افزایش رقابت در سطح بین المللی و گسترش سازمان تجارت جهانی (WTO)، تولیدکنندگان داخلی باید خود را هر چه سریع تر با روند تجاری و حمایت ها وفق دهند.

صرف نظر از پیوستن یا نپیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی با توجه به شرایط حاکم بر این سازمان، تولیدکنندگان داخلی در سال های آینده چاره ای جز افزایش کارایی خود و یا محو شدن در سیل تجارت بین المللی نخواهند داشت. گذشته از سازمان تجارت جهانی، افزایش همکاری های منطقه ای نیز موجب گسترش روابط تجاری بین چندین کشور و اعمال محدودیت های بیشتر برای کشورهای غیر عضو می شود. از سوی دیگر مسائل سیاسی و تحریم های اقتصادی در سال های گذشته مانعی در راه استفاده از فرصت های مناسب در زمینه های مختلف مانند سرمایه گذاری خارجی ایجاد کرده بود که البته تا حدودی در حال کاهش است.

در مورد صادرات خدمات فنی و مهندسی نیز بررسی وضعیت کشورهای در حال توسعه نشان می دهد که این کشورها در مسیر دستیابی به بازارهای صادرات این نوع خدمات با مشکلاتی مواجه اند. مرکز تجارت بین المللی از سال ۱۹۸۳ تاکنون مطالعاتی را در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در کشورهای در حال توسعه انجام داده است و برخی مشکلات مهم را شناسایی کرده است که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- نبود اطلاعات دقیق در مورد تجارت و پروژه ها،

- عدم حمایت مالی داخلی از توسعه تجاری،

- کمبود تجربه بین المللی در زمینه بازاریابی و توسعه تجارت،

- حمایت نکردن دولت ها از شرکت های داخلی در زمینه انعقاد قراردادها،

- عدم حمایت مؤسسه های وام دهنده بین المللی از شرکت ها و به رسمیت

نشناختن آن ها،

- عدم تلاش جدی شرکت ها در بازاریابی به دلیل شانس اندک و احتمال

عدم موفقیت با توجه به هزینه های گزاف ورود به بازارهای بین المللی،

- هزینه بالای تبلیغات و شرکت در مناقصه ها.

بدیهی است با توجه به تغییر و تحولات اقتصادی انجام مطالعات کارشناسی بیشتر به منظور شناسایی موانع صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات

مهندسی با مشارکت صاحب نظران و دستگاه های ذی ربط ضروری است.

جمع بندی و پیشنهاد های سیاستی

نوسانات شدید قیمت نفت در سال های اخیر، جایگزین شدن منابع انرژی و بی ثباتی سیاسی در عرصه بین المللی که چالش هایی نظیر تحریم ها را برای کشور ایجاد می کند، لزوم توجه به افزایش صادرات غیر نفتی را بیش از پیش آشکار می سازد. در این میان، صادرات فناوری های پیشرفته و کالاها و خدمات دانش بنیان به واسطه ارزش بالا، ایجاد ثبات و اقتدار سیاسی و وابستگی در کشور مقصد، نسبت به سایر صادرات تولیدی اهمیت بیشتری دارند. همچنین با توجه به ارزش اقتصادی بالای این تولیدات در مقایسه با مواد خام یا تولیدات با فناوری های سطح پایین و متوسط، توسعه صادرات کالاها و خدمات دانش بنیان می تواند تأثیر شگرفی بر توسعه و رفاه اقتصادی و اقتدار سیاسی کشور در عرصه بین المللی داشته باشد. حال آنکه در کشور ما به دلایل متعدد صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات فنی و مهندسی کمتر مورد توجه سیاست گذاران قرار گرفته است.

در وهله نخست، متأسفانه همانند بسیاری از شاخص های دیگر حوزه علم، فناوری و نوآوری، متولی مشخصی برای محاسبه و گزارش دهی منظم شاخص صادرات محصولات با فناوری بالا و صادرات خدمات فنی - مهندسی وجود ندارد و به همین دلیل این شاخص ها از مهم ترین شاخص های مورد اختلاف و بحث در کشور است. با این حال برآوردها نشان می دهند که صادرات محصولات با فناوری بالا در سال ۱۳۹۳ حدود ۶۳۰ میلیون دلار بوده است (یعنی کمتر از ۴ درصد از کل صادرات تولیدی). در حالی که طبق آخرین برآوردها صادرات فناوری های پیشرفته در چین ۲۵/۸ درصد، در برزیل ۱۲/۳ درصد، در ژاپن ۱۶/۸ درصد، در کره ۲۶/۸ درصد، در هند ۷/۵ درصد و در مالزی ۴۲/۸ درصد از کل صادرات تولیدی است. در سال ۱۳۹۳ حدود ۲۰۰ میلیون دلار نیز صادرات نرم افزار از کشور انجام شده است. در عین حال باید به این مهم توجه داشت که اطلاعات رسمی و دقیقی در خصوص صادرات کالاهای نظامی و دفاعی که عمدتاً مبتنی بر فناوری های پیشرفته هستند، وجود ندارد. در حوزه خدمات فنی و مهندسی نیز طبق گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، عملکرد ۱۲ ماهه ۱۳۹۵ حدود ۲۲۰۰ میلیون دلار بوده است. مقایسه این ارقام با کشورهای دیگر نشان می دهد که وضعیت رسوخ دانش و فناوری در تولیدات و صادرات کشور چندان رضایت بخش نیست. هر چند نباید منکر پیشرفت های چندساله اخیر شد، اما روند رشد این حوزه باید شتاب بیشتری بگیرد. از جمله اقدامات اساسی که باید در جهت افزایش صادرات غیر نفتی به خصوص صادرات فناوری های پیشرفته و خدمات فنی و مهندسی انجام داد، می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- رفع موانع اقتصادی کلان نظیر نوسانات نرخ ارز و ایجاد جذابیت سرمایه گذاری در فناوری های پیشرفته برای بخش غیر دولتی،

- رفع موانع ساختاری، اعم از ساختار فیزیکی (حمل و نقل، ارتباطات و...) و ساختار نهادی (نظیر قوانین و مقررات تجاری، اطلاع رسانی و...)

- حل و فصل و مدیریت موانع بیرونی (نظیر مناقشات سیاسی با سایر کشورها) و استفاده از ظرفیت های بین المللی نظیر همکاری های منطقه ای،

- ایجاد زیر ساخت های قانونی مورد نیاز برای پیوستن در زمان مناسب و با شرایط مناسب به سازمان تجارت جهانی،

- تدوین بسته های سیاستی مناسب برای حمایت از صادرات خدمات فنی و مهندسی شرکت ها مشتمل بر ابزارهای حمایت مالی، مشاوره و تسهیل

قوانین و مقررات مربوطه برای دستیابی به بازارهای صادرات این نوع خدمات،

- تعریف محصولات با فناوری های بالا و شناسایی مصادیق با توجه به معیارها و کدهای طبقه بندی مختلف سازمان ها و نهادهای بین المللی برای شناسایی مصادیق این محصولات،

- تعیین متولی واحد برای اندازه گیری، پایش و گزارش دهی منظم شاخص های صادرات محصولات با فناوری بالا و صادرات خدمات فنی و مهندسی در کشور.

تحلیل تجارت خارجی کشور در پنج ماهه نخست سال ۹۶

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران / سازمان توسعه تجارت

صادرات کالا با احتساب میعانات گازی کشور طی پنج ماهه سال ۱۳۹۶: ۴۸۰۴۱ هزار تن و ۱۷۱۹۳ میلیون دلار تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل: ۸ درصد از لحاظ وزن و ۵ درصد از نظر ارزشی کاهش
پنج قلم عمده صادراتی: میعانات گازی به ارزش ۲۹۲۰ میلیون دلار، پلی اتیلن گرید فیلم با چگالی کمتر از ۹۴ درصد به جز نوع پودری به ارزش ۶۵۲ میلیون دلار، پروپان مایع شده به ارزش ۵۷۶ میلیون دلار، روغن های سبک و فراورده های نفتی به جز بنزین ۵۵۵ میلیون دلار، متانول ۴۹۸ میلیون دلار، پنج بازار نخست صادراتی کشور: چین با ۳۷۴۳ میلیون دلار، عراق ۲۶۰۴ میلیون دلار، امارات متحده عربی ۲۵۸۳ میلیون دلار، جمهوری کره ۱۶۷۶ میلیون دلار و هند ۱۱۹۹ میلیون دلار.
سهم این بازارها از کل صادرات: ۶۸٫۷ درصد
متوسط قیمت هر تن کالای صادراتی: ۳۵۸ دلار که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵٫۳ درصد افزایش داشته است.
واردات کشور طی پنج ماهه سال ۱۳۹۶: ۱۴۲۲۵ هزار تن به ارزش ۱۹۴۴۲ میلیون دلار
تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل: ۱۳٫۵ درصد از نظر وزن و ۲۴ درصد از نظر ارزش افزایش
پنج قلم عمده وارداتی به کشور: برنج به ارزش ۹۶۳ میلیون دلار، ذرت دامی به ارزش ۶۱۲ میلیون دلار، وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی به ارزش ۵۱۵ میلیون دلار، قطعات خودرو سواری ۴۳۴ میلیون دلار، لوبیا سویا به ارزش ۴۱۰ میلیون دلار.
پنج مبدأ بزرگ وارداتی کشور: چین با ارزش ۴۲۵۶ میلیون دلار، امارات متحده عربی ۳۳۴۱ میلیون دلار، جمهوری کره ۱۳۴۶ میلیون دلار، هند ۱۲۶۶ میلیون دلار و ترکیه ۱۱۳۸ میلیون دلار
سهم ۵ کشور مذکور از کل واردات: ۵۸٫۴ درصد
متوسط قیمت هر تن کالای وارداتی: ۱۳۶۷ دلار؛ تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل ۹ درصد افزایش

کشورهای عمده مقصد صادرات طی پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶

رتبه	کشور مقصد	پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶		پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵	
		ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش
۱	چین	۳,۷۴۳,۱۹۶,۹۱۶	۲۱,۷۷	۳,۴۱۳,۹۹۷,۲۶۷	۱۸,۸۷
۲	عراق	۲,۶۰۴,۴۱۶,۴۲۷	۱۵,۱۵	۲,۵۰۳,۸۹۳,۸۹۹	۱۳,۸۴
۳	امارات متحده عربی	۲,۵۸۳,۱۰۳,۷۱۳	۱۵,۰۲	۳,۰۲۲,۶۸۴,۰۵۰	۱۶,۷۱
۴	جمهوری کره	۱,۶۷۶,۳۹۳,۰۵۲	۹,۷۵	۱,۵۵۱,۱۰۶,۸۰۰	۸,۵۸
۵	هند	۱,۱۹۸,۵۳۴,۴۸۶	۶,۹۷	۱,۲۱۵,۴۸۳,۴۵۹	۶,۷۲
۶	افغانستان	۱,۰۵۶,۲۲۱,۱۲۲	۶,۱۴	۹۷۲,۲۳۰,۰۶۴	۵,۳۷
۷	ترکیه	۶۰۷,۵۳۷,۶۴۶	۳,۵۳	۱,۴۶۹,۷۸۲,۶۴۳	۸,۱۳
۸	پاکستان	۲۹۶,۸۸۱,۸۱۶	۱,۷۳	۳۳۳,۸۰۵,۹۵۶	۱,۸۵
۹	تایلند	۲۵۰,۴۰۳,۶۴۲	۱,۴۶	۹۱,۵۵۸,۶۵۶	۰,۵۱
۱۰	تایوان	۲۳۳,۲۹۹,۲۸۵	۱,۳۶	۱۶۲,۳۲۳,۴۶۵	۰,۹۰
۱۱	ژاپن	۲۲۵,۱۳۶,۳۰۴	۱,۳۱	۴۸۳,۷۵۵,۱۹۳	۲,۶۷
۱۲	عمان	۲۱۷,۹۰۶,۷۲۶	۱,۲۷	۳۲۳,۰۶۵,۷۲۹	۱,۷۹
۱۳	اندونزی	۲۰۱,۸۶۴,۲۹۳	۱,۱۷	۴۷,۰۲۴,۰۸۳	۰,۲۶
۱۴	ترکمنستان	۱۷۸,۳۰۱,۱۹۰	۱,۰۴	۲۲۸,۸۸۹,۳۷۲	۱,۲۷
۱۵	جمهوری عربی سوریه	۱۲۰,۶۳۵,۸۳۰	۰,۷۰	۱۰۳,۲۰۱,۱۹۸	۰,۵۷
	جمع کشورهای فوق	۱۵,۱۹۳,۸۳۲,۴۴۸	۸۸,۳۷	۱۵,۹۲۲,۸۰۱,۸۳۴	۸۸,۰۳
	جمع کل	۱۷,۱۹۲,۹۱۴,۲۰۳	۱۰۰	۱۸,۰۸۸,۰۸۶,۲۳۶	۱۰۰

اقدام عمده صادر شده از کشور طی پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶

رتبه	تعرفه	شرح تعرفه	پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶		پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵		ارزش
			ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش	
۱	۲۷۰۹۰۰۱۰	میعانات گازی	۲,۹۲۰,۲۹۸,۳۷۰	۱۶,۹۹	۳,۰۸۶,۷۸۶,۲۱۹	۱۷,۰۷	۵,۳۹
۲	۳۹۰۱۱۰۳۹	پلی اتیلن گرید فیلم باچگالی کمتر از ۹۴ درصد به جز نوع پودری	۶۵۱,۶۰۸,۵۰۲	۳,۷۹	۳۷۶,۶۴۸,۶۹۷	۲,۰۸	۷۳,۰۰
۳	۲۷۱۱۱۲۹۰	پروپان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۵۷۶,۰۲۴,۷۳۲	۳,۳۵	۵۶۴,۱۷۲,۶۳۷	۳,۱۲	۲,۱۰
۴	۲۷۱۰۱۲۹۰	سایر روغن های سبک و فرآورده ها بجز بنزین	۵۵۵,۱۳۲,۷۰۸	۳,۲۳	۵۵۳,۳۱۷,۴۵۴	۳,۰۶	۰,۳۳
۵	۲۹۰۵۱۱۰۰	متانول	۴۹۸,۰۶۸,۰۴۳	۲,۹۰	۳۶۴,۶۸۵,۰۷۷	۲,۰۲	۳۶,۵۷
۶	۷۲۰۷۱۹۰۰	محصولات نیمه تمام آهن یا فولاد غیرمزوج دارای کمتر از ۲۵ درصد کربن، که در جای دیگر ذکر نشده.	۴۱۲,۲۷۰,۷۱۴	۲,۴۰	۵۳,۰۱۰,۷۲۴	۰,۲۹	۶۷۷,۷۱
۸	۲۶۰۱۱۱۹۰	سنگ آهن هماتیت دانه بندی با خلوص آهن بیشتر از ۴۰ درصد به هم فشرده نشده	۳۹۴,۶۴۱,۸۹۳	۲,۳۰	۲۸۲,۵۵۶,۹۱۶	۱,۵۶	۳۹,۶۷
۹	۲۷۱۱۱۳۹۰	بوتان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۳۹۱,۸۴۶,۲۴۹	۲,۲۸	۳۶۰,۴۳۲,۸۱۱	۱,۹۹	۸,۷۲
۷	۲۷۱۱۱۹۹۰	سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده غیر مذکور در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۳۵۹,۷۶۷,۹۲۸	۲,۰۹	۶۹۰,۲۵۹,۶۷۲	۳,۸۲	۴۷,۸۸
۱۰	۲۹۰۵۳۱۰۰	اتیلن گلیکول (ا تان دی تول)	۳۳۷,۰۵۵,۸۵۳	۱,۹۶	۱۹۳,۱۹۲,۱۸۷	۱,۰۷	۷۴,۴۷
۱۱	۳۹۰۱۲۰۲۹	پلی اتیلن گرید فیلم به صورت غیر پودری با وزن مخصوص ۹۴ درصد یا بیشتر	۳۲۷,۲۱۰,۵۶۱	۱,۹۰	۳۲۰,۴۳۹,۲۸۱	۱,۷۷	۲,۱۱
۱۲	۳۹۰۱۲۰۳۹	سایر پلی اتیلن گرید تزریقی با چگالی ۹۴ درصد یا بیشتر بجز نوع پودری	۲۹۰,۸۷۲,۶۸۴	۱,۶۹	۱۸۳,۶۲۰,۵۱۶	۱,۰۲	۵۸,۴۱
۱۳	۲۷۱۳۲۰۰۰	قیرنفت	۲۶۶,۶۹۷,۹۴۸	۱,۵۵	۳۳۹,۴۶۰,۳۳۰	۱,۸۸	۲۱,۴۳
۱۴	۳۱۰۲۱۰۰۰	آوره حتی به صورت محلول در آب	۲۶۰,۴۹۱,۴۴۳	۱,۵۲	۳۲۰,۸۰۶,۲۳۷	۱,۷۷	۱۸,۸۰
۱۵	۷۲۰۶۹۰۰۰	آهن و فولاد غیرمزوج، به اشکال ابتدائی (غیر از شمش)، که در جای دیگر ذکر نشده.	۲۵۰,۹۹۱,۳۰۷	۱,۴۶	۹۷,۳۰۰,۷۱۶	۰,۵۴	۱۵۷,۹۵
جمع اقلام فوق							
			۸,۴۹۲,۹۷۸,۹۳۵	۴۹,۴۰	۷,۷۸۶,۶۸۹,۴۷۴	۴۳,۰۵	۹,۰۷
جمع کل							
			۱۷,۱۹۲,۹۱۴,۲۰۳	۱۰۰	۱۸,۰۸۸,۰۸۶,۲۳۶	۱۰۰	۴,۹۵

اقلام عمده وارد شده به کشور طی پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶

رتبه	تعرفه	شرح تعرفه	پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶			پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵		
			تعداد خودرو (دستگاه)	ارزش (دلار)	سهم ارزش	تعداد خودرو (دستگاه)	ارزش (دلار)	سهم ارزش
۱	۱۰۰۶۳۰۰۰	پرنج نیمه سفید شده (Semi milled Rice) یا پرنج کامل سفید شده (Wholly milled Rice) حتی صیقلی یا پراق شده	-	۹۶۲,۹۵۷,۵۹۹	۴,۹۵	-	۴۷۵,۷۴۹,۲۱۱	۲,۸۵
۲	۱۰۰۵۹۰۱۰	ذرت دامی	-	۶۱۲,۲۲۷,۲۸۹	۳,۱۵	-	۴۳۲,۶۰۰,۹۴۸	۲,۵۹
۳	۸۷۰۳۲۳۱۹	سایر وسایل نقلیه موتوری یا حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی یچز امیولانس وهیبریدی	۱۹,۱۹۲	۵۱۵,۱۷۶,۳۰۲	۲,۶۵	۱۰,۳۸۱	۲۷۱,۸۴۶,۴۰۴	۱,۶۳
۴	۹۸۸۷۰۳۱۲	قطعات منقصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ پنژیتهی یا حجم سیلندر ۲۰۰۰CC یا ساخت داخل ۱۴ درصد تا کمتر از ۳۰ درصد به استثنای لاستیک	-	۴۳۴,۳۳۱,۳۶۷	۲,۲۳	-	۳۴۸,۸۸۸,۲۸۲	۲,۰۹
۵	۱۲۰۱۹۰۰۰	لوبیای سویا به جز دانه حتی به صورت خرد شده	-	۴۱۰,۱۶۳,۶۷۰	۲,۱۱	-	۴۱۲,۸۳۳,۳۸۱	۲,۴۷
۶	۱۷۰۱۱۳۰۰	شکر تصفیه نشده بدون اضافه کردن مواد خوشبو کننده یا مواد رنگ کننده از تیشکر	-	۳۴۹,۰۰۴,۵۵۷	۱,۸۰	-	۱۲۵,۷۹۸,۵۴۵	۰,۷۵
۷	۸۷۰۳۲۳۲۹	سایر وسایل نقلیه، دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی چرخه ای - احتراقی یا حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی سی اما از ۲۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد غیر از امیولانس و نوع هیبریدی	۱۰,۹۹۶	۲۹۸,۹۵۶,۱۳۱	۱,۵۴	۱۰,۹۸۳	۲۸۵,۲۰۹,۰۶۹	۱,۷۱
۸	۱۵۱۲۱۱۰۰	روغن دانه آفتابگردان، روغن گلرنگ یا زعفران کاذب (کارتام Carthame)، خام	-	۲۷۵,۹۸۱,۵۱۸	۱,۴۲	-	۹۶,۱۶۶,۲۰۹	۰,۵۸
۹	۹۸۸۷۰۳۱۴	قطعات منقصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ پنژیتهی یا حجم سیلندر ۲۰۰۰CC یا ساخت داخل ۵۰ درصد و بیشتر به استثنای لاستیک	-	۲۵۴,۴۲۲,۳۵۴	۱,۳۱	-	۱۳۰,۰۰۳,۹۱۳	۰,۷۸
۱۰	۲۳۰۴۰۰۰۰	کنجاله (Oilcake) و سایر آخال های جامد، حتی خرد شده یا به هم فشرده به شکل حبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا به دست می آید.	-	۲۴۶,۵۶۲,۶۱۷	۱,۲۷	-	۲۸۱,۰۹۴,۲۸۴	۱,۶۸
۱۱	۰۸۰۳۱۰۰۰	موز سبز تازه یا خشک کرده	-	۲۲۳,۴۴۳,۴۲۴	۱,۱۵	-	۱۵۸,۶۳۵,۴۵۸	۰,۹۵
۱۲	۸۵۲۹۹۰۲۰	ماژول نمایشگر متشکل از صفحه Icd یا Ied پلاسما فقط دارای برد آدرس دهی	-	۱۷۵,۰۵۴,۸۰۲	۰,۹۰	-	۱۲۵,۹۱۶,۱۶۸	۰,۷۵
۱۳	۰۲۰۲۳۰۹۰	سایر قطعات بی استخوان منجمد از نوع گاو	-	۱۷۲,۴۴۰,۹۶۶	۰,۸۹	-	۱۴۶,۲۸۹,۲۲۰	۰,۸۸
۱۴	۳۰۰۴۹۰۹۰	سایر مکمل های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند	-	۱۳۵,۴۴۶,۱۶۱	۰,۷۰	-	۱۰۲,۸۹۸,۵۲۷	۰,۶۲
۱۵	۱۵۱۱۹۰۱۰	RBD پالم اوایل در ظروف ۲۰۰ لیتری و بیشتر	-	۱۳۵,۳۷۴,۳۹۲	۰,۷۰	-	۹۲,۱۸۷,۰۹۵	۰,۵۵
جمع اقلام فوق			-	#####	۲۶,۷۶	-	۳,۴۸۶,۱۱۶,۷۱۴	۲۰,۸۹
جمع کل			-	#####	۱۰۰	-	۱۶,۶۸۹,۶۶۰,۲۰۳	۱۰۰

کشورهای عمده طرف معامله در واردات طی پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶

رتبه	کشور طرف معامله	پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۶		پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵		درصد تغییرات
		ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش	
۱	چین	۴,۲۵۵,۵۶۶,۳۲۸	۲۱,۸۹	۳,۸۹۳,۹۱۳,۲۱۱	۲۳,۳۳	۹,۲۹
۲	امارات متحده عربی	۳,۳۴۱,۴۵۰,۱۹۴	۱۷,۱۹	۲,۸۷۵,۹۳۴,۶۲۸	۱۷,۲۳	۱۶,۱۹
۳	جمهوری کره	۱,۳۴۵,۸۶۵,۴۲۴	۶,۹۲	۱,۲۷۲,۰۱۱,۸۲۵	۷,۶۲	۵,۸۱
۴	هند	۱,۲۶۵,۹۱۱,۸۳۹	۶,۵۱	۹۲۹,۱۱۱,۴۲۶	۵,۵۷	۳۶,۲۵
۵	ترکیه	۱,۱۳۸,۱۱۲,۶۵۹	۵,۸۵	۱,۰۸۵,۳۰۳,۰۱۴	۶,۵۰	۴,۸۷
۶	آلمان	۱,۰۴۴,۴۰۲,۸۱۷	۵,۳۷	۹۴۶,۷۴۷,۴۷۶	۵,۶۷	۱۰,۳۱
۷	سوئیس	۶۹۰,۱۳۰,۸۴۷	۳,۵۵	۴۹۰,۹۵۶,۴۹۸	۲,۹۴	۴۰,۵۷
۸	ایتالیا	۵۱۱,۲۶۷,۲۸۰	۲,۶۳	۴۱۹,۵۵۹,۷۷۱	۲,۵۱	۲۱,۸۶
۹	فرانسه	۵۰۳,۰۸۱,۷۸۷	۲,۵۹	۴۰۳,۵۹۰,۳۹۱	۲,۴۲	۲۴,۶۵
۱۰	هلند	۴۵۳,۸۶۹,۹۸۹	۲,۳۳	۳۱۹,۳۳۶,۶۲۸	۱,۹۱	۴۲,۱۳
۱۱	انگلستان	۴۴۰,۱۵۵,۹۰۱	۲,۲۶	۱۵۵,۶۱۵,۶۴۵	۰,۹۳	۱۸۲,۸۵
۱۲	برزیل	۴۲۳,۵۳۳,۶۰۰	۲,۱۸	۵۱۵,۷۹۵,۵۰۳	۳,۰۹	۱۷,۸۹
۱۳	سنگاپور	۳۱۶,۶۰۳,۱۴۱	۱,۶۳	۱۴۱,۷۱۴,۳۲۴	۰,۸۵	۱۲۳,۴۱
۱۴	فدراسیون روسیه	۲۸۸,۸۶۷,۰۵۵	۱,۴۹	۶۵۵,۲۲۳,۹۸۰	۳,۹۳	۵۵,۹۱
۱۵	پاکستان	۲۵۴,۹۲۱,۳۵۴	۱,۳۱	۱۷۷,۹۱۷,۶۰۹	۱,۰۷	۴۳,۲۸
	جمع کشورهای فوق	۱۶,۲۷۳,۷۴۰,۲۱۵	۸۳,۷۱	۱۴,۲۸۲,۷۳۱,۹۲۹	۸۵,۵۸	۱۳,۹۴
	جمع کل	۱۹,۴۴۱,۶۰۹,۷۰۵	۱۰۰	۱۶,۶۸۹,۶۶۰,۲۰۳	۱۰۰	۱۶,۴۹

درصد تغییرات	ارزش پنج ماهه سال ۹۵ (میلیون دلار)	ارزش پنج ماهه سال ۹۶ (میلیون دلار)	صادرات غیرنفتی (کالا و میعانات گازی)
۵	۱۸۰۸۸	۱۷۱۹۳	صادرات غیرنفتی (بدون میعانات گازی)
۵	۱۵۰۰۱	۱۴۲۷۳	واردات کالا
۱۶,۵	۱۶۶۹۰	۱۹۴۴۲	تجارت کل
۵	۳۴۷۷۸	۳۶۶۳۵	تراز تجاری (با احتساب میعانات گازی)
۲۶۱	۱۳۹۸	۲۲۴۹	

۲۲ تن

ایران با تولید ۳۳۶ تن زعفران در رتبه اول تولید، هند با تولید ۲۲ تن در رتبه دوم، یونان با تولید ۷۱۲ تن در رتبه سوم، افغانستان با تولید ۶۲ تن در رتبه چهارم، مراکش با تولید ۲۱۶ تن در رتبه پنجم، اسپانیا با تولید ۲۱۲ تن در رتبه ششم، ایتالیا و چین با تولید یک تن در رتبه‌های هفتم و هشتم و آذربایجان با تولید ۲۳ تن در رتبه نهم قرار داشته‌اند.

زعفران؛ از ایران تا جهان

۹۰ درصد زعفران جهان را تولید می‌کنیم
اما در تجارت آن هفدهم هستیم

۸۸/۸

بیش بینی می‌شود امسال میزان تولید حدود ۳۶۵ تن باشد

۴۲ درصد

مهم ایران از صادرات ارزی زعفران در سال ۲۰۱۶، ۴۲ درصد، آسیای ۲۹ درصد، افغانستان هشت درصد، برزیل پنج درصد، فرانسه سه درصد و سایر کشورهای جهان ۱۳ درصد بوده است.

۱۰۵ هزار سطح زیر کشت طلای سرخ در ایران ۱۰۵ هزار و ۳۷۰ هکتار، در هند پنج هزار و ۷۸۷ هکتار و در افغانستان دو هزار و ۸۱۱ هکتار است.

۸۸/۸ میلیارد دلار میزان تجارت جهانی زعفران در دنیا، ۸۰۲ میلیارد دلار مایسانسانه کل صادرات ما ۲۸۶ میلیون دلار است، اکنون کل بازار در اختیار اسپانیا، ایتالیا، آلمان و دیگر کشورهای اروپایی بوده سهم تجارت ما یک هفدهم جهان است.

ارزیابی هیات نمایندگان اتاق مشهد از شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان

مصوبات مهم، ضمانت اجرا در ابهام

حسین کوه‌زاد - مرضیه صاحبی

دولتمردان بویژه مدیران ارشد دولت‌های یازدهم و دوازدهم که اجرای این قانون را از محورهای برنامه‌های توسعه می‌دانستند، این شورادر اکثر نقاط کشور تشکیل شد. تا کنون این تعامل موفقیت‌های قابل توجهی را بدست آورده است، با این وجود بسیاری از فعالان اقتصادی این موفقیت‌ها را کافی نمی‌دانند و حاکمیت رادر مقام اجرای قانون و مصوبات ناشی از این تعامل ضعیف ارزیابی می‌نمایند و معتقدند که از ظرفیت‌های این شورا و کمیته بند ب ماده ۱۲ در راستای توسعه فضای کسب و کار به طور کامل استفاده نشده است. برای بررسی این موضوع با تعدادی از اعضای هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی گفت‌وگویی داشتیم که تقدیم می‌گردد با این توضیح که این گزارش به صورت فردی تهیه شده و پاسخ شرکت کنندگان بر حسب موضوع اظهار شده تنظیم گردیده است.

قانون بهبود فضای کسب و کار به همت اتاق ایران و همراهی نمایندگان مجلس شورای اسلامی در اسفند ماه سال ۱۳۹۰ با هدف تامین فضایی مساعد برای کارآفرینی و ایجاد اشتغال به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون در بندهای متعددی بخش دولتی را به هماهنگی با بخش خصوصی موظف نموده است از جمله آن تشکیل کمیته ماده ۷۶ که بعداً به ماده ۱۲ تغییر نام داد و سپس شورای گفت‌وگوی بخش دولتی و خصوصی که در ماده ۵۷ قانون برنامه پنجم توسعه برای برگزاری آن تاکید شده بود. هر چند دولت دهم این قانون را با ملاحظات خود ابلاغ نکرد و به ناچار با ابلاغ رییس مجلس رسمیت یافت. اما اتاق ایران با جدیت، تشکیل شورای گفت‌وگو را بعنوان یکی از بازوهای عملیاتی این قانون پیگیری نمود. اتاق‌های استانی نیز بی‌درنگ این شوراها را در مراکز خود تشکیل داد و با همراهی

اقتصادی و صاحب‌نظران به عنوان مأموریت و معرفی آن به عنوان اثرگذارترین مرجع تصمیم‌ساز برای تدوین، تنظیم و اصلاح قوانین و مقررات اقتصادی کشور به عنوان چشم‌انداز این کمیته در نظر گرفته شده است.

ابعاد فعالیت این کمیته مواردی همچون شناسایی قوانین و مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران، قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلاء قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین، پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقاء امنیت اقتصادی است. حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال، چگونگی کاهش قیمت تمام‌شده کالاها و خدمات در ایران، ارتقاء کیفیت و رشد تولید، موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها و ظرفیت‌های موجود، نظرخواهی مستمر از تشکل‌های تولیدی و صادراتی سراسر کشور، بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آنها و یا اصلاح یا تدوین پیش‌نویس قوانین و مقررات و تهیه گزارش‌ها و راهکارها از دیگر مواردی است که به عنوان ابعاد فعالیت این کمیته شناخته می‌شود.

● شورای گفت‌وگو و ارکان آن با چه ضرورتی تشکیل شد و آیا اتاق بازرگانی استان و بخش خصوصی توانسته‌اند از ظرفیت آن برای حل مشکلات اقتصادی استفاده کنند؟

علی اصغر بورفتح‌الله

کمیته ماده ۱۲ و شورای گفت‌وگو دو بازوی اصلاح قوانین

همان‌طور که می‌دانید در اجرای ماده ۱۲ قانون برنامه پنجم توسعه، برای شناسایی قوانین و مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران و نیز قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلاء قانونی، اجرای نادرست و یا ناقص قوانین و غیره، دبیرخانه ماده ۷۶ تحت نظارت اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران راه‌اندازی شد. این دبیرخانه ضمن بهره‌مندی از همکاری اتاق تعاون و شورای اصناف کشور، مبادرت به نظرخواهی از تشکل‌های تولیدی و صادراتی و اساساً تمامی تشکل‌های اقتصادی می‌نماید تا در سایه این اراده ملی و مطالعات علمی و آموزه‌های تجربی راهکارهای مناسب به منظور تحقق اهداف مذکور در متن ماده ۱۲، راهکارهای لازم جهت ارائه به ارکان مختلف حاکمیت، خاصه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی و نیز شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم ارائه شود.

کمک به اصلاح قوانین و مقررات اقتصادی با استفاده از نظرات تشکل‌های

حسین محمودی خراسانی

وظیفه شورای گفت‌وگو، اجماع‌سازنده است

بی‌تردید حضور بخش خصوصی در اقتصاد و تعامل سازنده سه‌قوه با بخش خصوصی دارای اهمیتی انکارناپذیری می‌باشد و راه‌اندازی شورای

گفتگوی دولت و بخش خصوصی حاصل این بلوغ فکری در اقتصاد ایران است. این امر به معنای آن نیست که در این شورا، بخش خصوصی در شئون حاکمیتی اقتصاد دخالت کند بلکه قرار است هر سیاستی پیش از اتخاذ با مشورت بخش خصوصی تصمیم سازی شود. بخش دولتی، خصوصی و تعاونی در این شورا تصمیمات مهم اقتصادی را تبیین نموده که بر همین اساس اقتصاد مقاومتی، تولید ملی و اشتغال نیز بروز و نمود پیدا می کند. وظیفه این شورا اجماع سازنده است و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی نشان داده است که همچون گذشته به عنوان حلقه واسط در این راستا حاضر به انجام هر نوع همکاری سازنده با دولت و سایر قوا و تعامل سازنده با بخش خصوصی است.

در استان خراسان رضوی با درایت استاندار و تدبیر ریاست اتاق ایران و خراسان رضوی جلسات دبیرخانه شورا هر هفته در اتاق با حضور اعضا تشکیل و مسائل و مواردی که از طریق تشکل های بخش خصوصی و تعاونی و اصناف پیشنهاد می شود یا تحت قوانین و مقررات مغل کسب و کار مطرح و مورد بررسی کارشناسی قرار می گیرد. چنانچه مسائل در دبیرخانه حل و فصل نشد، به شورای گفت و گو ارائه می گردد و معمولاً در هر ماه یک جلسه شورا در استان به ریاست استاندار تشکیل شده و با حضور اعضا تصمیمات لازم اتخاذ می شود.

محمد رضا نوکلی زاده

استفاده کامل از ظرفیت قوانین، صورت نمی گیرد

بی تردید اتاق بازرگانی استان و بخش خصوصی باید از ظرفیت های موجود از جمله ظرفیت کمیته بند ب ماده ۱۲ و شورای گفت و گو و قوانین به خوبی بهره برد و این امر باعث نزدیک شدن دیدگاه های بخش خصوصی و مدیران دولتی خواهد شد. نگاهی به فصل پنجم قانون برنامه پنجم توسعه ماده ۷۵ این نکته را تبیین می کند که بمنظور تبادل نظر دولت و بخش خصوصی و تسهیل فعالیت های اقتصادی این بخش ها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و ارائه پیشنهاد و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذیربط، برگزاری شورای گفت و گو دولت و بخش خصوصی یک ضرورت است. اما به رغم تلاش برای اجرای این قوانین باز هم آن طور که باید و شاید این قوانین اجرا نمی شوند. اگر بتوانیم از همه موارد این قوانین درست بهره برداری کنیم، آنگاه این امر می تواند به بخش خصوصی برای پیشبرد اهداف خود، کمک کند.

سید حسین احمدی سلیمانی

شورای گفت و گو، نهادی راهبردی و تاثیر گذار

شورای گفتگو بخش خصوصی، نهادی است که دارای جایگاه قانونی است و مصوبات آن برای دستگاه های دولتی و نهادهای قانونی ضمانت اجرایی داشته و متنفاذ است. از زمانی که شورای گفتگو این جایگاه را پیدا کرده به اقتدار و تقویت جایگاه اتاق نیز افزوده و بسیاری از مشکلات بنگاه ها و واحدهای اقتصادی کوچک و بزرگ و متوسط اعم از مشکلات مربوط به امور مالیاتی و بانکی و گمرکی حل شده است.

این شورا یکی از بهترین نهادهایی است که طی سالهای اخیر بروز کرده است و بسیاری از مسائلی که در جلسات تشکل ها و حتی جلسات با دستگاه های دولتی در معرض بروکراسی قرار داشت از زمان ایجاد شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی با حضور استاندار و مقامات ذی ربط و بنگاه های ذی نفع به صورت دوجانبه طرح می شود.

از آنجایی که این نهاد کاملاً راهبردی و اثرگذار است، مسائل در حضور دستگاه های مسئول مطرح شده و توانسته بسیاری از مسائل را حل کند و به همان نسبت مقاماتی که از بانک مرکزی و اعضا و ارکان دولت در اتاق ایران و شورای گفتگو حضور دارند باعث شده اند که اتاق جایگاه خود را به عنوان پارلمان بخش خصوصی پیدا کند.

همچنین ماده ۱۲ قانون برنامه پنجم توسعه یکی از قوانین پیشرفته ای است که از تولیدات دارای هدف صادراتی پشتیبانی و حمایت می کند. ما نیز در حال بهره مندی از ماده ۱۲ برای مجموعه های فولاد خراسان هستیم لذا این امر باعث بهبود صادرات و رقابت پذیری عرصه تولید می شود.

محمد حسین روشنگر

قوانین و مصوبات در عمل اجرا نمی شود

مشکل اساسی مادر کشور عدم رعایت قوانین است. یعنی از قانون اساسی گرفته تا تمام قوانین دیگر در بخش های مختلف محترم شمرده و رعایت نمی کنیم و این با عنوان یک اصل مطرح است. آن جاهایی هم که می خواهیم قانون را اجرا کنیم عدالت را رعایت نمی کنیم. هر سازمان، نهاد و متولی، اگر قانونی را به نفع خود بدانند مو به مو اجرا می کند ولی اگر به نفع و نظر خود ندانند خیلی برایش اهمیت قائل نمی شود ضمن اینکه در همین بخش خصوصی نیز قوانین محترم شمرده نمی شود و براساس اصل قانون عمل نمی شود بنابراین اگر ما در بخش خصوصی متقاضی اجرای با عدالت قانون هستیم، خود هم می بایست قانون را اجرا و تعهدات خود را عمل کنیم و اتاق هم باید به اعضای که قوانین را رعایت نکردند، تذکر دهد تا شرایط در جامعه ما به سمت قانون مداری و رعایت قانون برگردد.

وقتی طرحی جدید برای تصویب یا قانونی برای اصلاح به جلسه شورای گفتگو می رود و بعد از تصویب، باز هم رعایت نمی شود، در واقع ضمانتی برای رعایت مصوبات شورای گفتگو وجود نداشته و متولیان امر تعهدی به اجرای قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار ندارند. این یک اصل کلی است که قانون در مقام اجرا در کشور در مظلومیت کامل به سر می برد از اصل ۴۴ قانون اساسی گرفته تا سایر قوانین. قوانینی هم که بعضاً در مجلس شورای اسلامی تصویب می شود یا بخشنامه هایی که توسط وزارت خانه ها صادر می شود هم چنین وضعیتی دارند.

محمود سیادت

تشکل ها از ظرفیت شورا استفاده مؤثری نمی کنند

موافقت دولت برای صحبت با بخش خصوصی در قالب قانونی و شنیدن خواسته ها و مطالبات این بخش در چهار چوب مشخص شده، حرکت

● شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی تاکنون چه دست آوردهای شاخصی برای استان داشته است؟

حسین محمودی خراسانی

دستاوردهای فراوان شورای گفت‌وگو در استان

این شورا تاکنون در استان دستاوردهای زیادی داشته است که می‌توان به تبیین تکلیف کارخانجات محور غرب مشهد در قالب توافق شهرداری با محور غرب و سازمان صنعت و معدن و تجارت، مسائل مالیاتی حوزه گردشگری، هتلداران، مسائل و موانع موجود در معدن و صنایع معدنی، مسائل بیمه ای و تامین اجتماعی اشاره کرد. ضرورت تعدد هیات‌های تجدیدنظر تامین اجتماعی در استان، مسائل حوزه تشکل‌های بخش کشاورزی و از جمله پذیرش و صلاحیت رتبه بندی توسط نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، مسائل مربوط به حوزه تعاونی‌ها و انبوه سازان و تنزیل اسناد خزانه اسلامی و موارد متعدد دیگری که در قالب یک کتابچه تهیه و برای اعضا و بخش خصوصی و دولتی ارسال شده از دیگر دستاوردهای این شورا به شمار می‌رود. همچنین قوانین و مقررات محل کسب و کار با نگاه موثر بخش خصوصی شناسایی شده اند و در قالب یک مجموعه (کتابچه) دو جلدی توسط دبیرخانه ماده ۷۶ سابق و بند ب ماده ۱۲ فعلی به همه ارکان نظام، وزرای اقتصادی، نمایندگان مجلس، استانداران سراسر کشور ارسال شده و هم اکنون نیز برخی موارد اصلاح و اجرایی گردیده است.

محمد حسین روشنگر

دستاوردهای موفقیت آمیز، تأثیر در جامعه محل ابهام

شورای گفتگو با پیگیری‌هایی که آقای لبافی داشتند موفق بوده است و در واقع پیگیری‌های ایشان در اکثر موارد توفیقات خوبی کسب کرده است اگر بخواهیم صرفاً عملکرد شورای گفتگو و دبیرخانه شورای گفتگو را مورد ارزیابی قرار دهیم من عملکرد آنها را موفق می‌دانم ولی اینکه در جامعه چطور اثر داشته یا نداشته نیاز به بررسی دارد.

محمدرضا توکل‌زاده

دستاوردهای شورای گفت‌وگو سازنده است

این شورا دستاوردها و نتایج بسیاری داشته و مهمترین نتایج آن مرتبط بودن بخش‌های مختلفی است که در رابطه با یک موضوع خاص دارای نقطه مشترک هستند اما هیچ‌گاه باهم مشکلات آن نقطه مشترک را حل نکرده و همواره مجزایه دنبال حل آن بودند، اما در شورای گفتگو این اتفاق نمی‌افتد. در اینجا شورا ورود پیدا کرده و این کار را انجام می‌دهد، بنابراین می‌توان گفت اگرچه دستاوردهای شورای گفتگو هنوز مطابق انتظارات ما نبوده و توقعات ما از شورایی با این توانمندی بیش از این‌ها است اما به هر روی دستاوردهای بسیار خوب و سازنده‌ای داشته است.

محمود سیادت

ملی بودن مشکلات، مانع توفیق مورد انتظار

واقعیت این است که استاندار با جدیت جلسات را برگزار کرده و در دبیرخانه هم جلسات کارشناسی خوبی برگزار می‌شود اما بسیاری از مشکلات ملی است و این مسئله به تغییر رویکرد و نگاه قانونگذاران و مجریان در قوه مجریه و مقننه بازمی‌گردد. با توجه به ملی بودن مشکلات، توفیق چندانی نداشته‌ایم زیرا در حقیقت این تغییر نگاهی که لازمه تغییر وضعیت هست به اندازه کافی اتفاق نیفتاده بنابراین شورای گفتگو، آنقدر که باید و شاید موفق نبوده زیرا فضا و شرایط مهیا نشده و کارکرد نداشته اما در مورد مسائل محلی و آنچه در اختیار استاندار بوده پیشرفت‌های خوبی حاصل شده و موارد زیادی از تقاضاها و خواسته‌های بخش خصوصی حل شده است.

ارزشمند و قدمی رو به جلوست اما واقعیت این است که مصوبات این دو مجموعه یعنی شورای گفتگو و کمیته بند ب ماده ۱۲ ضمانت اجرایی شدن نداشته و در موارد بسیاری مصوبات به درستی اجرایی نمی‌شود. از سوی دیگر بخش خصوصی و تشکل‌ها نیز از این ظرفیت استفاده موثری نمی‌کنند چون به هر حال طرح مسائل باید همراه با کار کارشناسی دقیق و همه جانبه باشد. اگر چه دبیرخانه در این زمینه اقدامات خیلی خوبی انجام داد ولی ریاست اتاق مشهد هم این گلایه را داشته‌اند که این تشکل‌ها به اندازه کافی از این ظرفیت استفاده نمی‌کنند و در سطح ملی هم همین‌گونه است. این فرصت، فرصت خوبی است، اگر چه کافی نیست زیرا مشکلات بخش اقتصاد و بخش خصوصی بسیار پیچیده تر و سخت تر از آن شده که بتوان در جلسات شورای گفتگو حل کرد اما قدم‌های مثبت رو به جلویی در این مجموعه برداشته شده است.

باید قانونی تصویب شود تا مصوبات این جلسات و این دو مجموعه لازم الاجرا باشد، بنابراین ضرورت دارد این مصوبات به عنوان مصوبه هیئت دولت و یا مشابه آن با یک مکانیزم مشخص بعد از اینکه در شورای گفتگو استان ها موردی را جمع بندی کردند به یک کارگروه عملیاتی تر و اجرایی تر در تهران فرستاده و بعد از تایید، لازم الاجرا باشد. بی تردید این امر می‌تواند برای حل مشکلات به شکل سریع تر، ی قدم بلندتر و بزرگتری باشد.

مجنبی بهاروند

مصوبات خوب اما ضمانت اجرایی ضعیف

واقعیت امر این است که شورای گفتگو تاکنون مصوبات خوبی داشته اما این کافی نیست زیرا اگر چه مصوبات بسیاری در ارتباط با دستگاه‌ها وجود دارد اما ضمانت اجرایی در کار نیست به همین دلیل دستگاه‌ها خیلی خود را موظف به اجرای این مصوبات نمی‌دانند.

به عنوان نمونه در این شورا مصوباتی در رابطه با تامین اجتماعی و دارایی وجود داشته اما متأسفانه این دو اداره که بیشترین مشکلات را فعالین اقتصادی با آنها دارند تن به اجرای این مصوبات نمی‌دهند و این امر باعث شده نتوانیم به خوبی از ظرفیت‌های کمیته بند ب ماده ۱۲ و شورای گفتگو برای حل مشکلات اقتصادی بهره بگیریم.

مریم سراج احمدی

شورای گفت‌وگو ظرفیتی برای بیان جالب‌های بخش خصوصی و رفع آنها

اتاق به عنوان پارلمان بخش خصوصی می‌تواند خیلی راحت تر برای مشکلات و مسائل راهکاری پیدا کند، شاید در روال عادی حتی مسائل و مشکلات به گوش مسئولان رده بالای سازمان‌ها هم نرسد و بعضاً کارشناسانی در سازمان‌ها به دنبال حل موضوع باشند اما در شورای گفت‌وگو و در دبیرخانه؛ کارشناسان ارشد و روسای سازمان‌ها حضور دارند و بالاخره با توجه به تفیذ اختیاری که استاندار انجام می‌دهد، می‌تواند به حل مشکل کمک کند. بنابراین با توجه به مسائلی که مطرح شد می‌توان از این ظرفیت هر چه بیشتر برای رفع مشکلات اقتصادی بهره برد.

اگر بخواهیم مهمترین دستاوردهای شورای گفتگو را مطرح سازم باید به حوزه تامین اجتماعی، مسائل مالیاتی، حل مشکلات استقرار صنایع در غرب مشهد، اشاره کرد که به هر حال این مجموعه کارگشایی کرده و اثرات خوبی هم داشته است اما بسیاری از مسائل ملی است که باید در مرکز حل شود و این امر هم نیازمند تغییر نگاه و تغییر سیاست اساسی است که هنوز به آن مرحله نرسیده ایم.

سید حسین احمدی سلیمانی

نفس جایگاه شورای گفتگو، رخ دادی مهم

در شورا خبرهای دست اول و کلیدی را مقامات مطرح کرده و مشکلات را به صورت مستقیم و بدون واسطه از زبان کارآفرینان می شنوند و رسانه هادر یک جمع این چنینی که در عالی ترین سطح ممکن بخش خصوصی و بخش دولتی است اخبار دست اول و چالش ها و مشکلات را در عرصه فضای کسب و کار از زبان کارآفرین مطلع می شوند. می توانیم بگوییم یکی از بهترین اتفاقاتی که در طول این ۵ سال اخیر در فضای کسب و کار رخ داده همین ورود و حضور شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی است که هم در استان ها و هم در اتاق ایران چنین جایگاهی را ایجاد کرده است.

مجتبی بهاروند

حل مشکلات نامین اجتماعی و مالیات بر ارزش افزوده در شورای گفتگو

مطابق آنچه که اطلاع دارم، یک از مشکلاتی که واحدهای اقتصادی با تامین اجتماعی داشتند، آن بود که معمولاً تامین اجتماعی اعلام می کرد شما باید یک حسابرسی ده ساله بشوید. خوب این معضلی بود که اکثر واحدهای اقتصادی با آن دست و پنجه نرم می کردند. طبیعی است که هر واحد اقتصادی حق بیمه پرسنل خود را پرداخت می کند اما برای حسابرسی ده ساله با مشکلات فراوانی روبرو است لذا یکی از دستاوردهای شورای گفتگو همین مسئله است. حالا اینکه تامین اجتماعی خیلی به این موضوع تن نداده بحث دیگری است لذا به طور کلی این امر یکی از دستاوردهای این شورا به شمار می رود. یکی دیگر هم بحث مالیات بر ارزش افزوده است و تا جایی که من اطلاع دارم این مسئله هم یکی از مصوبات خوب شورای گفتگوست و می توان جزء دستاوردهای آن برشمرد.

مریم سراج احمدی

توفیق شورای گفتگو در حل مسائل انسانی

این شورا دستاوردهای متعددی داشته به عنوان نمونه امسال درباره محور غرب با مشکلات بسیاری روبرو بودیم و این مشکلات در شورای گفتگو خیلی سریع به نتیجه رسید. حتی مشکلاتی که با تامین اجتماعی در زمینه حسابرسی و بازرسی وجود داشت و شاید بخش نامه های آن به درستی اجرایی نمی شد، به همین علت از طریق شورای گفتگوی استان و کشور به نتیجه رسیدیم. بسیاری از قوانین مخل کسب و کار به شورای گفتگو و کمیته ماده ۱۲ رفت و راهکاری برای آن پیدا شد. از سوی دیگر واحدهای اقتصادی به صورت مقطعی در زمینه گمرک و صادرات با مسائلی روبرو می شوند که این ها به دبیرخانه می آیند و راه حلی برای رفع آن ارائه می شود. در شورای گفتگو مسئولان و روسای سازمان ها خود را موظف به پاسخگویی می دانند و استاندار باتوجه به اینکه بالاترین مرجع دولتی در استان است دارای اختیارات بسیاری است که می تواند از حوزه اختیارات خود استفاده کند و به روسای ادارات اجازه بدهد مشکلات سریع تر حل و به نتیجه برسد. در این بین گاهی برای برطرف کردن مسائل، زمان داده می شود و سازمان به این علت که استاندار در جلسه حضور دارد خود را مجبور به پاسخگویی می دانند.

علی اصغر بورفتح الله

با بایس قوانین و آئین نامه های معادن در حال بیگیری از طریق شورای گفتگو هستیم

وجود قوانین متناقض در ادارات مرتبط با بخش معدن مانند منابع طبیعی یا محیط زیست و یا قوانینی که دارای ضمانت اجرایی نیستند و همین طور قوانینی که خوب بود ولی اجرایی شدند، موجب رکود فراوان در بخش معدن خراسان رضوی شده است، لذا برای برون رفت از این رکود، کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق استان خراسان رضوی با همکاری کمیته بند ب ماده ۱۲ در جلساتی چند تمام قوانین معادن و آئین نامه اجرایی معادن را پایش و آنها را به ۴ دسته ی قوانین خوبی که اجرا می شوند، قوانین خوبی که اجرایی شوند، قوانینی که نیاز به متمرکز یا تبصره دارند و قوانینی که باید تغییر نمایند تقسیم کرده و برای ۲ مورد آخر آن پیشنهادی ارائه نموده است. این پیشنهادات از طریق شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، اتاق ایران و همچنین کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در حال پیگیری است.

● به نظر شما چرا اجرای قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار به عنوان قانون جامع بخش خصوصی علی رغم گذشت ۵ سال از تصویب آن در مجلس شورای اسلامی به کندی پیش می رود؟

سید حسین احمدی سلیمانی

نظام پول بانکی، بروکراسی و تشریفات اداری از عوامل عدم اجرای قانون

بی تردید مجموعه مشکلات اقتصاد ما به استراتژی و راهبردها، تعدد قانون و چالش های بیرونی و داخلی و وجود خلاهایی در مدیریت کلان بازمی گردد و همه این عوامل باعث شده بسیاری از قوانین و مصوبات اجرا نشود و قانون مربوط به بهبود کسب و کار نیز از همین موارد است. یکی از مهمترین مشکلات ما این است که بهره نرخ کارمزد به هیچ وجه زاینده نیست، وقتی بانک مرکزی نمی تواند متناسب با کاهش نرخ تورم، کارمزد بانک ها را پایین بیاورد چنین مشکلاتی وجود دارد بر همین اساس می توان گفت، بخش عمده ای از دلایل به کندی پیش رفتن قانون بهبود مستمر کسب و کار به همین نظام پولی بانکی بازمی گردد.

در کلان موضوع بانک مرکزی، به سرعت نمی تواند مشکل را حل کند و ناگزیر کارآفرین با نرخ غیراقتصادی، غیرمنطقی و غیرمولد از بانک ها تسهیلات می گیرد و این چرخه از ابتدا تا انتها معیوب است و روی فضای کسب و کار اثر می گذارد به هر حال فارغ از مباحث نظام پولی بانکی، بخش گسترده ای از فضای کسب و کار را بروکراسی و تشریفات هم دربر گرفته که خوب همه این رفتارها اثر گذار است.

محمد رضا نوکلی زاده

اجرای قانون بهبود محیط کسب و کار در اولویت دولت نیست

این قانون به حریم بسیاری از بخش های اقتصادی و غیر اقتصادی ورود پیدا می کند به همین علت خود به خود در برابر آن مقاومت هایی صورت می گیرد. باتوجه به مسئله ای که مورد اشاره قرار گرفت این قانون کامل اجرا نمی شود و تا حدودی این روند طبیعی است.

به اعتقاد من باید به چنین قانونی زمان داد تا به مرحله اجرای کامل برسد و از سوی دیگر تحقق اراده واقعی برای اجرای این قانون ضروری است. از سوی دیگر دولت آنقدر گرفتاری دارد که تصور می کنم اجرای این قانون در اولویت اول آن نبوده چرا که با مشکلات متعددی مواجه است، البته بسیاری از مشکلات اقتصادی را این دولت حل کرده اما به نظر می رسد اجرای قانون کسب و کار جزء مسائل اولویت دار برای دولت نیست.

مسائل دیگر هم در زمینه چرایی عدم بهبود فضای کسب و کار وجود دارد، که بخشی از آن فرهنگی است و ما اکنون با یک سیستم دولتی معیوب و تورم نیرو مواجه ایم و در هر دوره مقامات بالادستی و میانی و پایین دستی به این

امر دامن زده اند. این نظام اداری از یک ساختار سازمانی سیستماتیک نظامند و منضبط و منسجم برخوردار نیست و این خودش یکی از دلایل معیوب بودن فضای کسب و کار است.

علی اصغر پورفتح الله

وفق قانون دولت مکلف است نظر اتاق های سه گانه را بگیرد

تنگناهای متعددی پیش روی این قانون قرار دارد که البته بنابه گزارش های مختلف مشکل دریافت تسهیلات از بانک ها بیشترین سهم را در بین مولفه های گوناگون داراست چرا که در شرایطی که از رکود تورمی وارد فاز رکود شده ایم عمده بنگاه های اقتصادی در تامین منابع مالی خود با مشکل مواجه هستند. البته عوامل دیگری نیز از جمله موانع پیش روی این حوزه هستند که از جمله این موانع می توان به بی ثباتی در قیمت مواد اولیه، بدهی های سنگین دولت به بخش خصوصی، اعمال تحریم های بین المللی و ضعف بازار سرمایه در تامین منابع مالی اشاره کرد.

یکی از مشکلات کشور عدم اجرای قوانین است، در قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب سال ۱۳۹۰ در ماده ۲ و ۳ دستگاه های اجرایی و حتی شهرداری ها را مکلف می کند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات بخش نامه ها و رویه های اجرایی، نظر تشکل های اقتصادی ذی ربط را استعلام و مورد توجه قرار دهند. حتی تاکید شده که دولت مکلف است در مراحل مختلف نظر اتاق های سه گانه بازرگانی، اصناف و تعاون را دریافت نمایند که امیدواریم مسئولین دولتی نسبت به اجرای قانون اقدام نمایند.

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی که موتور محرک بهبود فضای کسب و کار است با بهره گیری از منافع خرد جمعی از نگاهی دیگر به مسائل پیش روی دولت و بخش خصوصی می پردازد که این امر گامی مهم در به رسمیت شناختن واقعی بخش خصوصی است البته برای دستیابی بهتر به ماموریت این بخش، ضرورت دارد مسائل در یک بستر تعاملی و هم افزایی و با دید کارشناسی و تخصصی بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار که در سال ۱۳۹۰ به تصویب مجلس و تایید شورای نگهبان رسید در دولت دهم با عدم استقبال دولت مواجه بود که این روند پس از آغاز به کار دولت یازدهم تغییر پیدا کرد و امیدوارم در دولت دوازدهم به طور کامل این قانون اجرایی شود. در هر صورت هنوز مقابلهای متعددی در پیش روی اجرای کامل این قانون وجود دارد که امید است در سایه تعامل سازنده دولت و بخش خصوصی شاهد اجرای مطلوب این قانون و حصول به فضای کسب و کار مطلوب در کشور باشیم.

مجتبی بهاروند

عدم مطالبه گری بخش خصوصی و اتاق در اجرای صحیح قانون بهبود فضای کسب و کار

یکی از ویژگی های کشور ما این است که قانون خوب و تصویب شده در بسیاری از زمینه ها وجود دارد اما مهمترین مشکل ما این است که قوانین اجرا نمی شود، حتی قوانینی که تصویب می شود، ضعیف اند و یا قوانینی تصویب می شود که در تضاد با قوانینی است که به نفع بهبود کسب و کار است.

قانون بهبود محیط کسب و کار از سوی دستگاه هایی که باید اجرا می شد، اجرا نشده و بخش خصوصی در مقابل بخش دولتی ضعیف نگه داشته شده است و حتی در بعضی مواقع پیگیری و مطالبه گری از سوی بخش خصوصی به ویژه اتاق های بازرگانی شهرستان و ایران چندان قوی نبوده و در حقیقت بخش خصوصی ما همانند سایر نقاط دنیا مطالبه گر و پیگیر نبوده و بعضا اگر تضادی هست به مراجع ذی ربط شکایت نشده و اقامه دعوی نمی شود و باید گفت: اراده ای در اتاق ها و بخش خصوصی وجود ندارد و به نوعی اتاق ها سعی کردند با بخش دولتی همراهی کنند و این باعث شده ثمره اش را بخش خصوصی نبیند.

هریم سراج احمدی

اجرای واقعی و همه جانبه قانون بهبود فضای کسب و کار، مهمترین خواسته بخش خصوصی از دولت

همانطوریکه می دانیم اصلی ترین و مهمترین مطالبه بخش خصوصی از دولت های قبل و دولت فعلی و دولت آینده بهبود محیط کسب و کار است و بر همین اساس قانون «محیط کسب و کار» یکی از شاخص های مهم و تاثیر گذار اقتصاد است. اجرایی شدن واقعی و همه جانبه این قانون از مهمترین درخواست های بخش خصوصی از دولت است و نباید اجرای این قانون به کندهی پیش برود.

شاید بتوان گفت مسئله دریافت تسهیلات از بانک ها و وجود تحریم های بین المللی و بی ثباتی در قیمت مواد اولیه، از مهمترین عواملی است که باعث به کندهی پیش رفتن قانون محیط کسب و کار بوده و این در حالی است که وقتی از بهبود محیط کسب و کار سخن می گوئیم همه مسائل نظیر شرایط تولید و ارتقاء بهره وری را شامل می شود. یکی از مولفه های مهمی که می تواند در بهبود قانون کسب و کار نقش داشته باشد، مسئله تولید است لذا این مقوله باید مورد حمایت قرار گیرد و به منظور ارتقاء و بهبود وضعیت صادرات باید به تولید بها داده و نقایص این حوزه را برطرف کرد.

محمود سیادت

نا زمانه که نگاه ها عوض نشود وضع بحرانی است

ما قانون مادر را اجرا نکردیم که جزئی از آن شورای گفتگو و کمیته ماده ۱۲ است و این مسئله در حالی اتفاق می افتد که مادر دوره اول ریاست جمهوری حسن روحانی فکر کردیم دولت یازدهم در حال آواربرداری دولت قبل است و شاید هنوز فضا را مناسب ندیده اند اما هنوز هم شاهد همان کندهی ها هستیم. این دولت باید پاسخگو باشد، یعنی اگر در این قانون مشکلی وجود دارد و آن را قبول ندارند باید اعلام کند زیرا رییس جمهور و وزرا در زمان انتخابات شعارهایی دادند مبنی بر اینکه بخش خصوصی را باور دارند بنابراین اگر به این نتیجه رسیده اند که به بخش خصوصی و بهبود فضای کسب و کار نیاز است، باید اقدام کنند چرا که در غیر این صورت شعارها و رفتارهایشان با اجرای کند قانون منافات دارد.

ما از دولت گله جدی داریم، دولتی که برای روی کار آمدن آن زحمت کشیدیم، تلاش کردیم و به آن باور و امید داریم به اندازه کافی به بخش خصوصی بهانه داده و اعتنا نمی کند و این روند باعث گوشه گیری و منفعل تر شدن بخش خصوصی می شود. هم اکنون ما شرایطی را در مملکت شاهد هستیم که بدون به میدان آمدن بخش خصوصی یعنی مردم و سرمایه های خرد و کلان، به هیچ وجه امکان ایجاد اشتغال، حفظ اشتغال موجود و خارج شدن از رکود ممکن نیست و این پارادوکسی است که متأسفانه دولت حسن روحانی ایجاد کرده و یا حداقل باعث آن شده است. مدتهاست که ما فقط شاهد شعار دادن هستیم البته اقتصاد نفتی هم یکی از عارضه های این مسئله است و همه دولت ها تقریباً همین روند را داشته اند که تنها در حرف و شعار به بخش خصوصی توجه کرده و یا کار را به مردم احاله کردند اما در عمل به ویژه آنجایی که بحث واگذاری اختیارات هست، دولت ها و این دولت به شدت با امساک حرکت کردند. دولت ها به هیچ وجه حاضر نیستند حتی بخش کوچکی از اختیارات خود را واگذار کنند و تنها از اتاق و تشکل ها و بخش خصوصی، مسئولیت مطالبه می کنند که چرا صادرات کم شد و یا اشتغال کاهش یافت.

ابزار مورد نیاز بخش خصوصی، اول از همه باور دولت و حاکمیت به توانمندی این حوزه است و بعد مشارکت دادن آن در عرصه سیاستگذاری ها، تصمیمات و اجراست اما متأسفانه در این بخش ها شاهد حرکات بسیار کند و کم اثری هستیم که راه به جایی نخواهد برد. دکتر جهانگیری به عنوان معاون اول رییس جمهور اعلام کرده است که هر تصمیمی در دولت گرفته شود، بر وضعیت بخش خصوصی اثر گذار است بنابراین باید تصمیمات قبل از اجرا و

مهندس لطفی

رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی:

تصویب بیش از ۱۰۰ مصوبه ارزشمند در یک سال ونیم گذشته در شورای گفتگو

تعامل پویای دولت و بخش خصوصی در اقتصاد جهانی از عوامل اثرگذار بر توسعه همه جانبه و رونق فضای کسب و کار کشورها است. در ایران نیز در اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶) که توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی پیشنهاد شده، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به عنوان نهادی غیرانتفاعی در راستای نیل به اهداف چشم انداز و به عنوان یکی از دستاوردهای برنامه پنجم توسعه کشور در استان ها و کشور تشکیل شد. این شورا به عنوان نهادی خلاق و مبتکر به تقویت اعتماد بین بخش خصوصی و دولت کمک کرد و از طریق تقویت کمی و کیفی تعاملات بخش خصوصی و دولتی موجب همگرایی در خواسته های دولت و بخش خصوصی شده است و در نهایت زمینه هایی را برای ارائه راهکارهای مؤثر و کارآمد جهت رفع موانع رشد و توسعه فراهم نمود. شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی که ماحصل این بلوغ فکری در اقتصاد ایران و استان می باشد، موجب حضور بخش تعاونی و خصوصی در تصمیم سازی و تصمیم گیری قوای سه گانه شده و این مهم زمینه تحقق اقتصاد مقاومتی، تولید ملی و اشتغال رابه وجود آورده است.

مهندس لطفی رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی ضمن بیان مطلب فوق در گفتگو با خبرنگار ما افزود: استان خراسان رضوی با درک این مهم و توجه جدی به موضوع شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی طی مردادماه ۱۳۹۵ تا آبان ۱۳۹۶ با برگزاری جلسات مستمر کارشناسی و ۵۴ جلسه دبیرخانه با بیش از ۱۰۰ دستور کار ارائه شده توسط تشکل های توانمند بخش خصوصی استان و همچنین ۱۵ جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی زمینه ساز بیش از ۱۰۰ مصوبه ارزشمند شورا در حوزه های مهمی همانند: تعیین تکلیف حدود ۱۸۰۰ واحد صنعتی و تولیدی محور غرب مشهد از طریق تفاهم و گفتگو بین شهرداری، شورای شهر و بنگاه های اقتصادی محور غرب و سایر دستگاه های مؤثر استانی، توافقات در حوزه مالیات بر عملکرد و ارزش افزوده اتحادیه هتل داران و انجمن دفاتر خدمات مسافرت هوایی، جهانگردی و زیارتی استان، پیشنهادات حوزه اوراق تسویه خزانه و اسناد خزانه اسلامی، اخذ بیمه نامه به عنوان ضمانت نامه بانکی در خصوص ترانزیت میوه و تره بار، رفع مشکل حریم واحدهای گلخانه، تغییر اساسنامه شرکت های تعاونی حمل و نقل، موضوع ایجاد پایانه پروتئین که مرکزی برای عرضه مستقیم و بی واسطه محصولات است، اعمال تخفیف در پایه حمل محصولات صادراتی که در فواصل کمتر از ۲۰۱ کیلومتر از مرکز استان قرار دارند، محقق گردیده است و توافقات حوزه اصناف و شهرداری، اعمال اصلاحات لازم در قراردادهای پیمانکاری دستگاه های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل، راهکارهای پیشنهادی برای جلوگیری از موازی کاری دستگاه های اجرایی استان در خصوص ترخیص نهاده های دامی، وارداتی، آزادسازی وثایق مازاد واحدها و پذیرش صندوق ضمانت سرمایه گذاری کوچک به عنوان ضمانت نامه بانکی جهت استفاده از تسهیلات، بررسی شرایط اجرای آیین نامه اجرایی بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه های اجرایی به واحدهای تولیدی در استان، قرار گرفتن صادرات عایق رطوبتی خارج از بورس، پیگیری ایجاد نمایندگی ثبت علائم و مالکیت معنوی شرق کشور در مشهد از جمله بخشی از توافقات شکل گرفته در شورا می باشد که فرآیند تحقق آن به صورت مستمر پیگیری می گردد.

رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در انتها افزود: به همین دلیل بر اساس آخرین آمار منتشر شده در شش ماهه ابتدایی امسال، استان خراسان رضوی جزو سه استان برتر در حوزه نتیجه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی بوده است.

در کمیته مشترک اعضای کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی و فعالان صنعتی استان،

بسته‌ای از مشکلات بخش صنعت به نمایندگان ارایه شد

اولویت‌دهی به عرصه صادرات

مهدی مقدسی، دیگر عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در ادامه این نشست با اشاره به محدودیت منابع مالی دولت، بر ضرورت مدیریت درست این منابع تأکید کرد و گفت: امروز کلید نجات تولید را باید در عرصه صادرات یافت.

وی با انتقاد از روند تخصیص تسهیلات حمایت از تولید در سال ۹۵، عنوان کرد: در واقع این تسهیلات باید صرف توسعه بخش صادرات و بازاریابی می‌شد، بنابراین باید صریح باشیم و اذعان کنیم که بسیاری از واحدهای تولیدی ما باید از چرخه فعالیت خارج شوند چون امروز بنگاه‌هایی در گردونه رقابت باقی می‌مانند که مدیریت و ساختاری توانمند و دانش‌محور داشته باشند. از این منظر، صرف تسهیلات حمایتی برای واحدهایی که از این خلأ رنج می‌برند، به معنای از بین رفتن منابع است.

این عضو کمیسیون ادامه داد: چنانچه دولت قصد داشته باشد تا روند تخصیص تسهیلات حمایتی خود را در بخش اقتصاد تداوم ببخشد، باید در اولویت‌های آن بازنگری کند؛ یعنی ابتدا سهم عمده را در اختیار بخش صادرات قرار دهد، در گام بعد تولید کنندگانی که کالای صادراتی تولید می‌کنند اما برای ورود به بازار کمبود سرمایه دارند، باید از این تسهیلات سهمی ببرند؛ اما آن فعال اقتصادی که برنامه تولید کالای صادراتی دارد اما برای تکمیل چرخه تولیدش با کمبود اعتبار مواجه است، در جایگاه سوم قرار

اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در نشست مشترکی با فعالان صنعتی استان در شهریور ماه سال جاری و در محل اتاق خراسان رضوی به تشریح مشکلات موجود در این بخش پرداختند و ضمن ارائه پیشنهادهایی، خواستار چاره‌جویی قانونی و کلای مردم برای این مباحث شدند.

به گزارش روابط عمومی اتاق مشهد؛ ولی ملکی، رئیس کمیته صنعت این کمیسیون در بخشی از این نشست با اشاره به ظرفیت‌هایی که کشورمان در بخش تولید دارد، عنوان کرد: زمانی ایران می‌تواند به لحاظ اقتصادی روی پای خود بایستد که بتواند بازارهای جهانی را در اختیار بگیرد و قاعدتاً تحقق این امر نیازمند تأمین زیرساخت‌هایی است که به برون‌گرایی کمک می‌کنند.

وی بر ضرورت تخصیص مشوق‌ها و امکاناتی تأکید کرد که می‌تواند بخش‌های صادرات و تولید را ارتقا ببخشند و یادآور شد: در مورد عملکرد بانک‌های ایران باید اذعان کنیم که آن‌ها نه تنها مشارکتی در حل مشکلات ندارند، بلکه خود در مقام یک عامل بازدارنده عمل می‌کنند.

وی نسبت به از دست رفتن جایگاه چک در معاملات تجاری هشدار داد و بی‌اعتباری آن را عامل بخشی از مشکلات امروز واحدهای صنعتی برشمرد.

این نماینده مجلس به ضرورت توسعه بازارهای صادراتی ایران اشاره کرد و گفت: در روند بررسی وزرای کابینه دولت دوازدهم، یکی از نکات مهمی که مورد تأکید قرار دادیم، حضور وابسته بازرگانی در سفارتخانه‌های ایران بود. مقوله‌ای که می‌تواند هم به حفظ بازار کمک کند و هم بستر ساز توسعه باشد.

می‌گیرد و سایر تولیدکنندگان نیز در نتیجه‌های بعدی هستند. وی تأکید کرد: اتخاذ این رویکرد و اولویت‌دهی به عرصه صادرات، می‌تواند اقتصاد ما را نجات دهد.

حمیده زرآبادی، نماینده مردم قزوین، در خانه ملت نیز در سخنانی عنوان کرد: تمامی مشکلاتی که در حوزه اقتصادی با آن مواجهیم، از رویکرد در اصطلاح «صفر و یکی» قوانین ما نشأت می‌گیرد. عدم انعطاف‌پذیری قوانین باعث شده تا در عمل با مشکل مواجه باشیم و اتخاذ سیاست‌های مختلف اصلاحی، راه به جایی نبرد.

وی تأکید کرد: بخش خصوصی دارای ظرفیت‌های فراوانی است و به واسطه لمس مشکلات، احاطه بیشتری بر ابعاد و ریشه‌های آن دارد. از این منظر، نباید اجازه داد که نقش بخش خصوصی در حد یک مشاور ساده باقی بماند و باید از این ظرفیت کارشناسی برای حل مشکلات بهره بیشتری ببریم.

فقدان سامانه جامع صنعت و تکرار اشتباهات گذشته

حجت‌الاسلام سید جواد حسینی کیا، دبیر کمیسیون صنایع و معادن مجلس در ادامه این نشست تربیون را در اختیار گرفت و گفت: یکی از ضعف‌های بزرگ ما، نداشتن سامانه جامع صنعت است. سامانه‌ای که در آن تمامی ظرفیت‌های موجود و حتی مسیرهای طی شده در این بخش، جمع‌آوری شود تا راه‌هایی که پیش‌تر یک‌بار پیموده شده اما ناموفق بوده‌اند را از نو تجربه نکنیم.

وی با اشاره به ظرفیتی که در برنامه ششم توسعه، برای الزام فعالیت‌های پژوهشی، فراهم شده؛ یادآور شد: باید در مسیر اجرا نیز بستری فراهم شود تا شروع فعالیت هیچ بنگاهی بدون رویکردهای پژوهشی و مطالعاتی نباشد. عبدالله رضیان، دیگر عضو این کمیسیون نیز بیان کرد: متأسفانه تعاملی که امروز میان دولت و بخش خصوصی وجود دارد، به گونه‌ای نیست که بتواند به حل مشکلات کمک کند.

وی با اذعان به اینکه یکی از مهم‌ترین چالش‌های فعلی اقتصاد کشور، سود بانکی است؛ یادآور شد: ارزیابی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد بسته تسهیلاتی که دولت در سال گذشته در اختیار تولیدکنندگان قرار داد، منجر به اشتغال‌زایی نشد و امسال نیز که میزان تسهیلات رونق تولید از ۱۶ به ۳۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است، باید با دوراندیشی بیشتری نسبت به تخصیص آن اقدام شود تا از این منابع، نتایج مثبت و ملموسی را شاهد باشیم. رامین نورقلی پور، یکی دیگر از وکلای مردم در مجلس شورای اسلامی نیز از نبود سیاست‌گذاری کلان در بخش تولید و صادرات انتقاد کرد و گفت: متأسفانه آنچه تا به امروز در این بخش‌ها انجام می‌گرفته، تابعی از رویکردهای دولت‌ها بوده است و نداشتن یک سیاست جامعه‌بایثبات و بلندمدت، اقدامات

انجام شده در دوره‌های مختلف را ناکارآمد کرده است. وی بر آمادگی مجلس برای مشارکت با دولت جهت تدوین یک سیاست جامع تأکید کرد و خواستار عمل‌گرایی دولت دوازدهم شد.

ضرورت ایجاد کنسرسیوم‌های صادراتی برای حضور در بازارهای جهانی

رضانعلی سبجانی فر، نماینده سبزوار و عضو مجمع نمایندگان خراسان رضوی، گران بودن تولید را عامل از دست رفتن بازار کالاهای ایرانی بر شمرده و افزود: قانون رفع موانع تولید، تمهیدات خوبی برای مشکلات مالیاتی، بانکی و... دیده است اما در مسیر اجرای آن با ضعف روبه‌رو هستیم.

وی بر ضرورت حل مشکلات دولت و بخش خصوصی در شورای گفتگو تأکید کرد و گفت: در بحث توسعه بازار نیز باید به سمت ایجاد کنسرسیوم‌هایی برویم که شماری از مراکز تولیدی را با ظرفیت‌های مختلف زیر یک چتر قرار می‌دهد و آن‌ها را برای رقابت جمعی در بازار جهانی توانمند می‌سازد.

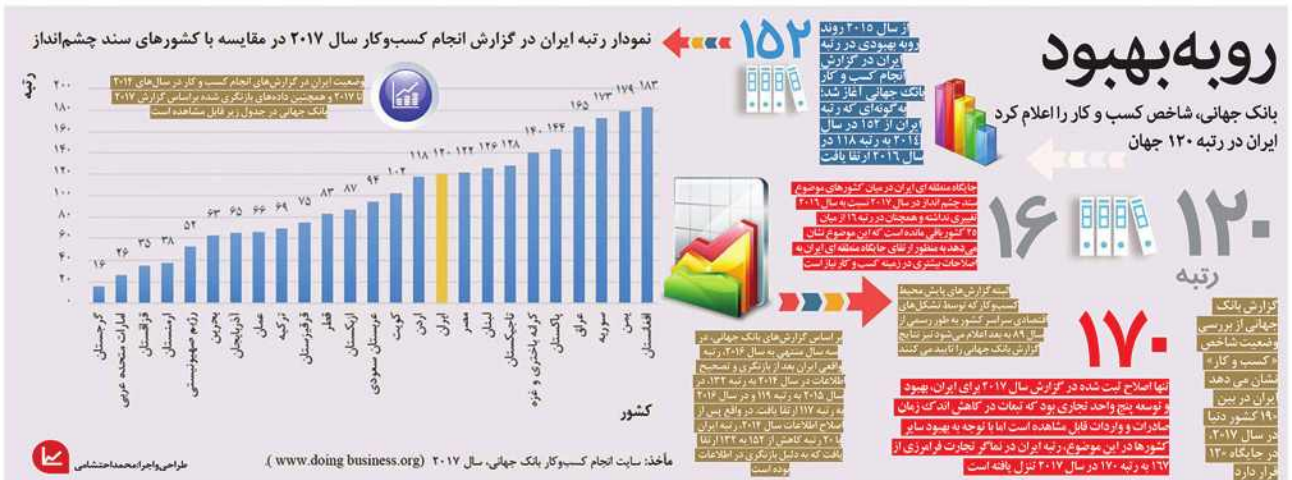
ارائه بسته‌ای از مشکلات بخش صنعت به نمایندگان مجلس

حسین احمدی سلیمانی رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، خواستار حمایت‌های مالی و مالیاتی برای صادرکنندگان و صنایع صادرات محور شد و یکی از راه‌های اعمال این بحث را تعیین مالیات منفی در دوران زیان‌دهی و تهاجر آن در سال‌های بعد عنوان کرد.

وی ادامه داد: باید بودجه‌ای به منظور ارائه تسهیلات حوزه صنعت پیش‌بینی شود که به صورت ویژه در بخش سرمایه ثابت تخصیص یابد. یکی از حوزه‌هایی که ضرورت دارد ذیل این بحث اصلاح شود، دستورالعمل تسهیلات نوسازی صنایع است. در این راستا باید شرایط تسهیلات رونق تولید از جمله عدم لحاظ چک‌های برگشتی و بدهی معوق واحدها به این دستورالعمل، لحاظ گردد. همچنین در بانک‌ها نیز باید ردیف خاصی جهت نوسازی صنایع منظور گردد چراکه مشکل امروز ما در این بخش، عدم همراهی با تکنولوژی روز دنیاست.

وی از بالا بودن قیمت تولید در کشورمان به واسطه بالا بودن قیمت پول گفت و تأکید کرد: یکی از اقدامات اساسی دولت باید بر بحث تحریک بازار متمرکز شود.

وی همچنان تأکید کرد: در روند تخصیص تسهیلات شاهدیم که بخش عظیمی از منابع به حوزه‌های غیراقتصادی هدایت می‌شود. از این منظر باید مکانیزمی ایجاد شود که تسهیلات به اهلش برسد.

برگزاری چهل و دومین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی
با حضور اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

امضای تفاهم‌نامه مشترک برای پیگیری نیازهای صنعتگران و معدنکاران استان

کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تفاهم‌نامه‌ای را به منظور تشکیل یک کمیته همکاری در راستای پیگیری مشکلات قانونی صنعتگران و معدنکاران، با رئیس اتاق بازرگانی ایران و اساندار خراسان رضوی به امضا رساند.

وی با انتقاد از فعال نبودن سفرا در حوزه‌های اقتصادی، عنوان کرد: آقای روحانی رئیس‌جمهوری ایران در مرحله معرفی وزرا، با اطلاع از این ضعف و نیاز، وعده پیگیری این موضوع را از سوی وزارت امور خارجه داد و امیدوار و پیگیر تحقق این موضوع هستیم.

اکبریان در بخش دیگری از اظهارات خود، یکی از مولفه‌های خروج از رکود را پرداخت بدهی‌های کلان دولتی به بخش‌های مختلف به‌ویژه بخش خصوصی بیان کرد و افزود: قریب به ۲۰ عنوان از مهم‌ترین مشکلات بخش صنعت و معدن احصاء شده و درخواست داریم که این موارد اولویت‌بندی شده و در قالب زمان‌بندی‌های مشخص به‌صورت موردی سامان بگیرند. باور داریم حل تمامی این مسائل به‌صورت یک‌جا ممکن نیست و باید گام‌به‌گام پیش رفت.

وی از مخالفت اکثر کمیسیون‌های مجلس با

ضرورت تفویض اختیار به ستادهای اقتصاد مقاومتی استان‌ها

این نماینده مجلس در ادامه با اشاره به مشکلات متعدد بخش صنعت و معدن کشور، گفت: به نظر می‌رسد در شرایط اقتصادی فعلی، با زیرساخت‌های موجود، راه به جایی نمی‌بریم. در این راستا وکلای مردم برای همراهی حداکثری با ساختارهای دولتی آمادگی لازم را دارند تا به راهبردهایی عملیاتی برای عبور از این وضعیت برسیم.

وی فرماندهی اقتصاد مقاومتی در استان‌ها را یک ساختار در اصطلاح تعارفی توصیف کرد و توضیح داد: زمانی این بستر کارکرد لازم را دارد که بدان تفویض اختیار صورت گیرد و اگر تصمیمی از سوی ستاد اقتصاد مقاومتی استان اخذ گردید، دیگر وزارتخانه در آن دخالت نکند و به‌نوعی این مرجع فصل‌الخطاب قرار گیرد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی؛ عزیز اکبریان رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس در نشست مشترکی که به همین منظور در اتاق مشهد برگزار شد، عنوان کرد: مشکلات فعالان اقتصادی این خطه در قالب دو کمیته تخصصی در حوزه‌های صنعت و معدن مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نکات احصاء شده از سوی بخش خصوصی به نمایندگان ارائه گردید تا در فرصت مقتضی از ظرفیت‌های قانون‌گذاری مجلس برای اصلاح این دغدغه‌ها بهره‌گیری شود.

وی عنوان کرد: بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که به امضای طرفین رسید، مقرر شد تا کمیته‌ای به منظور پیگیری امور مرتبط با مسائل حوزه صنعت و معدن شکل بگیرد که دبیرخانه آن در محل اتاق بازرگانی خراسان رضوی مستقر خواهد بود.

شاعفی ادامه داد: برای نمونه در حوزه صنعت خودرو، در حال حاضر ۴۹ پروانه صادر شده و ۳۲ مرکز جدید نیز در حال ساخت هستند که مجموع این واحدهای تولیدی را به عدد ۸۱ می‌رسانند. این همه در حالی است که آلمان تنها ۱۲ کارخانه خودرو سازی دارد، آمریکا ۲۹ عدد و اسپانیائیز ۱۰ مورد؛ اما یکی از حوزه‌های قابل تأمین دیگر؛ بخش تولید موتور سیکلت در کشور ماست که برای آن در مجموع ۲۱۰ پروانه تولیدی صادر شده است اما جالب اینجاست که کل واحدهای تولیدی موتور سیکلت در مجموع کشورهای اندونزی، تایوان، ترکیه، عربستان، پاکستان، هند، ویتنام، تایلند، بنگلادش، فیلیپین، چین، مالزی، ژاپن و کره جنوبی، ۸۲ مورد می‌باشد. مواردی از این دست، نشان از یک حرکت اقتصادی غلطی دارد که رونق تولید را با چالش روبه‌رو می‌کند. این گزارش حالی است؛ در کمیته‌ای که به استناد تفاهم‌نامه مشترک میان کمیسیون صنایع و معادن مجلس، اتاق بازرگانی ایران و استاندار خراسان رضوی به امضا رسید، دو نفر از نمایندگان مجلس، دو فعال اقتصادی (با معرفی اتاق بازرگانی خراسان رضوی)، نمایندگان تام‌الاختیار استاندار خراسان رضوی و یک نفر از سوی مجمع نمایندگان استان عضویت خواهند داشت. این کمیته مشکلات مرتبط با دو بخش صنعت و معدن را پیگیری خواهد کرد و گزارش مستمر اقدامات آن را به امضا کنندگان این تفاهم‌نامه خواهد نمود.

همچون؛ تحقق بسته صادراتی، پیگیری قوانین بر زمین مانده در بخش معدن، بازنگری در روند و میزان صدور جوازهای تأسیس و... در نهاد متبوعش خبر داد.

چالش صدور مجوزهای بی‌رویه

اما غلامحسین شاعفی رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران نیز در ادامه این نشست عنوان کرد: ما در حال حاضر بر سر یک دوراهی قرار داریم. راه نخست، تکرار همین تجارب و تداوم روند فعلی است که در این سال‌ها نتوانسته حتی تصویری ابتدایی از امر توسعه پایدار به ما نشان دهد. نتیجه آن نیز از بین رفتن تولید و رشد رانت خواران است.

وی راهکار دوم را «تغییر بنیادین در مسیر توسعه» عنوان کرد و یادآور شد: اگر این گزینه را برگزیدیم، باید از تحلیل‌های اسطوره‌ای دست برداریم و برای یک‌بار هم که شده، ارزیابی واقع‌بینانه‌ای از فرصت‌ها و تهدیدهای صنعت و تولید کشور ارائه نماییم. این رویکرد ما را به فرصت‌های جدیدی می‌رساند. در حقیقت، در شرایط موجود، «تغییر» دیگر برای ما یک انتخاب نیست بلکه شرط ضروری جهت بقای اقتصاد و امنیت کشور به شمار می‌آید.

وی در ادامه به صدور مجوز و ایجاد صدها بنگاه تولیدی موازی و همسو اشاره کرد که صرفه اقتصادی ایجاد نمی‌کنند و با توجه به سطح تقاضا و ظرفیت بازار، اتلاف منابع به شمار می‌آیند.

تفکیک وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت خیر داد و یادآور شد: ساختار تولید تا مرحله تجارت، همه در یک راستا قرار می‌گیرند و به همین منظور فرمان باید در دست یک فرد واحد باشد تا رویکردی جامع را در تصمیماتش اتخاذ نماید.

۴۶ برنامه اولویت‌دار در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

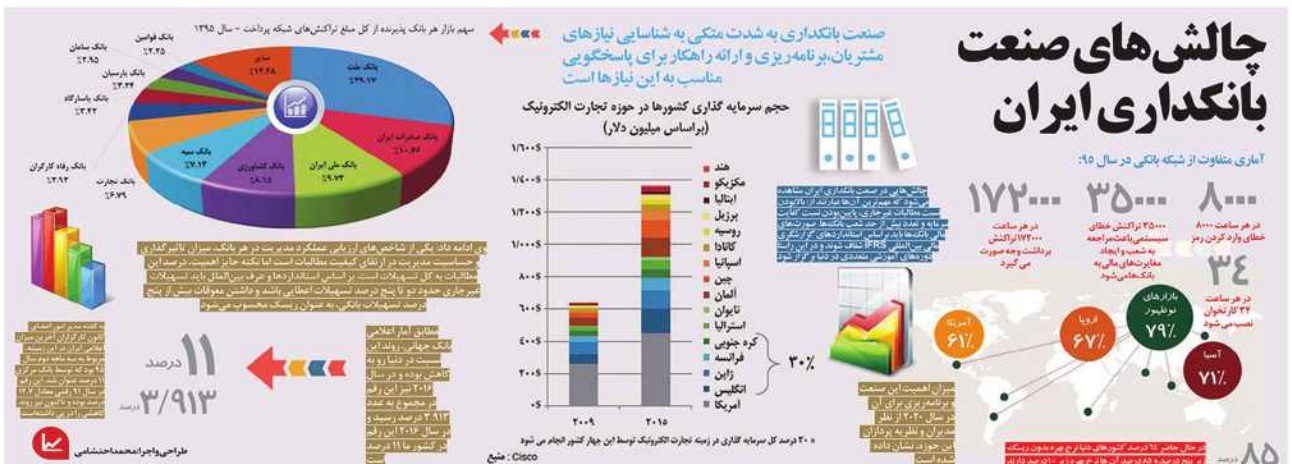
رضارحمانی، قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در جمع نمایندگان مجلس و فعالان اقتصادی استان خراسان رضوی، عنوان کرد: با آغاز دولت دوازدهم، شاهد جهت‌گیری‌های جدیدی در حوزه صنعت و معدن و همچنین تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی هستیم. برای این منظور ظرف چهار ماه آینده برنامه کوتاه‌مدتی ارائه می‌شود که این مهم را پیگیری خواهد کرد.

وی با اشاره به تدوین مبانی «استراتژی صنعتی» کشور در دوره قبل، عنوان کرد: این مبانی به چاشنی اطلاعات حاصل شده از حوزه آمایش سرزمین افزوده خواهد شد و به ما یک رویکرد جامع را ارائه می‌کند. در حال حاضر بخش آمایش سرزمین این حوزه در استان خراسان رضوی انجام گرفته و به ما می‌گوید که باید در برنامه‌های کالتمان، بر توسعه کدام بخش‌ها و صنایع در استان با توجه به مزیت‌های مختلف آن، متمرکز شویم؟

وی یادآور شد: همچنین ۴۶ برنامه اولویت‌دار را نیز در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، برای سال ۹۶ تدوین کردیم که یکی از این موارد، پروژه‌های رونق تولید بود. در حقیقت همه اقدامات ما به ارائه تسهیلات این بخش متوقف نمانده است و این رویکرد را یکی از اجزای برنامه‌هایمان می‌دانیم.

وی تأکید کرد: واحدهایی از این تسهیلات بهره‌می‌بردند که به مدد آن تولید خود را رونق بخشیده و در بازار داخلی و خارجی بفروشند. حال اگر تسهیلاتی ارائه شده که خارج از این رویکرد بوده، تخلف است و با آن برخورد خواهد شد.

وی همچنین از تلاش برای موضوعات مختلفی

در جلسه فعالان بخش معدن خراسان رضوی با اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس مطرح شد؛

تشکیل شورای معادن استان

ضرورت ایجاد وزارت معادن و فلزات

علی اصغر پورفتح الله، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی هم در این جلسه با اشاره به قانون برنامه پنجم و ششم توسعه، خاطر نشان کرد: با توجه به وضعیت فعلی حاکم بر بدنه اقتصادی جامعه و وجود پاره‌ای مشکلات و خلأها امکان تحقق این برنامه‌های توسعه‌ای را نخواهیم داشت لذا باید ساختار مناسبی برای آن در نظر گرفته شود. وی تشکیل شورای معادن استان را اقدام مناسبی برای رفع مشکلات دانست و تصریح کرد: در ترکیب این شورا پنج نماینده از بخش خصوصی وجود دارد اما حق رأی ندارند و باید مجلس برای تخصیص حق رأی به آن‌ها پافشاری می‌کند.

پورفتح الله با اشاره به ضرورت ایجاد ساختاری مناسب در جهت تحقق اهداف برنامه ششم توسعه در بخش معدن، بر لزوم تشکیل وزارت معادن و فلزات یا حداقل ایجاد سازمان معادن و فلزات ذیل وزارتخانه صنعت تأکید کرد.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی با تأکید بر اینکه قوانین خوبی در بخش معدن تصویب شده است، از عدم اجرای برخی از آن‌ها انتقاد کرد و افزود: یکی از وظایف مجلس نظارت بر حسن اجرای قوانین است و باید در این زمینه جدی‌تر عمل کند.

نبود تکنولوژی روز ایراد اساسی بخش صنعت و معدن

محمدحسین فرهنگی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس هم در این جلسه گفت: ظاهراً در استان خراسان رضوی اجرای ماده ۴۳ قانون برنامه توسعه چندان دنبال نشده است؛ این ماده اختیارات وسیعی به شورای معادن استان برای رفع مشکل می‌دهد.

وی بر لزوم تعیین مکانیزمی برای اجرای بند «پ» ماده ۴۷ برنامه ششم توسعه مبنی بر اختصاص ۴۰ درصد از منابع بانکی به بخش صنعت و معدن تأکید کرد.

ادامه در صفحه ۴۹

جلسه اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با اعضای کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی که در شهریورماه سال جاری و در محل اتاق مشهد برگزار شد و فعالان بخش خصوصی در این جلسه از برخوردهای سلیقه‌ای با قوانین و مقررات بخش معدن گلایه کردند.

داریوش اسماعیلی، نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در این جلسه با اشاره به اهمیت و جایگاه بخش معدن در توسعه اقتصادی کشور، گفت: امروز تمام مسئولان نظام نیز بر این باورند که برای تحقق توسعه پایدار و مبتنی بر اولویت‌های کشور باید به صنایع معدنی توجه ویژه‌ای شود. وی بایبان اینکه بخش معدن از اولویت‌های اصلی مجلس و نیز کمیسیون صنایع و معادن است، خاطر نشان کرد: ورود به بحث قانون گذاری، اصلاح قوانین و مباحث نظارتی از اقدامات انجام شده مجلس در حوزه معدن بوده است. اسماعیلی اصلاح قانون معادن و تصویب ماده ۲۴ مکرر این قانون را به عنوان «شاهکار» مجلس توصیف کرد و افزود: اما در بسیاری موارد این قانون اجرا نمی‌شود.

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی بایبان اینکه دولت در قانون رفع موانع تولید حتی کلمه‌ای درباره معدن مطرح نکرده بود، گفت: اما مجلس بندهای بسیاری در حوزه معدن به این قانون اضافه کرد. وی توسعه بخش معدن را یکی از بخش‌های مترقی برنامه ششم توسعه دانست و تصریح کرد: عمده بحث ما در این برنامه حمایت از بخش خصوصی بوده است.

راه اندازی کارگروه مشاوران معدن در مجلس

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی از راه اندازی کارگروه مشاوران معدن در مجلس شورای اسلامی در هفته اول فعالیت مجلس در مهرماه خبر داد و اظهار کرد: در این کارگروه از نظرات صاحب نظران و کارشناسان حوزه معدن استفاده خواهیم کرد.

اسماعیلی با اشاره به برخی اظهار نظرها مبنی بر عدم نظارت مجلس، بیان کرد: در بخش معدن بیشترین تحقیق و تفحص‌ها را داشته‌ایم.

نشست مشترک رئیس و اعضای محترم کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی و مجمع نمایندگان محترم استان در مجلس شورای اسلامی با فعالان بخش کشاورزی و صنعت غذایی استان خراسان رضوی

مشهد مقدس - شهریور ۱۳۹۶

اتحادیه انجمن صنایع غذایی و کشاورزی خراسان رضوی

در نشست «میز ملی توسعه صادرات زعفران، محصولات کشاورزی و صنایع غذایی» با حضور اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی مطرح شد:

طرح ملی زعفران ۱۰ سال پیش به تصویب رسید اما ردیف بودجه‌ای به آن تعلق نگرفت و تمامی اهداف آن مسکوت ماند

در دوره فعلی مجلس و کمیسیون کشاورزی، بستر بهتر و مساعدتری برای تعامل با این شورا فراهم آید.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی؛ غلامحسین شافعی که در جمع اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی سخن می‌گفت، نسبت به تشدید بحران آب در کشورمان نیز هشدار داد و گفت: اگر مهار و چاره‌جویی برای این موضوع در اولویت بخش‌های مختلف و جامعه قرار نگیرد، توسعه کشاورزی در عرصه‌های گوناگون، غیرممکن خواهد شد.

وی اظهار داشت: این موضوع در حال حاضر اولویت اصلی دفتر کشاورزی و مرکز آب اتاق ایران است چرا که نگران تداوم این روند و وخامت شرایط در آینده هستیم.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران از انجام مطالعاتی جامع پیرامون موضوع «آب» در اتاق ایران خبر داد و گفت: علاوه بر این، تفاهم

میز ملی توسعه صادرات زعفران، محصولات کشاورزی و صنایع غذایی با حضور اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی، جمعی از مسئولان دستگاه‌های مرتبط و فعالان اقتصادی در شهریور ماه و در محل اتاق بازرگانی مشهد برگزار شد.

تداوم بحران آب

توسعه کشاورزی را پالاش روبه‌رو خواهد کرد

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با اشاره به موضوع زعفران و ارزش آن در اقتصاد کشاورزی ایران متذکر شد؛ ظرفیت شورای ملی زعفران برای حمایت از این محصول ارزشمند، فراهم است. در دوره گذشته مجلس به‌رغم تعاملات مثبت با کمیسیون کشاورزی، صدای این شورا به‌عنوان سخنگوی این حوزه آن‌طور که شایسته بود، شنیده نشد. امیدواریم

نامه‌ای را نیز با وزارت نیرو به امضا رسانده‌ایم که در رأس آن موضوع تعادل بخشی به منابع آب‌های زیرزمینی در دستور کار است.

وی ادامه داد: همچنین کمیته مشترک دیگری را نیز با حضور نمایندگان از سازمان برنامه‌بودجه، اتاق بازرگانی ایران، وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی ایجاد کردیم که در آن با اتکا به روابط خارجی موجود، تلاش خواهد شد تا روش‌های پیشرفته آبیاری نوین به داخل کشورمان منتقل شود.

رئیس اتاق بازرگانی ایران بر ضرورت توسعه «اقتصاد سبز» تأکید و خاطر نشان کرد: در حال حاضر تشکلهایی در بخش خصوصی برای این منظور ایجاد شده و به نتایج مطلوبی هم رسیده‌ایم. بخشی از رویکرد ما مطالعه دستاوردهای دیگر کشورهای جهان نظیر فرانسه و... در این حوزه بوده است. وی از بعضی رویکردهای توسعه‌ای که سازگار با محیط زیست کشورمان نیستند، انتقاد کرد و گفت: در خراسان رضوی برای توسعه صنعت فولاد اقدامات برجسته‌ای صورت گرفته اما در بستری این توسعه را رقم زدیم که به روستاهای آن با تانکر آب‌رسانی می‌شود. این تجربه‌ای بود که پیش‌تر در خطه اصفهان نیز نتایجش را نشان داده بود. نباید در حوزه محیط زیست و آب به اشتباهات مکرر دچار شویم چرا که جبران آن دشوار خواهد بود.

وی افزود: افزایش بهره‌وری منابع، تولید بر مبنای مزیت‌های رقابتی در مناطق مختلف کشور، انجام مطالعات منطقه‌ای، افزایش ضریب خوداتکایی در تولید محصولات کشاورزی، استفاده از علم و تکنولوژی روز دنیا در این بخش و... از دیگر اولویت‌هایی هستند که باید مورد توجه بخش‌های مختلف دولتی، خصوصی و ساختار قانون‌گذاری کشور قرار گیرند.

زیرساخت‌های مورد نیاز

برای حفظ مهم ۹۶ درصدی ایران در بازارهای جهانی زعفران

محسن احتشام، رئیس شورای ملی زعفران در سخنانی از جایگاه و اهمیت محصول زعفران در تأمین معیشت بخشی از جامعه کشاورزی ایران گفت و تأکید کرد: اشتغال و معیشت ۱۲۰ هزار خانوار با قریب به ۵۰۰ هزار نفر جمعیت در استان‌های خراسان رضوی و جنوبی، از محل کشت این محصول تأمین می‌شود و از این منظر، حفظ سهم ۹۶ درصدی ایران در بازار جهانی زعفران از اهمیت بسزایی برخوردار است.

وی افزود: آمار سطح زیر کشت زعفران در کشورمان در حال افزایش است اما متأسفانه به تناسب آن شاهد توسعه بازار نبوده‌ایم.

احتشام، بهترین فرصت برای برندسازی زعفران را تبدیل مزیت نسبی تولید آن به مزیت رقابتی عنوان و خاطر نشان کرد: متأسفانه حدود ۹۰ درصد صادرات این محصول بدون نام و نشان انجام می‌گیرد. این بدین معناست که توانمندی ارزش افزوده و فرصت‌های شغلی را نیز صادر کرده‌ایم.

وی اشاره‌ای به «طرح ملی زعفران» داشت و گفت: طرح مذکور ۱۰ سال پیش به تصویب رسید اما ردیف بودجه‌ای به آن تعلق نگرفت و تمامی اهداف و رویکردهای عالی که در این سازوکار پیش‌بینی شده بود، مسکوت ماند.

وی خواستار اتخاذ یک فرآیند استراتژیک در بحث این محصول شد و برای این منظور چند پیشنهاد ارائه نمود: باهدف حمایت از کشاورزان زعفران‌کار و صادرات این محصول و همچنین کمک به تثبیت بازار، هرگونه خرید توافقی زعفران با حمایت دستگاه‌های اجرایی با اولویت صادرکنندگان زعفران و با تأیید شورای ملی زعفران ایران صورت پذیرد.

وی ادامه داد: تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان و صادرکنندگان زعفران با نرخ چهار درصد از محل صندوق توسعه ملی، اولویت‌گذاری توسعه مصارف زعفران و ایجاد بازار به جای توسعه کشت، تخصیص مشوق‌هایی برای انجام تبلیغات، بازاریابی، حضور در نمایشگاه‌ها، اعزام هیات‌های تخصصی و مهم‌تر از همه پارانه صادرات، حمل و بیمه و آموزش و سالم‌سازی زعفران، نظام‌مند نمودن فرآیند صادرات این محصول و... شماری از درخواست‌های فعالان این بخش است.

وی تأکید کرد: به‌منظور پرهیز از تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌های

پراکنده و ایجاد وحدت رویه در تمامی اقدامات مرتبط با این محصول باید نقش و جایگاه شورای ملی زعفران ایران مورد وفاق و تأیید تمامی دستگاه‌های اجرایی بالادست وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گیرد.

امکان سنجی برای جهش صادراتی زعفران

علی شریعتی مقدم نیز در ادامه این نشست از اهمیت توسعه بازار سخن گفت و توضیح داد: مطالعاتی با همکاری دانشگاه فردوسی و با محوریت امکان‌سنجی جهش صادراتی زعفران تا چهار برابر میزان فعلی انجام گرفت که بر توسعه خواص دارویی و تکمیل زنجیره ارزش این محصول تأکید داشت. مباحث دیگر نیز در حوزه برندسازی و بسته‌بندی متمرکز است.

وی ادامه داد: متأسفانه در حال حاضر عمده مشکلات مادر بخش کسب و کار است که همین مباحث ما را در عرصه رقابت نیز با دشواری مواجه ساخته است. وی اذعان کرد: برای این منظور پیشنهاد داریم دبیرخانه مشترکی ایجاد شود که تصمیمات اخذ شده در آن به نقطه عطفی در این حوزه تبدیل شود. در مجموع تأکید ما بهره‌مندی از مزیت‌های متعدد محصول زعفران است.

شریعتی مقدم یادآور شد: ده‌ها میلیارد تومان سرمایه ثابت در این بخش وجود دارد که در صورت فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و توسعه بازارهای جهانی این محصول، شاهد جهش اقتصادی و کمک به تحقق مفهوم اقتصاد مقاومتی خواهیم بود.

دولت منابع ندارد، باز یگر اصلی بخش خصوصی است

پیمان یوسفی آذر، مجری طرح ملی گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی نیز دیگر سخنران این نشست بود که در واکنش به اظهارات مطرح‌شده، عنوان کرد: بخش خصوصی همچنان همان رویکرد سنتی گذشته را دارد که ساماندهی همه امور را از دولت طلب می‌کند و توقع دارد که دولت سرمایه‌ای را روی میز بگذارد تا مشکلات رفع‌ورجوع شوند. این نگاه خلاقیات را از بخش خصوصی دریغ می‌کند و جایگاه ما را در بازارهای بین‌المللی از بین می‌برد.

وی ادامه داد: متأسفانه عمده صنایع ما تولیدمحور هستند و به بحث کسب و کار، بازاریابی و برندینگ در آن‌ها توجه کمی شده است.

وی از تشکلهای فعال در حوزه زعفران خواست تا معطل اقدام دولت نمانند و خود برای تحول آستین بالا بزنند و صندوق پذیره‌نویسی زعفران را ایجاد نمایند. «دولت منابع کافی در اختیار ندارد و نهایتاً اگر اعتباری هم به این بخش تخصیص بگیرد، باز هم نقش مشوق را دارد و همچنان بازیگر اصلی، بخش خصوصی است.»

یوسفی آذر به برنامه‌هایی اشاره کرد که نهاد متبوعش در این حوزه در دست انجام دارد و گفت: تشکیل صندوق جسورانه زعفران و گیاهان دارویی با همکاری بانک کشاورزی یکی از این اقدامات است.

ضرورت تعامل

اتاق و کمیته‌های چهارگانه کمیسیون کشاورزی

علی اکبری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی نیز در این نشست با اشاره به مزیت‌های اقتصادی زعفران، این محصول ارزشمند را بستری مناسب برای توسعه اشتغال در بخش کشاورزی دانست و خواستار ساماندهی زنجیره تولید تا صادرات آن شد.

وی تأکید کرد: نگاه مجلس دهم به مسائل حوزه کشاورزی به‌عنوان بستری مساعد جهت اشتغال بیش از ۳۰ درصد جمعیت کشور بوده است.

وی خواستار ارتباط‌گیری اتاق بازرگانی با کارگروه‌های چهارگانه‌ای شد که تحت پوشش کمیسیون کشاورزی مشغول به فعالیت هستند و ابراز امیدواری کرد: ذیل این تعاملات، تحولات مثبتی را نیز در بخش‌های مختلف شاهد باشیم.

دولت برای حل مشکلات به بخش خصوصی اختیارات و امکانات بدهد

حوزه‌های علمی و دانشگاهی و... جلسات خوبی داشتیم و تلاش نمودیم این رویکرد همه‌جانبه را پیگیری نماییم.

استاندار خراسان رضوی به موضوع کمبود آب در این خطه اشاره کرد و گفت: در حال حاضر ۸ میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب برداشت از منابع آبی ما صورت می‌گیرد که یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب آن «اضافه برداشت» محسوب می‌شود. در قالب تعاملات صورت گرفته با نهادهای مربوطه، مقرر شد: طی دو سال ۷۰۰ میلیون مترمکعب کاهش برداشت انجام گیرد که خوشبختانه در سال اول اجرای این طرح با انجام برخی اقدامات در بخش کشاورزی، ۳۰۰ میلیون مترمکعب کاهش مصرف محقق شد.

رشیدیان متذکر شد: تا اصلاح کامل روش‌های آبیاری و تکمیل چرخه‌های ارزش افزوده، راه زیادی داریم. وی تأکید کرد: این خطه علی‌رغم مواجهه با بلایای طبیعی در سال گذشته، در حوزه کشاورزی موفق عمل کرده است. برای نمونه، سرما پاییز پارسال ۸۶۵ میلیارد تومان به استان خسارت وارد کرد. خسران سیل اخیر نیز بیش از ۱۵۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود و کشاورزان ما نقطه کانونی این خسارت‌ها بوده‌اند. در موضوع حمایت از کشاورزان خسارت دیده، با مشکلات و نقایصی روبه‌رو هستیم که مجلس در مقام قانون‌گذاری اش می‌تواند به حل و فصل آن کمک کند. وی از نقحات اجرای این طرح را کاهش تعداد روستاهایی دانست که با تانکر به آن‌ها آب‌رسانی می‌شود و گفت: شمار آن‌ها از هزار روستا به ۴۱۰ مورد کاهش یافته است. رشیدیان از ضرورت اصلاح قنوت استان و احیای آن‌ها گفت و از نمایندگان مجلس خواست تا به تأمین اعتبارات سنگین لازم برای این حوزه کمک کنند.

امضا تفاهم‌نامه‌ای تشکیل کمیته مشترک با محوریت مسائل بخش کشاورزی، آب و محیط‌زیست، زعفران، دام و طیور

در انتهای این مراسم تفاهم‌نامه‌ای به منظور «تشکیل یک کمیته مشترک با محوریت مسائل بخش کشاورزی، آب و محیط‌زیست، زعفران، دام و طیور»؛ میان کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی با استانداران خراسان‌های رضوی و جنوبی و اتاق‌های بازرگانی ایران و خراسان رضوی به امضا رسید.

در متن این تفاهم‌نامه آمده است: «این کمیته مشترک از اعضای کمیسیون کشاورزی مجلس، فعالان اقتصادی، نمایندگان تام‌الاختیار استانداران خراسان رضوی و جنوبی و مجمع نمایندگان استان تشکیل می‌شود و دبیرخانه آن در محل دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی مشهد مستقر خواهد بود.» به استناد این تفاهم‌نامه، کمیته مذکور تمام تلاش خود را جهت پیگیری و اجرایی شدن دغدغه‌ها و اقدامات مرتبط با بخش‌های کشاورزی، آب، محیط‌زیست، منابع طبیعی، گیاهان دارویی، صنایع غذایی، زعفران، دام و طیور و... به کار خواهد گرفت و گزارش این اقدامات را به مراجع بالادستی اعلام می‌کند.

سعید باستانی، نماینده مردم زاوه و تربت حیدریه و مه ولات، در مجلس شورای اسلامی نیز با تأکید بر ضرورت ارتقای هم‌زمان چرخه تولید تا صادرات زعفران، عنوان کرد: زمانی زعفران بهره‌وری اقتصادی کافی را برای کشورمان ایجاد می‌کند که ۷۰ درصد تولید آن به خارج کشور صادر شود. وی با انتقاد از بی‌توجهی به جایگاه تولیدکنندگان این محصول، یادآور شد: اگر نتوانیم انگیزه‌های تولید کیفی را ارتقا دهیم، محصول ما جایگاهی در بازارهای جهانی نخواهد داشت. این نماینده مجلس، متوسط هزینه تولید هر کیلو پوئال زعفران را در شرایط فعلی پنج میلیون تومان عنوان کرد که باعث می‌شود تا پهای تمام‌شده این محصول نیز بالا باشد و ادامه داد: آنچه باعث می‌شود تا کشاورزان ما زیر این قیمت دست به تولید بزنند، مالکیت آن‌ها بر زمینشان و داشتن منابع آبی عمدتاً رایگان است.

وی با انتقاد از اظهارات مطرح‌شده در خصوص اداره مسائل در حوزه زعفران توسط بخش خصوصی، عنوان کرد: چنانچه اختیارات و امکانات در اختیار بخش خصوصی قرار بگیرد، قطعاً این حوزه توان اداره امور خود را دارد اما در حال حاضر شاهدیم که ساختارهای عریض و طولی در دولت شکل می‌گیرند که کارکرد لازم را ندارند و نهایتاً به‌رغم صرف هزینه‌های فراوان، مدعی‌اند بخش خصوصی باید گره مشکلاتش را خود باز کند.

وی رویکردهای مالی و پولی کشور را نمونه‌ای از مباحثی دانست که توسط دولت سیاست‌گذاری می‌شود و بخش خصوصی ناگزیر از پذیرش نتایج آن است. باستانی یادآور شد: قطعاً کشاورزی ما باید به سمت مکانیزه‌سازی کشت و کار حرکت کند اما از آنجایی که زیرساخت‌ها فراهم نیست، این امر به رشد بیکاری در روستاها منجر خواهد شد.

ضرورت تعریف نیازهای جدید در بازار جهانی زعفران

جلیل رحیمی نماینده تربت جام نیز در ادامه از ضرورت تعریف نیازهای جدید در بازار جهانی زعفران گفت و افزود: تا نیاز تعریف نشود، جایگاهی در بازار نخواهیم داشت از سوی دیگر امروز جهان از برندها استقبال می‌کند و زمان آن رسیده که در اندیشه ایجاد این ظرفیت برای زعفران ایران باشیم. اکبری رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس نیز بر ضرورت حمایتگری دولت در بخش کشاورزی تأکید و عنوان کرد: اینکه بگوییم بخش خصوصی خود مسائش را حل کند، رویکرد اشتباهی است.

علی محمد شاعری، نماینده بهشهر هم در این رابطه به ظرفیت‌های برنامه ششم توسعه در بخش کشاورزی و حمایت از تولید اشاره کرد و خواستار بهره‌مندی از این پتانسیل شد.

وی گفت: عدم مدیریت ما باعث شد تا جایگاه ارزشمندی که در تولید خاویار در جهان داشتیم را از دست بدهیم و این تجربه نباید در موضوع زعفران تکرار شود.

کاهش ۳۰۰ میلیون مترمکعبی مصرف آب در بخش کشاورزی طی یک سال

اما نماینده عالی دولت در خراسان رضوی نیز در ادامه این نشست عنوان کرد: مدیریت کشور بدون یک نگاه توسعه‌یافته و همه‌جانبه به تمامی بخش‌ها ممکن نمی‌شود. برای نمونه، نمی‌توان کشاورزی را توسعه بخشید اما صنعت را در چهارچوب این رویکرد مدنظر قرار نداد. این نگاه در حوزه محیط‌زیست، آب و... نیز مصداق پیدا می‌کند.

علیرضار رشیدیان تأکید کرد: همه این مولفه‌ها باید در کنار هم قرار گیرند تا توسعه محقق گردد.

وی اذعان کرد: در این سال‌ها در خراسان رضوی با بخش خصوصی،

در نشست کارگروه تخصصی آب، محیط‌زیست و منابع طبیعی اتاق خراسان رضوی با حضور اعضای کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی و فعالان بخش خصوصی استان مطرح شد؛

جای خالی همگرایی در مدیریت آب

وی تأکید کرد: رسیدن به یک نظام مدیریتی جامع در حوزه آب تنها از طریق پیگیری و احساس مسئولیت قابل انجام است.

نبود همگرایی؛ بزرگ‌ترین معضل مدیریت آب

کامران داوری، عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز در این جلسه با اشاره به اینکه از حدود ۱۰۰ سال پیش قوانینی درباره آب در کشور وجود دارد، این سؤال را مطرح کرد که باین وجود چرا تاکنون نتوانسته‌ایم مشکل آب را حل کنیم؟

وی با اشاره به برخی مخاطرات و مشکلات موجود ناشی از بحران آب، بزرگ‌ترین ضعف را در زمینه مدیریت آب، نبود همگرایی دانست و تأکید کرد: بدون همگرایی رسیدن به تصمیم درست مدیریتی مبتنی بر آگاهی، دانش و اجماع ممکن نیست.

ریحانه عظیمی، دبیر کارگروه منابع طبیعی و فضای سبز پژوهشکده محیط‌های خشک دانشگاه آزاد مشهد نیز در این جلسه با اشاره به رشد فزاینده جمعیت انسانی و افزایش نیاز به غذا، اشتغال و... افزود: این عوامل سبب تشدید فشار به منابع پایه به‌ویژه مراتع شده است که یکی از مهم‌ترین اشکال این فشار، تبدیل اراضی مرتعی به زراعی و به‌ویژه زراعی دیم بوده است.

وی با تأکید بر لزوم برنامه‌ریزی اصولی با مشارکت آگاهانه بهره‌برداران برای رفع مشکل، بیان کرد: تبدیل دیم‌زارهای کم‌بازده به کشت نباتات علوفه‌ای از یک سو و انطباق‌پذیری اقتصادی و اجتماعی و نیز قابلیت اجرایی در این مناطق از سوی دیگر به‌عنوان یکی از اقدامات اضطراری و پایدار جهت حفظ و بهره‌برداری پایدار از منابع پایه آب و خاک مطرح است.

نشست کارگروه تخصصی آب، محیط‌زیست و منابع طبیعی اتاق بازرگانی خراسان رضوی با حضور اعضای کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی و فعالان بخش خصوصی استان در شهریور ماه و در محل اتاق مشهد برگزار شد و حاضران به طرح مسائل و مشکلات موجود در حوزه آب، کشاورزی و منابع طبیعی پرداختند و راهکارهایی را نیز ارائه کردند.

علی‌اکبری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی در نشست کارگروه تخصصی آب، محیط‌زیست و منابع طبیعی، با اشاره به این که بندهای شش و هفت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مربوط به امنیت غذایی است، اظهار کرد: همچنین آب و محیط‌زیست از محورهای برنامه ششم توسعه است که با توجه به اهمیت این موضوعات، جهت گیری هوشمندانه متولیان تدوین برنامه را نشان می‌دهد و سیاست اعمال مدیریت در برنامه ششم را در حوزه آب تعیین کرده است.

وی با بیان اینکه در برخی استان‌ها با موج حاشیه‌نشینی ناشی از کمبود آب مواجه هستیم، خاطر نشان کرد: در طول برنامه ششم توسعه باید ۱۱ میلیارد مترمکعب آب ذخیره شود و سازوکارهای آن نیز مشخص است. اکبری به وجود حدود ۴۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور اشاره کرد و گفت: اگرچه طبق قانون این چاه‌ها باید مسدود شوند اما این امر کار دشواری است و تبعات خاص خود را دارد.

نماینده مردم شیراز در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه برنامه ششم تلاش کرده دستگاه‌ها را نیز به‌صرفه جویی در مصرف آب ملزم کند، تصریح کرد: در این زمینه رویکرد مثبتی در مجموعه نمایندگان مجلس وجود دارد و با آنچه مربوط به قلمرو روستاها و محیط‌زیست است، با جدیت برخورد می‌کنند.

ضرورت اجرای طرح تعادل بخشی منابع زیرزمینی برای نجات کشور

برادران حسینی، رئیس هیأت مدیره انجمن آب چاه‌های مجاز با تأکید بر اتخاذ تصمیمات اشتباه مدیریتی در سطح کلان کشور در حوزه مدیریت آب، گفت: مجلس باید در این زمینه به اشتباهات خود اقرار کند. وی راه‌اندازی بازار آب، جلوگیری از حفر چاه‌های جدید در دشت‌ها، تعیین تکلیف چاه‌های غیرمجاز و... را از راهکارهای رفع مشکل آب دانست و اظهار کرد: حدود ۴۰۰ حلقه چاه در دشت مشهد برای تأمین آب شرب حفر شده است؛ ۸۰ درصد این آب پس از ورود به چرخه قابل بازیافت است و به جای انتقال آب از دریای عمان و... می‌توان همین آب را تصفیه کرد اما این اقدام انجام نمی‌شود. برادران با تأکید بر لزوم اجرای طرح تعادل بخشی به منابع آبی زیرزمینی، افزود: در غیر این صورت بی‌آبی کشور رانابود خواهد کرد.

ریشه آب فروشی، به شرکت‌های آب منطقه‌ای برمی‌گردد

زهره بنایی، عضو جمعیت ناجیان آب نیز با انتقاد از تشدید پدیده «آب فروشی»، خاطر نشان کرد: ریشه این مشکل به شرکت‌های آب منطقه‌ای برمی‌گردد که به فکر انتفاع خود هستند و از این طریق درآمدهای میلیاردی دارند؛ شاید راهکار این است که ساختار این شرکت‌ها به اداره کلی تغییر کند تا ریشه این فساد خشکاننده شود.

وی با اشاره به نصب کنترل‌های هوشمند برای چاه‌ها، بیان کرد: متأسفانه تأثیر نصب این کنترل‌ها را بر کاهش برداشت از آب‌های زیرزمینی نمی‌بینیم؛ تقاضای ما از نمایندگان مجلس این است که آمار و اطلاعات مربوط به برداشت آب از منابع زیرزمینی را از وزارت نیرو درخواست و بررسی کنند.

محمد رضا رضازاده، رئیس هیأت مدیره اتحادیه کشاورزان خراسان رضوی نیز در ادامه جلسه با اشاره به سرمایه‌گذاری منفی در بخش کشاورزی، اظهار کرد: تبدیل کشاورزی سنتی به صنعتی نیازمند تأمین مالی است و سرمایه‌گذار بخش کشاورزی به آب پایدار نیاز دارد لذا خواستار این هستیم در تدوین قانون جامع آب، حق و حقوق کشاورزان در نظر گرفته شود.

هویت بخشی به کشاورزان با تصویب قانون جامع نظام صنفی کشاورزی

مجید مهدوی، دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی نیز با تأکید بر اینکه در صورت وجود داده‌های صحیح می‌توان تصمیمات درستی برای بخش کشاورزی اتخاذ کرد، افزود: یکی از درخواست‌های کشاورزان این است که با تصویب قانون جامع نظام صنفی کشاورزی، به کشاورزان هویت داده شود. محمود صبوحی، عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد هم در این جلسه با اشاره به وجود قوانین و ساختار مدیریتی در کشور، این سؤال را مطرح کرد که با این وجود چرا هنوز نتوانسته‌ایم مشکلات را حل کنیم؟ وی با اشاره به ضعف مجلس در ایفای نقش نظارتی خود، اظهار کرد: تا زمانی که شفافیت وجود نداشته باشد، کاری از پیش نمی‌رود.

برداشت ۳ برابر ظرفیت از چاه‌های مجاز

رضا کریمی، نایب رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی نیز برخی مصوبات مجلس را در دوره‌های مختلف متأثر از سیاست‌های پوپولیستی باهدف کسب رای دانست و تصریح کرد: بر اساس همین نگرش قانونی به نام صدور مجوز چاه‌های غیرمجاز تصویب شد که اشتباه بود. وی ادامه داد: از طرفی قانون بهره‌وری نیز مصوب مجلس است که ۸۰ درصد آن توسط دولت اجرا نشده است.

کریمی با بیان اینکه مشکل ما چاه‌های غیرمجاز نیست، خاطر نشان کرد: مشکل ما آن دسته از چاه‌های مجازی است که بیش از سه برابر ظرفیت تعیین شده از آن‌ها برداشت صورت می‌گیرد. این نماینده مجلس با اشاره به تغییر رویکردها در نمایندگان مجلس در جهت حفظ منابع آبی، بیان کرد: دست مجلس برای قانون نویسی بازنویس است چرا که باید قوانینی به تصویب برسند که بار مالی برای دولت نداشته باشند یا منابع اعتباری آن‌ها از قبل پیش‌بینی شده باشد.

کریمی عملکرد مجلس را در حوزه نظارتی ضعیف دانست و بر ضرورت تقویت آن تأکید کرد و گفت: این تغییر نگرش در مجلس ایجاد شده و به این سمت حرکت می‌کنیم حتی اگر به حذف خودمان از مجلس منجر شود؛ انتظار داریم مدیران اجرایی نیز قوانین را اجرا کنند.

مصوبات مهم، ضمانت اجرا...

بقیه از صفحه ۳۲

که با اهداف و نظرات خودشان هماهنگ باشد را محترم شمرده و آن قوانین را محکم و سخت اجرا می‌کنند. ولی اگر با قوانین موافق نباشند به سرنوشت همین قانون بپیوند فضای کسب و کار دچار می‌شوند که قانون وجود دارد ولی اجرای قانون با جدیت پیگیری نمی‌شود چرا که قانون و قانون‌گذاری و اجرای قانون و عدالت در کشور ما مظلوم واقع شده است. قانون فضای کسب و کار بابتی اعتنایی مواجه شده است و البته خود بخش خصوصی هم در مواردی مقصر این عدم بی‌توجهی بوده و قوانین را رعایت نکرده است و چون خودش رعایت نکرده، این امر منجر به عدم اجرای آن توسط دستگاه‌های متولی اجرای قانون شده است. اگر ما در بخش خصوصی متقاضی اجرای با عدالت قانون هستیم خود ما هم می‌بایست قانون را اجرا کنیم و به تعهدات خود عمل کنیم و اتاق هم باید به اعضای خود که قوانین را رعایت نکردند، تذکر دهد تا شرایط در جامعه ما به سمت قانون‌مداری و رعایت قانون برگردد. هر چند سهم بخش خصوصی در اجرای قوانین نسبت به بخش‌های حاکمیتی درصد بسیار ناچیزی است ولی همین درصد ناچیز هم می‌بایست در بخش خصوصی رعایت شود.

و ابلاغ یا بخش خصوصی و تشکل‌ها به ویژه اتاق هماهنگ و اطلاع رسانی شود اما همچنان شاهد ابلاغ بسیاری از سیاست‌ها و تصمیماتی هستیم که بخش خصوصی از آنها اطلاع نداشته و حتی به آنها معترض است. تا هنگامی که نگاه‌ها عوض نشود شرایط بحرانی تر می‌شود و اکنون با توجه به مسئله بحرانی اقتصاد کشور نگران هستیم وقتی این تصمیمات گرفته شود که خیلی دیر باشد، هر چند که در حال حاضر هم به اندازه کافی در بسیاری از زمینه‌ها فرصتی نداریم و تاخیر را جایز نمی‌دانیم.

اگر ابزار لازم در اختیار بخش خصوصی قرار بگیرد، این بخش می‌تواند قانون مستمر بهبود فضای کسب و کار را به ثمر برساند، اما متأسفانه بخش خصوصی ما هم به اندازه کافی توانمند نیست ولی به هر روی این فرصت باید داده شود. چون چاره‌ای نداریم، قرار نیست که اقتصاد را دولت اداره کند

محمد حسین روشنگر

اعتنا به اجرای قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار طرفینی است

همانطور که پیش از این هم اشاره کردم، سازمان‌ها و متولیان اجرای قانون، قانون را برای قانون اجرا نمی‌کنند بلکه آن قسمت‌هایی از قانون را

در چهل و سومین نشست شورای گفت و گوی استان مطرح شد:

تخصیص بودجه با نگاه منطقه‌ای

وی تصریح کرد: برگزاری نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران را که با محوریت خراسان رضوی در آلمانی پایتخت اقتصادی قزاقستان با حضور ۳۶ شرکت ایرانی در تمامی گروه‌های کالایی از ۱۲ تا ۱۶ مهرماه امسال به مدت ۴ روز برگزار شد، موفق خواند و خواستار حضور جدی‌تر نمایندگان بخش خصوصی در سفرهای خارجی شد.

استاندار خراسان رضوی افزود: نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران نیز با محوریت این استان به‌زودی در کازان، مرکز جمهوری تاتارستان کشور روسیه برگزار خواهد شد که این نمایشگاه نخستین حضور بازرگانی ایران در تاتارستان خواهد بود.

رشیدیان تاکید کرد: انتظار می‌رود با محوریت تشکلهای بخش خصوصی استان شاهد حضور واحدهای برتر و توانمند تولیدی استان در حوزه صنایع غذایی در نمایشگاه مذکور باشیم.

استاندار خراسان رضوی خاطر نشان کرد: توسعه سرمایه‌گذاری در صنعت برای تولید با فناوری روز دنیا و صنایع پیشرفته نیاز مبرم استان است، رویکرد مصرف مردم و همچنین تجارت بین‌الملل به سمت نوسازی و سلیقه‌ها در حال تغییر و تحول به سمت صنایع تک است که باید در برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های مرتبط دیده شود.

رشیدیان بر لزوم شناسایی سرمایه‌گذاران توانمند و به‌روز بودن فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای ارائه به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با مشارکت بخش خصوصی استان تاکید کرد.

در پایان نشست شورای گفت و گو دستور کار جلسه توسط علی‌اکبر لباسی رییس دبیرخانه شورای گفت و گو به شرح ذیل عنوان شد:

- ۱ راهکارهای پیشنهادی به‌منظور جلوگیری از موازی کاری دستگاه‌های اجرایی استان در خصوص ترخیص نهاده‌های دامی وارداتی
- ۲ طرح موضوع آزادسازی وثایق مازاد واحدها و پذیرش صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری کوچک به‌عنوان ضمانت‌نامه بانکی جهت استفاده از تسهیلات مقرر در دستورالعمل بازسازی و نوسازی واحدهای تولید، صنعتی و معدنی و

رییس اتاق خراسان رضوی در چهل و سومین نشست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان گفت: ما در حال حاضر صحنه وسیع‌تری برای فعالیت داریم که این موضوع نشان‌دهنده این است که نسبت به گذشته محدودیت‌ها و تحریم‌ها ما را کمتر دچار مشکل می‌سازد.

شافعی در ادامه استفاده قاعده‌مند از فایناس‌ها را مورد توجه قرار داد و تصریح کرد: سازوکار استفاده از فایناس‌ها باید قاعده‌مند باشد و بخش خصوصی بتواند از آن بهره‌مند شود.

وی افزود: فایناس‌ها نباید صرفاً به مصارف دولتی برسند و این نگرانی وجود دارد که عدم استفاده قاعده‌مند از فایناس‌ها دولت و نسل آینده ما را بدهکار کند و بر مشکلات موجود دولت بیفزاید.

رییس اتاق ایران همچنین با اشاره به قانون بودجه سال ۹۷ تاکید کرد: در قانون بودجه باید نگاه منطقه‌ای اعمال گردد و بودجه کشور با توجه به ویژگی‌ها و ظرفیت‌های مناطق تقسیم گردد و در این راستا نباید به استانداران مناطق به چشم تنخواه‌گردان گردانان نگرینست بلکه باید به استانداران نگاه درآمدی داشت.

وی با اهمیت خواندن سند بودجه سال ۹۷ افزود: با توجه به اهمیت سند بودجه بخش خصوصی نظرات کارشناسی خود را در مورد قانون بودجه به دبیرخانه شورای گفت و گو ارائه دهد تا طبق درخواست سازمان برنامه و بودجه از نظرات این بخش نیز در سند بودجه سال ۹۷ استفاده گردد.

برنامه‌ریزی لازم برای ایجاد ۱۶۰ هزار شغل جدید در سال ۹۶

استاندار خراسان رضوی در نشست شورای گفت و گوی استان گفت: با توجه به نرخ مشارکت اقتصادی بالای استان، برنامه‌ریزی لازم برای ایجاد ۱۶۰ هزار شغل جدید در سال ۹۶ با تعیین وظایف مشخص دستگاه‌ها انجام شده که انتظار می‌رود بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی متولی حوزه اقتصاد با جدیت بیشتری این مهم را پیگیری کنند.

ضرورت اصلاحات لازم در روند موجود برای اثربخشی بیشتر
۳ بررسی چگونگی اجرای آیین‌نامه اجرایی بازدید و مراجعه نمایندگان
دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی در استان) موضوع تصویب‌نامه
شماره ۵۳۵۶۷/ت/۵۱۷۲۱ ه مورخ ۰۶/۰۵/۱۳۹۵ هیئت محترم وزیران)
۴ ضرورت ایجاد نمایندگی ثبت علائم و مالکیت معنوی شرق کشور در
مشهد
۵ قرار گرفتن صادرات عایق رطوبتی خارج از بورس، با عنایت به تأییدیه
اداره کل استاندارد خراسان رضوی و گزارشی از چگونگی فعال‌سازی
واحدهای تولیدی تحت تملک بانک‌ها.

مقرر گردید جهت آشنایی متقاضیان ثبت برند و مالکیت معنوی،
دوره‌های آموزشی توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان با
همکاری اداره محترم ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری استان برگزار شود.
با توجه به اهمیت موضوع فعال‌سازی واحدهای تولیدی تحت تملک
بانک‌ها و ارائه راهکار در خصوص ادامه تولید و استفاده از ظرفیت‌های راکد
این واحدهای تولیدی به دلیل اهمیت و ضرورت موضوع نیاز به مدت‌زمان
بیشتر، مقرر گردید در جلسه بعدی شورا مطرح گردد.

ملی و فراگیر:

موضوع بررسی چگونگی اجرای آیین‌نامه اجرایی بازدید و مراجعه
نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی هیئت محترم وزیران
پس از گذشت بیش از یک سال از تاریخ ابلاغ آیین‌نامه و مسائل و مشکلات
مطرح شده در مسیر اجرای این آیین‌نامه، مقرر گردید به دلیل ماهیت ملی
طی مکاتباتی از طریق اتاق بازرگانی، صنایع، معادن ایران، استانداری محترم
خراسان رضوی و سازمان محترم برنامه‌بودجه و شورای گفت‌وگوی مرکز
مورد پیگیری قرار گیرد.

در ارتباط با نارسایی‌های صندوق ضمانت، مقرر گردید با پیگیری از طریق
شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی کشور ترتیبی اتخاذ گردد تا:

(الف) پرونده صدور و رسیدگی به پرونده متقاضیان دریافت
ضمانت‌نامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری در کوتاه‌ترین زمان ممکن
(حداکثر ۱ ماه) صورت پذیرفته و نواقص سایت و امکان کاهش مراحل
رسیدگی مورد بررسی قرار گیرد.

(ب) موضوع پذیرش مازاد وثایقی همچون ماشین‌آلات، تجهیزات و ...
توسط صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری به‌عنوان راهن دوم مورد موافقت قرار
گیرد.

(ج) جهت تسهیل فرآیند اخذ ضمانت‌نامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری
در صورت وجود وثایق لازم، شرط دریافت چک که می‌بایست توسط دو نفر
ضامن معتبر تأیید گردد حذف گردد.

(د) افزایش سقف ضمانت‌نامه از ۳ میلیارد تومان به ۵ میلیارد تومان مورد
پیگیری قرار گیرد.

(ح) باهدف روان‌سازی اخذ ضمانت‌نامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری،
موضوع رفع شرایط سخت و دشوار صدور ضمانت همچون نداشتن بدهی
معوق بانکی و چک برگشتی پیگیری شود.

استاندار خراسان رضوی: توسعه سرمایه‌گذاری در صنعت برای
تولید با فناوری روز دنیا و صنایع پیشرفته نیاز مبرم است،
رو بکرده مصرف مردم و همچنین تجارت بین‌الملل به سمت نوسازی
و سلبه‌ها در حال تغییر و تحول به سمت صنایع تک است که باید
در برنامه‌های عملیاتی دستگاه‌های مرتبط دیده شود

(و) موضوع افزایش سقف رقم ضمانت‌نامه به میزان ۱۲۰ درصد اصل و سود
تسهیلات و کاهش کارمزد دریافتی به حداکثر ۰.۵ درصد اقدام لازم به عمل آید.
با توجه به تأیید اداره کل استاندارد خراسان رضوی طی نامه شماره
۱۱۵۲۷ مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۴ مبنی بر اینکه مواد اولیه عایق رطوبتی ۴۵ تا ۵۵
درصد مواد فاقد قیر و ۴۵ درصد مواد قیری آن در فرایند تولید عایق رطوبتی
تغییر می‌یابد و به محصول جدیدی تبدیل می‌گردد لذا مقرر گردید از طریق
استانداری محترم خراسان و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی
کشور موضوع قرار گرفتن صادرات عایق رطوبتی همانند مهر و موم‌های
گذشته خارج از بورس (باتوجه به تأییدیه اداره کل استاندارد) و قرار گرفتن
آن در ردیف مصالح ساختمانی جهت صادرات مورد پیگیری قرار گیرد.

رئیس اتاق خراسان رضوی: فایناس‌ها نباید صرفاً به مصارف
دولتی برسند و این نگرانی وجود دارد که عدم استفاده قاعده‌مند از
فایناس‌ها دولت و نسل آینده ما را بدهکار کند و بر مشکلات موجود
دولت بیفزاید

مصوبات استانی

پس از بحث و تبادل نظر و بیان نظرات اعضای بخش خصوصی، دولتی و
تعاونی به اتفاق آراء تصمیمات ذیل اتخاذ گردید و مقرر شد به شرح زیر در
قالب مصوبات با ماهیت استانی و ملی اقدامات لازم در کوتاه‌ترین زمان ممکن
صورت پذیرد:

جهت انعکاس نظرات بخش خصوصی به دولت و سازمان برنامه‌بودجه
در رابطه با تدوین بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، مقرر گردید کمیته‌های
کارشناسی ذیل دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان
تشکیل و نظرات بخش خصوصی جمع‌بندی و به استانداری محترم و سازمان
محترم برنامه‌بودجه ارائه گردد.

مقرر گردید موضوع حضور نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسات
شورای گفت‌وگو از طریق مجمع نمایندگان استان مورد پیگیری استانداری
محترم و دبیرخانه شورا قرار گیرد.

جهت رفع مشکلات بخش خصوصی در استفاده از فاینانس، مقرر گردید
دفتر محترم جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری استانداری موضوع احصاء
مشکلات و راهکارهای رفع آن‌ها را از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و
کشاورزی استان پیگیری نماید.

در ارتباط با موضوع جلوگیری از موازی کاری دستگاه‌های اجرایی
استان در خصوص ترخیص نهاده‌های دامی وارداتی، مقرر گردید تفاهیم‌نامه
پیشنهادی دبیرخانه شورای گفت‌وگو به‌صورت دو جانبه بین اداره کل
استاندارد و اداره کل دامپزشکی منعقد شده به‌نحوی که بتواند نارسایی‌های
موجود در مشروع مذاکرات بند (ب) این صورت جلسه راهکارهای پیشنهادی
به‌منظور جلوگیری از موازی کاری دستگاه‌های اجرایی در خصوص
ترخیص نهاده‌های دامی وارداتی از جمله: کاهش تعداد نمونه‌ها با توجه به
استانداردهای اداره کل استاندارد، شیوه نمونه‌برداری، امکان نمونه‌برداری
مجدد، نحوه نمونه‌برداری، متوسط نمودن نتایج آزمایش به ارائه مدارک
و مستندات، کاهش هزینه‌های نمونه‌برداری مؤثر واقع شود و در اجرای
این فرآیند اگر دو دستگاه متولی نیازی به استعلام یا پیگیری از طریق مرکز
داشتند مراتب را به استانداری محترم خراسان رضوی جهت پیگیری بعدی
به‌فوری اعلام نمایند.

با توجه به اهمیت ایجاد نمایندگی اداره ثبت علائم و مالکیت معنوی در
استان، مقرر گردید نظر به اهمیت و نیاز استان و شرق کشور مراتب از طریق
اداره کل ذی‌ربط در استان و استانداری محترم خراسان رضوی پیگیری و
مجوز لازم اخذ گردد.

اقتصاد عمان و روابط دوجانبه با ایران و جهان

دوره	ضریب تغییر	قبلی	مبنا	گذشته	
سالیانه	۱۹,۵:۱۶,۸	۱۷,۳	۱۲ ۲۰۱۶	۱۷,۵	نرخ بیکاری
ماهیهانه	۱۴,۵:۰,۵۵	۰,۹	۰,۷ ۲۰۱۷	۰,۷	نرخ تورم
روزانه	۵:۱	۱,۵۵	۰,۶ ۲۰۱۷	۱,۷	نرخ بهره
ماهیهانه	۲۳۷۹:۱۱۸	۷۹,۲	۱۱ ۲۰۱۶	۲۰,۶	موازنه تجاری
سالیانه	۳۸,۵۷:۴,۱	۴,۸	۱۲ ۲۰۱۵	۹,۲	پدیه دولت به تولید ناخالص داخلی
بازارها					
روزانه	۰,۳۹:۰,۳۷	۰,۳۸	۰,۹ ۲۰۱۷	۰,۳۸	پول
روزانه	۱۲۱۰۹:۱۴۶۳	۵۰۶۵	۰,۹ ۲۰۱۷	۵۰۴۷ امتیاز	بازار سهام
تولید ناخالص داخلی					
سالیانه	۱۳,۱:۱۴,۱	۱۴,۱	۱۲ ۲۰۱۶	۵,۱ درصد	نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سالانه
سالیانه	۸۱,۰۳:۰,۰۴	۶۹,۸۳	۱۲ ۲۰۱۶	USD ۶۶,۲۹ میلیارد	تولید ناخالص داخلی
سالیانه	۲۶۸۵۰:۲۱۸۵	۲۶۸۵۰	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۲۵۴۹۰ میلیون	تولید ناخالص داخلی به قیمت های ثابت
سالیانه	۸۵۳۴:۱۶۸۱	۸۵۱۷	۱۲ ۲۰۱۵	OMR ۸۵۳۴ میلیون	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
سالیانه	۱۹۴۰۹:۷۱۴	۱۷۱۳۲	۱۲ ۲۰۱۵	USD ۱۷۰۷۱	تولید ناخالص داخلی سرانه
سالیانه	۴۵۶۳۶:۳۵۰۴۲	۴۰۲۸۳	۱۲ ۲۰۱۵	USD ۴۰۱۳۹	تولید ناخالص داخلی سرانه PPP
سالیانه	۵۰۶:۱۶۸	۴۳۵	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۵۰۶ میلیون	تولید ناخالص داخلی از کشاورزی
سالیانه	۲۲۸۵:۱۵۹	۲۰۶۷	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۲۲۸۵ میلیون	تولید ناخالص داخلی از ساخت و ساز
سالیانه	۳۲۸:۲۵۲	۲۶۰۷	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۲۱۵۹ میلیون	تولید ناخالص داخلی از ساخت
سالیانه	۱۴۰:۱۹,۱	۱۳۲	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۱۴۰ میلیون	تولید ناخالص داخلی از معادن
سالیانه	۳۷۹۵:۶۴۶	۳۴۰۸	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۳۷۹۵ میلیون	تولید ناخالص داخلی از اداره امور عمومی
سالیانه	۱۳۶۴۴:۲۸۲۶	۱۳۴۰۹	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۱۳۶۴۴ میلیون	تولید ناخالص داخلی از خدمات
سالیانه	۱۵۴۹:۳۲۵	۱۵۴۹	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۱۴۲۵ میلیون	تولید ناخالص داخلی از حمل و نقل عمومی
سالیانه	۵۴۸:۶۷,۷	۵۲۰	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۵۴۸ میلیون	تولید ناخالص داخلی از خدمات رفاهی
سالیانه	۲۹۴۸۷:۲۰۹۸	۲۵۹۶۰	۱۲ ۲۰۱۶	OMR ۲۵۴۹۰ میلیون	تولید ناخالص ملی

کار					
نرخ بیکاری	۱۷,۵ درصد	۱۲ ۲۰۱۶	۱۷,۳	۱۹,۵:۱۶,۸	سالیانه
جمعیت	۴,۵۷ میلیون	۱۲ ۲۰۱۶	۴,۱۵	۴,۵۷:۰,۵۵	سالیانه
قیمت ها					
نرخ تورم	۰,۷ درصد	۰۷ ۲۰۱۷	۰,۹	۱۴,۵:۰,۵۵	ماه‌بانه
صفحه اول CPI قیمت مصرف کننده	۱۰۴ نقاط شاخص	۰۷ ۲۰۱۷	۱۰۵	۱۰۵:۶۹,۸	ماه‌بانه
CPI Housing Utilities	۱۰۳ نقاط شاخص	۰۷ ۲۰۱۷	۱۰۴	۱۰۴:۱۰۰	ماه‌بانه
شاخص قیمت مصرف کننده حمل و نقل	۱۰۸ نقاط شاخص	۰۷ ۲۰۱۷	۱۱۰	۱۱۳:۹۸,۹	ماه‌بانه
تورم مواد غذایی	۰,۸۹ درصد	۰۶ ۲۰۱۷	۰,۲	۳,۸۳:۳	ماه‌بانه
نرخ تورم (ماهانه)	۰,۲ درصد	۰۶ ۲۰۱۷	۰,۱	۰,۹:۰,۵۹	ماه‌بانه
قیمت تولید	۱۰۷ نقاط شاخص	۰۶ ۲۰۱۷	۱۰۲	۱۵۸:۸۸,۷	سه ماهه
تغییر قیمت تولید کننده	۱۵,۳ درصد	۰۳ ۲۰۱۷	۴,۹	۳۱,۵۶:۳۱,۷	سه ماهه
بول					
نرخ بهره	۱,۷ درصد	۰۶ ۲۰۱۷	۱,۵۵	۵:۱	روزانه
ذخایر ارزی	OMR ۶۶۹۵ میلیون	۰۶ ۲۰۱۷	۶۵۸۵	۸۷۲۵:۱۱۶۷	ماه‌بانه
نرخ بهره سپرده	۳,۱۹ درصد	۱۲ ۲۰۱۶	۱,۹	۹,۰۴:۱,۹	سالیانه
ترازنامه بانک مرکزی	OMR ۷۶۰۰ میلیون	۰۶ ۲۰۱۷	۷۴۹۹	۹۰۴۶:۱۲۶۷	ماه‌بانه
میزان رشد وام	۳,۹ درصد	۰۶ ۲۰۱۷	۳	۵۵,۱۷:۳	ماه‌بانه
تجارت					
موازنه تجاری	OMR ۲۰۶ میلیون	۱۱ ۲۰۱۶	۷۹,۲	۲۳۷۹:۱۱۸	ماه‌بانه
صادرات	OMR ۱۰۳۶ میلیون	۰۳ ۲۰۱۷	۹۳۴	۱۹۹۲:۴۲۳	ماه‌بانه
واردات	OMR ۹۹۹ میلیون	۰۳ ۲۰۱۷	۵۹۴	۱۳۹۲:۲۴۲	ماه‌بانه
حساب جاری	OMR ۴۷۳۷ میلیون	۱۲ ۲۰۱۶	۴۱۵۵	۲۴۰۳:۴۷۳۷	سالیانه
حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	۱۵,۴ درصد	۱۲ ۲۰۱۵	۵,۱	۱۷,۸۴:۲۲,۴۷	سالیانه
گردش سرمایه	OMR ۱۷۰۰ میلیون	۱۲ ۲۰۱۶	۴۷۴۱	۴۷۴۱:۲۴۱۱	سالیانه
ذخایر طلا	۰,۰۲ تن	۰۳ ۲۰۱۷	۰,۰۲	۹,۰۵:۰,۰۲	سه ماهه
تولید نفت خام	BBL/D/IK ۹۶۸	۰۳ ۲۰۱۷	۹۷۳	۱۰۵۷:۶۹۳	ماه‌بانه
سرمایه گذاری مستقیم خارجی	OMR ۷۱۸ میلیون	۱۲ ۲۰۱۶	۱۰۳۵	۱۲۸۱:۱۰۳۵	سالیانه
ورود توریست	۲۹۹ هزار	۰۳ ۲۰۱۷	۲۶۳	۴۳۶:۱۲۳	ماه‌بانه
تجارت					
شاخص رقابتی	۴,۲۸ امتیاز	۱۲ ۲۰۱۷	۴,۲۵	۴,۶۵:۴,۲۵	سالیانه
رتبه رقابتی	۶۶	۱۲ ۲۰۱۷	۶۲	۶۶:۳۲	سالیانه
شاخص فساد مالی	۴۵ امتیاز	۱۲ ۲۰۱۶	۴۵	۶۳:۴۵	سالیانه
رتبه فساد مالی	۶۴	۱۲ ۲۰۱۶	۶۰	۶۴:۲۶	سالیانه
آسانی کسب و کار	۶۶	۱۲ ۲۰۱۶	۶۹	۷۷:۴۴	سالیانه
تولید الکتریسیته	۳۷۸۷ گیگاوات ساعت	۰۶ ۲۰۱۷	۳۷۸۸	۳۸۲۱:۸۳۲	ماه‌بانه
مصرف کننده					
اعتبار بخش خصوصی	OMR ۱۸۰۹۱ میلیون	۰۶ ۲۰۱۷	۱۷۸۸۳	۱۸۰۹۱:۳۰۳۲	ماه‌بانه
ضریب اطمینان مصرف کننده	۷۸,۸	۱۲ ۲۰۱۶	۷۸	۱۶۲:۷۰,۱	سه ماهه
قیمت گازوئیل	۰,۴۶ USD / لیتر	۰۸ ۲۰۱۷	۰,۴۵	۰,۴۸:۰,۳۱	ماه‌بانه
مسکن سازی					
میزان قبول وام های رهنی	۱۳۹	۰۷ ۲۰۱۷	۱۲۰۲	۲۵۹۵:۱۳۹	ماه‌بانه
مالیات					
نرخ مالیات شرکت	۱۵ درصد	۰۲ ۲۰۱۷	۱۲	۱۵:۱۲	سالیانه
نرخ مالیات درآمد شخصی	درصد ۰	۱۲ ۲۰۱۶	۰	۰:۰	سالیانه
نرخ مالیات بر فروش	درصد ۰	۱۲ ۲۰۱۶	۰	۰:۰	سالیانه

مبادلات تجاری ج.ا.ایران و عمان از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ / ارزش: هزار دلار

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
صادرات	۷۷	۱۰۷	۱۰۱	۱۷۷	۱۴۶	۳۰۴	۳۷۵	۵۳۲
واردات	۲۳۷	۷۵	۷۳	۶۱	۷۵	۶۶	۳۲	۶۷
متوسط قیمت صادرات دلار/ کیلوگرم	۰/۳	۰/۲	۰/۱۸	۰/۱۷	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۱۶	
متوسط قیمت واردات دلار/ کیلوگرم	۸	۶	۴	۳	۱	۲	۵	
رشد	۸	۴۰	۶	۷۶	۱۸	۱۰۹	۲۳	
تراز تجاری	۱۶۰	+۳۲	+۲۸	+۱۱۶	+۷۱	+۲۳۸	+۳۴۳	+۴۶۵
حجم مبادلات	۳۱۴	۱۸۲	۱۷۴	۲۳۸	۲۲۱	۳۷۰	۴۰۷	۵۹۹

مهم ترین اقلام صادراتی ایران به عمان در سال ۱۳۹۵ / ارزش: هزار دلار

ردیف	نام کالا	ارزش
۱	حیوانات زنده از نوع گوسفند به جز گوسفند مولد نژاد خالص	۱۶۷۳۴۸
۲	محصولات آهنی حاصل از احیاء مستقیم کلوخه های معدنی آهن	۶۰۶۹۸
۳	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج دارای کمتر از ۲۵ درصد کربن	۵۵۸۱۲
۴	قیر نفت	۴۷۰۶۱
۵	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت فقط گرم نورد شده، به صورت طومار با پهنای ۶۰۰ میلی متر یا بیشتر	۴۰۴۱۶
۶	کاتد و قطعات کاتد از مس تصفیه شده	۴۰۲۷۹
۷	محصولات آهنی اسفنجی	۲۲۵۷۸
۸	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج، دارای کمتر از ۲۵ درصد وزنی کربن، با مقطع چهار گوش	۱۴۷۷۶
۹	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج با سطح مقطع مربع یا مستطیل	۱۲۷۷۰
۱۰	سیمان های پودر نشده موسوم به کلینگر	۱۰۱۳۷

مهم ترین اقلام وارداتی ایران از عمان در سال ۱۳۹۵ / ارزش: هزار دلار

ردیف	نام کالا	ارزش
۱	وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی به جز آمبولانس و هیبریدی	۲۵،۴۳۶
۲	گرید بطری (پلی اتیلن ترفتالات)	۴،۶۴۴
۳	داروهایی که تولید داخلی ندارند دارای هورمون یا محصولات ۲۹۳۷ فاقد آنتی بیوتیک	۴،۴۷۸
۴	گیرنده های رادیویی برای وسایل نقلیه موتوری، توأم شده با دستگاه ضبط یا باز تولید صوت	۲،۸۸۵
۵	انواع بلندگوی خودرو	۱،۹۵۸
۶	گیرنده های رادیویی برای وسایل نقلیه موتوری که با دستگاه ضبط و پخش صوت همراه نباشد	۱،۹۵۶
۷	ماشین آلات و دستگاه های چاپ فلکسو گرافیک	۱،۷۹۹
۸	آمبولانس غیر هیبریدی دارای موتور پیستونی درون سوز تناوبی جرقه ای - احتراقی با حجم سیلندر بیشتر از ۳۰۰۰ سی سی	۱،۹۵۶
۹	وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر بیشتر از ۱۰۰۰ سی سی اما از ۱۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد به جز آمبولانس ها	۱،۶۳۷
۱۰	شیر اطمینان یا فشار شکن	۱،۶۲۳

سال	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶
صادرات	۲۳/۱	۳۷/۷	۲۷/۶	۳۵/۲	۴۷	۵۲	۵۵	۵۰	۳۲	۳۱
واردات	۱۱	۱۶/۶	۱۶/۱	۱۹/۳	۲۳	۲۸	۳۴	۲۹	۲۹	۲۶
تراز تجاری	۱۲/۱	+۲۱/۱	+۱۱/۵	+۱۵/۹	+۲۴	+۲۴	+۲۱	+۲۱	+۳	+۵
حجم مبادلات	۳۴/۱	۵۳/۱	۴۳/۷	۵۴/۵	۷۰	۸۰	۸۹	۷۹	۶۱	۵۷

نام کالا	ارزش
نفت و روغن های معدنی	۳۴۸۳۴
گاز طبیعی مایع شده در ظروف کمتر از یک هزار سانتی متر مکعب	۵۱۵۴
ماشین های سواری مستعمل برقی	۲۰۶۰
آلومینیوم	۷۶۹
پارا اکسین	۷۴۶
کود اوره	۶۵۱
متانول	۶۱۱
سنگ آهن به هم فشرده شده و کنسانتره های آن	۵۹۶
محصولات آهنی حاصل از احیاء مستقیم کلوخه های معدنی آهن	۳۹۰

نام کالا	ارزش
کالاهایی که در جای دیگر ذکر نشده است	۴۲۴۲
روغن های نفتی	۲۶۲۴
ماشین های سواری مستعمل برقی	۱۳۶۵
سنگ آهن به هم فشرده نشده و کنسانتره های آن	۹۲۷
وسایل نقلیه حمل و نقل کالا با موتور جرعه ای احتراقی، به وزن ناخالص (حداکثر ۵ تن GV.W)	۴۷۵
آهن و فولاد	۴۶۰
اسید ترفالتیک و املاح آن	۴۲۶
قطعات خودرو و موتور غیر مذکور مورد استفاده در سواری، وانت و تراکتور کشاورزی	۳۱۴
میله های آهنی یا فولادی	۳۰۸

تشکیل شورای معادن ...

انجام می شود باین حال به دنبال ایجاد شورایی نظارتی در مجلس هستیم. وی بابیان اینکه بر اساس ماده ۴۴ برنامه ششم توسعه قرار است تمام درآمدهای بخش معدن در حساب متمرکز واریز و برای توسعه بخش معدن هزینه شود، تصریح کرد: مترقی ترین و قوی ترین قانون برای توسعه بخش معدن همین مورد است.

اسماعیلی همچنین بر لزوم ورود بخش خصوصی به بحث اکتشاف نیز تأکید کرد و در زمینه حقوق دولتی تعیین شده برای معادن بدون در نظر گرفتن دوره های رونق و رکود این بخش، گفت: هر سال در بودجه عددی به عنوان حقوق دولتی مشخص می شود که بر اساس پروانه های بهره برداری است باین حال هر معدنکاری که نمی تواند به اندازه پروانه خود بهره برداری کند، می تواند این امر را اعلام کند تا موقتی برای وی در نظر گرفته شود.

رضا انصاری، دیگر عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی هم با اشاره به این که باید جلسات هم اندیشی برای اصلاح چرخه سیاست گذاری و قانون گذاری کشور برگزار شود، ایراد اساسی بخش صنعت و معدن را نبود تکنولوژی روز دانست و افزود: باید در این زمینه برای جلوگیری از خام فروشی فکری کرد.

نادر قاضی پور، نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی هم بابیان اینکه مجلس باده ها طرح دولت که به تعطیلی معادن منجر می شد، مخالفت کرده است، اظهار کرد: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی ظرفیت خوبی در اختیار اتاق های بازرگانی قرار داده است و بخش خصوصی باید با استفاده از این ظرفیت، اجرای صحیح قانون را از دولت مطالبه کند.

داریوش اسماعیلی، نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در جمع بندی جلسه با اشاره به اینکه در بحث عدم اجرای قوانین اتفاق نظر وجود دارد، خاطر نشان کرد: در حال حاضر تحقیق و تفحص ها

سرمایه گذاری در عمان

عمان کشوری امن برای سرمایه گذاری است و رتبه فضای کسب و کار این کشور ۴۸ است. این در حالی است که رتبه ترکیه ۶۹، کویت ۱۰۴ و پاکستان ۱۱۰ است. نورم در عمان زیر ۳ درصد است و نرخ سود تسهیلات بانکی در این کشور نیز پایین است. عمان هم خود بازار خوبی برای محصولات ایرانی است و هم می تواند پل مناسبی برای دسترسی به بازارهایی باشد که به دلایل سیاسی، ارتباط خودشان با ما را قطع کرده اند. تجارت عمان با کشورهای آفریقایی از سابقه طولانی و تاریخی برخوردار است و از طریق تجار عمانی، راحت تر می توانیم به بازار آفریقا نیز دسترسی داشته باشیم.

برای حضور در این بستر اقتصادی بیشتر شود که عبارتند از:

مالکیت صد درصد سرمایه گذاران خارجی

ارائه وام های کلان با بهره کم و شرایط تسهیل شده برای سرمایه گذاران
معافیت گمرکی برای سرمایه گذاری که قصد وارد کردن تجهیزات صنعتی و کارخانه ای دارند و یا شرکت های وارد کننده این تجهیزات به نمایندگی از سرمایه گذاران خارجی

معافیت گمرکی برای وارد کردن مواد اولیه کارخانه های خارجی فعال در این کشور تا ده سال اول فعالیت

معافیت سرمایه گذاران از پرداخت مالیات بر درآمد شخصی

معافیت سرمایه گذاران از پرداخت مالیات شرکت ها و کارخانه های راه اندازی شده توسط آن ها تا ده سال اول فعالیت

جبران کامل خسارت وارد شده به سرمایه یا سود سرمایه های خارجی در اثر سیاست گذاری های دولت عمان

ارائه بیمه اعتبارات صادراتی از طریق ضمانت نامه های صادراتی و آژانس های مالی

مانع اصلی سرمایه گذاری ایرانیان در عمان چیست؟

آنچه مانع بزرگی بر سر سرمایه گذاری سریع و انفجاری ایرانیان در عمان به عنوان کم ریسک ترین کشور منطقه و با توجه به امکانات خوب آن است، عدم نقش آفرینی بانک های عمانی است. بانک های عمانی از یک طرف منتظر نهایی شدن همکاری بانک های بین المللی با ایران هستند تا در محیطی کم ریسک وارد بازار ایران شوند و از طرف دیگر مشتاق هستند تا روابط موجود نهایت بهره را برده و کسب و کار خود را توسعه دهند. متأسفانه در مذاکرات مسوولان دو کشور برای افزایش مبادلات تجاری نگاه حاکم، رفع موانع و مشکلات جاری فی مابین دو کشور است و توجهی به نقش کلیدی بانک ها در کلیت اقتصادی نمی شود.

زمینه های همکاری و سرمایه گذاری در عمان

کشور عمان در چشم انداز اقتصادی ۲۰۲۰ خود کاهش اتکا به منابع هیدرو کربوری را در نظر گرفته است و در این راستا تنوع بخشی به منابع درآمدی، تشویق سرمایه گذاری خارجی و همچنین حمایت از شرکت های کوچک و متوسط به منظور چابک سازی اقتصادی لحاظ شده است. از مزیت های اقتصادی در عمان که مورد توجه برنامه ریزان اقتصادی قرار

توافق نامه های گمرکی ویژه ای بین عمان و آمریکا همچنین عمان و سنگاپور امضا شده که بر اساس آن تعرفه بین عمان و این کشورها صفر است؛ بنابراین از عمان می توان به عنوان راهی برای ورود ارزان تر کالاهای ایرانی به این دو کشور استفاده کرد و شاهد نفوذ کالاهای کشورمان به این کشورها باشیم. از سوی دیگر، تجار عمانی و ایرانی می توانند ارتباط عمان و کشورهای CIS را توسعه دهند که نتیجه آن، افزایش سهم ترانزیت و روابط تجاری ایران خواهد بود. تجار ایرانی به پایگاه هایی در کشورهای دیگر نیاز دارند. در اغلب کشورهای همسایه، ثبت شرکت خارجی غیر ممکن یا بسیار سخت است. در عمان، ایرانی ها به راحتی می توانند شرکت ثبت کنند. در مناطق آزاد عمان می توان با ۱۰۰ درصد سهام خارجی، شرکت ثبت کرد.

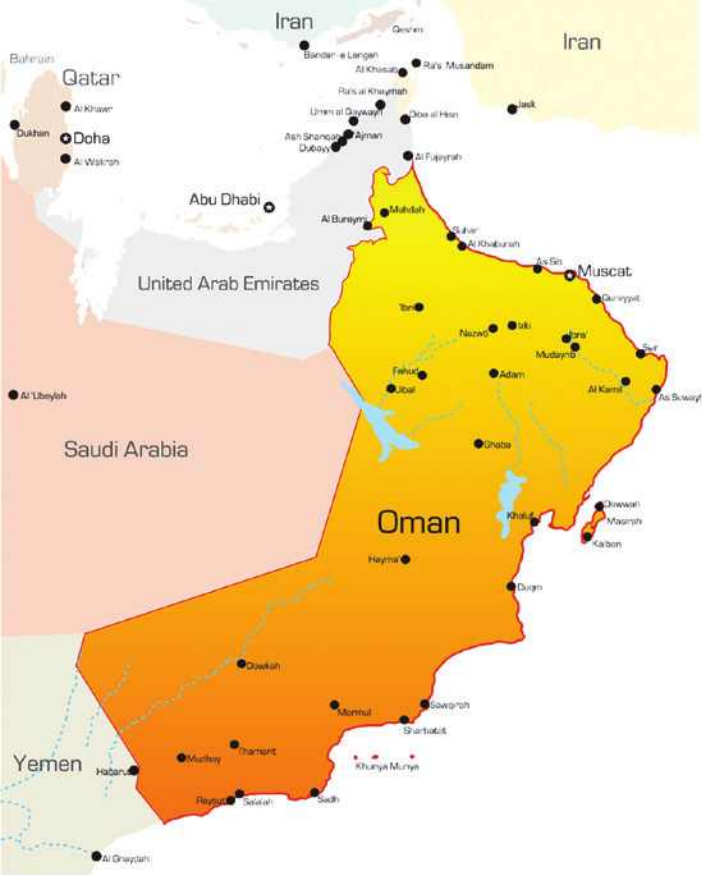
در سرزمین اصلی نیز همین شرایط، صرفاً برای ایرانی ها وجود دارد. البته فعالان اقتصادی دیگر کشورها می توانند با حداقل ۳۰ درصد شراکت با عمانی ها، شرکت ثبت کنند. این عدد در امارات ۵۱ درصد است. ثبت شرکت در عمان کار ساده ای است و نیاز به مسیر اداری پیچیده ندارد. در مناطق آزاد همه مراحل ثبت شرکت و اخذ اقامت را با هزینه مناسب انجام می دهد. همچنین برای شرکت های ایرانی که قصد ثبت شرکت در کشور اصلی با ۱۰۰ درصد سهام ایرانی را دارند، مراحل ثبت توسط سازمان توسعه سرمایه گذاری و صادرات عمان (اثره) در زمان بسیار کم فقط برای شرکت های معتبر ایرانی که توسط اتاق مشترک معرفی شوند، انجام خواهد شد.

در حوزه سرمایه گذاری، شرکت های عمانی به حضور در ایران علاقه مند هستند و الان برخی از آن ها حضور دارند. بانک های عمان آماده ارائه تسهیلات بانکی ۵۰ تا ۷۰ درصدی به پروژه هایی هستند که ایرانیان در عمان سرمایه گذاری کنند. شرکت های عمانی نیز آماده مشارکت هستند. با توجه به دانش فنی و توانمندی هایی که در ایران وجود دارد، می توانیم با این کشور مشارکت کنیم که نتیجه آن، صادرات مواد اولیه ایران و همچنین صادرات خدمات فنی و مهندسی خواهد بود.

دولت عمان طرح جدیدی ارائه نموده است که به موجب آن تا سال ۲۰۲۰ میلادی اقتصاد عمان به اقتصادی کاملاً غیر نفتی بدل می شود و نفت و درآمد صنایع نفتی جای خود را به دیگر صنایع خواهد داد.

دولت برای اجرای این طرح اقدام به فراهم کردن بستر مناسب برای جذب سرمایه های خارجی در بخش های غیر نفتی اقتصاد کرده است.

دولت عمان به منظور افزایش سطح سرمایه گذاری داخلی و خارجی در بخش های غیر نفتی کشور شرایطی فراهم کرده که انگیزه سرمایه گذاران

دارد، می‌توان به گسترش توریسم و فعالیت‌های صیادی اشاره کرد. همچنین با توجه به کاهش ذخایر زیرزمینی نفت، عمان طرح مخازن استراتژیک دقم با ظرفیت ۲۰۰ میلیون بشکه را در دست اجرا دارد. در زمینه صنعت مایع‌سازی گاز «LNG» عمان سابقه طولانی دارد و احداث خطوط لوله صادراتی گاز ایران به عمان می‌تواند نقش مفیدی در توسعه این صنعت به لحاظ تامین خوراک ایفا کند.

همچنین در زمینه انرژی‌های پاک، عمان برنامه‌های حمایتی دارد که با اتکا به دانش جهانی به دنبال توسعه آن است. علاوه بر آن موقعیت ویژه جغرافیایی کشور عمان را در شاهراه ارتباط دریایی با شرق آفریقا، آسیای دور و آسیای میانه از طریق ایران و خاورمیانه قرار داده است. عضویت عمان در WTO و داشتن قرارداد تجارت آزاد و تعرفه صفر با کشورهای آمریکا، سنگاپور و استرالیا مزیت‌های عمان را برای سرمایه‌گذاری خارجی دوچندان می‌کند. ایران می‌تواند عمان را پایگاهی برای صادرات مجدد کالاهای خود کند.

در کنار همه این مزیت‌ها باید از کندی تصمیم‌گیری‌ها در ادارات عمانی نیز نام برد که در پیشرفت امور وقفه ایجاد می‌کنند. البته عمان به دنبال حل این مشکل با اتخاذ سیاست‌ها و تصمیمات جدید است و هم‌اکنون نیز شاهد کاهش این روند در عمان هستیم.

قوانین گمرکی در عمان

واردات کالا به خاک عمان، صرفاً توسط شرکت‌هایی که در عمان به ثبت رسیده‌اند امکان پذیر می‌باشد. همچنین کالاهایی که نیاز به خدمات پس از فروش دارند، بایستی دارای و کیل عمانی برای انجام امور مربوط به ترخیص کالا باشند. متوسط نرخ تعرفه گمرکی واردات به عمان برای کل کالاها ۵/۵ درصد، کالاهای کشاورزی ۷/۴ درصد و کالاهای غیر کشاورزی ۱۰/۶ درصد است. برخی کالاها مانند دام زنده، انواع گوشت به جز گوشت خوک، برنج، گندم، آرد ذرت، میوه تازه و چای از عووض گمرکی معاف هستند.

قوانین ارزی عمان

در عمان نظارت بر ورود و خروج ارز وجود ندارد. بانک مرکزی این کشور در مقایسه با بانک مرکزی سایر کشورها با اعمال کمترین کنترل، محدودیتی برای دادوستد با ارزهای خارجی ایجاد نکرده است.

قوانین بانکی در عمان

بانک مرکزی عمان به عنوان عالی‌ترین نهاد مالی این کشور، مسئول حفظ ارزش پول ملی و نظارت بر سیستم پولی این کشور است. سود مناسب بانک‌ها احتمال رقابت بانک‌های خارجی به سبب تصویب موافقت‌نامه تجارت آزاد با ایالات متحده تمایل به تنوع منابع درآمدی اقتصاد و بازار پررونق دارایی‌های غیرمنقول عواملی هستند که تغییرات عمیق در صنعت بانکداری عمان را ضروری می‌سازند.

قوانین مالیاتی در عمان

عمان کمترین میزان مالیات در منطقه خاورمیانه را داراست. میزان مالیات دریافتی از شعبه‌های شرکت‌های خارجی غیر عضو شورای همکاری خلیج فارس در عمان دوازده درصد سقف معافیت مالیاتی این شرکت‌ها سی هزار ریال عمان است. بر اساس قوانین عمان، میزان مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که بیش از هفتاد درصد از مالکیت آن‌ها خارجی است، سی درصد می‌باشد. همچنین حداکثر میزان مالیات بر درآمد مؤسسات محلی دوازده درصد تعیین شده است. میزان مالیات شرکت‌های خارجی که دارای شعبه در عمان هستند، برحسب درآمد شعبه محاسبه شده و بین ۵ تا ۳۰ درصد در نوسان است.

حقوق مالکیت

اتباع خارجی (اشخاص حقیقی و حقوقی) می‌توانند مسکن، اماکن تجاری و صنعتی را در عمان به تملک خود در آورند مگر در مواردی که

قانون منع کرده باشد. دولت عمان به منظور افزایش سطح سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در بخش‌های غیرنفتی کشور شرایطی فراهم کرد که انگیزه سرمایه‌گذاران برای حضور در این بستر اقتصادی بیشتر شود. یکی از امتیازاتی که دولت عمان برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی در نظر گرفته برخورداری از حقوق مالکیت در این کشور است. اتباع خارجی در این کشور از حق مالکیت صددرصد برخوردارند.

ثبت شرکت در عمان

خدمات ثبت شرکت در عمان شامل اخذ اقامت ممتاز ۲ ساله عمان می‌باشد به همراه ثبت شرکت که اقامت ممتاز ۲ ساله عمان قابلیت تردد در حاشیه خلیج فارس را دارد بدون ویزا و به همراه لیبل ویزای ۲ ساله یک ID کارت ۲ ساله به متقاضی داده می‌شود که قابلیت افتتاح حساب بانکی شخصی در بانک‌های لوکال و بین‌المللی را دارد.

ثبت شرکت در عمان به ۲ صورت انجام می‌پذیرد:

ثبت شرکت در عمان نوع اول

۱. ثبت شرکت صد در صد لوکال و به نام عمانی ثبت می‌شود و وکالت تام‌الاختیار به شریک ایرانی داده می‌شود و شرکت ۵ ساله بوده و سالانه هزینه کفیل تمدید خواهد شد و خوبی این نوع شرکت این است که به هیچ عنوان این شرکت ایرانی حساب نمی‌شود و یک شرکت عمانی شناخته شده البته با وکالت کامل به شریک ایرانی

ثبت شرکت در عمان نوع دوم

۲. در این ثبت شرکت شریک ایرانی می‌تواند ۷۰ درصد سهام را دارا باشد به شرط اینکه علاوه بر اسناد شرکت ایران و سوء پیشینه خود، پرینت حساب بانکی شخصی وی دارای موجودی معادل ۵۰۰۰۰۰ دلار آمریکا باشد و مدیریت این شرکت نیز با شریک ایرانی می‌باشد.

ثبت شرکت در عمان با مسئولیت محدود

۱. شرکت با مسئولیت محدود رایج‌ترین نهاد کسب و کار برای راه‌اندازی یک شرکت در کشور عمان است؛ مانند همیشه، این شرکت یک نهاد حقوقی یا حقیقی است. به‌طور خاص، یک شرکت شامل صاحبان آن، سهامداران و مدیران و افرادی که آن را اداره می‌کنند.

۲. یک شرکت مسئولیت LCC عمانی با اعضای خارجی باید (۱) حداقل یک مدیر و دو سهامدار (۲) میزان سهم سرمایه حداقل ۳۹۰ هزار دلار (۳) دفتر

کار محلی را در اختیار داشته باشد

اجتماعی، بیمه، حمل و نقل، حسابداری و خدمات ممیزی می باشد.

مزایای مناطق آزاد تجاری

۱. شرکت های FZ می تواند حق مالکیت ۱۰۰ درصد خارجی داشته باشند.
۲. حداقل سرمایه مورد نیاز برای کسب و کار منطقه آزاد وجود ندارد.
۳. شرکت های منطقه آزاد به مدت ده سال نیاز به پرداخت مالیات بر شرکت ها ندارد.
۴. هیچ عوارض بر کالاهای وارداتی و صادراتی از منطقه آزاد اعمال نمی شود.
۵. شرکت های منطقه آزاد تجاری عمان مجاز به معامله و داد و ستد در عمان بدون نماینده محلی هستند. که در این صورت مشمول پرداخت ۵ درصد عوارض گمرکی می باشند.

مناطق ویژه

لمزبونه

۱. تأسیس در سال ۱۹۹۹، المزیبونه حق مالکیت ۱۰۰ درصد خارجی و معافیت ۳۰ ساله از عملیات مالیاتی را ارائه می دهد. در صورتی که شرکت تعداد زیادی اتباع عمانی در استخدام خود داشته باشد، معافیات مالیاتی می تواند به طور نامحدود تمدید شود.
۲. برخلاف بقیه کشور عمان که در آن ۳۰ درصد از کارمندان باید اتباع عمان باشند، یک شرکت در المزیبونه تنها باید ۱۰ درصد کارگر محلی را در استخدام داشته باشد. شهروندان یمن برای کار در شرکت المزیبونه نیاز به اجازه کار ندارند.
۳. این منطقه در ۴ کیلومتری مرز یمن در جنوب غرب عمان واقع شده است و طول آن ۴۵۰ هکتار است. مناسب برای صنایع شامل صنعت نور، خرید و فروش تجاری و خدمات.

صحار

۱. منطقه آزاد صحار هنوز هم در حال توسعه است و به محض تکمیل ۴۵۰۰ هکتار بر روی بندر صحار خواهد بود. این بندر گانه مناسب برای صنایع زیر می باشد: تولید فسفولاد، تجارت و تدارکات، نفت و گاز، پتروشیمی، مواد معدنی و مصالح، سرمایه، مواد غذایی، تدارکات غذایی و فرآوری مواد غذایی.
۲. مجوز صادره می تواند پروانه صنعتی، تولید نور و مونتاژ و تدارکات باشد.
۳. این منطقه حق مالکیت ۱۰۰ درصد خارجی و ۱۰ سال معافیت از عملیات مالیاتی ارائه می نماید. اگر شرکت تعداد زیادی اتباع عمانی در استخدام خود داشته باشد معافیات مالیاتی می تواند به طور نامحدود تمدید شود.
۴. مقامات منطقه آزاد با روش one stop shop پروسه ثبت شرکت را کوتاه و راه اندازی کسب و کار را کمتر از سه هفته میسر ساخته اند، ثبت شرکت در صحار ارزشمند است.

صلاله

۱. صلاله در سال ۲۰۰۵ افتتاح و در حال حاضر در دست ساخت است. به محض اتمام چهار پروژه توسعه مساحت آن ۱۹ کیلومتر خواهد شد.
۲. این منطقه آزاد در مجاورت پورت هاب صلاله در مسیرهای تجاری اصلی گینه است.
۳. این منطقه آزاد بخصوص برای مواد شیمیایی و پردازش مواد، ساخت و مونتاژ، تدارکات و توزیع مناسب می باشد.
۴. ارائه مجوز برای تجارت عمومی، معاملات تخصصی محصولات تعریف شده، خدمات و صنعتی

مشخصات تماس با رایزن بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در کشور عمان

نام و نام خانوادگی: عباس عبدالخانی

تلفن: ۰۰۹۶۸۲۴۶۹۶۹۴۷

تلفن همراه: ۰۰۹۶۸۹۷۴۴۰۰۲۱

پست الکترونیک: abdollkhani_tpo@yahoo.com

۳. در شرکت عمانی باید حداقل ۳۰ درصد از سهام متعلق به عمان، ایالات متحده و یا شهروند شورای همکاری خلیج فارس باشد مگر در مواردی که توسط وزارت صنعت و معدن مجاز شناخته شده باشد.

۴. طبق قانون سرمایه گذاری خارجی (۱۹۹۴) نیاز به یکی از شرایط ذیل ضروری است.

- مالکیت ۱۰۰ درصد توسط عمان، اتباع شورای همکاری خلیج فارس و یا آمریکا
- مالکیت ۱۰۰ درصدی خارجی با تأیید وزارت تجارت و صنعت برای فعالیت های که اقتصاد عمان را بهره مند می سازد و پرداخت سهم سرمایه ۱.۳ میلیون دلار
- مالکیت ۱۰۰ درصدی خارجی برای شرکت های که برای قرارداد های دولت عمان کار می کنند
- حداقل ۳۰ درصد مالکیت محلی و پرداخت سهم سرمایه ۳۹۰ هزار دلار آمریکا
- تأسیس شرکت در منطقه آزاد تجاری

مزایای ثبت شرکت در عمان

۱. اتباع کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس GCC مجاز به مالکیت ۱۰۰ درصد ثبت شرکت در عمان می باشند.
۲. عمان دارای سه منطقه آزاد تجاری برای ثبت شرکت در عمان و چندین ناحیه صنعتی است که به شرکت های خارجی (۱ حق مالکیت خارجی ۲) تا ۵۰ سال معافیت مالیاتی (۳) حمایت های ویژه زیر ساختی ارائه می دهد.
۳. شرکت با مسئولیت محدود LLC که در عمان به ثبت رسیده متحمل پرداخت مالیات تکلیفی (۱) سود سهام (۲) اموال (۳) یا مالیات بر ارزش افزوده نمی باشد.
۴. عمان مایل به تکرار موفقیت دبی است و به ادامه آزاد سازی و رشد ۷ درصد برای آینده قابل پیش بینی پرداخته است.
۵. مخارج دولتی نمایانگر ۳۲ درصد از کل تولید داخلی این کشور است. اخذ قراردادهای دولتی می تواند فوق العاده پرسود باشد. شرکت های خارجی مجری قراردادهای دولتی می توانند ۱۰۰ درصد مالکیت خارجی داشته باشند.

ثبت شرکت در مناطق آزاد عمان

مناطق آزاد عمان کارآمدترین روش برای دور زدن قانون سختگیرانه سرمایه گذاری خارجی این کشور است. شرکت منطقه آزاد می تواند (۱) مالکیت ۱۰۰ درصد خارجی، (۲) فروش مستقیم به بازار عمان (۳) نیاز به حداقل سرمایه (۴) عوارض گمرکی صفر و معافیت مالیاتی تا ۵۰ سال و (۵) تنها ۱۰ درصد از کارکنان عمانی باشند.

عمان دارای سه منطقه آزاد تجاری (FTZ) از جمله: (۱) المزیبونه (۲) صحار و (۳) صلاله می باشد. مناطق آزاد عمان (FZ) مناسب برای شرکت های خارجی است که قصد دارند از عمان برای تولیدی منطقه ای یا پایگاه توزیعی استفاده نمایند. مناطق آزاد عمدتاً برای شرکت های واردات و صادراتی است که فقط نیاز به یک دفتر در عمان دارند. عمان همچنین دارای نه (۹) شهرک صنعتی می باشد که ارائه دهنده برخی از مزایا از جمله (۱) اجاره بها و قیمت انرژی ارزان (۲) معافیت گمرکی و (۳) پنج سال معافیت مالیات بر شرکت ها هستند.

ملاحظات تجاری در مناطق آزاد

۱. فعالیت های مجاز در مناطق آزاد عبارتند از: واردات مواد اولیه، تولید، پردازش، مونتاژ و بسته بندی، صادرات محصولات نهایی و ذخیره سازی و یا انبار محصولات.

۲. مجوز خدمات، سرمایه گذار را مجاز به انجام خدمات مشخص شده در مجوز در منطقه آزاد می شمارد. خدمات مشاوره ای شامل مدیریت، امور مالی، سرمایه گذاری، مسائل حقوقی، روابط کار، توسعه صنعتی و نیز بازاریابی می باشد.

۳. سایر خدمات شامل پشتیبانی لجستیکی مانند رستوران داری و فروش مواد غذایی، خدمات کترینگ، آژانس های مسافرتی، فعالیت های فراغتی و

۱۰ مشکل بزرگ جهان

بیزنس اینسایدر در یک گزارش (بر اساس millennials) بررسی جهانی ۲۰۱۷ انجمن جهانی اقتصاد، به ۱۰ مشکل بزرگ جهان اشاره کرده است که در زیر به آن خواهیم پرداخت.
تقریباً نیمی (۴۸,۸ درصد) شرکت کنندگان در نظرسنجی تغییرات آب و هوایی را به عنوان نگرانی اصلی خود انتخاب کرده‌اند و ۷۸,۱ درصد گفته‌اند که مایل به تغییر شیوه زندگی خود برای محافظت از محیط زیست هستند.
بیش از ۹۱ درصد از پاسخ دهندگان با بیانیه «علم ثابت کرده است که انسان مسئول تغییرات اقلیمی است.» «موافق» و «کاملاً موافق» بودند.
نتایج حاصل از نظرسنجی سالانه WEF منتشر شده است که به بیش از ۳۱,۰۰۰ نفر ۱۸ تا ۳۵ ساله در ۱۸۶ کشور داده شده است:

۱. تغییرات آب و هوایی و نابودی طبیعت (۴۸,۸ درصد)
۲. جنگ‌های بزرگ (۳۸/۹ درصد)
۳. نابرابری (درآمد، تبعیض) (۳۰,۸ درصد)
۴. فقر (۲۹,۲ درصد)
۵. درگیری‌های مذهبی (۲۳/۹ درصد)
۶. پاسخگویی و فساد اداری دولت‌ها (۲۲,۷ درصد)
۷. امنیت غذایی و آب (۱۸/۲ درصد)
۸. عدم آموزش (۱۵/۹ درصد)
۹. امنیت / ایمنی (۱۴,۱ درصد)
۱۰. عدم فرصت اقتصادی و اشتغال (۱۲,۱ درصد)

وضعیت مقایسه‌ای شاخص‌های کلان اقتصادی کشورهای ایران، ترکیه و امارات طی ۴ دهه گذشته

شاخص	سال	کشور	۱۹۸۰	۱۹۹۰	۲۰۰۰	۲۰۱۰	۲۰۱۵
تولید ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	ایران	۹۴,۳	۱۲۴,۸	۱۰۹,۶	۴۶۷,۸	۳۹۳,۴	
	ترکیه	۶۸,۸	۱۵۰	۲۷۰	۷۰	۸۶۰	
	عربستان	۱۶۴,۶	۱۱۷	۱۸۹,۵	۵۲۸	۶۵۴	
	امارات	۴۳,۵	۵۰	۱۰۴	۲۹۰	۳۵۸	
درآمد سرانه (دلار)	ایران	۲۴۰۰	۲۲۰۰	۱۶۰۰	۶۲۰۰	۵۰۰۰	
	ترکیه	۱۵۶۵	۲۷۹۵	۴۳۱۶	۱۰۶۷۲	۱۰۹۸۰	
	عربستان	۷۲۰۴	۲۷۲۵۶	۹۱۲۶	۱۹۲۵۹	۲۰۷۳۲	
	امارات	۲۳۰۷۱	۲۷۲۵۶	۳۳۰۷۱	۳۵۰۴۹	۳۹۱۰۱	
صادرات (میلیارد دلار)	ایران	۱۲,۹	۱۶,۵	۲۳,۵	۱۱۸,۸	۷۷,۶	
	ترکیه	۳,۵	۲۰	۵۳	۱۵۷	۲۰۰	
	عربستان	۱۰۴,۴	۴۷,۵	۸۲	۲۶۲	۲۱۸	
	امارات	۳۴	۳۴	۳۴	۲۲۵	۳۵۹	
جذب سرمایه‌گذاری خارجی (میلیون دلار)	ایران	۸۱	۳۶۲	۱۹۳	۳۶۴۹	۲۰۵۰	
	ترکیه	۱۸	۶۸۵	۹۸۲	۹۰۱۰	۱۷۵۵۰	
	عربستان	۳۱۹۲	۱۸۶۱	۱۹۰۰	۲۹۲۳	۸۱۴۱	
	امارات	۹۷	۱۱۵	۵۰۳	۸۷۹۶	۸۷۹۵	

منبع: بانک جهانی، ۲۰۱۶

سرمایه‌گذاری خارجی

سرمایه‌گذارترین کشورهای خارجی در بخش صنعت، معدن و تجارت

۳۷ درصد

سهم ۳۷ درصدی بخش صنعت از سرمایه‌گذاری خارجی

۲۱۴

از ابتدای فعالیت دولت تدبیر و امید تاکنون ۲۱۴ طرح با حجم سرمایه‌گذاری خارجی هشت میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار، در بخش صنعت، معدن و تجارت مورد تصویب هیات سرمایه‌گذاری خارجی قرار گرفته که ۹۴ طرح آن اجرا و راه‌اندازی شده و به بهره‌برداری رسیده و ۱۲۰ طرح در مراحل اجرایی است

۳۵ درصد

با توجه به اینکه تعداد طرح‌هایی که در کل بخش‌های اقتصادی کشور در این بازه زمانی (شهریور ۹۲ تاکنون) به تصویب رسیده، ۳۴۶ طرح با میزان سرمایه‌گذاری ۲۲ میلیارد و ۹۵۰ میلیون دلار بود، بخش صنعت، معدن و تجارت سهم ۳۵ درصدی از حجم سرمایه‌گذاری خارجی را به خود اختصاص داد

در این بین کشورهای افغانستان، ترکیه، چین، امارات و عمان نیز به ترتیب پنجم، ششم، نهم، دهم و یازدهم در جذب سرمایه‌گذاری در بخش صنعت، معدن و تجارت با ایرانی‌ها از ابتدای دولت تدبیر و امید تاکنون هستند.

جذب سرمایه‌گذاری خارجی در دولت یازدهم: ۱۰ میلیارد و ۵۷۷ میلیون دلار

جذب سرمایه‌گذاری خارجی در دولت دهم: ۱۵ میلیارد و ۵۷۱ میلیون دلار

همچنین پس از برجام و تا پایان نیمه اول مهرماه امسال ۱۲۰ طرح با حجم سرمایه‌گذاری هفت میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار مورد تصویب هیات سرمایه‌گذاری خارجی قرار گرفته که ۲۵ طرح آن به بهره‌برداری رسیده و ۷۵ طرح در حال انجام مراحل اجرایی است

مهمترین محصولات پلیمری، فلزات و مصنوعات چوبی، تجارت، نیرومحرکه و استخراج معادن به ترتیب پنج گروه نخست از لحاظ حجم سرمایه‌پذیری بودند.

شرکت‌ها در برابر دولت‌ها: کدام یک پر درآمدترند؟

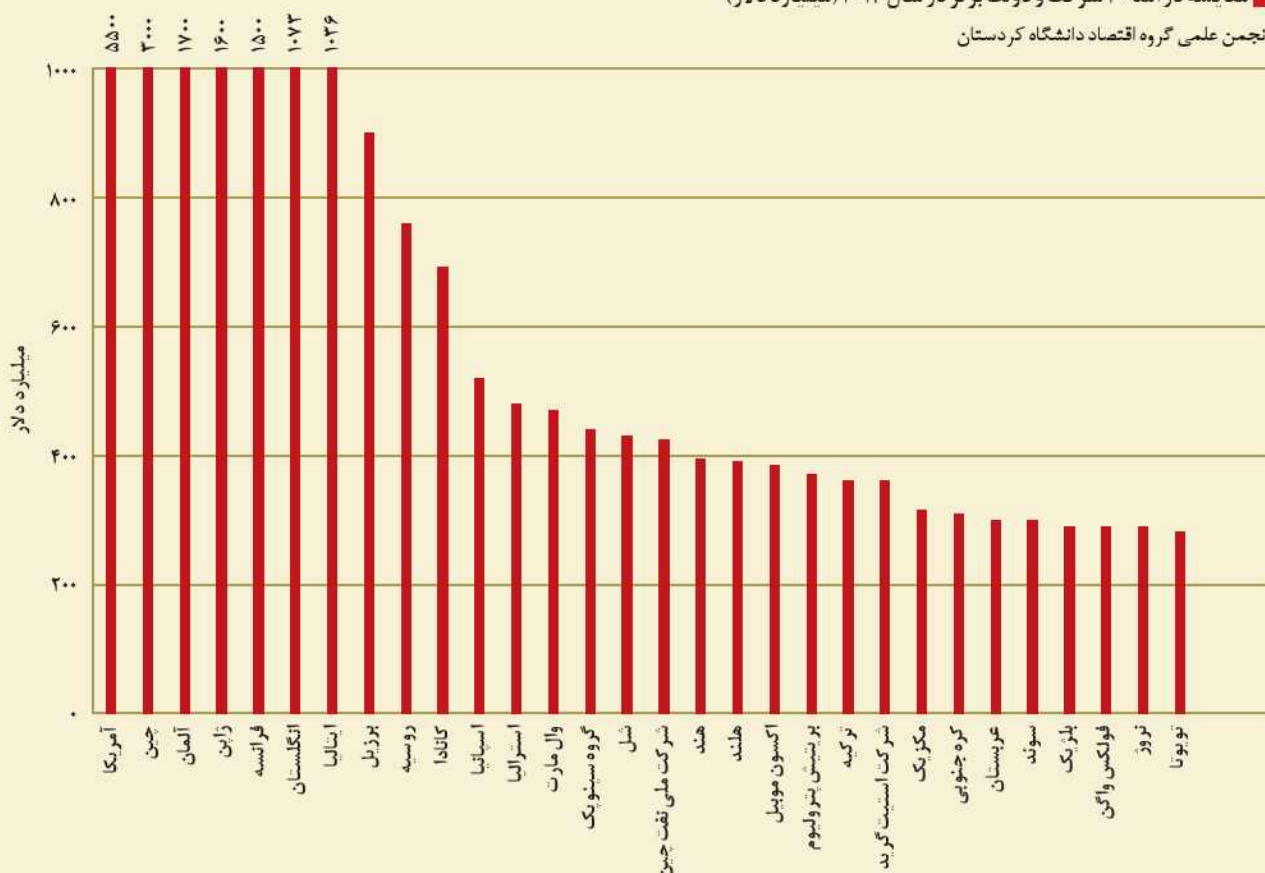
- مجموع درآمد ۱۰ شرکت برتر جهان در سال ۲۰۱۴ از مجموع درآمد ۱۶۲ دولت بیشتر بوده است.
- در سال ۲۰۱۴ از ۱۰۰ نهاد برتر اقتصادی جهان ۶۶ نهاد شرکت و مابقی دولت بوده‌اند.
- در سال ۲۰۱۴ از ۲۰۰ نهاد برتر اقتصادی جهان ۱۵۲ نهاد شرکت بوده‌اند.
- درآمد شرکت وال مارت در سال ۲۰۱۴ از درآمد ۱۷۶ دولت جهان بیشتر بوده است.
- وال مارت یک شرکت خرده‌فروشی با فروشگاه‌هایی در سراسر جهان است.
- درآمد شرکت‌هایی نظیر وال مارت و شل در سال ۲۰۱۴ از کشورهای نظیر هلند، هند، کره، سوئد و بلژیک بیشتر بوده است.

منبع درآمد دولت‌ها: آمارهای صندوق بین‌المللی پول،

منبع درآمد شرکت‌ها: ۵۰۰ شرکت برتر فور چون، (Fortune Global 500)

■ مقایسه درآمد ۳۰ شرکت و دولت برتر در سال ۲۰۱۴ (میلیارد دلار)

انجمن علمی گروه اقتصاد دانشگاه کردستان

در میزگردی با اعضای کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی خراسان رضوی مطرح شد:

ایجاد ارتباط سازنده میان ارکان بخش‌های گردشگری اولویت کمیسیون

به مناسبت پنجم مهرماه روز جهانی گردشگری و با توجه به اهمیت صنعت گردشگری به عنوان یک محرک برای رشد و توسعه اقتصادی استان و همچنین وجود موانع زیرساختی گسترده این بخش در میزگردی در محل کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی خراسان رضوی با حضور آقای محمد قانعی، رئیس کمیسیون و رئیس اتحادیه هتل داران خراسان رضوی، خانم دکتر مژگان ثابت تیموری، دبیر کمیسیون و عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی، همچنین آقایان محسن تقدر، مدیر هتل مشهد، غلامحسین زاهد پیشه نایب رئیس اتحادیه صادرکنندگان خراسان، حسین ابراهیمی، رئیس انجمن حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان کشور و هادی شیرمحمدی از نیروی انتظامی ضمن آشنایی با این کمیسیون، موانع و مشکلات و ظرفیت‌های گردشگری استان مورد بحث قرار گرفت که در ادامه می‌خوانیم:

متخصصین گردشگری و صنایع وابسته در جلسات کارگروه‌های تخصصی، اهم نظرات کارشناسی پس از بررسی و تدوین در جلسات در کمیسیون ثبت و بررسی می‌گردد. از مهم‌ترین مصوبات کمیسیون می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود.

تشکیل فراکسیون گردشگری و معرفی نماینده کمیسیون گردشگری به عنوان عضو کمیسیون گردشگری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تصویب اجرای طرح شناسایی وضعیت اقامتگاه‌ها و نیازسنجی ایجاد اقامتگاه‌های جدید در استان خراسان رضوی با تأکید بر شهر مشهد
تدوین مرانامه بین راهنمایان گردشگری و صنوف مرتبط با تشکیل کارگروه حقوقی

پیگیری فعال کردن کارگزاران ایرانی به منظور تسهیل سفر اتباع سایر کشورها به ایران در کشورهای مختلف با هماهنگی وزارت امور خارجه و

محمد قانعی، رئیس کمیسیون گردشگری اتاق در پاسخ سؤال ما پیرامون وضعیت کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق خراسان گفت: این کمیسیون از فعالین بخش‌های مختلف گردشگری شاخص استان، نمایندگان ادارات مرتبط با بخش گردشگری و خدمات، اساتید دانشگاهی و نمایندگان شرکت‌ها و اتحادیه‌های صنفی مرتبط تشکیل یافته است.

این کمیسیون جدید التاسیس از مهرماه سال ۹۵ شروع به کار کرده و اولین جلسه آن در دی‌ماه همان سال برگزار شده است و به همین دلیل با برگزاری جلسات فوق‌العاده سعی کردیم این عقب‌ماندگی را جبران کنیم.

رئیس کمیسیون گردشگری در ادامه کارگروه‌های تخصصی کمیسیون را چنین برشمرد: کمیته آموزش و پژوهش، کمیته تلفیق، کمیته برنامه‌ریزی کارگروه‌های تخصصی و کارگروه گردشگری سلامت.

قانعی در پاسخ سؤال خبرنگار ما پیرامون فرایند جمع‌آوری نظرات کارشناسی در داخل کمیسیون و خارج آن گفت: با دعوت از فعالین و

ورود بخش دولتی و برهم خوردن توازن در بخش گردشگری

محسن تقدیر، مدیر هتل مشهد نیز در ادامه افزود: زمانی که بین بخش های گردشگری هماهنگی وجود نداشته باشد طبیعاً هم افزایی کمتر خواهد شد که از اصلی ترین دلایل این عدم هماهنگی عدم وجود فرهنگ کار جمعی است و نکته دیگر هم نبود متولی که بتواند نقش نخبه دانه های تسبیح را بازی کند. در حال حاضر متولی این کار ظاهراً سازمان میراث فرهنگی است که این وظیفه را به درستی ایفا نمی کند. در همه جای دنیا سندیکاها به عنوان نماینده بخش خصوصی این وظیفه را ایفا می کند که متأسفانه در کشور ما و به خصوص شهر مشهد به عنوان قطب گردشگری و هتلداری ایران، سندیکاها خیلی در تصمیم گیری و تصمیم سازی به بازی گرفته نمی شوند.

وی گفت: مشکل دیگر ورود بخش دولتی به این حوزه و کار اجرایی است، هرگاه بخش دولتی ورود پیدا کرده بخش خصوصی به مشکل خورده است به طوری که با ورود دولت به بخش هتلداری، بخش خصوصی توان رقابت را از دست داده و این توازن به هم خورده است و زمانی که رقابت و توازن به هم بریزد، فساد ایجاد خواهد شد و بخش خصوصی به سمت ورشکستگی پیش خواهد رفت.

فعالیت های بدون مجوز عامل منفی در صنعت گردشگری مشهد

قانعی در ادامه بابیان اینکه در حال حاضر گردشگری مشهد به خصوص در بخش اقامت وضعیت خوبی ندارد، افزود: بیش از ۲۰۶ هتل، ۳۵۰ هتل آپارتمان و چیزی حدود ۵۰۰ مهمان پذیر در این بخش فعال هستند، علاوه بر آن ها سازمان میراث فرهنگی به تعداد زیادی خانه مسافر نیز مجوز فعالیت داده که در

کنار موارد فاقد مجوز، فعالیت این بخش را متأثر از خود ساخته اند و سرمایه گذاری های کلانی که باهدف ارائه خدمات کیفی به مسافران صورت گرفته را بی ثمر نموده اند از سوی دیگر در حال حاضر ۲۹۱ پروژه هتل سازی در خراسان رضوی و مشهد در حال اجرا است که ۲۱۵ پروژه آن مرتبط با موضوع اقامت زائران است و در این پروژه ها هتل های دو تا پنج ستاره با هزینه ای بالغ بر ۱۵ هزار میلیارد تومان ساخته می شود که بخش عمده ای از آن ها در مرحله پایانی کار ساختمانی هستند که با بهره برداری رسیدن آن ها بر حجم مشکلات موجود افزوده خواهد شد.

وی همچنین فعالیت افراد غیر متخصص و بدون مجوز را در بخش اقامتی به عنوان یک عامل تأثیر گذار منفی بر صنعت گردشگری مشهد دانست و یادآور شد: در حالی که مراکز رسمی خدمات گردشگری در حوزه های مختلف نظارت های سختگیرانه ای را تجربه می کنند، متأسفانه شاهدیم بعضی مراکز فاقد مجوز، بدون اعمال این نظارت ها به فعالیت مشغول اند و نشان در خدمات رسانی آن ها بر ارزیابی کلی خدمات رسانی به گردشگران در این شهر تأثیر می گذارد و زیان های فراوانی را متوجه صنعت گردشگری می کنند.

وی در ادامه به طرح زیارت گروهی مبدأ به مبدأ اشاره کرد و آن را گامی مثبت در جهت ساماندهی و ارتقای شاخص های کیفی سفر به تناسب توان اقتصادی افراد دانست و خواستار حمایت بخش دولتی برای اجرایی شدن این طرح در گستره ای بزرگ تر شد.

سایر متولیان برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی نوآورانه، به درخواست اعضای کمیسیون

برگزاری همایش و نشست های تخصصی وی همچنین پیرامون تعامل با شورای گفتگو و کمیته ماده ۱۲ در رابطه با عملیاتی کردن پیشنهادهای کارشناسی کمیسیون گفت:

این کمیسیون با طرح مسائل مرتبط با بخش های گردشگری، جهت تحقق اهداف مورد نظر کمیسیون به عنوان نماینده بخش خصوصی، تاکنون دو مورد اصلاح وضعیت اخذ مالیات بر ارزش افزوده و تدوین بسته سوغات ویژه استان خراسان رضوی که از مسائل مورد تقاضای کمیسیون بوده است.

لزوم تعامل مختلف بخش های گردشگری باهم

در ادامه خانم تیموری دبیر کمیسیون گردشگری در پاسخ سؤال ما پیرامون عدم هماهنگی بین بخش های مختلف گردشگری گفت: با توجه به بررسی های انجام شده و مسائلی که در کمیسیون مطرح شده و همین طور پژوهش های صورت گرفته در حوزه ی ساماندهی اجزای گردشگری متأسفانه نتیجه این بوده است که به دلیل وجود ذهنیت فردگرا در فعالان حوزه گردشگری مشهد، با مشکلات بسیاری در سازمان دهی و نرخ گذاری و تبعیت از برخی تفاهم نامه های منعقد شده بین اعضای صنوف فعال مواجه هستیم. لذا با بررسی و مسئله یابی در کمیسیون به این نتیجه رسیدیم که بایستی، اولویت ایجاد چارچوب برای برقراری ارتباط میان ارکان مختلف بخش گردشگری در دستور کار قرار گیرد و مرام نامه ای تدوین شود. همچنین ما در بخش گردشگری متولیان متنوعی از جمله استانداری، اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ادارات شهرستانی، استان قدس رضوی، شهرداری، اصناف، اتحادیه ها را داریم که هر کدام دستورالعمل و آیین نامه های خاص خودشان را داشته و عملاً تعامل سازنده و مستدامی با یکدیگر ندارند و برخی اقدامات را به موازات هم انجام می دهند که در بسیاری مواقع اتلاف وقت و منابع مالی است که باید حتماً به این مورد ورود جدی پیدا کرد و برای آن راه حلی یافت؛ بنابراین عدم هماهنگی بین بخش های مختلف گردشگری و عملکرد انفرادی فعالان این حوزه از نقاط ضعف جدی در جهت تحقق اهداف توسعه گردشگری استان به شمار می رود. به همین منظور و با توجه به تصمیم کمیته تلفیق این کمیسیون، تدوین نقشه راه و ارائه خط مشی صحیح برای برقراری این ارتباط منسجم و هدفمند، در دستور کار قرار گرفته است.

گردشگری صادرات نامرئی

دلیل عدم توفیق در ارائه پک‌های کامل سفر از مبدأ خانه‌های مسافر و خانه متفرقه و همچنین دخالت‌های بی‌مورد بخش دولتی همانند احداث اقامتگاه‌های ارزان قیمت است که باعث می‌شود بخش خصوصی برای رقابت با دولت از سروته کار بزند و کیفیت را کاهش دهد؛ که همین عوامل باعث شده است ماندگاری زائر در مشهد به دو روز کاهش یابد. خواسته بخش خصوصی این است که اگر دولت به بخش خصوصی کمک نمی‌کند در کارشان نیز دخالت نکند تا بتواند خودش راه را پیدا کند.

زاهد پیشه در ادامه افزود: باید با تبلیغات و معرفی بخش‌های مختلف گردشگری مشهد و ایجاد امکانات مناسب و ارائه سرویس‌های مناسب به مسافر و گردشگر، ماندگاری زائر در مشهد را افزایش دهیم تا این صنعت بتواند رونق بگیرد.

ضرورت تبلیغات در کشورهای مبدأ برای جذب گردشگر

قانعی در پاسخ به سؤال ما پیرامون راهکارهای افزایش گردشگران و زائران خارجی گفت: در جلسه‌ای که با آقای ارباب خالص نماینده وزارت امور خارجه در استان خراسان در اتاق داشتیم راهکارهایی از جمله حذف صدور ویزا برای برخی از کشورها، صدور راحت‌تر ویزا در فرودگاه‌ها و اصلاح برآوردها با مسافران ورودی در فرودگاه به‌عنوان مدخل ورودی یا ویتترین ورودی به کشور، تسهیل ارائه خدمات در گمرک و ... در نظر گرفته شود ولی مهم‌ترین روش برای جذب گردشگر و زائر این است که در مبدأ نیز تبلیغات داشته باشیم. در کشورهای مختلف باید این تبلیغات را گسترش دهیم تا بتوانیم با کمک و همراهی رایزنان فرهنگی سفارت‌خانه‌ها در خارج کشور و علی‌رغم مخالفت‌های استخبار جهانی این مهم را عملی سازیم.

اقدامات غیر مسئولانه: سد راه ورود گردشگران عرب

تیموری در ادامه بابیان این که دلایل افزایش گردشگران خارجی را می‌توان در گسترش روابط خارجی در سال‌های اخیر، لغو یا کاهش تحریم‌ها علیه ایران در پساپسجام، دیپلماسی فعال تر دستگاه‌های دیپلماسی در عرصه بین‌المللی، فراهم آوردن تسهیلات صدور روایدید نظیر روایدید فرودگاهی و اهتمام بخش خصوصی برای استفاده از فضای موجود و افزایش توره‌های ورودی توسط آن‌ها و ... دانست و افزود: ولی متأسفانه برخی اقدامات غیرمسئولانه باعث کاهش ورود زائران کشورهای عرب خلیج فارس شده است که باید با دیپلماسی فعال تر توسط سفرا و رایزنان فرهنگی و ارائه خدمات بیشتر تمرکزمان را بر جذب گردشگران خارجی سایر کشورها به‌خصوص شیعیان سایر نقاط جهان قرار دهیم.

لزوم ارائه تسهیلات برای حضور بخش خصوصی در نمایشگاه‌های خارجی برای بازاریابی

تقدیر در ادامه بابیان اینکه با پی‌گیری آقای قانع و حمایت آقای ارباب خالص قدم‌های بسیار بزرگی در صدور ویزا فرودگاهی برداشته شده است به طوری که هم‌اکنون به جز ۷ یا ۸ کشور برای سایر کشورها در فرودگاه روایدید صادر می‌شود که این اقدام بسیار بزرگی در جذب گردشگر بوده است، افزود: نکته دیگری که من باید به آن اشاره کنم وضعیت رقابت در صنعت گردشگری است. امروزه دیگر وضعیت جذب توریسم و گردشگر به آن شکل نیست که من در هتل‌های بنشینم و مشتری خود را بیابم بلکه باید به دنبال بازاریابی در سایر کشورها باشیم که این مستلزم برنامه‌ریزی دقیق است و همان طور که آقای قانع فرمودند بنده سفری به عراق و عمان برای مذاکره و جذب گردشگر داشتیم. بازار عراق بازار خوبی است ولی متأسفانه همان طور که گفته شد بسته‌های مسافرتی از مبدأ برنامه‌ریزی نمی‌شود، در بسیاری از آن به صورت تور وارد ایران نمی‌شوند؛ بنابراین با توجه به هزینه بالا، خدمات مناسبی دریافت نمی‌کنند که همین باعث مشکلاتی خواهد شد.

وی افزود: در شهر بصره نیز کنسولگری همکاری مناسبی در بحث ساماندهی مسافران و زائران عراقی ندارد. در عمان نیز هنوز مشهد و جاذبه‌های آن برای بسیاری از آن‌ها، حتی شیعیان آنجا ناشناخته است که این بسیار بد است. آن‌ها از ظرفیت‌های پزشکی مشهد مطلع نبودند و تنها شیراز و تهران را به‌عنوان مقصد گردشگری سلامت می‌شناختند که باید در این زمینه مشهد فعال تر بر خورد کند و باید تسهیلاتی برای هتل‌ها و آژانس‌ها فراهم گردد تا بتوانند در نمایشگاه‌های خارجی امکانات و توانمندی‌های خود و شهر مشهد در زمینه‌های مختلف گردشگری و پزشکی را ارائه و بازاریابی کنند تا بتوانیم در جذب گردشگر موفق باشیم و واقعیت این است که ما از نظر تبلیغ، آموزش و ایجاد ارتباط و اطلاع‌رسانی مشکل داریم که باید حل شوند.

لزوم اصلاح روابط نادرست دستگاه‌های متولی گردشگری

حسین ابراهیمی، رئیس انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان کشور نیز در این نشست عدم مدیریت بین بخشی را مهم‌ترین مشکل بخش گردشگری دانست و گفت: در صنعت گردشگری بخش دولتی و بخش خصوصی فعال است و از سوی دیگر حوزه گردشگری فرابخشی است و با هماهنگی بین اتحادیه هتلداران، هتل آپارتمان‌داران، دفاتر مسافرتی، رستوران‌داران، تورگردانان، حمل‌ونقل، دفاتر هواپیمایی، راه‌آهن و ... انجام می‌شود. حال این هماهنگی را چه ارگان و نهادی باید به وجود آورد که به اعتقاد من کمیسیون گردشگری می‌تواند این وظیفه را به خوبی ایفا کند و اگر کمیسیون گردشگری بتواند این هماهنگی را به خوبی انجام دهد، وظیفه خود را به خوبی انجام داده است.

وی افزود: کمیسیون گردشگری باید در پی اصلاح روابط نادرست بین بخشی و دستگاه‌های متولی گردشگری باشد چرا که وجود این قوانین نادرست و گاه متناقض زمینه اقدامات انفرادی و بخشی را به جای اقدامات جمعی و کلی فراهم می‌کند.

ابراهیمی بابیان این که انجمن حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان بر اساس بند سوم قانون حمایت از مصرف‌کنندگان مصوب مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۸ ایجاد شده است، خاطر نشان ساخت: وظیفه این انجمن ساماندهی مشارکت‌های مردمی در حوزه‌های مربوط به سیاست‌ها، برنامه‌های حقوق مصرف‌کننده، پی‌گیری در جهت استیفای حقوق آن‌ها است و هر کجا که مصرف‌کننده حضور داشته باشد در راستای حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان ما نقطه نظرات خودمان را می‌گوییم و به همین دلیل در کمیسیون گردشگری نیز حضور داریم.

لزوم توجه به فرهنگ میزبانی

شیرمحمدی نیز در ادامه بابیان اینکه در حوزه‌های امنیت و احساس امنیت زائر و گردشگر مهم‌ترین معضل برخی از متصدیان گردشگری هستند که فقط به سودهای آتی می‌نگرند و آینده‌نگری را در برنامه خود ندارد افزود: باید برای این معضلات فکری کرد و مادر کمیته‌ی آموزش باید روی این موضوع یعنی فرهنگ میزبانی کار کنیم.

وی افزود: فرهنگ میزبانی علاوه بر بحث معنویت و ثواب معنوی می‌تواند رضایت‌مندی گردشگران و توسعه اقتصادی به وجود آورد و از بهره‌مندی‌های اقتصادی آن نیز برخوردار شد. برای ارتقاء فرهنگ میزبانی باید سطح آموزش‌های متصدیان و افراد شاغل در بخش گردشگری و همچنین خدمات‌رسانی به زائرین و گردشگران را ارتقا دهیم و از وجود گردشگر نفع و بهره بیشتری ببریم.

چگونگی پیدایش و رشد ابر چالش‌های اقتصاد ایران

مسعود نبیلی

پنج ابر چالش بودجه، صندوق‌های باننشستگی، نظام بانکی، محیط زیست و منابع آبی که به شکل مختصر نحوه پیدایش آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت، مسائلی هستند که به تدریج تبدیل به موانع رشد و سرما به‌گذاری می‌شوند و در صورت تقابل با ضرورت مهمی قرار می‌گیرند که اقتصاد ایران در مواجهه با آن است؛ ضرورتی به نام اشتغال زایی در مقیاس گسترده

دیگر کشورها، در اذهان عمومی تصویری از دولت و قدرت آن ایجاد شد مبنی بر اینکه دولت می‌تواند میانبری باشد بر فرایند طولانی توسعه تدریجی؛ یعنی توسعه از دولت و باراده و خواست دولتمردان آغاز می‌شود و با دولت نیز تداوم می‌یابد. حال آنکه در اقتصادهای دیگر سه پدیده دولت، شهر و صنعت از دل اقتصاد بیرون می‌آید و شکل‌گیری آن‌ها نیز به زمان قابل توجهی نیاز دارد. به دنبال تسلط این ذهنیت در جامعه، دولتمردان با اتکای به درآمدهای سرشار نفتی و نظام سیاسی متمرکز، مسیر طولانی و موانع پر شمار توسعه را به کناری گذاشتند و این انگاره را در پیش گرفتند که توسعه به معنی اجرای پروژه‌هایی است که در ذهن آن‌ها شکل می‌گیرد و می‌تواند مسیری بسیار کوتاه داشته باشد.

در ادامه تحولات اقتصادی دهه ۱۳۳۰، رشد اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری در دهه ۱۳۴۰ شتاب گرفت به گونه‌ای که این دهه را به عصر طلایی اقتصاد ایران تبدیل کرد؛ اما هم‌زمان با این دستاوردها، در همین دوران بذر بزرگ‌ترین و مخرب‌ترین مشکل اقتصاد ایران یعنی کسری بودجه «مزمّن» کاشته شد و پایه اساسی‌ترین بیماری اقتصاد ایران گذاشته شد. چراکه سیاستمداران دیگر خود را مقید به قید بودجه نمی‌دیدند و تصور می‌کردند که باید به هر قیمت کارهای بزرگی به انجام برسانند. نقل قولی از نیکیتا خروشچف وجود دارد که می‌گوید «سیاست‌مداران پل می‌سازند حتی اگر رودخانه‌ای وجود نداشته باشد». در آن سال‌ها دولتمردان کشور به فکر کارهای بزرگ و پروژه‌های بزرگ بودند و به هشدارهای کارشناسان مبنی بر محدودیت منابع توجه نمی‌کردند. نکته جالب و مهم از نظر تبیین مبانی رفتاری سیاستمداران اینست که حتی در نیمه اول دهه ۱۳۵۰ نیز که سال‌های اوج درآمدهای تاریخ اقتصاد ناشی از صادرات نفت است، باز هم بیماری کسری بودجه همچنان ادامه داشته است.

سخن از آینده اقتصاد در همه جا و در همه زمان‌ها حائز اهمیت است؛ اما در مقطع کنونی، به دلایل متعدد، اهمیت این موضوع بسیار بیشتر است. شاید بتوان گفت مسیری که اقتصاد طی چند سال آینده طی می‌کند به نوعی سرنوشت‌ساز خواهد بود. اقتصاد ایران در حال حاضر در مقابل سناریوهای مختلفی برای آینده خود قرار گرفته که هر یک مقصدی متفاوت را برای آن رقم می‌زند. آنچه این مقاصد را از یکدیگر متمایز می‌سازد، نحوه عبور از شش ابر چالش اقتصادی است که اکنون کشور در مواجهه با آن‌ها قرار گرفته است؛ مسائل مربوط به بیکاری، مشکلات نظام بانکی، بودجه، صندوق‌های باننشستگی، آب و محیط زیست. قبلاً مکرر این موضوع را مطرح کرده‌ام که عبور از این ابر چالش‌ها علاوه بر آنکه به عنوان یک پیش‌نیاز، به تجهیز توانمندی‌های کارشناسی فنی از نظر طراحی تحولات نیازمند است، اجماع در سطح عموم کنشگران مؤثر جامعه را نیز لازم دارد.

به طور کلی کنکاش در چرایی و چگونگی شکل‌گیری یک مشکل، گام نخست فرایند حل آن قلمداد می‌شود. لذا اگر هر یک از ابر چالش‌ها را مانند یک موجود زنده رشد یافته تلقی کنیم باید بدانیم شناسنامه هر کدام صادر شده در چه سالی است و مسیر رشد آن چگونه بوده است. از آنجاکه دولت مهم‌ترین و مؤثرترین نهاد در عملکرد تاریخی اقتصاد ایران طی حداقل ۷۰ سال گذشته بوده، به عنوان شروع فرایند آسیب‌شناسی می‌توانیم نقطه آغاز را دولت بگذاریم. لذا ریشه‌یابی مشکلات را از واکاوی تحولات دولت شروع می‌کنیم. اقتصاد ایران سیر تحولات عمده خود را از دهه ۱۳۳۰ در شرایطی آغاز کرد که ماهیتی روستایی با نقش مسلط کشاورزی در بخش کالایی همراه با دولتی با توان بسیار محدود هم به لحاظ مالی و هم توان انسانی داشت. از مجموع جمعیت حدود ۱۶ میلیونی، تقریباً ۱۳ میلیون نفر روستایی بوده و تنها ۳ میلیون نفر در شهرها سکونت داشتند و دولت نیز از توانمندی بسیار محدودی در تأمین امنیت، ارائه خدمات آموزشی و تأمین بهداشت و عرضه خدمات درمانی برخوردار بود.

با برقرار شدن امکان صدور مجدد نفت از سال‌های اول دهه ۱۳۳۰، درآمد صادراتی در حدود ۱۶ تا ۱۸ میلیارد دلار به قیمت‌های امروز، نصیب دولت شد که برای اقتصاد با تولید ناخالص داخلی حدود ۴۰ میلیارد دلاری آن زمان رقم قابل توجهی بود. به واسطه این درآمدهای چشمگیر، شهر و شهرنشینی توسعه یافت، دولت به معنای ارائه‌دهنده خدمات عمومی نظیر آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، آموزش عالی و نظیر آن شکل گرفت و به تدریج صنعت با محوریت دولت ایجاد شد. در نتیجه این تحولات، برخلاف

با پیروزی انقلاب اسلامی، همان ذهنیتی که در سال‌های قبل از انقلاب هم وجود داشت که شرط لازم و کافی برای تحولات کشور اراده دولت است ادامه یافت؛ اما تغییری که صورت گرفت اضافه شدن مفهومی بود به رفتار دولت به نام عدالت. در واقع نقصانی که به درستی عملکرد دولت‌های گذشته شناسایی می‌شد عدم توجه به عدالت بود. بدین معنا که تا پیش از انقلاب اسلامی، دولت فاقد کارکردی عادلانه بوده و نیاز بود که عدالت به مبانی رفتاری دولت اضافه شود؛ اما نکته اصلی تعریف خاصی بود که از این مفهوم مبانی کار قرار گرفت و بر اساس آن، عدالت نه به معنی باز توزیع بلکه به معنی فراگیرتر شدن توزیع تعریف شد. در نتیجه دولتی با رسالت‌ها و وظایف بسیار گسترده و هزینه‌بر ایجاد شد که اساساً توجهی به محدودیت منابع نداشت. از سویی، این تحولات در حالی رخ می‌داد که تولید نفت هم به صورت ارادی از ۶ میلیون به کمتر از ۳ میلیون بشکه تقلیل داده شد و طبیعتاً این کاهش به بزرگ‌تر شدن ابعاد کسری بودجه منجر شد.

آنجکه این ابر جالش‌ها را به وجود آورده، مبتنی بر بسک تعریف نابابدار از رابطه میان دولت و مردم بوده که حلقه واسط آن را تعریفی بدون انکا به مسأله تریسن اصل علم اقتصاد یعنی کمیابی منابع تشکیل می‌دهد. تغییر این تعریف از یک طرف به سادگی و به سرعت امکان‌پذیر نیست و از طرف دیگر سرعت به اتمام رسیدن منابع بسیار بالا است

نتیجتاً در شرایطی که میزان تولید نفت ثابت بود، مصرف انرژی به میزان قابل توجهی شدت گرفت و بر این اساس خالص صادرات نفت نیز کاهش پیدا کرد. (اکنون ایران از جمله پرمصرف‌ترین‌ها در انرژی به شمار می‌آید و بر اساس گزارش‌های موجود، حدود ۸۰ درصد آلودگی در کلان‌شهرهای کشور، ناشی از این مصرف بی‌رویه در انرژی است.)

در مورد آب نیز چنین رویکردی وجود داشت چنانکه با تصویب قانونی در سال ۱۳۶۱، دسترسی همگان به منابع آبی آزاد شد و به یک‌باره حجم بزرگی از ذخایر آب‌های زیرزمینی استخراج و مصرف شد. در این باب، اصل ساده‌ای وجود دارد؛ چنانچه در یک مخزن، میزان خروجی بیش از ورودی باشد، دیر یا زود ذخایر آن به اتمام می‌رسد. اتفاقی که اکنون به یک چالش اساسی تبدیل شده و در صورت عدم تدبیر می‌تواند به بحران منجر شود؛ حالتی شبیه به آب در صندوق‌های بازنشستگی نیز وجود دارد؛ با این تفاوت که استخدام‌های جدید ورودی صندوق هستند و بازنشستگان را تأمین مالی می‌کنند. حال اگر فرایند استخدام در دولت قطع شود و انبوه استخدام‌شدگان طی دهه‌های قبل به سن بازنشستگی برسند که همین‌طور هم شده، مانند ذخایر آبی کشور، خروجی از ورودی پیشی می‌گیرد. به‌عنوان نتیجه اکنون ملاحظه می‌شود که در صندوق بازنشستگی کشوری، در حالی که به ازای هر بازنشسته باید ۶ نفر شاغل وجود داشته باشد این نسبت الآن حدود ۰٫۹ است!

با تداوم مسیر طی شده ظرف چند دهه، ملاحظه می‌شود رفاهی که در کشور وجود داشته، عمدتاً ناشی از مصرف بی‌ملاحظه منابع طبیعی (آب، انرژی و...) و منابع مالی (بانک‌ها و صندوق‌های بازنشستگی) بوده است. به عبارت دیگر بخش قابل توجهی از رفاه ایجاد شده در گذشته و حال، متعلق به نسل‌های آینده و شاید مردم چند سال نزدیک آینده باشد و نه رفاه حاصل از درآمدهای جاری اقتصاد. به بیان کمی، اکنون تولید ناخالص داخلی سرانه کشور حدود ۷۰ درصد این میزان در سال ۱۳۵۵ است در حالی که مصرف سرانه ما اکنون حدود ۱٫۷ برابر آن سال است! شکافی که از محل مصرف دارایی‌های مالی و طبیعی کشور جبران شده است. از آنجایی که این منابع پایان‌پذیرند، هنگامی که مصرف شدت می‌گیرد خطر اتمام آن نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود و چنانچه مهارت بر این مصارف اعمال نشود، بروز فاجعه قابل انتظار خواهد بود.

از طرف دیگر، در سال‌های اول دهه ۱۳۶۰ جمعیت کشور رشد خیره‌کننده‌ای پیدا کرد و هم‌زمان جنگ تحمیلی ۸ ساله هم به وقوع پیوست که هر دو به افزایش قابل توجه مخارج دولت انجامید. لذا مشاهده می‌کنیم که درآمدهای دولت از محل صادرات نفت در سال ۱۳۶۷ حدوداً یک‌ششم مقدار آن در سال ۱۳۵۷ بوده در حالی که مخارج دولت نسبت به همین سال حدوداً نصف شده است. این یعنی کسری بودجه بسیار بزرگ و فاجعه‌بار. در سال ۱۳۶۷ کسری بودجه ۵۳ درصدی به وجود آمد که از این ۵۳ درصد، حدود ۵۰ واحد درصد آن از طریق استقراض از بانک مرکزی تأمین شد؛ استقراضی که پیامدها و آثار متعددی در سال‌های بعد از خود بر جا گذاشت. در نتیجه کسری بودجه که از دهه ۱۳۴۰ در اقتصاد ایران ظاهر شده بود، به زخم کهنه و عمیقی تبدیل شد که تا به امروز ادامه پیدا کرده است.

فشار سنگین مالی در آن سال‌ها باعث شد که دولت به فکر تأمین منابع از محل‌های دیگر هم برود؛ که در رأس آن‌ها صندوق‌های بازنشستگی و بانک‌ها بودند. در صندوق‌های بازنشستگی به دلیل کثرت کارمندان جوان دولت و قلت تعداد بازنشستگان، منابع قابل توجهی وجود داشت و دولت که با کسری بودجه مواجه بود، از منابع صندوق‌ها برای تأمین هزینه‌های خود استفاده کرد و این‌گونه فرایند بدهکاری دولت به صندوق‌های بازنشستگی آغاز شد. از طرفی به بانک‌ها نیز تکلیف شد که سپرده‌ها و منابع خود را در جهت تشخیص و مصلحت دولت به مصرف برسانند. در نتیجه بیماری بودجه‌ای دولت رفته‌رفته به صندوق بازنشستگی و بانک نیز سرایت کرد و این دو نهاد مالی مهم در اقتصاد نیز دچار مشکلات مالی شدند. افزون بر این، قواعد حاکم بر مبادله حامل‌های انرژی نیز مشمول مفهوم یاد شده از عدالت شد و بر این اساس دولت وظیفه پیدا کرد این کالاها را با قیمت نازل و مستقل از تورم در اختیار مصرف‌کننده قرار دهد.

بیرون نظام تصمیم‌گیری بر ما تحمیل نکرده است. در نتیجه گام نخست به منظور اعمال سیاست‌های صحیح در جهت حل مسائل، پذیرفتن اشتباهات گذشته بوده و نیاز است در یک فضای مسالمت‌آمیز و به‌دور از خط‌کشی‌های سیاسی، این پرسش مورد واکاوی قرار گیرد که ما چگونه خودمان به دست خودمان این ابرچالش‌ها را به وجود آورده‌ایم. هیچ‌یک از این مشکلات بزرگ دفعتاً اتفاق نیفتاده‌اند و برعکس همگی بسیار آرام و به تدریج رشد کرده‌اند.

چنانچه بدون ارزیابی آسیب‌شناسانه و پذیرفتن اشتباهات گذشته سراغ به‌اصطلاح «راهکار» برای حل مشکلات برویم، خطاهای استراتژیک مجدداً تکرار خواهند شد. به‌عنوان نمونه در موضوع چالش منابع آبی اگر تنها به سمت تأمین عرضه توجه شود و تقاضا مورد مدیریت قرار نگیرد، طی سال‌های آتی باز هم این مشکل با شدت بیشتری ادامه خواهد یافت. یاد مسئله صندوق‌های بازنشستگی اگر تنها تأمین منابع مورد نیاز از بودجه مدنظر سیاست‌گذار قرار گیرد و از مواردی همچون اصلاح قواعد حاکم بر صندوق‌ها اجتناب نکنیم فشار بیشتری بر بودجه وارد می‌آید و عملاً گره‌ای باز نخواهد شد.

آنچه این ابرچالش‌ها را به وجود آورده، مبتنی بر یک تعریف ناپایدار از رابطه میان دولت و مردم بوده که حلقه واسط آن را تعریفی بدون اتکا به مسلم‌ترین اصل علم اقتصاد یعنی کمیابی منابع تشکیل می‌دهد. تغییر این تعریف از یک‌طرف به سادگی و به سرعت امکان‌پذیر نیست و از طرف دیگر سرعت به اتمام رسیدن منابع بسیار بالا است. سال‌هایی را که پیش روداریم زمان‌هایی طلایی است برای شکل دادن به تغییر مسیری بزرگ که البته بدون گفتگوی اجتماعی و اقناع جامعه اساساً امکان‌پذیر نخواهد بود. به عبارت دیگر مسیری که تاکنون در نظام تصمیم‌گیری اقتصاد کشور دنبال شده اکنون به مقصدی رسیده که مملو از چالش‌های کوچک و بزرگ است و به منظور برون‌رفت از این چالش‌ها، نیاز به تجدیدنظرهای اساسی احساس می‌شود. هر چند که چرخش یک‌باره می‌تواند به بروز مشکلات اجتماعی و سیاسی منجر شود اما گام نخست کنکاش در چرایی شکل‌گیری چالش‌های کنونی اقتصاد ایران است. چنانکه امروز اقتصاد کشور یک چهره زیبا مزین به رشد اقتصادی قابل قبول، تورم تک‌رقمی و اشتغال سالانه بیش از ۶۰۰ هزار نفر است و در عین حال دارای چهره دیگر نگران‌کننده از ابرچالش‌های موجود است. این دو چهره متضاد یکدیگر نیستند و حتی با هم سازگارند. دستاوردهای ارزشمندی را که امروز از نظر رشد اقتصادی و تورم و اشتغال در اختیار داریم حاصل برداشتن قدم‌هایی در مسیر عقلانیت، اما «در چارچوب ساختارهای موجود» بوده است. آنچه عمیقاً به آن نیاز داریم تداوم عقلانیت اما باراده قوی برای «تغییر ساختارهای موجود» اقتصاد کشور است. دستیابی به نتایج ارزشمند موجود نوید آن را می‌دهد که می‌توان از زمان باقیمانده حسن استفاده کرد و آینده بهتر را رقم زد و کاری کرد که سال ۱۴۰۰ آغازی مبارک بر قرن جدید با خطاهای کمتر برای اقتصاد ایران باشد.

نتیجه مهمی که می‌گیریم آن است که این ابرچالش‌ها، نتیجه و حاصل سیاست‌هایی بوده‌اند که در طول زمان خودمان اتخاذ کرده‌ایم و کسی از بیرون نظام تصمیم‌گیری بر ما تحمیل نکرده است. در نتیجه گام نخست به منظور اعمال سیاست‌های صحیح در جهت حل مسائل، پذیرفتن اشتباهات گذشته بوده و نیاز است در یک فضای مسالمت‌آمیز و به‌دور از خط‌کشی‌های سیاسی، این پرسش مورد واکاوی قرار گیرد که ما چگونه خودمان به دست خودمان این ابرچالش‌ها را به وجود آورده‌ایم

مسیری که باید تغییر کند

پنج ابرچالش بودجه، صندوق‌های بازنشستگی، نظام بانکی، محیط زیست و منابع آبی که به شکل مختصر نحوه پیدایش آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت، مسائلی هستند که به تدریج تبدیل به موانع رشد و سرمایه‌گذاری می‌شوند و درست در تقابل با ضرورت مهمی قرار می‌گیرند که اقتصاد ایران در مواجهه با آن است؛ ضرورتی به نام اشتغال‌زایی در مقیاس گسترده. به منظور تأمین سالانه یک میلیون شغل برای جمعیت در سن کار که عمده آن‌ها متولدین انبوه دهه ۱۳۶۰ هستند و برای حل آن، احتیاج به سرمایه‌گذاری قابل توجهی است، در حالی که منابع مالی و طبیعی هدررفته به‌عنوان مانع بر سر راه سرمایه‌گذاری عمل می‌کنند. در نتیجه معضل بیکاری به‌عنوان ابرچالش ششم اقتصاد کشور نام می‌گیرد.

نتیجه مهمی که می‌گیریم آن است که این ابرچالش‌ها، نتیجه و حاصل سیاست‌هایی بوده‌اند که در طول زمان خودمان اتخاذ کرده‌ایم و کسی از

امیدوار به آینده

۹۵ درصد
تعمیرات و بازسازی ساختمان‌ها

۰.۴ درصد
تولید و توزیع انرژی

۸ درصد
خدمات و خدمات‌های غیرتولیدی

۰.۷ درصد
کشاورزی و دامپروری

۱۲/۵ درصد
رشد اقتصادی

۳/۷ درصد
رشد تولید ناخالص داخلی

پیش‌بینی رشد ۳/۷ درصدی برای سال ۹۶
۲/۷ واحد درصد از رشد اقتصادی ۱۲/۵ درصدی سال ۹۵، ناشی از بخش غیر نفتی اقتصاد بوده است

۱۳۹۵ نشان می‌دهد ۲/۷ واحد درصد از رشد اقتصادی ۱۲/۵ درصدی اعلام شده توسط بانک مرکزی ناشی از بخش غیر نفتی اقتصاد بوده است. با توجه به تکمیل شدن ظرفیت‌های خالی تولید نفت، تداوم این روند مورد انتظار نخواهد بود

۱۳۹۵ نشان می‌دهد ۲/۷ واحد درصد از رشد اقتصادی ۱۲/۵ درصدی اعلام شده توسط بانک مرکزی ناشی از بخش غیر نفتی اقتصاد بوده است. با توجه به تکمیل شدن ظرفیت‌های خالی تولید نفت، تداوم این روند مورد انتظار نخواهد بود

۱۳۹۶ در حدود ۳/۷ درصد است که نسبت به پیش‌بینی قبلی مرکز پژوهش‌های اقتصادی ایران بدین‌گونه است

مطرح: انجمن اقتصادشناسان

راه مقابله با بحران آب در دشت مشهد

دکتر سعید رضا خداشناس
استاد گروه علوم و مهندسی آب دانشگاه فردوسی مشهد
khodashnas@ferdowsi.um.ac.ir

مقدمه

استان پهناور خراسان با وسعتی معادل ۲۳۸۰۰۰ کیلومتر مربع و جمعیتی معادل ۶/۴ میلیون نفر، استانی است کم آب که متوسط بارندگی آن از ۲۰۸ میلی متر در سال تجاوز نمی کند. شغل عمده در این استان کشاورزی است و به دلیل قلت نزولات جوی، کشاورزی به صورت آبی، انجام می شود. با توجه به این که رژیم بارندگی نیز عمدتاً زمستانه بهاره است، لذا در فصل کشت، از آب باران و جریان های سطحی جاری کمتر بهره برداری می شود، بنابراین اجباراً باید از آب زیرزمینی برای کشت محصولات کشاورزی استفاده کرد. در اثر اضافه برداشت های مستمر توسط چاه های عمیق، مخازن آب زیرزمینی استان، یکی پس از دیگری با کسری آب مواجه شده و در نتیجه استان خراسان در بحران آب فرو رفته است. علائم بحران، آب از اوایل دهه ۱۳۵۰ در بعضی از دشت های استان، مانند دشت مشهد، تایباد و کاشمر از طریق افت مستمر سطح آب زیرزمینی، مشاهده گردید. بدلیل عدم مدیریت کارآمد جهت تعادل بخشی این دشت ها، از طریق کاهش آبدهی چاه ها، جلوگیری از اضافه برداشت و یا تغذیه مصنوعی آبخانه و غیره، بحران آب در این استان به صورت فراگیر به وجود آمده است.

آب زیرزمینی در اکثر مناطق دنیا، مخزن ذخیره است نه منبع مصرف به ویژه در اقلیم های گرم و خشکی چون سرزمین ما که همواره با خشکسالی های طولانی مدت روبه روست. باید این هشدار را جدی گرفت که اگر برداشت آب در دشت مشهد با همین شدت ادامه پیدا کند تا ۶۰ سال دیگر، ذخایر آب زیرزمینی تمام می شود؛ اما قبل از آن، آب شور می شود. همچنان که این اتفاق در حال رخ دادن است و ممکن است تا ده سال بعد، آب شرب مشهد آنقدر شور شود که برای آشامیدن مناسب نباشد و تا بیست سال آینده این شوری آب به حدی برسد که به درد کشاورزی هم نخورد. [۱]

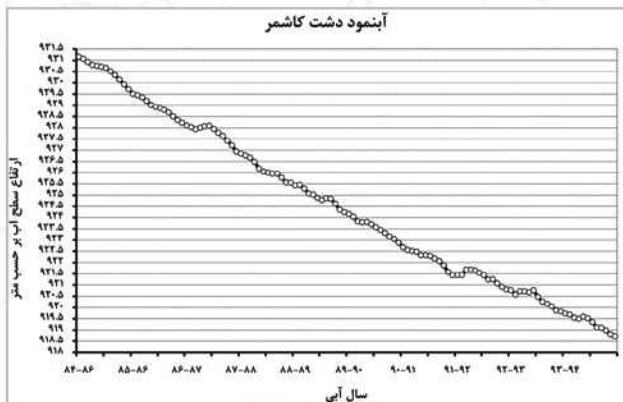
از دیدگاه تاریخی، مسئله کم آبی به ناپودی کامل تمدن های جیرفت

کرمان و شهر سوخته سیستان انجامید و در همان حال در سال ۱۲۵۰ هجری شمسی از جمعیت ۱۰ میلیون نفری ایران، پنج میلیون نفر درگذشتند و در سال ۱۲۹۸ هجری شمسی بحران بی آبی و خشکی، عملاً شیرازه نظام سیاسی قاجار را متلاشی کرد و نیمی از جمعیت ۲۰ میلیونی ایران درگذشتند. [۲]

در این مقاله خلاصه ای از وضعیت موجود آب در استان خراسان رضوی به همراه نظرات کارشناسان ارشد این حوزه بررسی خواهد شد. علاوه بر این وضعیت آب دشت مشهد به عنوان مهم ترین دشت این استان و روش های برون رفت از این بحران ارائه خواهد شد. نمونه ای از اقدامات دیگر کشورها برای شرایط مشابه نیز در انتها بررسی می شود.

وضعیت منابع آب خراسان رضوی

خراسان رضوی هم اکنون بحرانی ترین منابع آبی زیرزمینی در سطح کشور را داراست. از مجموع ۳۷ دشت آب در خراسان رضوی ۳۴ دشت وضعیت 'ممنوعه' دارند. در حالی که میانگین بارندگی سالانه در کشور حدود ۲۵۰ میلی متر است، همین میانگین در خراسان رضوی ۲۰۸ میلی متر است. در این استان ۲۹ سد در حال بهره برداری در شهرستان های تربت حیدریه، قوچان، مشهد، خواف، درگز، سبزوار، تایباد، تربت جام، چناران، کلات و فریمان وجود دارد. ظرفیت ذخیره سدهای بزرگ و در حال بهره برداری استان حدود یک میلیارد و ۵۱۲ میلیون مترمکعب است که یک میلیارد و ۱۲۵ میلیون مترمکعب آن مربوط به سد مشترک ایران و ترکمنستان با عنوان سد دوستی است. ۸۹ درصد آب در بخش کشاورزی مصرف می شود و کشاورزان 'بزرگ مصرف کنندگان' این عنصر حیاتی هستند. تعداد چاه های مجاز کشاورزی در حدود ۹ هزار حلقه است که تقریباً به همین مقدار

شکل ۱) آب نمود ۴ دشت استان خراسان رضوی (گزارش آب منطقه‌ای خراسان رضوی ۱۳۹۶) [۳]

شیرین در زیر سطحش را از دست بدهد، از نظر امنیت اجتماعی با تنش‌های جدی مواجه می‌شود و مقدمه مهاجرت‌های محیط‌زیستی فراهم می‌شود... بررسی‌ها نشان می‌دهد که در دوره زمانی ۱۳۷۲ تا ۱۳۹۵ در بخش‌های مختلف دشت مشهد سالانه بین ۴ تا ۸ سانتیمتر زمین نشست کرده است که عامل اصلی آن افت سطح آب زیرزمینی بوده است [۴]. شکل ۱ زیر نشست زمین در فاصله زمانی بین ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳ را در دشت نیشابور نشان می‌دهد که بیش از ۸۰ سانتیمتر بوده است. در نتیجه فرونشست سراسری دشت نیشابور فرونشست‌هایی به ارتفاع ۵ تا ۶ متر در اراضی کشاورزی به وجود آمده است. [۵]

شکل ۲) نمونه‌هایی از نشست زمین [۵]

یعنی حدود هشت هزار و ۵۰۰ حلقه چاه غیرمجاز ظرف سال‌های اخیر شناسایی شده است که بخش زیادی از آن‌ها در طول فعالیت دولت یازدهم مسدود شده‌اند. کار انسداد پنج هزار و ۶۰۰ حلقه چاه غیرمجاز ظرف چهار سال اخیر در خراسان رضوی انجام و منجر به ۴۴۰ میلیون مترمکعب صرفه‌جویی در مصرف آب شد. [۲]

بر اساس استانداردهای جهانی در شرایط مطلوب میزان برداشت از منابع آب تجدیدپذیر ۴۰ درصد است اما متأسفانه این میزان در ایران ۷۰ درصد و در خراسان رضوی ۱۳۰ درصد می‌باشد. بر اساس برآورد در آفق ۱۴۰۰ اگر روند پدیده خشکسالی تداوم یابد و اعتبارات موردنیاز برای ساخت مجتمع‌های آبرسانی تأمین نشود ۴۰۰ روستا در خراسان رضوی با بحران کم‌آبی مواجه می‌شوند. هم‌اکنون آبرسانی در خراسان رضوی به ۲۵۳ روستا به‌طور مستمر و ۱۵۵ روستا به‌صورت غیرمستمر با تانکر سیار انجام می‌شود. برون‌رفت از بحران کم‌آبی و کاهش اثر آن نیازمند هزار و ۲۱۰ میلیارد ریال اعتبار است. [۲]

شکل ۱ وضعیت افت سطح آب زیرزمینی در ۴ دشت مشهد، نیشابور و سبزوار و کاشمر طی ۱۰ تا ۲۰ سال گذشته نشان می‌دهد. وضعیت سایر دشت‌های استان مشابه همین وضعیت و در بعضی جاها وخیم‌تر هم هست.

نشست زمین در نتیجه افت سطح آب زیرزمینی

پدیده نشست زمین، فوق‌العاده پدیده خطرناکی است و از آن در جریان بیابان‌زایی به‌عنوان آخرین و غیرقابل برگشت‌پذیرترین مرحله از فرایند بیابان‌زایی یاد می‌شود. زمانی که زمین نشست می‌کند، آبرفت‌های درشت‌دانه به‌هم می‌چسبند و فضای خالی آن‌ها پر می‌شود و دیگر امکان انباشت آب در این سفره‌ها از بین می‌رود. سرزمینی که امکان انباشت آب

وضعیت دشت مشهد

دشت مشهد در حوضه آبریز کشف رود، پهنه‌ای به طول ۱۰۰ کیلومتر و عرض ۲۵ کیلومتر با وسعت ۲۵۰۰ کیلومتر مربع دارد. سالانه به طور متوسط ۲٫۵ میلیارد مترمکعب بارش در دشت مشهد رخ می‌دهد که ۸۰ درصد آن تبخیر می‌شود. بین ۵۰۰ تا ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب باقی می‌ماند که متوسط آن ۷۰۰ میلیون مترمکعب و میزان آب تجدیدپذیر سالانه دشت مشهد همین مقدار است. این ۷۰۰ میلیون مترمکعب به اضافه ۱۰۰ میلیون مترمکعب افت آب زیرزمینی دشت مشهد و ۵۰ میلیون مترمکعب آب سد دوستی منهای ۲۰ میلیون متوسط تخلیه این محدوده میزان مصرف آب را مشخص می‌کند. این در حالی است که میزان برداشت از دشت مشهد سالانه یک میلیارد و صد و شصت میلیون مترمکعب است. آب زیرزمینی در اکثر مناطق دنیا، مخزن ذخیره است نه منبع مصرف به‌ویژه در اقلیم‌های گرم و خشکی چون سرزمین ما که همواره با خشکسالی‌های طولانی مدت روبرو است. باید این هشدار را جدی گرفت که اگر برداشت آب در دشت مشهد با همین شدت ادامه پیدا کند تا ۶۰ سال دیگر، ذخایر آب زیرزمینی تمام می‌شود؛ اما قبیل از آن، آب شور می‌شود. همچنان که این اتفاق در حال رخ دادن است و ممکن است تا ده سال بعد، آب شرب مشهد آنقدر شور شود که برای آشامیدن مناسب نباشد و تا بیست سال آینده این شوری آب به حدی برسد که به درد کشاورزی هم نخورد. بر اساس یک استاندارد جهانی سرانه مصرف هر نفر در شرایط مطلوب، سالانه بالاتر از ۲ هزار مترمکعب است. اگر سرانه هر نفر بین ۱۷۰۰ تا ۲ هزار مترمکعب باشد، در دسته بحران‌های محدود قرار می‌گیرد؛ اگر این سرانه بین یک هزار تا یک هزار و ۷۰۰ مترمکعب باشد، بحران مزمین است. همچنین اگر میزان سرانه زیر هزار مترمکعب باشد، بحران کمیابی به وجود می‌آید و اگر زیر ۵۰۰ مترمکعب باشد، بحران کمیابی مطلق نام می‌گیرد. این در حالی است که اکنون سرانه هر نفر در دشت مشهد ۳۰۰ مترمکعب در سال است و این یعنی "کمیابی مطلق" [۶]

راه‌های مقابله با بحران آب در دشت مشهد

سه راه برای مقابله با تأمین آب مشهد متصور می‌باشد:

- ۱ تأمین آب مشهد با افزایش تعداد چاه‌های آب. این راه حل به بحرانی‌تر شدن شرایط آب زیرزمینی می‌انجامد.
- ۲ انتقال آب از بیرون حوضه: برای انتقال از خارج از حوضه راه‌های مختلفی تحت بررسی است.

الف انتقال از رودهای مرزی: نزدیک‌ترین راه کار در این راه حل روان آب‌های سطحی کلات است که به خارج از کشور می‌رود و قرار است جمع‌آوری شده و به مشهد بیاورد. پیش‌بینی می‌شود از این مسیر سالانه ۳۰ تا ۴۰ میلیون مترمکعب آب نصیب دشت مشهد شود اما این راه حل بیش از ۵ سال زمان نیاز دارد. [۶]

ب انتقال از تاجیکستان: این مسئله جدای از هزینه‌های سرسام‌آور آن و مشکلات مختلف فنی و امنیتی مسیر انتقال، به شدت با مسائل امنیتی کشور در تقابل است. چه اینکه وابسته کردن مایع حیات مردم به خارج از مرزها هر لحظه کشور را در معرض خطر قرار خواهد داد.

ت انتقال از دریای عمان: یکی از راه‌هایی که با جدیت دنبال می‌شود، شیرین کردن آب دریای عمان و انتقال آن به مشهد است. از دید کارشناسان پروژه انتقال آب از چابهار حداقل ۱۰ سال زمان و سالیانه ۱۱۲ هزار میلیارد تومان پول نیاز دارد که مهیا و فراهم بودن این پول محل پرسش است. در ایران این عدد رقم بزرگی است که به این راحتی‌ها فراهم نمی‌شود هزینه هر مترمکعب آب برای این پروژه ۲۰ هزار تومان خواهد شد. دومین مشکل طرح انتقال آب از چابهار به مشهد آن است که اگر بخواهد با بودجه دولت انجام شود ۱۰۰ شهر دیگر هم مدعی مالکیت این آب می‌شوند و تقاضای سهم از آن می‌کنند لذا دولت نمی‌خواهد وارد این طرح شود پس اجرای آن را بر عهده

بخش خصوصی گذاشته و بخش خصوص هم با منابع موجود به راحتی قادر به اجرای چنین طرحی نیست. سومین مشکل این طرح آن است که در مسیر حرکت به مشهد تعارضات بسیاری وجود دارد که حل آن و حفظ این خط آبرسانی را مشکل می‌کند. به‌طور کلی تأمین این آب دارای ریسک بسیار است و به خاطر مسیر بسیار طولانی، قرار گرفتن در نزدیکی مرز، احتمال قطع پمپ‌های بین‌راهی یا قطع برق یا وقوع حوادثی چون سیل و زلزله نمی‌توان روی آن حساب کرد. [۶]

۳ کاهش مصرف و مدیریت صحیح آب: این تنها راه نجات بخشی دشت مشهد و دیگر دشت‌های کشور می‌باشد که البته نیازمند اجماع، همدلی و اعتماد می‌باشد. برای این منظور در کوتاه‌مدت و میان‌مدت لازم است اقدامات مختلفی صورت گیرد.

الف استفاده از فناوری‌های جدید: در کوتاه‌مدت باید استفاده از فناوری‌های کاهنده آب مدنظر قرار گیرد؛ یعنی باید هر جا که مصرف آبی هست، با استفاده از فناوری‌های جدید میزان آب موردنیاز را به حداقل کاهش یابد و جلوی آلودگی آب و ورودش به آبخوان‌ها گرفته شود، چون اگر آبخوان آلوده شود از حیزز ارتفاع خارج می‌شود. کارشناسان بخش صنعت آب اعتقاد دارند که اگر مصرف بخش کشاورزی به میزان ۱۰ درصد کاهش یابد، هیچ دغدغه‌ای برای مصرف آب شرب وجود نخواهد داشت و اگر بتوانیم آب را صرفاً به گلخانه‌های بخش کشاورزی بدهیم، سفره‌های آب زیرزمینی به تنهایی نیاز آب شرب مشهد را تأمین می‌کنند. از آنجایی که منبع تأمین آب مشهد منابع آب زیرزمینی است، مخازن ساخته شده کم است و علی‌رغم ساخت سدهای دوستی و ارداک، باز هم نیازمند افزایش مخازن ذخیره آب هستیم، به طوری که بتوانیم میزان ذخایر آب موجود در منابع را از ۵۰۰ هزار مترمکعب به یک میلیون مترمکعب افزایش دهیم. بر اساس آمارها در حال حاضر میزان استفاده از آب سد دوستی بین ۶۵ الی ۷۰ درصد در نوسان است و در زمانی همچون ایام نروژ که میزان مصرف افزایش می‌یابد، این مقدار به ۷۵ درصد هم می‌رسد. البته با پیوستن آب سد ارداک به شبکه آبی استان، ۷ میلیون مترمکعب آب به شبکه توزیع آب تزریق می‌شود. نزدیک به ۳۰ درصد نیاز باقی‌مانده از منابع آب زیرزمینی، شامل چاه‌ها و سدهای دیگر تأمین می‌شود اضافه می‌کند میانگین کشوری ۵۵ درصد از منابع آب، زیرزمینی و ۴۰ درصد از منابع آب سطحی است، اما در استان خراسان رضوی ۷۹ درصد از منابع آب زیرزمینی است و ۲۱ درصد از آب‌های سطحی تأمین می‌شود و آنچه باعث کاهش آب در مخزن سد دوستی شده کاهش نزولات جوی است. [۲]

ب افزایش راندمان مصرف آب: اسناد مکاتبات و زرای مختلف به روسای وقت نشان می‌دهد که راندمان آب یعنی تولید ماده خشک به ازای هر مترمکعب آب در ایران طی چهار دهه گذشته هیچ تغییری نکرده است. هویسده به شاه‌نوش که میانگین ماده خشک تولیدشده از یک مترمکعب آب در ایران ۷۰۰ گرم است. اسحاق جهانگیری هم به روحانی هم گزارش کرده که میزان تولید ماده خشک به ازای یک مترمکعب آب حدود ۷۵۰ تا ۸۰۰ گرم است. هویسده در نامه خود اعلام کرده که اروپا به ازای یک مترمکعب آب ۲٫۵ کیلوگرم ماده خشک برداشت می‌کند. در حال حاضر نیز به ازای هر مترمکعب آب در اروپا ۳ کیلوگرم ماده خشک تولید می‌شود. اگر بهره‌وری آب در خراسان رضوی به ۵۰ درصد برسد و میزان ماده خشک را سه برابر کنیم، در این استان ۴ میلیارد مترمکعب آب صرفه‌جویی می‌شود. [۷] متأسفانه در شرب و بهداشت ۳۰ درصد هدر رفت آب داریم یعنی به ازای ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب مصرفی در این حوزه، ۲۱۰ میلیون مترمکعب آب هدر می‌رود. در حالی که میانگین هدر رفت در اروپا هشت تا ۱۰ درصد است. میانگین سرانه مصرف در ایران دو برابر دنیا است. در حوزه صنعت هم آب را هدر می‌دهیم. در صنایع ایران آب فقط یک‌بار مصرف می‌شود در حالی که در اروپا آب ۱۷ بار در صنعت بازچرخانی می‌شود. باید احساس مالکانه آب در مردم ایجاد کرد و به جای مدیریت توزیع، مدیریت مصرف انجام دهیم. [۷]

ث تغییر الگوی کشت کشاورزی. بدون شک کاشت محصولات پر مصرف

در شرایط کنونی به هیچ وجه مجاز نیست. در برنامه سوم توسعه، افزایش راندمان کشاورزی به ازای کاهش مصرف آب زیرزمینی در نظر گرفته شده بود و بودجه آبیاری قطرهای بر همین اساس هزینه می شد. چرا با وجود آنکه آبیاری تحت فشار با پارانه های دولتی به شدت توسعه پیدا کرده اما از آن طرف آب زیرزمینی حفظ نشده، بلکه کار کشاورز توسعه پیدا کرده است. در حالی که طبق قانون افزایش راندمان کشاورزی باید به ازای کاهش مصرف آب زیرزمینی باشد. تنها راه کاهش مصرف و کاهش برداشت حل می شود. بهره‌وری حرف خوبی است، دولت باید از ساخت گلخانه‌های مدرن حمایت کند و وام‌های جدی به کشاورزان بدهد. دولت باید بداند اندازه اقتصادی گلخانه ۵ تا ۷ هکتار است، نه زیر یک هکتار. [۲].

مدیریت وضعیت بحرانی آب در کالیفرنیا [۸]

ایالت کالیفرنیا یکی از بزرگ‌ترین ایالت‌های آمریکا است که در غرب این کشور واقع است و با جمعیت ۳۸٫۸ میلیون نفر پرجمعیت‌ترین ایالت آمریکا محسوب می شود. این ایالت بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵ خشکسالی شدیدی را تجربه کرده است که جزو وخیم‌ترین و جدی‌ترین خشکسالی‌های این ایالت در یک قرن اخیر است و منجر به آتش سوزی‌های گسترده، کم‌آبی و ایجاد محدودیت در مصرف آب شده است. سال ۲۰۱۵ وقتی معلوم شد که بحران آب در کالیفرنیا جدی است، فرماندار این ایالت از مردم خواست به صورت داوطلبانه هر ماه مصرف آب را کاهش دهند. فرمانداری، ماه به ماه اطلاعات مربوط به مصرف آب را اعلام می کرد تا مردم از روند امور مطلع باشند. وقتی معلوم شد این روند چندان رضایت‌بخش و چاره‌ساز نیست، فرمانداری برای آن قانون تصویب کرد. این قانون را فرماندار کالیفرنیا بعد از ماه‌ها نشست با شهرداران مناطق مختلف این ایالت تدوین کرد و بعد از آن راه تائید نمایندگان ایالت رساند. تصمیم برای تصویب این قانون بعد از آن اتخاذ شد که معلوم شد خشکسالی در کالیفرنیا که از یک دهه پیش آغاز شده، معلوم نیست کی به پایان می رسد و موج بارندگی فعلا دیده نمی شود. به موجب این قانون کاهش ۲۵ درصدی به صورت یک اجبار درآمد. برای رسیدن به این هدف، برای مراکز عمومی و مصرف کنندگان خانگی سهمیه تعریف شد، آب برخی اماکن عمومی مانند پارک‌ها و سرویس‌های بهداشتی و استخرهای عمومی محدود یا حتی قطع و برای اضافه مصرف جریمه‌های سنگین تعریف شد. تا پیش از تصویب این قانون یعنی در ماه‌های اولیه سال ۲۰۱۵، کاهش مصرف بسیار ناامید کننده بود؛ اما بعد از تصویب این قانون، آمار نشان داد که تغییر در شیوه مصرف مردم و کاهش مصرف بسیار چشمگیر شده است. برخی دیگر از مواد این قانون عبارت بودند از:

۱ تشکیل «واحد ضربت صرفه‌جویی آب (پلیس آب)» با هدف آموزش مشترکین نسبت به اهمیت آب و نحوه صرفه‌جویی در مصرف آن و همچنین نظارت بر روند اجرای مصوبات محدود کننده مصرف آب توسط مشترکین
۲ افزایش جریمه روزانه مشترکین پر مصرف تا ۱۰۰۰۰ دلار (مشترکینی که بیش از حد مجاز از آب برای مصارفی مانند آبیاری فضای سبز جلوی منازل یا شستن خودروهای خود استفاده می کنند)
۳ نصب چمن مصنوعی و رنگ کردن چمن‌های خشک برای زیباسازی و همچنین جایگزین کردن چمن با گیاهانی که مقاومت بیشتری در مقابل کم‌آبی دارند

۴ ایجاد محدودیت و اصلاح شیوه آبیاری بخش کشاورزی، وابستگی کالیفرنیا به کشاورزی و ادامه کشت محصولات چوب‌بادام، بادام زمینی و مرکبات، باعث شده که هم منابع آبی این ایالت به پایان برسد و هم در آینده شرایط وخیمی برای کشاورزی و اقتصادی این ایالت و به دنبال آن برای کل آمریکا ایجاد شود. نزدیک به ۸۰ درصد از تولیدات بادام جهان را آمریکا از ایالت کالیفرنیا تأمین می کند. کشاورزان می گویند جایگزین کردن محصولات کار آسانی نیست و به این زودی نمی توان آن را انجام داد. کالیفرنیا نیمی از میوه و سبزیجات مصرفی داخلی آمریکا را تولید می کند. از جمله ۹۰

درصد از مرکبات، کلم و کاهو، بادام و بادام زمینی مصرفی آمریکا در کالیفرنیا تولید می شود. با توجه به در دسترس بودن اقیانوس برای کالیفرنیا، بسیاری این پرسش را مطرح می کنند که چطور در کنار اقیانوس می توان از بحران آب حرف زد؟ اما واقعیت این است که تصفیه آب اقیانوس و استفاده از آن پروژه‌ای بسیار هزینه‌بر است. کالیفرنیا روی پروژه‌های دیگری هم برای مقابله با بحران آب کار می کند که از جمله آن‌ها تصفیه فاضلاب است که پروژه‌ای بسیار جنجالی است. این پروژه هنوز در مرحله آزمایش و تحقیقات است اما حساب کردن روی آن به عنوان یکی از راه‌های مقابله با بحران آب به طور جدی مطرح شده است.

جمع بندی

"بحران آب در ایران تهدید آمیتر از خطر اسرائیل می باشد. از زمان هخامنشیان تا حدود ۳۵ سال پیش برداشت اضافه از منابع آبی کشور نداشتیم. در این ۳۵ سال فقط ۱۲۰ میلیارد مترمکعب آب‌های شیرین فسیلی صدها هزار ساله که حدود ۷۵ درصد آب‌های شیرین زیرزمینی بود را مصرف کردیم؛ یعنی منابع آب را تاراج کردیم." این سخنان دکتر عیسی کلاتری وزیر سابق کشاورزی و رئیس کنون سازمان حفاظت محیط زیست است که در سال ۱۳۹۴ مطرح کرد. [۹]. این سخنان به درستی وضعیت وخیم آب کشور را نشان می دهد. استان خراسان رضوی یکی از بدترین شرایط را در کشور دارد. زمان زیادی برای اقدامات عملی جدی وجود ندارد. امروز روستاهای زیادی به دلیل نبود آب خالی از سکنه شده‌اند و مردم آن‌ها حاشیه‌نشین شهرهای بزرگ شده‌اند. همان روستاهایی که ۳۰ سال پیش به بهانه اشتغال بخش کشاورزی اقدام عملی برای جلوگیری از نابودی منابع آب در آن‌ها صورت نگرفت و مسئولین به اشتیاق خود کفایی در کشاورزی بدون برنامه حفاظت آب، دست بخش کشاورزی را باز گذاشتند تا اوضاع منابع آب روز به روز وخیم تر شود. امروز اگر اقدام جدی نشود، در آینده‌ای نه چندان دور ضمن نابودی کامل منابع آب نه کشاورز باقی می ماند و نه کشاورزی.

منابع:

[۱] شمارش معکوس برای نابودی کامل آبخوان‌ها (۱۳۹۵)

<http://www.isna.ir/news/95050110575>

[۲] مشهد در معرض بحران کم‌آبی مطلق آب (۱۳۹۶)، دنیای اقتصاد شماره ۴۱۸۰

یکشنبه ۱۷ آبان ۱۳۹۶

[۳] هیدروگراف‌های واحد استان خراسان رضوی (۱۳۹۶) سایت رسمی آب

متلقه‌ای خراسان رضوی

<http://www.khrw.ir/SC.php?type=static&id=221>

[۴] دولتی، ج. لشکری پور، ح. حافظی مقدس، صالحی متعهد، ف. (۱۳۹۵) بررسی

روند توسعه، اثرات و مکانیسم فرونشست زمین در دشت مشهد، همایش تخصصی

پدیده فرونشست زمین در ایران،

[۵] رکتی، ج. حسین زاده، ر. لشکری پور، ح. ولایتی س (۱۳۹۵) بررسی فرونشست

زمین، چشم اندازه‌ها و تحولات ژئومورفولوژی ناشی از آن در دشت‌های تراکمی

مطالعه‌ی موردی: دشت نیشابور - مجله مطالعات جغرافیایی مناطق خشک، دوره

(۶)، شماره (۲۴)، ۲۱-۳۸

[۶] بررسی بحران آب دشت مشهد و راه‌های برون رفت از آن

<http://www.irna.ir/fa/News/82640757>

[۷] هفتمین نشست «آب، فرهنگ و جامعه - خبر آنلاین

<http://www.khabaronline.ir/detail/416984/society/environment>

[۸] بحران آب در قلب آمریکا - مجله دنیای اقتصاد شماره روزنامه ۴۱۸۰ یکشنبه

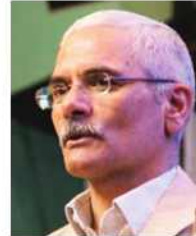
۱۷ آبان ۱۳۹۶

<http://www.donya-e-qtasad.com/fa/tiny/news-3267602>

[۹] آب هست، ولی نه برای همیشه خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران!

<http://www.irna.ir/fa/News/81719239>

بازار جایگزین سپرده گذاری در بانک‌ها

مر تاضی ایمانی‌راد؛ تحلیلگر اقتصاد بین‌الملل

امروزه مردم بانک‌ها را به‌عنوان یک مرکز معتبر برای سپرده‌گذاری نمی‌بینند و برای اینکه پول‌های خود را در بانک‌ها سپرده‌گذاری کنند، مجبورند اطلاعات کافی از بانک‌های مختلف جمع‌آوری کنند. با توجه به اینکه بانک‌های ایران رتبه‌بندی نمی‌شوند و مطالعاتی هم که انجام شده بر اساس نرم‌های بین‌المللی نیست، لذا مردم مجبورند به‌طور شخصی اطلاعات بانک‌ها را جمع‌آوری کنند تا به نتیجه برسند که در کدام بانک سپرده‌گذاری کنند. این مسئله، که واقعیت ملموس جامعه ایران است، بانک‌های کشور را وارد مرحله جدیدی کرده است. ممکن است تا مدتی سطح سپرده‌های مردم در کلیه بانک‌های کشور تغییر نکند، ولی ممکن است از بانکی به بانک دیگر تغییر مکان دهد. این مسئله ممکن است به جایی برسد که انتخاب مردم به جای سیستم رتبه‌بندی بانک مرکزی، بانک‌های خوب را از بد جدا کنند و علیرغم ایجاد شفافیت بیشتر ممکن است برای بعضی بانک‌ها مشکلات جدیدی را بیافریند. یعنی یک مشکل دیگر به مشکلات موجود اضافه شود.

ولی سؤال مهمی که برای مردم مطرح شده است این است که بازار جایگزین سپرده‌گذاری بانک‌ها کدام بازار است. مسکن تغییرات محدودی دارد، بازار سهام با پنج ریسک جدی سیستماتیک روبرو است، بازار سکه محدود و در نوسان است، بازار اوراق بدهی با ابهام همراه است و آن بخشش که شفاف است بازدهی راضی‌کننده‌ای ندارد. ارز هم که تثبیت شده است و تغییراتش اندک است. برای پاسخ به این سؤال باید ببینیم تجربه کشورهای دیگر چگونه بوده است. به‌طور معمول، بدون اینکه بخواهیم وارد این تجربیات شویم، مشکلات نظام بانکی بازار ارز را فعال می‌کند و در بسیاری از کشورها بازار ارز ضربه‌گیر بازار پول بوده است. احتمال اینکه این مساله در ایران هم

سؤال مهمی که برای مردم مطرح شده است این است که بازار جایگزین سپرده‌گذاری بانک‌ها کدام بازار است. مسکن تغییرات محدودی دارد، بازار سهام با پنج ریسک جدی سیستماتیک روبرو است، بازار سکه محدود و در نوسان است، بازار اوراق بدهی با ابهام همراه است و آن بخشش که شفاف است بازدهی راضی‌کننده‌ای ندارد. ارز هم که تثبیت شده است و تغییراتش اندک است. برای پاسخ به این سؤال باید ببینیم تجربه کشورهای دیگر چگونه بوده است

به وجود بیاید بسیار زیاد است، چون تنها بخش پرتانسیل برای جایگزینی سپرده‌ها بازار ارز است. ولی همان‌طور که می‌بینیم این بازار نیز کنترل می‌شود و جدا از انتخابات یکی دیگر از علت‌های تثبیت نسبی نرخ ارز جلوگیری از انتقال سپرده‌ها به بازار ارز است. اگر بانک مرکزی بازار ارز را مدتی رها کند و همانند سال گذشته نرخ ارز پرنوسان شود و به سرعت بالا رود، برای مردم تردید باقی نمی‌ماند که بهتر است پول‌هایشان را در بازار ارز سرمایه‌گذاری کنند. ولی کنترل زیاد بانک

مرکزی موجب شده است که این راه همچنان بسته باشد. ولی سؤال مهم این است که تا چه حد و تا چه زمانی بانک مرکزی قدرت تثبیت و مدیریت نرخ ارز را دارد. اینجاست که مساله تکنرخی کردن ارز هم مورد سؤال قرار می‌گیرد. جدا از موانع بین‌المللی به نظر می‌رسد که نیاز جامعه به تثبیت نرخ ارز و یا افزایش مدیریت شده آن بسیار جدی است و همین نیاز فشار دیگری بر بانک مرکزی است تا سیاست تکنرخی کردن ارز را به تعویق بیندازد. برآورد واقع بینانه این است که بانک مرکزی سیاست تکنرخی کردن ارز را در سال جاری عملی نخواهد کرد. آن وقت مابه مشکل فشار بر بانک مرکزی برای افزایش دلار (در حداقل خودش به اندازه نرخ تورم) مواجه خواهیم شد که همانند دوران دولت دهم ممکن است دوباره ارز جهش داشته باشد و این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که به دلایل کمبود عرضه ارز بانک مرکزی دیگر نتواند نرخ ارز را کنترل کند. اینجا دیگر ما مواجه با افزایش جهشی نرخ ارز نیستیم، بلکه هم‌زمان تشدید بحران در سیستم بانکی را هم شاهد خواهیم بود.

راه حل ساده مساله افزایش تدریجی نرخ ارز است که متأسفانه تاکنون بانک مرکزی به آن تن نداده است.

افق‌ها و چالش‌های سرمایه‌گذاری در ایران

دکتر محمد مهدی بهکیش؛ دانشیار بازنشسته اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی
نایب رئیس و دبیر کل کمیته ایرانی ICC

دو سناریوی پیش روی اقتصاد کلان ایران
۱. ادامه وضع موجود: کاهش رشد، اشتغال و درآمد
۲. هدایت اقتصاد به سمت رقابتی شدن: ساختار دولتی و نیمه دولتی به ساختاری خصوصی و رقابتی تبدیل شود. برنامه سوم توسعه شروعی بر این کار بود که عملاً اجرا نگردید.

صادرات غیر نفتی به تفکیک بخش‌های عمده / (ارزش: میلیون دلار) / (وزن: هزار تن)

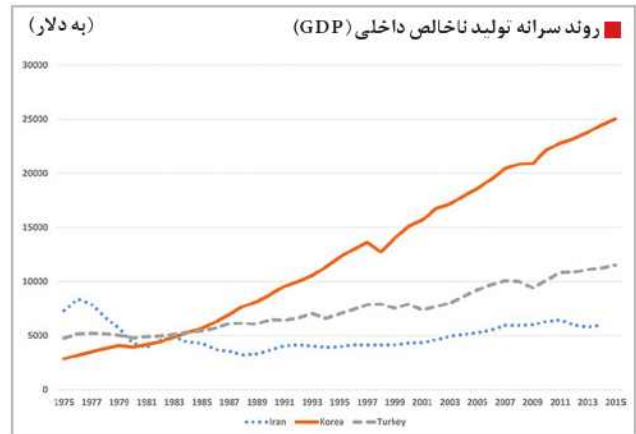
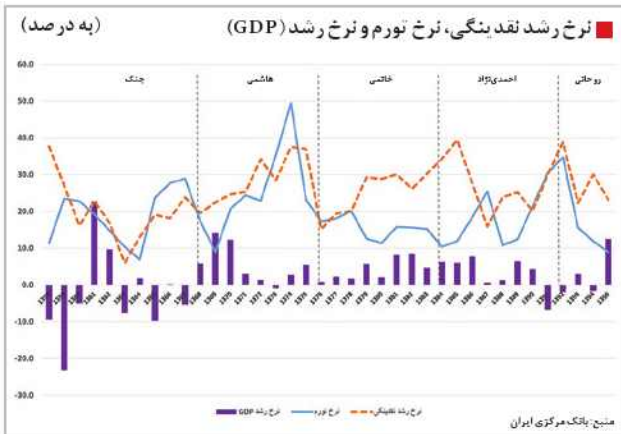
درصد تغییرات		سال ۱۳۹۴		سال ۱۳۹۵		
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۳,۵	۳۸	۴۲۴۲۹	۹۳۹۰,۷	۴۳۹۳۰	۱۲۹۶۴۸	صادرات غیر نفتی
۵۶,۴	۷۷,۸	۴۶۸۰	۱۰۴۹۵	۷۳۲۰	۱۸۶۶۳	میعانات گازی
۷,۵	۴۶,۴	۱۵۲۷۳	۲۸۸۰,۵	۱۶۴۱۹	۴۲۱۶۰	پتروشیمی و گاز طبیعی
۱۵,۵	۱۱,۷	۱۷۱۶۵	۳۰۶۸۹	۱۴۴۹۶	۳۴۲۸۲	صنعت
۱۲,۵	۱۸,۳	۳۳۳	۱۲	۳۷۴	۱۰	فرش و صنایع دستی
۱,۷	۱۸,۷	۳۹۸۸	۳۷۹۸	۳۹۲۲	۴۵۰,۷	کشاورزی
۴۱	۴۹	۹۹۰	۲۰۱۰,۸	۱۳۹۹	۳۰۰,۲۶	معادن

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران (TPO)

آمار مقایسه‌ای عملکرد صادرات خدمات ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۴-۱۳۹۵ (برآورد آماری) / (ارزش: میلیون دلار)

ردیف	شرح خدمات	عملکرد سال ۹۴	برنامه سالیانه ۹۵	عملکرد ۱۲ ماهه ۹۵	نرخ رشد (درصد) نسبت به سال ۹۴	درصد تحقق ۱۲ ماهه ۹۵
۱	خدمات فنی و مهندسی	۲۲۵۷	۲۵۰۰	۲۱۸۷	۳	۸۷
۲	فناوری اطلاعات	۳۲۰	۲۷۵	۱۸۰	۴۴	۶۵
۳	گردشگری	۷۵۰۰	۱۲۰۰۰	۸۳۲۰	۱۱	۶۹
۴	مجموع ترانزیت	۳۳۸۰	۴۰۰۰	۲۵۹۳	۲۳	۶۵
	هوایی	۲۸۴	۴۰۰	۳۴۴	۲۱	۸۶
	دریایی	۱۸۲	۳۲۰	۱۲۷	۳۰	۴۰
	جاده‌ای	۲۷۸۴	۳۰۰۰	۱۹۹۳	۲۸	۶۶
	ریلی	۱۳۰	۲۸۰	۱۲۹	۱	۴۶
	جمع کل	۱۳۴۵۷	۱۸۷۷۵	۱۳۲۸۰	-۱,۳	۷۱

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران (TPO)

دلیل: سهم صندوق های سرمایه گذاری
در سال ۱۳۹۳:
سهم بازار سرمایه: ۹/۲ درصد

اقتصاد بانک محور بهتر است یا بازار محور؟
مقایسه سهم بازار سرمایه از تأمین مالی بنگاه‌ها (از مجموع بازار سرمایه و تأمین مالی از بانک‌ها)
برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰:
آمریکا ۶۹ درصد / انگلیس ۶۶ درصد / فرانسه ۵۵ درصد / آلمان ۴۳ درصد / ایتالیا ۳۳ درصد / اسپانیا ۲۷ درصد

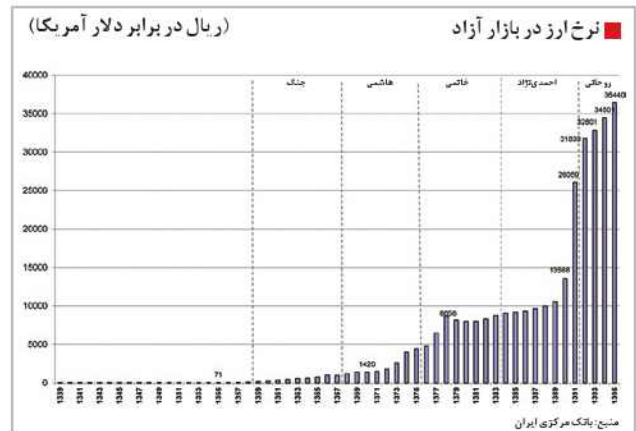
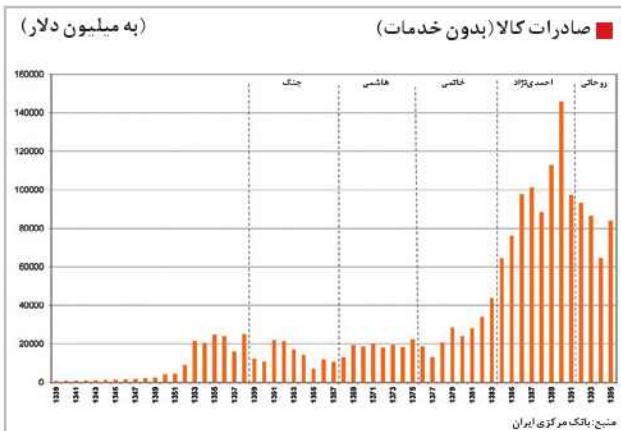
مشخصات بازار سرمایه در جهان
بازار سرمایه رقابتی ترین بازار است
منابع (سرمایه) در آن بسیار متحرک است (ورود و خروج سریع)
بازار سرمایه ده‌ها برابر سریع تر از بازارهای دیگر است
انتظارات در بازار سرمایه تأثیر عمیق دارند
بنابراین بازار سرمایه به تصمیمات دولت بسیار حساس است
افرادی به بازار سرمایه جذب می‌شوند که قابلیت عکس العمل سریع دارند
افراد فعال در این بازار نوسان‌های شدید را به عنوان یک اصل پذیرفته‌اند.

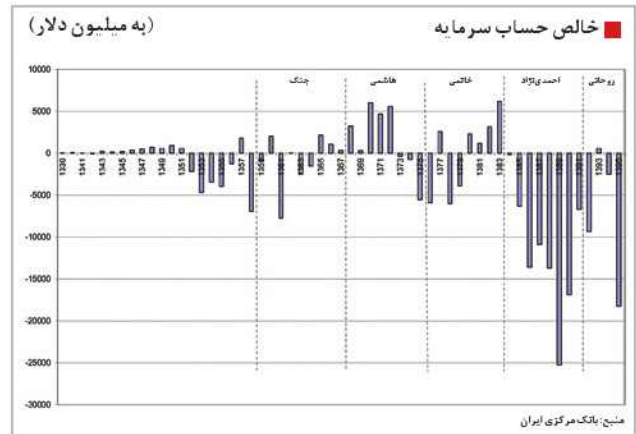
جمع‌بندی: چالش‌های بازار سرمایه
۱. قوانین نکول و ورشکستگی چون قانون تجارت (بحث‌های آقای آقابزرگی):
قوانین تضمین برای انتشار اوراق بدهی توسط بنگاه‌ها از جمله رتبه‌بندی
اعتباری بانک‌ها و بنگاه‌ها مثل پرداخت سود - توقف نهادهای معاملاتی -

افت شدید سطح تقاضا در کشور
از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲:
متوسط سطح درآمد خانوار شهری: ۲۲ درصد
متوسط سطح درآمد خانوار روستایی: ۳۸ درصد
در نتیجه سطح تقاضا در سال ۱۳۹۲ معادل سطح تقاضا در سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ است.
مخارج دولت هم به قیمت ثابت به سطح سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ رسید.
یعنی صنعت به اندازه سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ تقاضا (مصرف کننده) دارد.
در حالی که صنعت رشد خود حفظ کرده است. الان نسبت به ۱۳۸۱ دو برابر شده است.

کانون‌های بحران را در اقتصاد ایران
۱. فساد و قاچاق
۲. نظام بانکی
۳. غیر رقابتی بودن اقتصاد (کاهش صادرات)
۴. آب
۵. استهلاک سرمایه (فیزیکی و نیروی انسانی)
۶. عدم اطمینان به آینده (سیاست گذاری، روابط بین الملل ...)

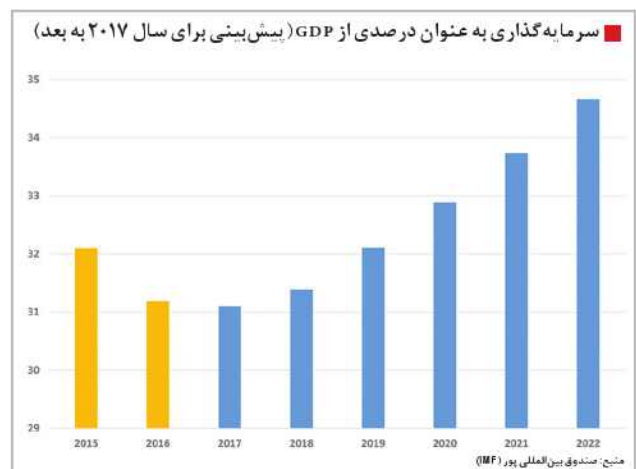
تأمین مالی بازار محور یا بانک محور
در سال ۱۳۹۴:
از طریق بانک: ۷۹ درصد
از طریق بازار سرمایه: ۱۹/۵ درصد
خارجی: ۱/۵ درصد

۵. وجود تشکیلات کارفرمایی متعدد
 ۶. جمعیت ۸۰ میلیونی به عنوان یک بازار قابل توجه
 ۷. دسترسی به بازارهای گسترده ۳۰۰ میلیونی و همسایگی با بیش از ده کشور
 ۸. دسترسی گسترده به اقیانوس جهت ترانزیت کالا و تجارت (سواحل مکران)
 ۹. وجود زیرساخت‌های صنعتی گسترده قابل بازسازی و استفاده
 ۱۰. پتانسیل پر قدرت و تاریخی تجارت که باید برای صادرات و ترانزیت تجهیز گردد
 ۱۱. علاقه قابل توجه اروپا به گسترش مبادلات با ایران
 ۱۲. امکان ارتباط با غرب آسیا بخصوص هندوستان
 ۱۳. وجود بازار سرمایه آماده گسترش
 ۱۴. امکانات گسترده جذب توریست
 ۱۵. امکانات جذب توریسم سلامت در صورت به‌روزرسانی خدمات
 ۱۶. پتانسیل جدید جاده ابریشم و امکان بهره‌برداری از آن
 ۱۷. امکان گسترده ایجاد کشاورزی گلخانه‌ای و صادراتی
 ۱۸. پتانسیل گسترده شبکه برق به عنوان پشتوانه فعالیت‌های اقتصادی
- راه حل‌ها**
۱. بازار سرمایه چون بازار پول باید تخصصی و مستقل باشد
 ۲. بازار سرمایه رانمی توان از حرکت بازداشت
 ۳. بازار سرمایه باید شفاف شدن را به اقتصاد بیاموزد
 ۴. سودآوری (و یسار بازار رقابتی مزیت داشتن) مبنای معاملات در بازار سرمایه است.

۱. چلوگیری از رانت اطلاعاتی
 ۲. قیمت‌گذاری دولت و کشف قیمت در بازار: قیمت انرژی، نرخ بهره و نرخ ارز (بهینگی به وجود نمی‌آید)
 ۳. انتشار اوراق بدهی دولتی / شرکت‌های ظاهراً خصوصی ولی در واقع دولتی (مثل ایران خودرو) بدون مطالعه کشش بازار
 ۴. فقدان استراتژی روشن برای تعامل با بازارهای خارجی:
- جذب سرمایه**
۱. جذب تکنولوژی
 ۲. جمع‌بندی: چالش‌های بازار سرمایه
 ۳. بسته ماندن نمادها برای مدت طولانی (جواب رئیس سازمان که به دلیل ابهام در معامله‌ای یا وجود اعتراض و ... کفایت نمی‌کند)
 ۴. شفافیت و افشای اطلاعات (کدال) باید چاره‌جویی جدی کرد.
 ۵. راه حل: شاید حساب‌رسان و ناظر مستقل می‌خواهد چون SEC به علاوه ساختار بازار تصحیح شود. پیوستن به نظام حسابداری بین‌المللی چون IFRS
 ۶. فقدان حاکمیت شرکتی (Corporate Governance) و موضوع تضاد منافع
 ۷. عقود مالی متنوع: ریسک و نوسانات هیجانی را کاهش می‌دهد.
- پتانسیل‌های بازار ایران**
۱. وجود منابع نفت و گاز
 ۲. وجود معادن متنوع و قابل کشف و فراوری
 ۳. پتانسیل نیروی انسانی تحصیل کرده قابل به‌روزرسانی
 ۴. بدهی خارجی بسیار پایین

نگرشی بر راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت و معدن

دکتر علی مختاری؛ دانشیار، عضو هیئت علمی
دکتر سمانه مختاری؛ پژوهشگر و مدرس دانشگاه‌های مشهد

مستقیم دارد و نتیجه نهایی آن، به این تعامل وابسته است؛ یعنی هر چه قدر که مردم را تشویق به خرید کالای داخلی کنیم ولی کیفیت تولید کالای داخلی پایین باشد، عملاً رغبتی از سمت مردم به خرید کالای تولید داخلی نخواهد بود. اگر تولیدکننده هم برای تولید کالای باکیفیت همت کند ولی دولت و سیستم بانکی کشور، خدمات پولی و مالی ارائه ندهند و یا قوانین اقتصادی، فضای کسب و کار را سخت کند و یا مردم نسبت به کالای داخلی بی‌رغبت باشند، باز هم نتیجه منفی خواهد بود. لذا باید تمامی ارتباطات این سه حلقه باهم اصلاح شده و در راستای افزایش تولید ملی بهبود پیدا کند.

اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی در حوزه صنعت، معدن و فلزات

محدودسازی اقتصاد دولتی و آزادسازی اقتصاد از پیامدهای مهم اصل ۴۴ قانون اساسی است. اقتصاد مقاومتی فعال و پویا نیازمند برنامه‌ریزی استراتژیک و راهبردی، مبتنی بر مردمی کردن اقتصاد از طریق میدان دادن بیشتر به فعالان بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات این بخش می‌باشد. بخش خصوصی به‌عنوان موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی است که با به‌کارگیری سرمایه خود و جذب و مشارکت سرمایه‌های غیردولتی، استفاده بهینه از منابع انسانی و اعمال مدیریت کارآمد، ضمن ایفاء نقش خود در رشد اقتصادی و صنعتی کشور، می‌تواند اهداف توسعه‌ای دولت را محقق نماید.

اقتصاد مقاومتی بر پایه و اساس سرمایه معنوی افراد و جامعه استوار است و بخش خصوصی بدون شک برترین بستر، برای همراهی مردم به‌عنوان اصلی‌ترین ارکان مقاومت در جامعه، برای ضربه زدن به اقتصاد در برابر تحریم‌هاست.

توجه به نخبگان و استفاده از فناوری نوین در حوزه صنعت، معدن و فلزات

نخبه به فرد برجسته و کارآمدی اطلاق می‌شود که اثرگذاری وی در تولید علم، هنر و فناوری کشور محسوس باشد و هوش، خلاقیت، کارآفرینی و نبوغ فکری وی در راستای تولید دانش و نوآوری موجب سرعت بخشیدن به رشد

بنا به تعریف برخی از مدیران اقتصادی از اقتصاد مقاومتی، این نوع اقتصاد معمولاً در رویارویی و تقابل با اقتصاد وابسته و مصرف‌کننده یک کشور قرار می‌گیرد که منفعل نیست و در مقابل اهداف اقتصادی سلطه، ایستادگی نموده و سعی در تغییر ساختارهای اقتصادی موجود و بومی‌سازی آن بر اساس جهان‌بینی و اهداف دارد. برای تداوم این نوع اقتصاد، باید هر چه بیشتر به سمت محدود کردن استفاده از منابع نفتی و رهایی از اتکای اقتصاد کشور به این منابع حرکت کرد و توجه داشت که اقتصاد مقاومتی در شرایطی معنا پیدا می‌کند که جنگی وجود داشته باشد و در برابر جنگ اقتصادی و همچنین جنگ نرم دشمن است که اقتصاد مقاومتی معنا پیدا می‌کند.

از جمله سیاست‌های مناسب از ناحیه دولت در جهت تحقق اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت، معدن و فلزات عبارتند از:

تثبیت نرخ ارز
اشتغال‌زایی
ثبات قیمت‌ها
اصلاح ساختار دولتی.

اقتصاد مقاومتی و اهداف آن باید با جوهره مقاومت پیوند منطقی داشته باشد، در این راستا باید چالش‌های پیش رو را شناسایی و در دایره‌ای بزرگ‌تر با عنایت به چالش‌های اقتصادی و مدیریتی تعریف و برای آن برنامه و راه‌حل ارائه شود.

اقتصاد مقاومتی مفهومی است که در پی مقاوم‌سازی، بحران‌زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی مطرح می‌شود که قطعاً باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت‌های عقلایی و مدبرانه، پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی‌ها و تأکید روی مزیت‌های تولید داخلی و تلاش برای خوداتکایی است.

همچنین برخی محورهای اساسی و مهم اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت، معدن و فلزات عبارتند از:

حمایت از تولید ملی

تأکید مقام معظم رهبری در ابتدای سال بر ضرورت تداوم تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، تعیین سه وظیفه برای دولت، دست‌اندرکاران تولید و مردم می‌باشد، سه حلقه‌ای که نحوه تعامل آن‌ها بر روی هم تأثیر

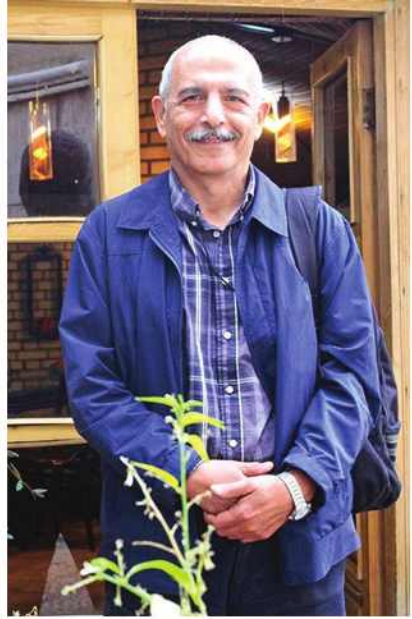
۱۰. کنترل و کاهش وابستگی شدید بودجه سالانه کشور به درآمدهای حاصل از فروش نفت خام
 ۱۱. اجرای کامل سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی در راستای آزادسازی و خصوصی سازی در حوزه صنعت، معدن و فلزات
 ۱۲. ایجاد نظام مالیاتی کارآمد. مؤثر
 ۱۳. کنترل نوسانات متعدد در شاخص‌های بورس
 ۱۴. ایجاد و اجرای سیاست‌های حمایتی و تعرفه کارآمد و هدفمند در حوزه صنعت، معدن و فلزات
 ۱۵. حذف ضعف‌های زیرساختی و گمرک
 ۱۶. اجرای الگوهای مصرف بهینه در حوزه صنعت، معدن و فلزات
 ۱۷. رفع مشکلات تأمین کالاهای مورد نیاز بخش تولید
 ۱۸. حذف مواردهی که موجب ایجاد ضعف در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی حوزه صنعت، معدن و فلزات می‌شود
 ۱۹. پیشگیری و برخورد قاطع در مواجهه با فساد مالی در دستگاه‌های دولتی و غیردولتی
 ۲۰. کنترل و کاهش واردات بی‌رویه
 ۲۱. حذف بروکراسی اداری در فرآیندهای حوزه صنعت، معدن و فلزات
 ۲۲. افزایش واردات دانش فنی، خطوط تولید و ماشین‌آلات درازای کاهش واردات کالاهای مصرفی
 ۲۳. تولید علم و تولید دانش فنی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان
 ۲۴. کاهش قیمت تمام‌شده تولیدات، کیفیت بهتر و خدمات بیشتر در رقابت با تولیدات خارجی و کاهش واردات، حمایت از تولید ملی به‌ویژه تولیدات استراتژیک
 ۲۵. فعال سازی سیستم‌های حمایتی پولی و مالی و بیمه‌ای بخش تولید برای تحرک در اقتصاد داخلی و نیز حمایت از صادرات کالاهای غیرنفتی
- آنچه اشاره شد برخی از اهداف کلانی است که می‌باید جهت تحقق اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت، معدن و فلزات به آن‌ها دست یافت. دستیابی به این شرایط شدنی است. این یک «مأموریت ممکن» است. نظام اسلامی قادر است با برنامه‌ریزی، تلاش، تدوین استراتژی‌ها و اقدامات لازم، با محوریت اقتصاد مقاومتی، ضمن یاری به حوزه صنعت و معدن و فلزات بخش عمده‌ای از تهدیدهای امروزی را نیز به فرصت تبدیل کند.

بخش خصوصی به عنوان موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی است که با به کارگیری سرمایه خود و جذب و مشارکت سرمایه‌های غیردولتی، استفاده بهینه از منابع انسانی و اعمال مدیریت کارآمد، ضمن ایفاء نقش خود در رشد اقتصادی و صنعتی کشور، می‌تواند اهداف توسعه‌ای دولت را محقق نماید

و توسعه علمی و متوازن کشور گردد. زمانی که فناوری‌های نوین مشمول تحریم قرار می‌گیرند و کشورهای دشمن اجازه نمی‌دهند این فناوری‌ها به ایران برسند، اگر از نخبگان حمایت شود، می‌توان این فناوری‌ها را تبدیل به فعالیت تجاری کرد. میدان دادن به نخبگان در عرصه صنعت، تجارت و کشاورزی، از ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی است و نیز باید شرایط به‌گونه‌ای باشد که نخبگان بدون مانع کارهای خود را پیش برند. آنچه جای نگرانی است، تحریم خارجی نیست بلکه نگرانی در خصوص موانع تولید و تجارت در داخل کشور است که گاهی شدیدتر از تحریم‌ها عمل می‌کند.

از جمله راهکارهای اجرایی جهت بستر سازی و ایجاد زیرساخت‌های تحقق اقتصاد مقاومتی در حوزه صنعت، معدن و فلزات می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. حذف عوامل متعدد پر ایجاد و تشدید فضای منفی برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در حوزه صنعت، معدن و فلزات
۲. حذف موانع متعدد پیش روی تولید ملی
۳. ایجاد فضای رقابتی در بخش تولید و توزیع در برخی از گروه کالایی در حوزه صنعت، معدن و فلزات
۴. افزایش سطح بهره‌وری نیروی انسانی حوزه صنعت، معدن و فلزات
۵. کاهش نقدینگی و تناسب آن با تولید
۶. مدیریت و کنترل نقدینگی‌های سرگردان
۷. کنترل و کاهش تورم بالا و مستمر
۸. کنترل اختلالات متعدد در بازار ارزی کشور که اثرات مستقیم بر حوزه صنعت، معدن و فلزات دارد
۹. کاهش سطح بالای بیکاری و ایجاد اشتغال پایدار

کمال اطهاری در گفت‌وگو با نامه اتاق مشهد:

موفقیت طرح منطقه‌بندی در گروی توجه به سرمایه اجتماعی

مهدی خاکی فیروز

یک نهاد نوپا را صرفاً به این دلیل که جدید است با عجله برپا نکنید، زیرا اگر این دیوار کج نهادینه شود تا ثریا کج می‌رود و مثل یک درخت کج صاف کردنش خیلی مشکل‌تر است. به هیچ وجه با تعجیل نباید با این مسائل برخورد کرد. خیلی خوب است که اتاق بازرگانی این گفتمان را در دستور کار خود قرار داده است. برپایی نهادهای موجود تقسیمات کشوری ما از انقلاب مشروطه تا به حال به طول انجامیده، یعنی صد و ده سال از آن می‌گذرد و این نهادها تازه به بلوغ خود نزدیک شده‌اند و نه تمرکززدایی (decentralization) و نه حتی تراکم‌زدایی (deconcentration) لازم در آن‌ها صورت پذیرفته است.

● **تعریف نان از تمرکززدایی و تراکم‌زدایی که در این بحث فرمودید چیست؟**
در اجرای برنامه‌های تراکم‌زدایی یک مقدار از وجوه ملی را به استان‌ها می‌دهند و همین‌طور اختیاراتی را به استانداری و شوراهای نخبگانی که در استان وجود دارد. تمرکززدایی یعنی شوراهای استانی طبق اختیارات مندرج در قانون اساسی به وجود آیند و رابطه تنظیم شده‌ای با حکومت محلی یا منطقه‌ای یا استانی برقرار کنند که تا امروز به‌طور کامل برقرار نشده و تازه به‌زحمت و مشقت در سطح شهرها در حال برقرار شدن است.

● **برگردیم به بحث تقسیم‌بندی منطقه‌ای و برنامه‌ریزی‌هایی که باید برای شکل‌گیری بهتر آن‌ها انجام شود؟**

ممکن است این نوع برنامه‌ریزی در عرصه برنامه‌ریزی‌های فضایی معنا داشته باشد، چون همگنی‌هایی از لحاظ اقلیمی مشاهده می‌شود و در طرح‌های کالبدی این همگنی‌ها بررسی شده و در برنامه‌های مشترکی در حوضه‌های آبریز و مقولاتی مثل نوارهای ساحلی و... ما نیازمند منطقه‌بندی‌های جدیدی در چارچوب برنامه‌ریزی فضایی هستیم؛ مانند طرح‌هایی که موسوم به ICZM است و نوار ساحلی را دربرمی‌گیرد، هیچ پیشینه‌ای هم ندارد و نمی‌توانید نوار ساحلی را یک منطقه (تقسیمات کشوری) جدید حساب کنید، در صورتی که برای آن لزوم تهیه طرح، پایش و همکاری‌های استانی، شهرستانی، شهری و روستایی وجود دارد. در واقع ما نیازمند تعریف همکاری‌های حکومت‌های منطقه‌ای و محلی هستیم و نه تعریف مناطق جدید سیاسی.

● **اگر این تقسیم‌بندی در اتاق‌های بازرگانی استان‌ها صورت بگیرد، چه تأثیری در نفوذ در بازارهای هدف اقتصادی می‌گذارد؟**

ما برای رقابت در سطح جهانی نیازمند نهادسازی‌های پایه هستیم برای دستیابی به اقتصاد دانش‌بنیان؛ یعنی برپایی نظام آن. الان شیوه‌های حقوقی که وجود ندارد، شیوه تحقیق و توسعه و پژوهش و حتی شیوه گرفتن وام، می‌دانید که در ایران دارایی‌هایی نامشهود به لحاظ حقوقی اصلاً محسوب نمی‌شود. منطقه‌ای شدن بدون این نهادسازی به نتیجه نمی‌رسد. ما هنوز بازار دارایی‌هایی نامشهود که اساس اقتصاد دانش‌بنیان و رقابتی است را شکل

اتفاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به‌منظور هم‌افزایی و تبادل تجربیات برای ارائه برنامه توسعه‌ای مناطق، هم‌اندیشی در خصوص مسائل منطقه‌ای، ایجاد وحدت رویه، ایجاد هماهنگی در اجرای سیاست‌های وارداتی و صادراتی و همچنین ایجاد تعامل و هماهنگی هر چه بهتر در بین بخش خصوصی و دولتی، تقسیم‌بندی منطقه‌ای اتاق‌های بازرگانی در سطح کشور را در دستور کار خود قرار داده است. در روند اجرایی شدن این حرکت، غلامحسین شافعی رئیس اتاق ایران با توجه به مزایای منطقه‌بندی پنج‌گانه مورد نظر وزارت کشور، پیشنهاد داده است که طرح منطقه‌بندی اتاق‌های سراسر کشور مورد بررسی و اجرا قرار گیرد. هر چند اتاق ایران در اجرای طرح، برنامه وزارت کشور را به‌عنوان بخشی از فرایند مطالعه منطقه‌بندی کردن مورد توجه قرار داده و با توجه به نیازها و ظرفیت‌های بخش خصوصی، مدل ویژه‌ای را در دست طراحی دارد. در این راستا برای هر چه بررسی بیشتر جزئیات این طرح، پای بحث و سخن اقتصاددانان کشور نشستیم و ابعاد مختلف این طرح را بررسی کردیم. در این گفت‌وگو با دکتر کمال اطهاری پژوهشگر توسعه و اقتصاد شهری به‌واکاوی اجرایی شدن این طرح پرداختیم.

● **هم‌زمان با اجرای طرح منطقه‌بندی استان‌ها توسط وزارت کشور، اتاق بازرگانی ایران نیز طرح منطقه‌بندی اتاق‌های بازرگانی استان‌ها را در دستور کار قرار داده است. به نظر شما هم‌زمانی و هماهنگی این تقسیم‌بندی در دولت و بخش خصوصی می‌تواند به توسعه متوازن کشور کمک کند؟**

متأسفانه بر تقسیماتی که وزارت کشور مطرح کرده، یک دیدگاه جامع و نظام‌مندی برای نهادسازی حکم‌فرما نیست و اگر هم دیدگاه جامعی بر آن حکم‌فرما شود، پیاده کردن آن مدت زمان زیادی لازم دارد. همچنین دلیلی هم ندارد حتی اگر این تقسیمات اجرا شود، به‌صورت عین به‌عین اتفاق بازرگانی از آن اقتباس کند. تغییر نهاد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و پیدا کردن سرمایه اجتماعی لازم و توافقی اجتماعی لازم برای آن، از لحاظ قانون‌گذاری حداقل دو، سه سال طول می‌کشد؛ و به لحاظ اینکه تبدیل به یک قرارداد اجتماعی و سرمایه‌ای شود و اقبال عمومی صورت بگیرد چیزی حدود پنج‌تاده سال زمان می‌برد؛ و برای اینکه سرمایه اجتماعی و کارآمدی شود بیست سال به طول می‌انجامد. وزارت کشور به دلیل جنبه حکومتی و حاکمیتی‌اش، این خصلت صدور فرمان عاجل را در خود دارد و باید همه به خصوص انجمن‌های مدنی و اتاق بازرگانی این وزارتخانه را توجیه کنند که نهادسازی یک فرآیند طولانی است و تعجیل‌هایی صورت نگیرد که دستاوردهای موجود نیز بر باد برود. نه آن که خود از دولت سبقت بگیرند.

● **منظور نان از این تعجیل‌ها و دستاوردها چیست؟**
در مطالعات توسعه‌ای اصل جزو مبنای ضروری و حیاتی است که هیچ‌وقت

● در این منطقه بندی که قرار است توسط وزارت کشور انجام شود، اگر در بخش اقتصاد نهادهایی مانند اتاق بازرگانی وارد نشوند، نهایت این طرح چه خواهد شد؟

مسئولان دولتی، باید گفتمان نهادسازی را دقیق تر کنند. قدم اول تمرکززدایی، این است که دولت نهادسازی را با کمک انجمن های مدنی مانند اتاق بازرگانی و سندیکاها و انجمن های تخصصی و شوراهای انجام برساند. در تمام کشورها سازو کارهای همکاری مشخص برای تقسیمات کشوری و سیاسی وجود دارد و نه ادغام آن ها. این سازو کارها در چهار چوب برنامه ریزی های فضایی و آمایش سرزمین است. به طور مثال در آمریکا و در اتحادیه اروپا، نهادسازی های لازم بر اساس مشوق های حمایتی صورت می گیرد. در آمریکا رابطه بین ایالات دارای سازو کار و روال های قانونی است، مثلاً دولت فدرال می گوید اگر فلان همکاری بین این ایالت هادر این موارد معین صورت نپذیرد، یارانه و کمک برای جاده یا فرودگاه سازی یا مسکن و غیره به آن ها تعلق نمی گیرد. ایالت ها همکاری می کنند، برنامه مشترک می دهند و دولت فدرال هم نظرسنجی را می دهد و به این ترتیب همکاری های مشخص در زمینه های مشخص شکل می گیرد. در اروپا هم همین چارچوب، اتحادیه اروپا تأمین مالی را به برنامه های مشترک حتی بین چند کشور مشروط می کند و آن هم در حالی است که شرایط رقابتی در برنامه رعایت شده باشد. مثلاً استان های تهران، البرز و قزوین تشکیل یک مجموعه بزرگ شهری را می دهند. این سه استان باید با هم همکاری کنند. مسائل زیست محیطی، حمل و نقل و خیلی چیزهای دیگر شان به یکدیگر پیوسته است و به طور مثال فرودگاه بین المللی جدید که نمی شود برای البرز یا قزوین درست کرد. همچنین به طور مثال این سه استان یک حوضه آبریز بزرگ هم دارند، تمام این ها باید با تدوین برنامه های مشترک بین استان ها سازمان دهی شود و فرمان حکومتی، این ها درست نمی کنند. اگر در این تصمیمات استانی اتاق های بازرگانی هم حضور نداشته باشند این هانمی توانند توسعه پیدا کنند.

از سوی دیگر استان های اردبیل و آذربایجان شرقی را به هیچ وجه نمی توان به جای اول بازگرداند. چرا که نهادها و سرمایه های اجتماعی توسعه در ایران در چارچوب استانی شکل گرفته است. مثلاً درباره خراسان جنوبی و خراسان رضوی نیز نیازهای توسعه بوده که این مناطق به وجود آمده و به لحاظ توسعه ای تحرک پیدا کرده و این نوع تمرکززدایی در ایران لازم بوده است. ما باید سیستم نهادین ایجاد کنیم تا همکاری های جمعی را به طور دموکراتیک تعریف کنیم؛ نه آن که به زور بخواهیم کثرت را به وحدت تبدیل کنیم. اتاق بازرگانی باید این گفتمان را با کمک دانشگاه ها و پژوهشگاه ها توسعه دهد و کار کند و بتواند دولت را یاری دهد تا نهادسازی دموکراتیک و کارآمد را برای تحقق کثرت در وحدت و وحدت در کثرت به انجام برساند.

نداده ایم. به نظرم اتاق بازرگانی باید این راهم در دستور کار خود قرار دهد. بدون این اصلاً نمی توانیم رقابت کنیم. برای قوانین همکاری های رقابتی، کفایت می کند همان کسری را که در اتاق های بازرگانی کشور می خواهیم انجام می دهیم، اتاق بازرگانی آن ها را در کار گروه های تخصصی مطرح کند.

● با توجه به اینکه راهکارهای مختلفی برای تمرکززدایی از اقتصاد در این سال ها مثل خروج بعضی از وزارتخانه از تهران صورت گرفته، فکر می کنید تمرکززدایی با جابجایی سازمان های دولتی نتیجه می دهد یا تقویت بخش خصوصی و تسهیل فضای کسب و کار آن در خارج از پایتخت می تواند راهگشا باشد؟

اصلاً اسم این تمرکززدایی نیست. این هم از همان عبارات نادرست است که عنوان می شود. در هیچ یک از کشورهای جهان جایی که تمرکز فعالیت ها صورت گرفته، علیه آن عمل نمی کنند. این کار از بین بردن آثار مثبت گروه بندی (agglomeration) است. با قوانین اقتصادی نمی شود بر خوردهایی که بر مبنای فرمان دادن است انجام داد. اسم این جابجایی هم تمرکززدایی نیست. اگر تصمیم سازی ها و تصمیم گیری ها به صورت جغرافیایی و بخشی، دموکراتیک شود، تمرکززدایی صورت گرفته است. با حضور و مشارکت مؤثر شوراها و انجمن های مدنی همچون اتاق بازرگانی در تصمیم گیری ها، تمرکززدایی می شود. با جابه جا کردن یک دفتر از تهران و بردن آن به جای دیگر که این امر محقق نمی شود.

● برای تحقق یک جابه جایی در این سطح، باید چه کارهایی صورت پذیرد؟

برای یک جابجایی باید سرمایه اجتماعی، انسانی و زیرساختی را جابجا کنید و بعد ببینیم که آیا تازه کارآمد هم خواهد شد یا نه؟ و آن وقت باید بسنجیم که امکان پرداخت هزینه های این جابه جایی را داریم؟ مادر تهران باید محیط نوآوری ایجاد کنیم نه اینکه جابجایش کنیم به جای آن که تراکم فروشی شود تا درآمد شهرداری تأمین شود. کمک کنید در شهر محیط نوآوری ایجاد کند تا هم خودش درآمد پایداری داشته باشد و هم کشور را در رقابت جهانی برود. این وظیفه ای است که همه شهرداری های کلان شهرهای بزرگ دارند. وظیفه شان صرفاً جمع آوری زباله نیست. وظیفه شان ایجاد محیط نوآوری است تا بتوانند رقابت جهانی کنند. محیط نوآوری را هم دولت نمی تواند به وجود بیاورد. انجمن های مدنی مثل اتاق بازرگانی که صنفی و تخصصی هستند باید با شهرداری همکاری کنند و محیط نوآوری را در تمام کلان شهرهای ایران ایجاد کنند؛ چون کلان شهرها محل عرضه اقتصاد دانش بنیان هستند.

● یکی از دلایلی که می گویند این نفسمیم بندی صورت بگیرد، این است مناطقی که پتانسیل صادرات مستترک دارند کنار هم قرار بگیرند و دیگر به عنوان رقیب عمل نکنند. چون موقع عرضه محصول به خصوص در خارج از کشور، قیمت محصول پایین نمی آید و نرخ شکسته نمی شود.

این بخش باید با نهادسازی سامان داده شود. نه تنها در بخش صنعت بلکه در بخش کشاورزی هم همین طور است. وقتی که شرکت های سهامی زراعی را منحل کردند، باعث شد همه یک چاه در زمین هایشان بزنند و این مشکلات برای آب ایجاد شود. اگر یک نهاد مشترک ارتقا داده می شد و شرکت سهامی زراعی یک نوع تعاونی می شد و آن نهاد ارتقا پیدا می کرد، با فاجعه آب هم مواجه نبودیم و همه دنبال این نبودند که هندوانه با آب غیرمجاز کشت کنند و پشت دروازه شهرها بگنند. یا اگر در ایران بنگاه ها بسیار پراکنده اند و رقابت مخرب می کنند باید نهادهایی چون «چیبول» (chaebol) در کره جنوبی ایجاد کرد که بین آن ها تقسیم کار رقابتی سازنده شده است. نه آن که استان ها را ادغام کرد.

اگر نهادها درست سازمان یافته باشند، دولت و استان ها و بنگاه ها با هم به صورت هم افزا و در عین حال رقابتی در سیستم های نهادی کار می کنند و دیگر نیازی به ادغام استانی نیست. برای رقابتی شدن با خارج از کشور، باید زیرساخت اقتصاد دانش بنیان و خوشه های فعال و مراکز خلاق ساماندهی شود و نهادهای ساخته شود و فرقی نمی کند که یک منطقه کوچک داشته باشید یا بزرگ.

محمد سیادت رئیس شورای پژوهشی اتاق خراسان رضوی:

سعی ما این است که نتیجه پژوهش کاربردی و قابل استفاده برای ذی نفعان اتاق باشد

پژوهش یکی از اساسی ترین نمازها برای نیل به پیشرفت و توسعه همه جانبه و جلوگیری از هزرفت منابع کشور می باشد و موفقیت در تمام فعالیتها مربوط به توسعه از جمله صنایع، کشاورزی و خدمات به نحوی به گسترش فعالیت های پژوهشی بستگی دارد که ضامن پیشرفت و توسعه پایدار است. با توجه به اهمیت این امر در اتاق بازرگانی مشهد و وجود شورای پژوهش، گفت و گویی با آقای مهندس محمد سیادت رئیس این شورا داشتم که باهم مرور می کنیم:

● اتاق برای این که پژوهش های کاربردی باشد چه اقداماتی انجام می دهد؟

اتاق نسبت به سایر تشکلهای سهم بیشتری را به پژوهش اختصاص می دهد و این یکی از توانایی هایی است که خوشبختانه با قوانین وضع شده برای اتاق ایجاد شده است. اگر چه این مبالغ، مبالغ پائینی است و کل بودجه شورای پژوهش اتاق مشهد حدود ۲۰۰ میلیون تومان است. پس با این بودجه انتظار انجام پژوهش هایی که هم کاربردی باشد و هم تأثیر گذار نیست. برای استفاده بهتر از این بودجه ما آن را تبدیل به ۵ یا ۶ خروجی می کنیم و این خروجی ها نیز طرح پژوهش هایی است که از سوی کمیسیون ارجاع می شود. مثلاً اخیراً طرح پژوهشی از کمیسیون معدن به شورا آمده است پیرامون تعیین اولویت های معدنی خراسان که مادر جلسات شورای پژوهش با حضور اساتید بزرگوار، ایرادات طرح پژوهشی را می گوئیم و محورها و سرفصل ها آن را طوری اصلاح می کنیم که نتیجه اش به درد استان بخورد.

● آیا بهتر نیست با توجه به کمبود بودجه به جای کاربردی روی پروژه های همانند اولویت های معدنی استان، بر روی موانع قانونی بهبود فضای کسب و کار در معادن استان کار کرد؟

صحیح است. ما درست است. محور اصلی مان باید همین باشد. ما قوانین بازدارنده و محدود کننده توسعه معدن در ایران را باید معرفی کنیم و در این زمینه اتاق ایران و اتاق مشهد کار کرده اند ولی این پژوهش برای این مطرح شد که به دنبال ورود هیات های مختلف خارجی و بازدید از معادن استان متأسفانه اطلاعات پیرامون اولویت ها و محورهای سرمایه گذاری در معادن استان برای ارائه به آنها وجود نداشته است برای همین کمیسیون اتاق پیشنهاد انجام آن را داده است.

● نحوه فراخوان پژوهش ها چگونه است؟

ما طرح های پژوهشی را برای اطلاع دانشگاهیان و پژوهشگران در سایت اتاق قرار می دهیم و به خصوص سعی ما این بوده است که بتوانیم ارتباط صنعت و دانشگاه را افزایش دهیم. دانشجویان دوره های دکترا و فوق لیسانس را با مشارکت اساتیدشان را وارد پروژه های پژوهشی کنیم و خواسته ما از جامعه دانشگاهی نیز این است که آنها نیز برای ارتباط خود با صنعت تلاش بیشتری داشته باشند تا بتوانیم یک ارتباط مؤثر و مقیدی را به وجود آوریم.

● بیرون اهداف شورای پژوهشی اتاق بازرگانی خراسان رضوی توضیحاتی بیان فرمائید؟

هدف از تشکیل این شورا، فراهم نمودن امکان تعامل واقعی بین بخش خصوصی و دانشگاه می باشد که در این هدف علاوه بر تهیه طرح های پژوهشی با در نظر داشتن مشکلات روز استان، راهکارهایی برای برطرف نمودن این مشکلات نیز ارائه می شود.

● این شورا چه وظایفی دارد؟

وظیفه شورای پژوهشی اتاق بازرگانی خراسان، بررسی طرح های پژوهشی است که از سوی کمیسیون ها و تشکلهای وابسته به اتاق یا از طریق بعضی از اعضا به شورا ارائه می شود. مادر شورا با موافقت آقای مهندس شافعی و مهندس بحرینیان سعی کردیم که موارد پژوهشی انتخاب شده کاربردی باشند و حرکت به سوی پژوهش هایی که حل مسائل ویژه استان را مدنظر دارند و خروجی و بازده آنها برای استان در اولویت باشند ولی متأسفانه عوامل بازدارنده و ناشی از سیاست های کلان ملی و سهم زیاد آنها در مشکلات باعث شده که ما هر چه سعی در حرکت به سمت مسائل استانی داریم ولی باز به سوی مسائلی که عارضه ملی هستند برمی گردیم و ناچاریم برای این که رتبه ی محیط کسب و کار بهبود یابد و فضای کسب و کار کشور به سمت بهتر شدن حرکت کند توجه به مسائل ملی را نیز مدنظر داشته باشیم. به هر حال سیاست شورای پژوهشی در این سال ها این بوده است که نتیجه پژوهش کاربردی و قابل استفاده برای ذی نفعان اتاق باشد.

● لطفاً چند نمونه از پژوهش های اجرا شده را نام ببرید؟

در حال حاضر یکی از پژوهش های در دست اجرا، پیرامون قانون ورشکستگی می باشد چرا که یکی از امتیازات منفی در بهبود فضای کسب و کار، شرایط ورشکستگی و خروج از کسب و کار است. یکی دیگر از کارهای خوب که در این دوره همکاران ما در شورا انجام داده اند، حدود هزار پژوهش انجام گرفته در مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز پژوهش های بازرگانی و سایر ادارات، سازمان های کشوری را گردآوری کرده اند و عناوین آنها را در سایت اتاق بازرگانی در اختیار پژوهشگران گذاشته اند. البته در گذشته پژوهش های پیرامون صنایع ریلی، ترانزیت و زعفران انجام شده است.

فراخوان طرح‌های پژوهشی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در صدد است در راستای تحقق و دست‌یابی به اهداف توسعه بلندمدت کشور و مشارکت فعال بخش‌های تولیدی و صنعتی کشور با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی، ضمن طرح مباحث تحقیقاتی مورد نیاز به حمایت معنوی و مادی از طرح‌ها و پایان‌نامه‌های دانشگاهی پرداخته و به صورت کاربردی به ارتباط و انسجام بیشتر دانشگاه و صنعت بپردازد. عناوین ذیل جهت این مهم اعلام گردیده و از کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و دکترا در این زمینه دعوت به مشارکت می‌شود.

برای اطلاع بیشتر با دفتر پژوهش‌های اقتصاد و توسعه اتاق مشهد به شماره ۳۴ ۳۸۸۴۲۹۳۱ داخلی ۲۳ یا ۲۵ تماس حاصل فرمایید، همچنین خواهشمند است پیشنهادهای خود را به پست الکترونیکی pajooresh_mccima@yahoo.com ارسال نمایید.

ردیف	عنوان پژوهش
۱	تبیین پیشران‌های توسعه کشور و استان تا سال ۱۴۰۰
۲	بررسی علل موفقیت کشورهای پیشرو در توسعه (کره جنوبی مالزی چین) در جذب سرمایه و تکنولوژی‌های جهانی
۳	بررسی تأثیر قاچاق بر اقتصاد استان - موارد خاص پوشاک، لوازم بهداشتی و آرایشی، سوغات و هدایا
۴	تأثیر پیشرفت‌های علمی و کاربردی در حوزه انرژی‌های تجدید پذیر بر اقتصادهای نفتی
۵	راهکارهای نوین بهینه‌سازی و کاهش شدت مصرف انرژی در صنایع کشور
۶	مقایسه نقش و کارکرد اتاق بازرگانی کشورها در توسعه اقتصاد و بخش خصوصی (ترکیه، کره جنوبی، مالزی، آلمان)
۷	راهکارهای افزایش بهره‌وری عوامل تولید در بنگاه‌های تولیدی صنعتی
۸	راهکارهای توسعه توانمندی‌ها و اثربخشی تشکلهای بخش خصوصی (تجربه‌های جهانی در مقایسه با ایران)
۹	ابعاد رقابت‌پذیری اقتصاد ایران (آیا تعدد شرکت‌ها به بهبود بهره‌وری و رقابت‌پذیری صادراتی منجر شده است)
۱۰	شناسایی تنگناهای رشد اقتصادی استان و کشور (نقد روش‌های موسوم و معرفی روش آسیب‌شناسی رشد)
۱۱	اشتغال و اشتغال‌زایی در اقتصاد ایران (مفاهیم، دلالت‌ها و سیاست‌های مرتبط)
۱۲	راهکارهای گسترش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در استان و کشور
۱۳	خصوصی‌سازی مفاهیم، راهکارها و تجربیات کشورها در بخش تولید و صنعت
۱۴	آینده پژوهی: روندهای کلان فعالیت‌های تولیدی و صنعتی در جهان
۱۵	ارزیابی پتانسیل اشتغال‌زایی در بخش‌های اصلی اقتصاد ایران
۱۶	رشد صنعتی و چالش اشتغال در اقتصاد ایران
۱۷	شناسایی بخش‌های رقابت‌پذیری استان خراسان با توجه به محدودیت‌ها و نقاط قوت استان
۱۸	بررسی اثرات آزادسازی قیمت انرژی بر تولیدات صنعتی
۱۹	مشخص کردن بخش‌های صنعتی که استان در این بخش‌ها مزیت دارد
۲۰	صنعت ماشین‌سازی (مادر صنعت‌ها) در کشور و استان ما در چه شرایطی است؟
۲۱	بخش خدمات در استان و کشور، آیا تناسبی با تولید داخلی دارد؟
۲۲	کدام محصولات باغی و کشاورزی خراسان قابلیت رقابت در بازار کشورهای منطقه دارند؟
۲۳	توریسم درمانی، فرصت‌ها و رقابت‌های منطقه‌ای
۲۴	بررسی راهکارهای افزایش خرید زائرین از محصولات داخلی استان
۲۵	بررسی راهکارهای لازم برای تضمین تولید محصولات کیفی کشاورزی در احجام قابل توجه صادراتی
۲۶	شناسایی بخش‌های اقتصادی رقابت‌پذیر استان با نگاهی به آینده
۲۷	ضرورت استفاده از مشاورین بین‌المللی در برنامه‌ریزی توسعه
۲۸	ساخت ماشین‌آلات صنعتی، چرا در استفاده از ظرفیت‌های صنعت و دانشگاه موفق نبوده‌ایم؟
۲۹	SWOT زعفران در استان خراسان با نگاهی به افق ۱۴۰۰ و رقبای منطقه
۳۰	بحران آب، محصولات کشاورزی کم آب بر یا توسعه تولیدات گلخانه‌ای؟ کدام یک راه‌حل است.
۳۱	بررسی علل ناتوانی رقابت‌پذیری بنگاه‌های تولیدی صنعتی ایران با بنگاه‌های جهانی
۳۲	بررسی علل تفاوت نتایج عملکرد دولت‌ها در حوزه اقتصاد علیرغم یکسانی نسبی قوانین و عوامل اجرا به‌ویژه تأثیر سیاست‌های

گفتگو با سید محمد بحرینیان، صنعتگر و پژوهشگر توسعه

چالش‌های اقتصاد ایران با نگاهی به نظام بانکی

قسمت پایانی

مریم طباری

سیاست‌گذاری‌های مناسب اثربخش بوده‌اند؛ اما در کشوری عقب‌مانده این چنین نیست، به‌عنوان مثال دیگر موضوع خصوصی‌سازی در کشورمان را شما ملاحظه بفرمایید. در اصل مسئله نمی‌توان تردید کرد که بهتر است امور تا حد ممکن به مردم واگذار شود، حال ما آمده‌ایم و یک شبه خصوصی‌سازی را راه‌انداخته‌ایم که نه خصوصی شده و نه امروز دولتی است. یک‌جور موجودات عجیب‌الخلقه‌ای که وبال گردن کشور گردیده و نمی‌دانیم چه باید بکنیم و کل موضوع طبق نقلی که از باستیا به کار گرفته شد، ضعف کامل در آنچه باید صورت پذیرد را نشان می‌دهد. باید بپذیریم که سیاست‌گذاران دولتی موضوع را درست پیاده‌سازی نکردند.

درواقع گروه مستقلی از دولت‌ها و مجالس نبود که بتواند فارغ از مناسبات سیاسی زده گروه‌ها، به این مهم بپردازد. اعتقاد دارم بایستی به ساختار سازی این گروه نخبه پرداخت. همین موضوع ایجاد بانک‌های و روندی که بر اثر عدم دورنگری در کشورمان حادث شده ملاحظه نمودید. به‌عنوان مثال در سال ۱۳۸۱ سهم کلیه وام‌های ارائه‌شده بانک‌های خصوصی در بخش غیردولتی، ۱/۲ درصد از کل تسهیلات ارائه‌شده نظام بانکی بوده است و در شهریور ۱۳۹۵ این سهم به ۶۴/۴ درصد رسیده است. به عبارتی تصاحب چنین سهمی توسط آنان، به معنای خارج از کنترل نمودن منابع مالی کشور توسط سیاست‌گذاران اقتصادی مالی و پولی کشورمان برای تعالی اقتصادی است.

یعنی کل این مسائل بحران اقتصادی و رکود را که دولت و مجلس می‌خواهند حل کنند، تنها روی حدود ۳۶ درصد منابع بانک‌های دولتی می‌توانند حساب کنند که به‌هیچ‌وجه کافی نیست. وقتی از سال ۱۳۴۲ به آمار سود تعیین شده تسهیلات بانکی بخش‌ها نگاهی می‌کنیم، اقلی از عقلانیت ملاحظه می‌شود یعنی بیان می‌کردند که چون بخش خدمات و بازرگانی می‌توانند تعداد بیشتری گردش مالی در سال در مقایسه با تولید داشته باشند، اگر منابعی را می‌خواهید به آن‌ها تخصیص بدهید و با درصدهای مشخصی منابع بین بخش‌ها تقسیم‌بندی شده و سود بیشتری از خدمات اخذ گردد. ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی هم بیان می‌کند که تعیین نحوه مصرف وجوه را باید بانک مرکزی با پارامترهای اقتصاد کلان تعیین کند؛ اما الان یک مرتبه بانک مرکزی اعلام نمود که بانک‌های خصوصی از سهمیه‌بندی میرا هستند حال تأثیراتش را نیز می‌بینیم که چه اتفاقی خواهد افتاد.

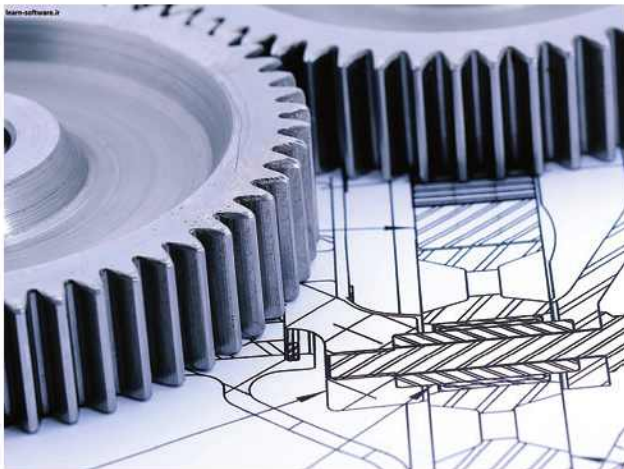
بعد به بانک‌های تجاری دولتی نیز گفته می‌شود که ۲۵ درصد از محل تغییر در مانده تسهیلاتشان را آزاد هستید که به هر بخشی بدهید و همه

● وقتی اشتباهانی در توسعه مالی کشور رخ می‌دهد چه اتفاقی در بامد این قضیه پیش می‌آید؟

تقویت غیرقابل‌مهار بخش مالی در اقتصاد کشور. این خود از اشتباه در برداشت مفهوم رقابت و اقتصاد بازار در ایران حاصل گردید. یکی از مسائل مهمی که لازم است به آن پاسخ مناسبی توسط کارشناسان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرائی کشور داده شود، این نکته است که آیا ساختار اقتصاد ایران، آمادگی لازم را برای اعمال شرایط بازار آزاد دارد؟ آیا اگر به سمت تعدد بنگاه‌های تولیدی و یا خدماتی یا مالی برویم، با افزایش تعداد این قبیل بنگاه‌ها، به رقابت به مفهوم واقعی کاهش هزینه، قیمت و بهبود بهره‌وری خواهیم رسید؟ آیا زمین اقتصاد ایران به‌طور مناسب، طی دهه‌های گذشته، کُرت‌بندی شده است که امروز بتوان باروان نمودن آب روی آن، گرفتار چاله‌ها نشد و بخشه‌ای ناهموار مسبب اتلاف منابع نگردند؟

آیا در شرایطی که اقتصاد ایران به دلیل اشتباهات مهلک گذشته با احساس کمبود منابع مالی، بر اثر تعدد پروژه‌های غیرمفید و نابجای عمرانی و یا طرح‌های به اصطلاح صنعتی و به شدت تکراری و غیراقتصادی مواجه است، بهتر است به سمت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دقیق این منابع حرکت نماییم و یا آنکه قدرت را در اختیار مکانیسم بازار و دستان نامرئی آدم اسمیت قرار دهیم تا هرگونه که بازار می‌خواهد به این مهم بپردازد؟ البته نکته مهم در اینجا است که ما متأسفانه همیشه از طرف مدافعین بازار با این اتهام و هججه مواجه شده‌ایم که سیاست‌گذاری دولت، ناکارآمد است و تخصیص‌ها نامناسب؛ اما روی سخن و پیشنهاد ما ضمن دفاع از اقتصاد آزاد و عمده اجرا توسط بخش خصوصی واقعی، بررسی دولت‌هایی است که درست تشخیص داده‌اند و این تشخیص درست آنان نیز بازمی‌گردد به گروه‌های متخصصی که امور در دست آن‌ها بوده است و اهلیت لازم را داشته و اهلیت را هم درست تشخیص داده‌اند. ما اگر ایراد وارد می‌کنیم، به نوع سیاسی شدن، روزمرگی و پوپولیستی شدن، تصمیمات و تخصیص‌ها است. به‌عنوان مثال در سنگاپور، تایوان، کره جنوبی، مالزی، چین و سایر کشورهای مشابه خارج شده از توسعه‌نیافتگی در جهان، خود دولت‌ها به این تشخیص رسیده‌اند که سیستم دولتی به دلیل عمر کوتاه سیاسی آن و درگیر شدن در منافع گروهی و حزبی، نمی‌تواند به راحتی تصمیم‌ساز خوبی برای تخصیص منابع باشد.

در اقتصاد آزاد و به‌ویژه در کشورهایانی که توسعه یافته‌اند و بسترها در طی زمان استوار گردیده‌اند، ما با موارد متنابهی برخورد می‌کنیم که

این عوامل تک تک اثرات خود را، طبق گفته فردریک باستیاریا در بستر زمان نشان داد. هم چنین در سال ۱۳۸۳ در جهت تکمیل قدم های مالی نمودن اقتصاد، اعلام می کنند که بانک های تجاری دولتی هم ۴۵ درصد از افزایششان را هر جور تمایل دارند هزینه کنند.

اشتباه بعدی، ماده ۱۰ قانون برنامه چهارم بود که بیان می کند که بانک ها را ما چرا محدود بکنیم پس هر نوع سهمیه بندی را یک دفعه لغو می کنیم. دومین اشتباه این بود که همه نرخ های بخش های اقتصادی را یکسان می کنند. هم این قوانین و هم عوامل دیگری که اتفاق می افتد، واگرایی های نابارور اقتصاد ایران را کاملاً تشدید می کنند.

نکته خطرناک بعدی در همین ماده این بود که تحت واژه های مجدداً زیبا شده «ایجاد فضای رقابتی سالم»، تصویب شد که بنگاه ها و مؤسسات دولتی و دیگر نهادهای عمومی و شهرداری ها می توانند در بانک های غیردولتی هر جایی بخواهند حساب باز کنند و شاهد بوده اید که بانک های به اصطلاح خصوصی توسط سازمان های عمومی غیردولتی متعددی تأسیس گردید و هدف مقنن از آن لوٹ گردید. از سال ۸۴ که ماده ۱۰ قانون برنامه چهارم تصویب شد در حقیقت میخ تابوت زده شد. اجرای این قانون سال ۸۵ شروع شد که این اجرا بعد از حدود ۵ ماه هم زمان شد با اولین مصوبه تحریم شورای امنیت علیه ایران. این تحریمی که صورت گرفت بخش های تولیدی ایران را هدف قرار داده بود. به طور مثال بانک مرکزی در گزارش خلاصه تحولات اقتصادی سال ۱۳۸۵ حقیقتی را بیان می کند که آن ها کاهش آهنگ رشد تشکیل سرمایه ثابت خالص ماشین آلات است، یعنی بلافاصله این مصوبه تحریم که صادر شد، گفته شد اگر ما بخواهیم کالاها را سرمایه ای وارد کنیم، باید از آن ها مجوز گرفته شود. بانک مرکزی در خلاصه تحولات اقتصادی سال ۱۳۸۶ به حقیقتی دیگر اشاره می کند:

«در عین حال تشدید تحریم ها و کارگزاران ایرانی از بابت دسترسی به ابزارهای متفاوت تمایل بانکی بین المللی سبب شد روند تأمین مالی خارجی کندتر شود هزینه واردات افزایش یابد و تکیه بر منابع داخلی برای تأمین مالی واردات افزون تر گردد. در نتیجه عوامل مذکور بر رشد کسری حساب سرمایه و مالی کشور در این سال افزوده شد و بخشی از درآمدهای کشور صرف تأمین نیازهای وارداتی به صورت نقد گردید.»

پس از اثر دو عامل، ماده ۱۰ و تحریم ها، که به خودی خود ریشه و باعث افزایش بسیاری از مشکلات صنایع می شود، در کمال تعجب شاهد می شویم که هیئت وزیران هم در سال ۱۳۸۶ به یک باره مصوبه ای را صادر می کند و واحدهایی را که با معوقه روپرو می شوند، بدون تحلیل وضعیت ناشی از تصمیم های خودشان، مجازات و منع می نمایند که هیچ گونه تسهیلاتی نباید به آن ها ارائه گردد! از همین نقطه حجم معوقه ها رشد می نماید و نکته قابل توجه این است که در آمارهای بانک مرکزی از این سال به بعد، یک باره معوقه بخش های دولتی و غیردولتی را در هم ادغام می نماید و نمی توانیم تعقیب و تشخیص دهیم، بخش خصوصی معوقه اش بالا رفته است یا بخش دولتی؟ در ادامه تزیید مشکلات بخش هایی تولید کشور، در سال ۱۳۸۹ قانون هدفمندی یارانه ها هم تصویب می شود. ماده ۸ قانون بیان می کند که ۳۰ درصد از خالص وجوه به صورت کمک یارانه تسهیلات باید به واحدهای تولیدی داده شود، ولی ناباورانه بخش های تولید مشاهده می کنند که دولت وقت بر این حق قانونی آنان کاملاً چشم پوشیده و به آن وقعی نمی نهند و تأسف آورتر اینکه متولیان صنعت هم هر کدام به نوعی به توجیه و اقعیت نمی پردازند و از کنار آن باسکول عبور می نمایند. این عمل باعث می شود که این هزینه ها هم علاوه بر سایر هزینه های عوامل تولید، که خود به قدر کافی بالا بوده، به کل هزینه ها افزوده شود.

تحریم، ماده ۱۰، آئین نامه هایی که خود دولت بر بخش صنعت تحمیل نمود، بحران اقتصادی جهان، عوامل درون زوایا و برون زوایا، تمام این عوامل اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار داده و باعث کاهش اشتغال و ورود به دوره کساد جدید شد.

در ادامه این روند بانک مرکزی در گزارش خلاصه تحولات اقتصادی سال

۱۳۹۰ خود حقیقتی دیگر را بیان می کند:

«در شرایطی که تشدید تحریم ها مضیقه مالی ناعادلانه بین المللی علیه کشور بخصوص و در نیمه دوم سال مورد بررسی، فعالیت های تولیدی را هدف گرفته بود.» بانک مرکزی در گزارش خلاصه تحولات اقتصادی سال ۱۳۹۱ خود حقایق دیگری را نیز ذکر می نماید:

«رکود فعلی حاکم بر اقتصاد کشور را برحسب تقدم عوامل و نه لزوماً شدت اثر گذاری می توان ناشی از عوامل زیر دانست: اول، ناطمینانی هائی که در چند سال گذشته به مناسبت های گوناگون و در سطوح مختلف سیاست گذاری ایجاد و تشدید گردیده و موجب خروج بخشی از سرمایه های بخش خصوصی از فعالیت های مولد شد. دوم، آثار قابل انتظار اجرای طرح هدفمند سازی یارانه ها و افزایش قیمت حامل های انرژی از زمستان ۱۳۸۹ که قیمت تمام شده بسیاری از محصولات انرژی بر و هزینه های حمل و نقل را افزایش داده و کاهش توان مالی تولید کنندگان و قدرت خرید مصرف کنندگان را به دنبال داشته است. سوم، تشدید تحریم های تجاری و مالی در دو سال بعد که مبادلات مالی و تجاری کشور با دنیای خارج را بسیار سخت و پرهزینه کرده است.» دولت محترم فعلی نیز در گزارش ستاد هماهنگی امور اقتصادی خود اعلام می دارد:

«از سوی دیگر بخش مهمی از تسهیلات بانکی اعطاشده در سال های گذشته نصیب تعداد کمی بنگاه بزرگ شده است و در نتیجه بنگاه های کوچک و متوسط امکان بهره مندی از منابع محدود نظام بانکی کشور را نداشته اند. لذا با توجه به اینکه این بنگاه ها امکان بهره مندی از منابع بازار سرمایه را نیز ندارند می توان نتیجه گرفت طی مهر و موم های گذشته بنگاه های کوچک و متوسط به هیچ منبع رسمی برای تأمین مالی دسترسی نداشته اند. از آنجایی که بخش عمده اشتغال کشور به خصوص اشتغال صنعتی در بنگاه های کوچک و متوسط متمرکز است و این بنگاه ها طی مهر و موم های گذشته بیشترین آسیب را از بی ثباتی های اقتصاد کلان متحمل شده اند.»

همچنین در گزارشی هم سازمان مدیریت برنامه ریزی در سال ۹۴ که گزارش و عملکرد برنامه پنجم را ارائه داده اند متذکر می شود:

«رکود توری به وجود آمده بر اساس نظرات کارشناسان ریشه در مشکلات ساختاری و بلندمدت اقتصاد کشور دارد که متأسفانه به موقع و در زمان مناسب خود در مورد آن ها چاره اندیشی نشد. مشکلات ساختاری مربوطه همراه با اعمال تحریم های اقتصادی و نیز اجرای نامناسب هدفمندی یارانه ها در مهر و موم های اخیر به صورت یک معضل اساسی در اقتصاد کشور نمودار شده و تأثیرات نامطلوبی به جا گذاشته است. تورم مزمن، بی ثباتی و ناطمینانی، تفوق نهاد های شبه دولتی، اجرای ناقص سیاست های خصوصی سازی، پایین بودن بهره وری، وجود انحصارات، درجه پایین رقابت، عدم توسعه یافتگی بازارهای مالی و پولی از جمله مشخصه هایی هستند که

ساختار تولیدی کشور را به شکل ضعیف و شکننده‌ای شکل داده و بدین ترتیب مستعد فرو گلتیدن به رکود نموده است.»

همه این شواهد نشان از آن دارد که دولت‌ها همه آگاه بوده‌اند که بخش‌های تولیدی گرفتار چه مصائبی بر اثر تصمیم‌های اتخاذ شده کلان خود آن‌ها گردیده بودند و بخش‌های تولیدی خصوصی خود هیچ کنترلی بر آن‌ها نداشته‌اند، اما ناپاوارانه و ناعادلانه آن‌ها را در مقابل بانک‌ها تنها و بی‌پایور رها نمودند. حتی متولیان بخش‌های تولیدی، در خصوص بیشتر در باتلاقی فرورفتن بنگاه‌های تولید و در مقابل سود روز افزون واسطه‌گری‌های مالی، با نادیده گرفتن حقایق بدون هر گونه دفاع حداقلی، سکوت پیشه نمودند.

● برای منابع چه انقافی افتاده است؟ شما ذکر کردید که مانده تسهیلات بخش‌های اقتصادی در آمارهای اعلامی بانک مرکزی از سال ۹۱ قطع شده است در صورتی که کلیه بانک‌های مرکزی جهان اطلاعات این مانده‌ها را هر سال در گزارش‌هایشان ارائه می‌دهند چه انقافی افتاده است؟

ماده ۱۰ سال ۸۴ تصویب شد، کشور با تحریم روپرو شده است، هدفمندی یارانه‌ها برقرار شده است و تحریم بر صنعت و بخش مولد تأثیر گذاشته است. پس کدام عقل سلیمی اجازه می‌دهد که سهم بخش‌های مولد از منابع مالی کشور شروع به کاهش بکند. آن‌ها کشوری که بنگاه‌های تولیدی‌اش با هزینه‌های افزوده شده فوق در چالش است و ناگهان مواجه با افزایش نرخ ارز هم می‌گردند. در حالی که باید بخش مولد را حمایت می‌نمودند، آن‌ها در جایی که سازمان‌های مسئول اقتصادی دولت در گزارش‌ها مکتوب متعدد در پیش گفته شده خود همگی بر این حقیقت صحنه گذاشتند.

در عوض دولت و سیاست‌گذار پولی اجازه می‌دهد مانده تسهیلات (مانده تسهیلات نشان از منابع تسهیلاتی است که در پایان هر سال مورد گزارش نظام بانکی، از هر بخش اقتصادی مطالبه دارد) به سمت بخش خدمات و متفرقه و بخش ساختمان و مسکن افزایش و سوق پیدا نموده است. سهم بخش صنعت و معدن از مانده تسهیلات از ۳۱/۶ درصد در پایان سال ۱۳۸۴ به ۲۱/۵ درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافته یا سهم بخش کشاورزی نیز از مانده تسهیلات از ۱۵/۵ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۱۰/۳ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ کاهش یافته و همین‌طور سهم صادرات نیز از ۲/۱ درصد مانده تسهیلات در پایان سال ۱۳۸۴ به ۰/۹ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ کاهش یافته. لیکن سهم خدمات و متفرقه از ۲۷/۴ درصد مانده تسهیلات در پایان سال ۱۳۸۴ به ۳۶/۵ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ افزایش یافته و همین‌طور نیز سهم ساختمان و مسکن از ۲۳/۴ درصد از مانده تسهیلات در پایان سال ۱۳۸۴ به ۳۰/۷ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است؛ اما حتی با این اوصاف افزایش‌ها، علیرغم تصور دولت وقت رکود هم افزایش پیدا می‌کند. حال باید منابع بالا را ببینیم کجا رفته است؟

عموم کشورهای توسعه‌یافته، تخصیص منابع و مانده تسهیلات نظام بانکی را با جزئیات در بخش صنعت یا هر بخشی مشخص می‌نمایند؛ اما در ایران منابع کلی بخش‌ها ارائه می‌شود. بر اساس آمارهای بانک مرکزی در خصوص سهم بخش‌های اقتصادی از افزایش در مانده تسهیلات اعطائی (این واژه نشان از آن دارد که در هر سال چه حجم منابع تسهیلاتی نسبت به سال قبل اضافه شده و توزیع آن فی‌مابین بخش‌های اقتصادی توسط بانک‌های دولتی و یا خصوصی نشان از مطلوبیت تخصیص برای هر یک از بانک‌ها مفهوم خواهد یافت) بانک‌ها نشان می‌دهد که بانک‌های خصوصی در سال ۱۳۸۰ حدود ۱۶ درصد آن را در خدمات ارائه داده‌اند که این سهم به حدود ۷۴ درصد در سال ۱۳۸۶ و به ۶۰ درصد هر سال ۱۳۹۱ رسیده است. و در بخش ساختمان و مسکن به حدود ۱۶ درصد در سال ۱۳۹۱ و در بخش کشاورزی در همین سال حدود ۳ درصد و در بخش صنعت حدود ۲۰ درصد. با احتمال زیاد آن نوع خدماتی هم که بانک‌های خصوصی سرویس می‌دهند، خدمات مولود تولید خارج و یا واردات کالاهای خارجی است. زیرا جزئیاتی توسط بانک مرکزی ارائه نگردیده. مشاهده می‌شود که سهم بخش‌های مولد و تولیدی صنعتی و معدنی و کشاورزی از تسهیلات هر ساله

در سال ۱۳۸۱ سهم کلیه وام‌های ارائه شده بانک‌های خصوصی در بخش غیردولتی، ۱/۲ درصد از کل تسهیلات ارائه شده نظام بانکی بوده است و در شهریور ۱۳۹۵ این سهم به ۶۴/۴ درصد رسیده است. به عبارتی تصاحب چنین سهمی توسط آنان، به معنای خارج از کنترل نمودن منابع مالی کشور توسط سیاست‌گذاران اقتصادی مالی و بولی کشورمان برای تعالی اقتصادی است

کاهش یافته. به نظر می‌رسد که عدم ارائه آمارها می‌تواند در این حقایق عرض شده، مستتر باشد.

● به نظر جنابعالی، منابع چطور جمع می‌شود و میزان بدهی‌ها و سپرده‌ها چطور تغییر کرده است؟

برای پاسخ به این سؤال نیز بانک مرکزی در گزیده‌های آماری خود پاسخی دارد. اگر سپرده‌ها و بدهی‌های بخش غیردولتی را به تفکیک در بانک‌های دولتی و خصوصی مطالعه کنیم به نسبت‌های قابل توجهی می‌رسیم زیرا این نشان از آن خواهد داشت که حدود چه حجم از منابع در اختیار آنان، به مصرف تسهیلات دهی به بخش غیردولتی نرسیده. بدین ترتیب که در بانک‌های تجاری دولتی نسبت مازاد سپرده به بدهی‌ها در بخش غیردولتی در آور سال ۱۳۹۴، ۵۱ درصد است. این نسبت در بانک‌های خصوصی در پایان سال ۱۳۹۴ حدود ۶۱ درصد بوده. اگر فرض نماییم که سپرده قانونی ۱۳ درصد بوده و اسکناس و مسکوک و سپرده دیداری نقد در دسترس هم حدود ۷ درصد باشد، جمعاً حدود ۲۰ درصد می‌شود. حال اگر این درصدها را از درصد مازادها کسر نماییم، سؤال‌هایی بسیاری می‌تواند مطرح گردد. آیا می‌تواند منابع سپرده‌گذاران در بنگاه‌های مربوط به بانک‌ها بکار گرفته شده باشد؟ آیا این منابع در خدمت فعالیت‌های تولیدی مولد قرار گرفت یا فعالیت‌های غیرم‌ولد؟

در تحریم‌ها و رکود شدیدی که در اقتصاد کشورمان به‌ویژه در بخش‌های تولید صنعتی واقعی، که مبتنی بر خام‌فروشی نیستند، حاکم می‌باشد، چگونه می‌شود که برخی از بخش‌های اقتصادی همچون بانک‌ها می‌توانند سودافزایی تقسیم نمایند؟ در حالی که در دوران بحران مالی بسیاری از مؤسسات مالی جهان با ورشکستگی و یا زیان روپرو بودند، در کشور ما

نموده‌اند، همان گونه که در بخش‌های تولیدی اثرات همین بی‌تدبیری‌ها را مشاهده می‌کنیم، لیکن مزیت آن دردسترس بودن جوانان آموزش‌دیده در داخل کشور و آنانی که مهاجرت نکرده و در بنیان‌های علمی بین‌المللی در حال فعالیت هستند می‌باشد. از این رو قطعاً کشورمان با عنایت به موقعیت استراتژیک منحصر به فرد و در دسترس بودن مزایای پیش‌گفته، کاملاً قادر است عقب‌ماندگی‌ها را جبران نموده و در طول یک دهه جایگاه مستحکم و پایداری را در سطوح بالای اقتصادی و توسعه‌یافتگی جهانی برای خود فراهم نماید که البته توجه به ریشه‌مسائل، پذیرش اشتباهات، متوقف نمودن مبالغه‌گویی‌ها و در صورت لزوم جراحی‌های لازم، حیاتی است. ریشه بسیار مهم مشکلات اقتصادی ما به‌عنوان یک کشور توسعه‌نیافته را باید در نظام تصمیم‌گیری اقتصادی کشورمان جستجو نمود. در کشوری که به توسعه‌یافتگی نائل نگردیده و در عین حال چنین حجم قابل توجهی از منابع ذی‌قیمت را در اختیار داشته، لیکن قادر نگردیده اقتصاد خود را کارآمد نموده و در مقابل تکنانه‌های بیرونی مقاوم‌سازی نسبی نموده باشد و قادر نگردیده نابرابری‌های اجتماعی خود را متعادل نماید، یقیناً مسئولین تصمیم‌گیر اقتصادی آن مرتکب اشتباهات مهلک و بزرگ گردیده‌اند.

در چنین مرحله‌ای از توسعه‌نیافتگی یقیناً تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، با وجود نهادهای مرتباً در حال تغییر در فاصله زمانی چهارساله قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضائیه (وقتی فواصل زمانی انتخابات را در نظر بگیریم، دو ساله) نمی‌تواند کشور را در مسیر پیشرفت اقتصادی متحول نموده و در مسیر پایدار قرار دهد که سابقه و تجربه نودساله ما خود گویای این واقعیت است. تغییر سلیقه‌ها، عدم اهلیت تصمیم‌گیرندگان در مسائل اقتصادی، منطقه‌ای نگاه کردن سلیقه‌ای و عدم درک نیازهای آمایشی کل کشور، نگاه‌های کوتاه‌مدت به جای نگاه‌های بلندمدت چند دهه‌ای، گرفتار شدن در تله و دام روزمرگی تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، اولویت یافتن خرید محبوبیت، عدم برهم‌انباشتگی دانش ضمنی حاصل در حین عمل که عملاً باعث ارتقاء و هم‌افزایی مارپیچ دانش کل جامعه گردد، تأثیرگذاری ذینفعان با نفع شخصی در تصمیم‌گیران کلان اقتصاد، متناظر شدن قوانین متعدد و انبوه، عدم توانایی فهم همه‌جانبه و دانش عمیق برای قضاوت و تصمیم‌گیری سریع در جهت بقا کشور و جامعه در دنیای در حال پیچیده شدن لحظه‌ای فناوری و اقتصادی امروز و قس علیهذا، از معایب این صورت‌بندی می‌باشد.

از این‌رو از حدود هشت سال پیش مرتباً بر راه‌حلی تأکید نموده‌ام و آن پیشنهاد ایجاد مثلاً یک نهاد فراقوه‌ای و یا یک ابر وزارتخانه و یا چیزی مشابه آن که متشکل از نخبگان انتخابی توسط ذینفعان اجتماعی به همراه نخبگان انتصابی هر سه قوه بوده و مستقل از سه قوه مذکور برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و توسعه‌ای کشور اتخاذ تصمیم نمایند. با اتخاذ تصمیمی توسط این ساختار، کلیه انبوه قوانین ناکارآمد و متناظر ملغی و قوانین شفاف و صریح و غیر قابل تفسیر جدید جایگزین گردد. این مسیر را دیگران طی نموده‌اند و اکنون از حسیس فقر و عقب‌ماندگی، به قله‌های پیشرفت و عدالت نسبی در حال نزدیک شدن می‌باشند. جالب است بدانید که قبل از آن‌ها، حدود پنجاه و پنج سال پیش، گروه مشاوران دانشگاه هاروارد در ایران این راه‌حل را به ما پیشنهاد داده بودند که مورد توجه قرار نگرفت.

نتیجه آن ناکارآمد شدن اقتصاد کشورمان، در پیش از انقلاب، علیرغم منابع تزریق شده قابل توجه پیش‌گفته در آن بود و متأسفانه پس از انقلاب نیز به لحاظ عدم ترک عادت وابستگی بیش‌از اندازه و خارج از منطق به تأمین نیازهای کالایی دارای فن‌آوری، تأثیر عوامل برون‌زا، اقتصادمان را در معرض تکانه‌های شدید و خطرناک قرار داده‌ایم. بخش عمده‌ای از این وضعیت، متأثر از عوامل خارجی نیست بلکه حاکی از عدم بلندنگری، عدم توانایی برنامه‌ریزی و نبود راهبرد اقتصادی واقعی و اساسی به معنای دقیق آن و یا در پیش گرفتن روزمرگی تصمیمات اقتصادی و عدم شجاعت در پذیرش اشتباهات و تجارب شکست‌خورده است.

منبع: روزنامه شرق

از حدود هشت سال پیش مرتباً بر راه‌حلی تأکید نموده‌ام و آن پیشنهاد ایجاد مثلاً یک نهاد فراقوه‌ای و یا یک ابر وزارتخانه و یا چیزی مشابه آن که متشکل از نخبگان انتخابی توسط ذینفعان اجتماعی به همراه نخبگان انتصابی هر سه قوه بوده و مستقل از سه قوه مذکور برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و توسعه‌ای کشور اتخاذ تصمیم نمایند

بانک‌ها هر سال با سودهای تقسیم شده افزایشی مواجه بوده‌اند. البته در سال جاری با اندکی تشدید نظارت‌ها توسط بانک مرکزی، بخشی از حقایق تلخ روشن گردید و گوشه کوچکی از حباب‌ها نمودار گردید. متأسفانه بدون وجود ساختارهای اطمینان‌بخش نظارتی، اقتصاد کشور دردم مالی شدن گرفتار گردیده و لذا تارفع آن و ایجاد مطلوبیت برای جامعه که پول به چرخه صنعتی بازگردد، نمی‌توان امید داشت که از این رکود سنگین خارج گردید. به قول جان مینارد کینز در رساله پول خود؛ «رکود زمانی سر برمی‌آورد که پول از (چرخه صنعتی) به (چرخه مالی) می‌رود».

ایجاد بانک‌های خصوصی بدون توسعه‌یافتگی صنعتی، نه اثری در ایجاد رقابت داشت و نه اثری در توسعه کشور. بلکه تبدیل به باری بردوش کشور، افزایش نابرابری‌های اجتماعی از دیاد فساد شده و خواهد گردید و با احتمال زیاد با ادامه همین رویه در وجه رانت‌خواری، بیشتر غیرمولدها را تقویت خواهد نمود.

● **با این شرایطی که مطرح نمودید آیا آمیدی هست؟ چاره چیست و چه باید کرد؟**

خوشبختانه کشورمان به برائرتلاش‌ها و فداکاری‌های قشر میانی کارشناسان دولتی در طی دهه‌های گذشته و در میان بی‌برنامگی اقتصادی و توسعه‌ای به مفهوم واقعی آن توسط دولتمردان و سیاستمداران کشورمان، قادر به اقداماتی گردیده‌اند که اقلی از ابزارها و امکانات لازم برای جهش هنوز دردسترس امان می‌باشد. همچنین ساختارهای مبنایی تولید صنعتی که در دوران جنگ تحمیلی شکل گرفت، تجارب ذی‌قیمتی را در کشور فراهم نموده. از سوی دیگر علیرغم انتقاداتی که به آموزش عالی به لحاظ کیفی می‌شود و خود حقیقتی است، زیرا با وجود بیش از ۲۴۰۰ موسسه آموزش عالی و مسائلی که خبرگان آموزشی بر اثر نبود نقشه‌های راه بلندمدت بیان

علی اصغر پورفتح الله
رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی
و صنایع و معادن و کشاورزی خراسان رضوی:

تدوین و پیشنهاد اصلاح قانون معادن و صنایع معدنی به مجلس شورای اسلامی توسط کمیسیون

سید حیدر رضوی

کمیسیون‌های تخصصی اتاق‌های بازرگانی به عنوان اتاق فکر و بازوی مشورتی بخش خصوصی نقش مهمی در بررسی، نقد، پیشنهاد و تحلیل مسائل حوزه تخصصی خود و تلاش برای بهبود محیط کسب و کار و رفع موانع تولید و رساندن آن به جایگاه واقعی خود دارند. در این راستا و با توجه به اهمیت نقش کمیسیون‌ها، در این شماره نشریه بر آن شدیم تا با آقای علی اصغر پورفتح الله رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراسان رضوی گفت‌وگویی داشته باشیم که باهم مرور می‌کنیم:

یکی از مهم‌ترین مشکلات بخش معدن کشور نبود متولی مستقیم می‌باشد و بخش معدن در وزار تخانه چندگانه صنعت، معدن و تجارت، مهجور واقع گردیده و باعث شده که ادارات مرتبط و بی‌ارتباط با معدن بتوانند موانع فراوانی را پیش روی توسعه اکتشاف و استخراج معدن و به تبع آن امنیت سرمایه‌گذاری در این بخش ایجاد نمایند که این روند در حال حاضر موجب رکود بی‌سابقه‌ای در اکتشاف معدن گردیده است

۴. بررسی جزء به جزء مفاد برنامه‌های توسعه گذشته و ابلاغ تقاضاهای جامعه معدنی در مفاد برنامه ششم توسعه
۵. تحقیق خاص خام‌فروشی با توجه به حساسیت موضوع و تعریف دقیقی در خصوص مواد معدنی خام و چگونگی صادرات این مواد در ۴۰ سال اخیر و همچنین رویکرد و عملکرد کشورهای معدنی دنیا در این حوزه.

● عملیاتی کردن نظرات کارشناسی از طریق کمیته ماده ۱۲ و شورای گفت‌وگو و سایر مراکزی که با سازمان‌های دولتی در تعامل است چگونه است. تعامل کمیسیون با کمیته ماده ۱۲ و شورای گفت‌وگو بسیار عالی است. در سال گذشته بنابه درخواست کمیته ماده ۱۲، کمیسیون معدن و صنایع معدنی در چندین جلسه، قانون معادن و آئین‌نامه اجرایی معادن را به طور کامل بررسی نمود و پیشنهادهای اصلاحی، تغییر و اجرای دقیق آن، از طریق دبیرخانه شورای گفت‌وگو به شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

● ترکیب اعضای کمیسیون از چه اشخاص حقوقی و حقیقی است و جلسات آن در چه دوره زمانی برگزار می‌شود و آیا کمیسیون دارای کارگروه‌های تخصصی نیز هستند.

کمیسیون معدن و صنایع معدنی از فعالین معدنی و صنایع معدنی شاخص بخش خصوصی استان، نمایندگان ادارات مرتبط با بخش معدن و نمایندگان شرکت‌های معدنی نیمه‌دولتی تشکیل یافته است. در حال حاضر کارگروه‌های تخصصی کمیسیون معدن و صنایع معدنی عبارتند از: کمیته کانسارهای فلزی، کمیته کانسارهای غیرفلزی، کمیته محیط‌زیست و منابع طبیعی، کمیته زغال سنگ و معادن زیرزمینی و کمیته صدور مواد و خدمات فنی و مهندسی که جلسات آن‌ها به طور منظم هرماه برگزار می‌گردد.

● فرآیند جمع‌آوری نظرات کارشناسی در داخل کمیسیون و خارج از آن چگونه است و مهم‌ترین مصوبات کمیسیون در یک سال اخیر چه بوده است. با دعوت از فعالین و متخصصین در جلسات کارگروه‌های تخصصی مهم نظرات کارشناسانه پس از بررسی و تدوین در جلسات در دبیرخانه کمیسیون ثبت، نگهداری و آنالیز می‌گردد. از مهم‌ترین مصوبات کمیسیون در یک سال اخیر می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. بررسی تمام قوانین بخش معدن و عارضه‌یابی قوانین مخل فضای کسب و کار معدن و صنایع معدنی
۲. برگزاری جلسات آموزشی قوانین محیط‌زیست و منابع طبیعی برای فعالین بخش معدن
۳. تشکیل تیم متخصص از تشکل‌های معدنی و حضور در کمیته ساماندهی معادن جنوب شهر مشهد

تعامل کمیسیون با کمیته ماده ۱۲ و شورای گفت‌وگو بسیار عالی است. در سال گذشته بنا به درخواست کمیته ماده ۱۲، کمیسیون معدن و صنایع معدنی در چندین جلسه، قانون معادن و آئین‌نامه اجرایی معادن را به‌طور کامل بررسی نمود و پیشنهادهای اصلاحی، تغییر و اجرای دقیق آن، از طریق دبیرخانه شورای گفت‌وگو به شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی ارجاع و در نهایت تصویب شد.

ارجاع و در نهایت تصویب شد؛ در این خصوص از آقای مهندس لبافی ریاست محترم دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی به خاطر حمایت‌های بی‌دریغ و زحمات ارزنده ایشان قدردانی می‌گردد.

همچنین کمیسیون معدن و صنایع معدنی با تمام تشکل‌های معدنی استان اعم از سازمان نظام مهندسی معدن، خانه معدن، انجمن تخصصی معدن و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی و مهم‌تر از همه معاونت معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت تعامل و همکاری کامل دارد. از جمله می‌توان به برگزاری انتخابات خانه معدن که توسط شورایی متشکل از معاونت معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت، نظام مهندسی و کمیسیون معدن اتاق بازرگانی اشاره کرد.

● از نظر جناب‌عالی به‌عنوان رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی مهم‌ترین مشکلات و موانع فراروی بخش معدن استان چه می‌باشد و چه اقداماتی برای حل آن‌ها از طریق کمیسیون انجام شده است.

یکی از مهم‌ترین مشکلات بخش معدن کشور نبود متولی مستقیم می‌باشد و بخش معدن در وزارتخانه چندگانه صنعت، معدن و تجارت، مهجور واقع گردیده و باعث شده که ادارات مرتبط و بی‌ارتباط با معدن بتوانند موانع فراوانی را پیش روی توسعه اکتشاف و استخراج معدن و به‌تبع آن امنیت سرمایه‌گذاری در این بخش ایجاد نمایند و در حال حاضر موجب رکود بی‌سابقه‌ای در اکتشاف معدن گردیده است. همچنین نبود زیرساخت‌های لازم در این بخش و عدم اکتشافات عمقی و سیستماتیک به علت تحریم‌های ناجوانمردانه موجود و کمبود منابع مالی در بخش خصوصی مزید بر علت می‌باشد. اگر در این خصوص اقدامات عاجل صورت نگیرد، دورنمای خوبی برای معدن و صنایع معدنی متصور نیست.

● چه بخشی از پیشنهادهای کمیسیون در سطح استان و با ملی اجرایی شده است.

در یک سال گذشته کمیسیون معدن و صنایع معدنی استان عملکرد بسیار مطلوبی داشته و موفقیت‌های خوبی کسب نموده است از جمله: تدوین و پیشنهاد اصلاح قانون معادن و صنایع معدنی که به پیشنهاد این

در حال حاضر کارگروه‌های تخصصی کمیسیون معدن و صنایع معدنی عبارتند از: کمیته کانسارهای فلزی، کمیته کانسارهای غیر فلزی، کمیته محیط زیست و منابع طبیعی، کمیته زغال سنگ و معادن زبرزمینی و کمیته صدور مواد و خدمات فنی و مهندسی که جلسات آن‌ها به‌طور منظم هر ماه برگزار می‌گردد.

کمیسیون در کمیسیون معادن و صنایع معدنی ایران نیز بررسی و برای مجلس شورای اسلامی نیز ارسال گردید.

اجرای طرح مطالعاتی توانمندی‌ها و فرصت‌های معدنی استان خراسان رضوی که در گذشته و با این سطح چنین گزارشی در استان خراسان انجام نگردیده است.

همکاری در برگزاری اجلاس سالیانه سازمان نظام مهندسی معدن ایران در مشهد مقدس و برگزاری اولین جلسه خارج از پایتخت شورای عالی معادن ایران که نتایج بسیار مفیدی برای جامعه معدنی استان به همراه داشت.

برگزاری جلسات گسترده با دفتر ارتباطات صنعت و دانشگاه فردوسی در خصوص تدوین نقشه راه معدن استان

پیگیری جهت برگزاری همایش توانمندی‌ها و فرصت‌های معدنی استان خراسان رضوی در آبان ماه سال جاری

پیگیری کمیسیون برای برگزاری اولین جلسه شورای معادن استان به ریاست استاندار خراسان رضوی که برگزار خواهد شد.

احمد زمانیان یزدی

رئیس کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت اتاق خراسان رضوی:

خوشبختانه کمیته ترانزیت و حمل و نقل بین المللی استان تشکیل شده است

حسین کوهزاد

استان خراسان رضوی به واسطه داشتن ۳ مرز ورودی به کشور ترکمنستان و یک مرز ورودی به کشور افغانستان به عنوان دروازه تجارت و ترانزیت به کشورهای مشترک المنافع و افغانستان شناخته می شود و به این سبب جایگاه بسیار ارزشمندی در حمل و نقل بین المللی و ترانزیت کشور دارد. این جایگاه موجب شده است سالانه میلیون ها تن کالا به صورت ترانزیت و صادرات از استان عبور کند. به این سبب و به دلیل نزدیکی با ۲۹ آذرماه روز حمل و نقل در این شماره با آقای احمد زمانیان یزدی رئیس کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت اتاق خراسان رضوی گفت و گویی داشتیم که باهم می خوانیم:

موجود در این بندر، مصوبه ای در خصوص معافیت مالیات بر ارزش افزوده شرکت های حمل و نقل بین المللی که به شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان ارجاع شده است، اشاره کرد.

● عملیاتی کردن نظرات کارشناسی از طریق کمیته بند ب ماده ۱۲ و شورای گفت و گو و سایر مراکزی که با سازمان های دولتی در تعامل است چگونه است؟

بعضاً لازم بوده که مصوبه کمیسیون بر تحقق از طریق کمیسیون به دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان ارجاع شود تا در جلسه شورا مطرح گردد که در این زمینه، مصوبه مالیات بر ارزش افزوده شرکت های حمل و نقل بین المللی و مشکل گمرکی حدود ۴۰ شرکت حمل و نقل بین المللی دارای ناوگان افغانی توقیف شده را می توان نام برد.

● چه بخشی از پیشنهادات کمیسیون در سطح استان و کشور اجرایی شده است؟

بیش از ۹۰ درصد مصوبات کمیسیون که مربوط به حوزه کاری بخش های دولتی استان بوده، اجرایی شده است اما در حوزه ریلی به لحاظ پرو کراسی های زیاد اداری بعضاً به حیطه اجرایی نرسیده است و در این رابطه پیگیری های کمیسیون و خود اتاق بازرگانی می تواند مؤثر باشد.

● ترانزیت استان از چه ظرفیت هایی برخوردار است و برای استفاده از این توانمندی چه اقداماتی باید صورت گیرد؟

با توجه به موقعیت بسیار ارزشمند استان در زمینه ترانزیت که دسترسی به کشورهای آسیای میانه و افغانستان از طریق مرزهای استان صورت می پذیرد، این عامل موجب حضور بیش از ۲۲ شرکت حمل و نقل بین المللی

● اعضای کمیسیون را چه کسانی تشکیل می دهند و دوره برگزاری جلسات چگونه است؟

اعضای کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت اتاق خراسان رضوی عمدتاً از مدیران صاحب نظر و اندیشه شرکت های حمل و نقل بین المللی می باشند که در حوزه های جاده ای، ریلی، دریایی و گمرک فعالیت دارند، جلسات کمیسیون به طور منظم در روزهای دوشنبه آخر هر ماه تشکیل می گردد و در صورت ضرورت جلسات مهم نیز برگزار می گردد.

● آیا کمیسیون دارای کارگروه های تخصصی نیز می باشد؟

بله، کمیسیون دارای ۴ کمیته کارشناسی و تخصصی در حوزه های ترانزیت، گمرک، جاده ای، ریلی و دریایی می باشد.

● فرایند جمع آوری نظرات کارشناسی در داخل و خارج کمیسیون چگونه است؟

نظرات کارشناسی اعضا عمدتاً از طریق دبیرخانه کمیسیون دریافت و جمع آوری می شود. ضمن اینکه دبیرخانه کمیسیون ارتباط مستمر با تشکل های این حوزه از جمله انجمن صنفی شرکت های حمل و نقل بین المللی خراسان رضوی دارد که نظرات و موضوعات ارائه شده از سوی تشکل ها در صورت ضرورت برای طرح، بحث، اخذ نظرات اعضا به صحن کمیسیون ارجاع می شود.

● مهم ترین مصوبات کمیسیون در یک سال اخیر چه بوده است؟

از مهم ترین مصوبات کمیسیون می توان به اعزام تیمی سه نفره از اعضای کمیسیون به بندرعباس برای بررسی و بازدید میدانی از سازمان ها و ارگان های مرتبط با حمل و نقل و ترانزیت و پی گیری و رفع مشکلات و موانع

کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت
این کارگزاران، مسیح، همان که گروهی ترانزیت محلی

یکی از آرزوها و خواسته‌های قدیمی فعالین این بخش از متولیان دولتی در استان، تشکیل کمیته ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی استان برای رصد کردن و پی‌گیری مشکلات موجود بوده است که به همت و تلاش‌های صورت گرفته، این مهم از سوی استانداری انجام و کمیته ذکر شده تشکیل شده است و به‌زودی شاهد شروع به کار آن با عضویت مدیران دولتی مرتبط با موضوع و بخش خصوصی خواهیم بود.

● به‌عنوان رئیس کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت، مهم‌ترین مشکلات و موانع فراروی بخش حمل و نقل استان را چه می‌دانید؟

از آنجایی که سازمان‌ها، ارگان‌ها و نهادهای زیادی در حوزه ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی دخیل می‌باشند متأسفانه عدم هماهنگی و تعامل بین آنان اثر منفی و نامطلوبی در حمل و نقل بین‌المللی داشته است به خصوص در بخش گمرکی که اهمیت و نقش فراوانی در ترانزیت دارد و چه در سایر بخش‌ها که خوشبختانه مدت‌هاست تلاش برای رفع موانع این حوزه می‌باشیم.

به نظر من مهم‌ترین موانع را می‌توان به اعمال برخی سلیقه‌های شخصی، ناهماهنگی بین ارگان‌ها و سازمان‌های مرتبط، عدم موفقیت در نوسازی ناوگان، صدور بخشنامه‌های غیرضروری و بعضاً آنسی و کندکننده ترانزیت، عدم استفاده از نظرات و تفکرات بخش خصوصی این حوزه از سوی برخی از دستگاه‌های دولتی و ... دانست.

بیش از ۹۰ درصد مصوبات کمیسیون که مربوط به حوزه کاری بخش‌های دولتی استان بوده، اجرایی نشده است اما در حوزه ریلی به لحاظ بروکراسی‌های زیاد اداری بعضاً به حیطه اجرایی نرسیده است و در این رابطه پیگیری‌های کمیسیون و خود اتاق بازرگانی می‌تواند مؤثر باشد

در استان گردیده و از این موقعیت اشتغال‌زایی و سرمایه‌گذاری بسیار چشمگیری در استان شکل گرفته است و هم‌اینک استان خراسان رضوی را به یکی از قطب‌های بزرگ ترانزیتی کشور تبدیل نموده است. حدود ۷۰۰۰ دستگاه ناوگان باری استان در چرخه ترانزیت تحت پوشش شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی استان قرار دارند، این‌ها گوشه‌ای از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های استان در حوزه ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی است.

● برای استفاده از این ظرفیت‌ها چه اقداماتی باید صورت گیرد؟

برای بهره‌برداری بهینه از چنین پتانسیل‌هایی که تأثیر به‌سزایی در اقتصاد استان دارد، دستگاه‌های مرتبط باید برای تسهیل و روان‌سازی بستر همکاری، با این مجموعه همکاری مؤثرتری را داشته باشند و از همه مهم‌تر دولت برای رفع موانع و مشکلات فراروی فعالین این حوزه اقتصادی چه در استان و چه در سطح ملی باید حمایت‌های لازم را به عمل آورد، خوشبختانه

رویدادهای مهم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

در سه ماه دوم سال ۱۳۹۶

جلسات مهم برگزار شده توسط اتاق

برگزاری چهار جلسه هیأت رئیسه

برگزاری چهار جلسه هیأت نمایندگان

برگزاری سه جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
برگزاری یازده جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
برگزاری هشت جلسه کارگروه امور مالیات، تأمین اجتماعی و گمرک
برگزاری بیست و هشت جلسه کمیسیون های تخصصی

برگزاری جلسه شورای نظارت راهبردی تشکل ها
برگزاری جلسه هماهنگی بخش خصوصی در هیأت اعزامی به تاتارستان در محل اتاق به ریاست آقای روشک و ارائه اطلاعات و آمار مربوط به فعالیت ها و تجارت تاتارستان و اقلام وارداتی جمهوری مذکور.

برگزاری میز ملی زعفران و کشاورزی، آب و منابع طبیعی و نشست با نمایندگان کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی ایران و سازمان جهاد کشاورزی و سازمان توسعه تجارت ایران و بررسی مسائل و مشکلات زعفران

جلسه هماهنگی مدیران اتاق در حضور آقای مهندس شافعی
نشست فعالین اقتصادی با کمیسیون صنعت مجلس
ملاقات با هیأت اقتصادی قندهار به ریاست والی قندهار در محل اتاق بازرگانی مشهد و مذاکره در خصوص راه های توسعه روابط فی مابین دو استان خراسان رضوی و قندهار.

برگزاری جلسه هماهنگی تعیین هیأت رئیسه اتاق مشترک ایران و ترکمنستان در محل اتاق بازرگانی مشهد
برگزاری جلسات ماهانه هیأت رئیس شورای ملی زعفران

شرکت در کمیته ها و شوراهای استانی

بررسی ۵۵۴۵ پرونده در هیأت های حل اختلاف مالیاتی
بررسی ۷۰۳ پرونده در هیأت حل اختلاف تأمین اجتماعی
کارگروه زیر بنایی، طرح ها و سرمایه گذاری ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان
ستاد اقتصاد مقاومتی
کمیسیون نظارت بر سازمان های صنفی مشهد
کمیته پایش تجارت خارجی سال ۱۳۹۶
شورای مشورتی صنایع کوچک و متوسط
کارگروه تخصصی استانداردسازی ارتقاء کیفیت کالا و خدمات

اهم فعالیت های کمیسیون های مشورتی اتاق

برگزاری بیست و هشت (۲۸) کمیسیون تخصصی - مشورتی در سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ که شامل: چهار جلسه کمیسیون کشاورزی و آب و صنایع تبدیلی تشکیل شده است که یک جلسه مشترک با کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی برگزار شده است. چهار جلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی که یک جلسه مشترک با صنعت و یک جلسه مشترک با کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی برگزار شده است، چهار جلسه کمیسیون صنعت برگزار شده که یک جلسه مشترک با کمیسیون بهبود محیط کسب و کار و کارآفرینی و دو جلسه مشترک با کمیسیون معدن و صنایع معدنی و همچنین یک جلسه مشترک با کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی داشته است، دو جلسه کمیسیون صادرات و خدمات فنی و مهندسی، دو جلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی، سه جلسه کمیسیون تجارت، سه جلسه کمیسیون حقوق و قضایی، سه جلسه کمیسیون گردشگری، دو جلسه کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت

کمیسیون کشاورزی آب و صنایع تبدیلی:

گسترش همکاری های پژوهشکده محیط های خشک با کمیسیون و دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان
شاخص های اثرگذار در تعریف یک فرصت سرمایه گذاری پایدار و اشتغالزا؛
مصوب شد اعضا محترم کمیسیون کشاورزی و آب اتاق با بهره گیری و نظر خواهی از تشکل ها، اتحادیه ها و سازمان های ذی ربط پیشنهادات و نظریات کارشناسی شده را جهت ارائه به اعضای محترم کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی تا تاریخ ۹۶/۵/۲۲ به صورت کتبی به

دبیرخانه کمیسیون ارائه نمایند.

با عنایت به توضیحات اعضاء حاضر در جلسه و پس از بحث و تبادل نظر، مقرر گردید در خواست‌هایی که در حوزه توسعه صادرات محصولات کشاورزی وجود دارد به صورت مستند به دبیرخانه کمیسیون کشاورزی و آب اتاق منعکس تا متعاقب آن پیگیری‌های لازم از طریق بانک توسعه صادرات صورت پذیرد.

پیگیری تشکیل کمیته مشترک کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی و اتاق بازرگانی ایران و خراسان رضوی با محوریت مسائل بخش کشاورزی، آب و محیط زیست، زعفران، دام و طیور پیگیری اجرایی شدن مفاد تفاهم‌نامه امضا شده فی مابین کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، استانداری خراسان رضوی و جنوبی

جلسه مشترک کمیسیون معدن و صنایع معدنی با کمیسیون صنعت:

ار سال جمع‌بندی مشکلات واحدهای صنعتی به سازمان امور مالیاتی فعال شدن کار گروه‌های مشترک تخصصی فی مابین تشکل‌ها و اداره کل امور مالیاتی به منظور رفع ابهامات در زمینه قوانین و مقررات مالیاتی مقرر گردید جلسه مشترکی فی مابین آقای زیبایی مدیرعامل شرکت آس تک و معاونین محترم اداره کل امور مالیاتی برگزار گردد

ایجاد کمیته قضایی زیرمجموعه کمیسیون پیگیری مجدانه جهت شروع فعالیت پنجره واحد پیگیری و هماهنگی با استاندار محترم جهت شروع به کار شورای عالی معادن استان با توجه به ماده ۴۳ قانون ششم توسعه کشور جهت رفع موانع موجود و خروج این بخش از رکود از طریق مکاتبه توسط ریاست اتاق دعوت از دادستان محترم جهت حضور در یکی از جلسات اتاق و قرار گرفتن در جریان مشکلات فعالین بخش معدن

تشکیل کمیته ویژه پیگیری مصوبات تفاهم‌نامه فی مابین کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی و کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق خراسان رضوی و برگزاری هفتگی جلسات و ارائه گزارش به دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان برگزاری مجدد آموزش دوره‌های زیست‌محیطی برای مهندسین معدن اجرای طرح مطالعاتی کشورهای معدنی در خصوص منابع طبیعی و محیط زیست

جلسه مشترک کمیسیون صنعت با کمیسیون معدن و صنایع معدنی:

ار سال جمع‌بندی مشکلات واحدهای صنعتی به سازمان امور مالیاتی تأکید ویژه هر دو کمیسیون صنعت اتاق خراسان و اصفهان بر همگرایی و هم‌صدایی و تعاملات مشترک

ضرورت همت مضاعف هر دو کمیسیون در تأثیرگذاری جدی بر حوزه کسب و کار صنعت کشور

ضرورت استفاده از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های متقابل در توسعه بازار و مبادلات اقتصادی دو استان

تقویت همکاری‌های مشترک در زمینه امور مهندسی و ساخت داخل از طریق برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی

ضرورت پیگیری تخصیص یارانه بخش صنعت از قانون هدفمندی یارانه‌ها از طریق اتاق ایران و مراجع ذی‌ربط

ضرورت ایفای نقش عملی‌تر اتاق در عرصه قانون‌گذاری در مجلس و دولت و سایر ارکان تصمیم‌سازی اقتصادی کشور

تشکیل کمیته‌های خاص برای ظرفیت‌سنجی و بررسی زمینه‌های همکاری‌های مشترک دو استان

تقویت ارتباطات در جهت رشد صادرات با نگاه به فرصت‌ها و قابلیت‌های اتاق ایران و کمیسیون‌های تخصصی در تأمین انتظارات و مطالبات فعالان اقتصادی

ضرورت همکاری در حوزه فرآوری سنگ‌های قیمتی مثل طلا، نقره، فیروزه و... و صنایع دستی و حوزه گردشگری

ضرورت ایفای نقش بیشتر اتاق در تصمیم‌سازی‌های سالیانه شورای عالی کار در روند تعیین حقوق و دستمزد متناسب با شرایط کسب و کار کشور و فعالان اقتصادی

ضرورت تدوین شاخص‌هایی برای ارزیابی و سنجش اثرگذاری و عملکرد اتاق ایران و کمیسیون‌های تخصصی در تأمین انتظارات و مطالبات فعالان اقتصادی

پیگیری جدی موارد معطل مانده از قانون کسب و کار از طریق اتاق ایران ضرورت بررسی و تحلیل دلایل ناکارآمدی ساخت داخل و وضعیت پیمانکاران و سازندگان داخلی در اجرای تعهدات

ضرورت تمرکز اتاق ایران و شهرستان‌ها و کمیسیون‌های تخصصی بر عمل‌گرایی و پرهیز از ورود به موضوعات و مباحثی که منتج به نتیجه نمی‌گردید (لحاظ نمودن هزینه و فایده به‌ویژه در پذیرش یا اعزام هیئت‌های اقتصادی خارجی)

جلسه مشترک کمیسیون صنعت با کمیسیون بهبود محیط کسب و کار و کارآفرینی: بررسی شاخص حل و فصل ورشکستگی در کشور و راهکارهای ارتقای آن در سطح جهانی

گزارش مباحث جمع‌بندی شده حوزه صنعت جهت ارائه به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

جمع‌بندی و اعمال نظرات اعضای دو کمیسیون در مطالب ارائه شده کمیسیون صنعت جهت طرح در جلسه با اعضای محترم کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی و لحاظ در پیوست تفاهم‌نامه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون مذکور

دریافت نظرات کارشناسان دادگستری در خصوص فرآیند ورشکستگی

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

جلسه مشترک کمیسیون صنعت و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر گردید مطالب مطرح شده جمع‌بندی و در جلسه مشترک شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مطرح و پیگیری آن‌ها تصویب گردد.

تصویب بر ارسال نامه درخواستی بررسی طرح مبارزه با جرائم اقتصادی در کانال تلگرام گروه کمیسیون حقوقی توسط دبیر محترم
تصویب بر دعوت از جناب آقای رفسنجانی رئیس شورای حل اختلاف و جناب آقای مرتضوی طی جلسات آتی کمیسیون جهت تبیین شعبه تخصصی حل اختلاف در حوزه حمل و نقل و تجارت
تصویب بر دعوت از اعضای صاحب نظر و مؤثر در کارگروه طرح مبارزه با جرائم اقتصادی.

مصوب گردید طرح مذکور در جلسات کارگروه تفصیلی بررسی گردد و در جلسات کمیسیون فقط اجمالاً مورد بحث قرار گیرد.

تصویب بر همکاری کمیسیون با شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در خصوص مشکلات و موارد وابسته به کمیسیون و معرفی اعضای از کمیسیون به عنوان نماینده به شورا جهت شرکت در جلسات شورا.

مصوب شد موارد مسکوت کمیته مالکیت فکری (برگزاری سمینار و انجام پروژه ارزش گذاری برند) و کمیته مالیات (ابطال بخش نامه های مالیاتی مغایر با قانون) توسط دبیر کمیسیون پیگیری و در جهت عملی نمودن و اجرای آن اقدامات لازم صورت گیرد.

دعوت از مدیران و مقامات سازمان ها در جلسات کمیسیون جهت پیگیری مصوبات

مصوبات کمیسیون گردشگری و خدمات:

کمیته ای تحت عنوان بهبود محیط کسب و کار معرفی شد و مقرر گردید به عنوان پنجمین کمیته تخصصی از اتاق استعلام به عمل آید
با توجه به دستور کار جلسه و توضیحات ارائه شده مقرر گردید چنانچه ظرف مدت یک هفته پس از ارسال صورت جلسه به اعضای محترم نقطه نظری در خصوص کمیته ها (به منظور ارزیابی مجدد) به دبیرخانه ارسال نشود، موضوع به عنوان مصوبه تلقی شده و ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

برگزاری جلسه فوق العاده با حضور معاون زیارت استانداری، مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان در هفته آتی به منظور پاسخگویی به مشکلات بخش خصوصی گردشگری
برگزاری جلسه با آقای محمودی به منظور رفع معضل مالیات بر ارزش افزوده هماهنگی با اتاق اصفهان جهت برقراری تعاملات بیشتر دو کمیسیون گردشگری استان خراسان و اصفهان

مصوبات کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت

تعریف شاخص های اثر گذار در تعریف یک فرصت سرمایه گذاری پایدار و اشتغال زا

تشکیل کارگروه تعیین شاخص های اثر گذار بر فرصت های سرمایه گذاری پایدار و اشتغال استان ذیل کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی

مصوبات کمیسیون تجارت

مقرر شد موضوع برقراری خطوط پرواز مشهد به کشورهای هدف صادراتی در مرحله اول از طریق شرکت های هواپیمایی داخلی و سپس از طریق شرکت های خارجی از طریق استانداری پیگیری گردد.

با توجه به موارد طرح شده در جلسه مقرر گردید در مورد عدم رعایت حقوق تولید کنندگان پایین دست توسط شرکت های دولتی پتروشیمی و فولاد با فرماندهی اقتصاد مقاومتی مکاتبه شود.

مقرر شد از سازمان توسعه تجارت خواسته شود مشوق حضور در نمایشگاه هم زمان با برگزاری نمایشگاه پرداخت گردد.

مصوبات کمیسیون حقوق و قضایی

تصویب تشکیل کارگروهی با مدیریت جناب آقای حسینی و حضور حقوقدانان و افراد متخصص در زمینه اقتصاد به جهت بهره برداری و بررسی تخصصی تر طرح مبارزه با جرائم اقتصادی.

تصویب بر دعوت از اعضای محترم مجلس در جلسات بازبینی طرح مبارزه با جرائم اقتصادی.

۱۷ مورد شامل امور غیرفعال سازی کارت بازرگانی
مورد کارنه تیر استفاده شده شامل: واردات ۴۳ مورد و ۸۷ مورد صادرات،
۶۲ مورد کارنه تیر ثبت شده، ۳۲ مورد گواهی قبولی، ۵ مورد سفید ابطالی،
۵۸ مورد لاشه کارنه تیر عودت شده. ۲ مورد مفقودی کارنه، ۸ مورد تمدید
کارنه، ۳۱ مورد فروش کارنه
۶۱۳ مورد فرم گواهی مبداء شش برگی (A به ارزش دلاری: ۱۶۷/
۸۲۲/۶۳۱۷۱۷۶۱ و جمع ناخالصی: ۵۸۰۶۱۱۱۰۷
۴۷۰ مورد فرم گواهی مبداء سه برگی به ارزش دلاری: ۵۶/۶۱۱۴۵۶۴۷ و
جمع ناخالصی: ۶۰/۴۰۳۴۴۰۲

هیات های اعزامی و پذیرشی توسط اتاق متبوع

پذیرش هیات قندهار و برگزاری جلسه به ریاست آقای مهندس توکلی
زاده در محل اتاق بازرگانی مشهد و با حضور هیات ۹ نفره از ولایت قندهار
به ریاست آقای زلمی ویساوالی محترم قندهار و حضور آقای سید سعید
قصادری سرکنسول محترم ایران در قندهار و جمعی از مدیران بخش های
دولتی و خصوصی جهت مذاکره در خصوص بررسی موانع و مشکلات سد
راه تجار و دست یافتن به راهکارهای توسعه روابط دوجانبه بین دو استان
بر گزار شد.

دفتر ارتباط با اعضاء و فعالان اقتصادی

همه‌انگهی در ارائه مشاوره های تخصصی به ۱۳۷ فعال اقتصادی
پاسخگویی به از ۱۳۳ مراجعه حضوری و تلفنی در راستای ایجاد ارتباط با
اعضاء فعالان اقتصادی
رسیدگی و پیگیری ۵۵ پرونده و ۵۹ مصوبه فعالان اقتصادی در حوزه
مالیات، تأمین و اجتماعی

ارائه خدمات مشاوره به اعضاء و فعالان اقتصادی

ارائه ۱۰۸ مشاوره تخصصی به فعالان اقتصادی از قبیل:
۵۳ نظر مشورتی در زمینه امور مالیاتی
۳۸ نظر مشورتی در زمینه امور بانکی و تسهیلات
۱۷ نظر مشورتی در زمینه امور تأمین اجتماعی

مصوب گردید اعضا کمیسیون پیشنهادات و نظرات خود را مبنی بر موارد
مطرح شده که در گزارش اقدامات صورت گرفته در راستای حل مشکلات
ترانزیتی که قرائت گردید را به آقای زمانیان ارائه دهند.

اداره محترم داری و مالیات هر چه زودتر دفاتر سال های ۱۳۹۵ شرکتها
را مورد بررسی قرار دهند و جلسه ای با حضور نماینده محترم داری و
مالیات برگزار گردد تا مشکلات مربوط به این حوزه مورد بحث و بررسی
قرار گیرد. همچنین دفاتر سال ۱۳۹۴ که افزایش چشمگیری در اعمال
مالیات عملکرد داشته است که این افزایش منجر شده است که در حق
شرکت های حمل و نقل اجحاف شود و فشار زیادی را متحمل شوند و مقرر
شد که شرکتها برای برگه تشخیص سال ۱۳۹۴ خود اعتراض نمایند تا به
کمیسیون مربوطه ارجاع داده شود.

مصوب گردید کمیته ای با حضور پنج نفر از اعضاء کمیسیون که در زمینه
بیمه و مالیات اطلاعات کافی و تخصص دارند تشکیل گردد که مطالب،
پیشنهادات و مشکلات مربوطه در این زمینه (امور مالیاتی و بیمه)
جمع بندی گردد که در جلسه بعدی کمیسیون با دعوت از مسئولین محترم
اداره داری جهت حضور در جلسه این مطالب جمع بندی شود تا در جلسه
مربوطه عنوان و مطرح گردد.

مصوب گردید کمیته ای جهت بررسی موارد پیشنهادی اصلاح آیین نامه
تاسیس شرکت های حمل و نقل و ترانزیت که این پیشنهادات و نظرات
جهت حذف، اصلاح یا اضافه نمودن موارد آیین نامه تشکیل گردد در دو
جلسه که جلسه اول آن در دو هفته دیگر و جلسه دیگر حدود ۱ ساعت قبل
از تشکیل جلسه بعدی کمیسیون حمل و نقل و ترانزیت برگزار گردد تا
مطالب جمع بندی و به نتیجه نهایی برسد.

موضوع تخفیف کرایه های حمل و نقل ریلی به صادر کنندگان به عنوان
پیشنهاد کمیسیون به اداره کل راه آهن مکاتبه گردد.

برگزاری نشست خبر با عنوان: بیان علل کاهش ترانزیت در حمل و نقل
جاده ای و ارائه راه کارهای مناسب در این زمینه

دعوت از متولیان حمل و نقل و ترانزیت در جلسات اصلی کمیسیون
تدوین و ارائه بسته پیشنهادی در خصوص صنعت حمل و نقل در قالب پروژه
پژوهش مطالعاتی.

گسترش همکاری های پژوهشگه محیط های خشک با کمیسیون و دفتر
کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان

خدمات بازرگانی

۳۳۵ مورد امور خدمات کارت بازرگانی شامل کارت عضویت و کارت
بازرگانی اشخاص حقوقی و حقیقی که شامل:

۱۰۵ مورد تمدید کارت عضویت و ۵۶ مورد تمدید کارت بازرگانی

۱۵ مورد صدور کارت عضویت و ۸۸ مورد صدور کارت بازرگانی

۳ مورد تغییر نوع کارت بازرگانی

۶۶ مورد پرداخت تعهدات کارت بازرگانی

۲ مورد انتقال از این اتاق کارت عضویت و ۳ مورد انتقال از این اتاق کارت
بازرگانی

دوره‌های آموزشی برگزار شده توسط مرکز آموزش اتاق

سیزده دوره آموزشی و هجده کارگاه آموزشی و یک همایش تخصصی در مرکز آموزش ساختمان شماره ۲ که در سه ماهه دوم سال جاری برگزار شده است از قبیل:

• دوره حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای (IRU) دوره متقاضیان صدور کارت بازرگانی.

• دوره "کلیات بازرگانی خارجی، کارگاه "آشنایی با بانکداری و بررسی مشکلات فعالان اقتصادی با سیستم بانکی" کارگاه "برندینگ، هویت فردی و تجاری" کارگاه "نحوه ارسال اظهارنامه الکترونیکی مالیاتی" کارگاه "مقررات مالیاتی فعالیت‌های پیمانکاری"

• کارگاه "تخفیف‌ها و معافیت‌های مالیاتی (ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ و آئین‌نامه اجرایی آن)". کارگاه قانون امور گمرکی، ترخیص کالا

• کارگاه "بازاریابی الکترونیک حرفه‌ای"، "همایش آموزشی مباحث نوین در مدیریت کمبود آب و تنش خشکی در کشاورزی، ادامه دوره "مکالمه-۱ زبان انگلیسی" ویژه همکاران اتاق بازرگانی در سطح C3

• ادامه برگزاری "دوره حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای (IRU)، برگزاری دوره آموزشی "مبانی تشریح الزامات و مستندسازی ISO 9001 (۲۰۱۵)" ویژه کارشناسان، دوره آموزشی "مبانی تشریح الزامات و مستندسازی ISO 9001 (۲۰۱۵)" ویژه مدیران، دوره آموزشی "مبانی تشریح الزامات و مستندسازی ISO 9001 (۲۰۱۵)" ویژه کارشناسان، "دوره متقاضیان صدور کارت بازرگانی، کارگاه "مهندسی فروش"

ادامه برگزاری کارگاه "قانون امور گمرکی، ترخیص کالا و دور اظهاری، کارگاه "بازاریابی الکترونیک حرفه‌ای، کارگاه "مدیریت صادرات و واردات"، کارگاه "مدیریت ارتباط اثربخش با مشتریان (PRO-CRM)", کارگاه "عملی ثبت و سفارش کالا و خدمت، کارگاه "آشنایی با قواعد و استانداردهای تهیه و کنترل اسناد در تجارت بین‌الملل (اسناد مالی، بازرگانی و حمل)", کارگاه "مکاتبات و سفارشات تجاری به زبان انگلیسی"، کارگاه "خبرنگاری اقتصادی"، کارگاه "قانون امور گمرکی، ترخیص کالا و دور اظهاری"

• کارگاه "مدیریت خرید و سفارش خارجی"، ادامه دوره "مکالمه-۱ زبان انگلیسی" ویژه همکاران اتاق بازرگانی در سطح C3، ادامه برگزاری "دوره حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای (IRU)" توسط اساتید آکادمی (IRU) با حضور ۲۱ نفر شرکت‌کننده به مدت ۱۰۰ ساعت، "دوره متقاضیان صدور کارت بازرگانی، دوره "کلیات بازرگانی خارجی، دوره آموزشی "Excel" مقدماتی (ویژه پرسنل)

دفتر پژوهش‌های اقتصاد و توسعه

تهیه گزارش‌های تحلیلی با عنوان:

اثرات پسین و پیشین توسعه صنعتی و بخش تولید واقعی در جهان، سهم صادرات کالا و خدمات در کشور از صادرات کالا و خدمات در جهان

ارزش افزوده بخش‌های صنعت و نفت در ایران کشورهای خواهان توسعه در نیم قرن اخیر چه اقداماتی را جهت خروج از اقتصاد کشاورزی به انجام رسانده‌اند؟ گذر از اقتصاد کشاورزی به سوی اقتصادی صنعتی یا خدماتی؟ سرانجام واردات کالاهای مصرفی در ایران، برندینگ و نظم نوین جهانی، توسعه صنعتی، بخش خصوصی و رنج کشورهای توسعه نیافته از عدم وجود یک سازماندهی قوی، شدت استفاده از R&D در ارزش افزوده در کشورهای منتخب سهم هزینه‌های نظامی از GDP در کشورهای منتخب موجودی سرمایه خالص اضافه شده در هر سال نسبت به سال قبل در ایران سهم تجارت کالا و خدمات کشورها از تجارت کالا و خدمات در جهان ۵ رده‌های پایین، نامنظم، ناپایدار و بی‌ثبات اقتصاد ایران و مقایسه آن دیگر کشورها، بازه زمانی طلایی اشتغال‌زایی در ایران و کره جنوبی چگونه گذشت؟

اعتقاد واقعی به بخش خصوصی و بازگشت اعتماد از دست رفته به آن یگانه راه خروج از بحران‌های کشور

ارزش مبادلات خارجی کشور سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۷۹، وضعیت شاخص‌های فضای کسب و کار در کشورهای منتخب در سال (۲۰۱۷)، صادرات و واردات محصولات کشاورزی در ایران، ظرفیت تولید فولاد در کشورهای منتخب

روابط عمومی

تهیه، تنظیم و بارگذاری اخبار اتاق در سایت: ۱۰۸ مورد
تولید خبر از رویدادهای اتاق ۴۵ مورد، تهیه و ارسال گزارش‌های صوتی برای رادیو مجازی (۳ مورد)

تولید عکس‌های خبری: ۵۱۰ قطعه، دعوت از رسانه‌های گروهی برای حضور در برنامه‌های اتاق:

برگزاری دوره آموزش خبرنگاری اقتصادی با دعوت از اساتید فن با حضور ۳۰ نفر از خبرنگاران با همکاری مرکز آموزش

تهیه و تنظیم و بارگذاری اخبار و اطلاع‌رسانی در کانال تلگرام اتاق: ۴۲۰ مورد

ارسال خبر به سایر رسانه‌های گروهی و اتاق ایران: ۱۴۸ مورد و آرایه نظر مشورتی محتوایی به رسانه‌ها

طرح اجرایی و تعیین معیارها برای انتخاب پیشکسوتان کارآفرین طرح راه‌اندازی مرکز اسناد و آرشیو اتاق

برگزاری میزگردهای تخصصی با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران چاپ و تکثیر جزوات: ۴۰۳ نسخه

انتشار ۳ شماره بولتن ماهانه و تولید و توزیع اقلام تبلیغاتی مناسب‌ها

طرح‌های پژوهشی مصوب در جلسه شورای پژوهشی اتاق

تحلیل هزینه‌های تولید به تفکیک صنایع در بورس اوراق بهادار تهران

هزینه‌های تأمین مالی در ایران و چگونگی کاهش آن در صنایع

بررسی و تحلیل شاخص ورشکستگی و پرداخت دیون بانک جهانی
و ارائه پیشنهادهایی جهت بهبود رتبه ایران در شاخص‌های سهولت کسب و کار بانک جهانی

بررسی و تحلیل پتانسیل‌های بخش معدن در استان خراسان رضوی

اطلاعیه

صدها فرشته بوسه بر آن دست می‌زنند کز کار خلق یک گره بسته وا کند

در پی وقوع زلزله اخیر در مناطق غرب کشور با ابراز همدردی عمیق و عرض تسلیت مجدد با مردم شریف و عزیز شهرها و روستاهای غمرنگ و محروم استان کرمانشاه که دستخوش خشم طبیعت و درماندگی و کاستی‌ها شده‌اند هیات نمایندگان اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی

احداث یک باب هنرستان را در آن منطقه تأیید و تصویب نمود

به همین دلیل فعالان اقتصادی و تشکل‌های وابسته به اتاق استان و خیراندیشان پاک‌نهاد دعوت می‌نمایند دست‌های پربرکت و توانمند و بخشنده خود را به دست‌های کم‌توان و ناتوان و آسیب‌دیده منتظر محبت گره‌زنند و به‌منظور همگامی و همراهی در این حرکت انسانی فراگیر با دیگر هموطنان شرافتمند سراسر کشور همگام و همراه شوند و کمک‌های نقدی خود را به شماره حساب ۴۳۴۳۳-۴۱۳۰ بانک تجارت شعبه بلوار سجاد مشهد به نام جامعه یآوری خراسان وابسته به اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد واریز فرمایند.

امید است همه انسان‌هایی که به انسانیت ارج می‌نهند سخاوت و کرامت را به چهره‌های افسرده و دل‌های شکسته و روح‌های پژمرده استان کرمانشاه هدیه کنند.

حافظ نهاد نیک تو کامت بر آورد جان‌ها فدای تو مردم نیکونهاد باد

جامعه یآوری خراسان – وابسته به اتاق بازرگانی مشهد

در چهل و پنجمین نشست هیات نمایندگان اتاق مشهد تصویب شد:

برگزاری همایش آب به صورت ملی با همکاری استان‌های شرقی کشور

شفاف‌سازی حساب‌های بانکی مورد تأیید همه نمایندگان است گفت: عطف به ماسبق نمودن این قانون آن هم برای مدت پنج سال گذشته مطمئناً صدمات جبران‌ناپذیری بر پیکره اقتصاد خواهد زد.

وی افزود: واحدهای تولیدی در شرایط فعلی با مشکل روبه‌رو بوده و این کار منجر به کاهش فعالیت تجاری می‌شود.

علی اصغر پور فتح اله عضو هیات نمایندگان نیز با اشاره به مشکل کم‌آبی در شرق کشور پیشنهاد برگزاری همایشی تحت عنوان بررسی بحران آب و راهکارهای مقابله با مشکل بی‌آبی را به حاضرین ارائه داد.

وی پیشنهاد کرد: دفتر کشاورزی اتاق خراسان با همکاری استان سیستان و بلوچستان همایش مشترکی با محوریت آب در اتاق مشهد برگزار نماید.

وی همکاری مقامات استانی و نمایندگان مجلس در این مورد را برای برون‌رفت از این بحران و چاره‌اندیشی در مورد بحران آب در شرق کشور را مورد تأکید قرار داد.

وی نیز با انتقاد از عطف به ماسبق گفت: اجرای هر قانون نیازمند زمینه‌سازی برای اجرای آن می‌باشد.

وی افزود: طرح سازمان امور مالیاتی جامعه آماری وسیعی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و وقتی جامعه آماری را بزرگ می‌کنیم با عدم اجرای قانون روبرو می‌شویم.

رضا حمیدی عضو هیات نمایندگان اتاق مشهد نیز با عنوان اینکه مطابق آمارها مصرف آب کشاورزی ۹۳ در صد، صنعت ۲ در صد و مصرف آب شهری ۵ در صد است عنوان کرد: با صرفه جویی در استفاده مجدد آب در صنعت و استفاده از روش‌های باصرفه در مصرف آب شهری و عدم تولید محصولات کشاورزی آب بر شاید بتوان بحران آب را کمی کاهش داد.

وی با تأکید بر روش‌های استفاده بهینه از آب در کشاورزی بر آموزش کشاورزان در این زمینه تأکید کرد.

در ادامه دبیر اتاق مشهد گزارشی از کارت‌های بازرگانی و عضویت شش ماهه اول سال ۹۶ در مقایسه با سال ۹۵ ارائه کرد.

نشست هیات نمایندگان اتاق مشهد با یک مصوبه پایان یافت: برگزاری همایش آب به صورت ملی با همکاری استان‌های شرقی کشور و برنامه‌ریزی همکاری مقامات استانی و استفاده از مقامات کشوری در این همایش مصوبه‌ای بود که مورد تأکید هیات نمایندگان اتاق مشهد قرار گرفت.

نشست آبان ماه هیات نمایندگان بخش خصوصی در اتاق مشهد با توجه به دستورالعمل سازمان امور مالیاتی در حالی برگزار شد که عطف به ماسبق شدن دستورالعمل سازمان امور مالیاتی مورد اعتراض هیات نمایندگان اتاق مشهد واقع شد. برنامه راهبردی اتاق مشهد به منظور هشدار در مورد بحران آب و ارائه گزارش مقایسه‌ای کارت‌های بازرگانی در شش ماهه اول سال‌های ۹۵ و ۹۶ از دیگر مباحث عنوان شده در نشست هیات نمایندگان اتاق مشهد بود.

به گزارش روابط عمومی اتاق مشهد در چهل و پنجمین نشست هیات نمایندگان اتاق مشهد رئیس اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی بابیان اینکه در جلسه شورای اقتصاد طرحی از وزارت نیرو برای رفع مشکل آب غرب کشور مطرح شد گفت: در این جلسه به وضعیت بحرانی تر تأمین آب شرق کشور اشاره شد و موضوع تهیه طرح و تأمین اعتبار برای آب شرق کشور نیز در دست بررسی است.

شافعی در ادامه با اشاره به اینکه یکی از موضوعاتی که در سفرهای خارجی با آن روبرو هستیم بهره‌گیری از انرژی‌های نو و تجدید پذیر است تأکید کرد: با توجه به جایگاه مناسب انرژی‌های نو و تجدید پذیر جا دارد فعالین اقتصادی استان در این مورد برنامه‌ریزی مناسبی را انجام دهند.

وی سپس اصلاح قانون حق رأی برای دارندگان کارت‌های عضویت را مورد نظر قرار داد و گفت: موضوع اصلاح قانون حق رأی برای دارندگان کارت عضویت در دست بررسی است.

وی خاطر نشان ساخت: یکی دیگر از موضوعات در دست بررسی صدور کارت‌های واحدهای تولیدی بزرگ در استان محل فعالیت آنان و عضویت فراگیر فعالان اقتصادی در اتاق می‌باشد.

شافعی در ادامه به توافق صورت گرفته اتاق ایران با وزیر صنعت معدن و تجارت پرداخت و گفت: تشکیل سه کمیته: رفع موانع تولید، بهبود محیط کسب و کار، کاهش تصدی‌گری‌ها و قانون بهبود محیط کسب و کار از توافقات صورت گرفته بین اتاق ایران و این وزارتخانه بوده است.

رئیس اتاق مشهد همچنین با اشاره به بررسی طرح ورود به حساب‌های دارای تراکنش بالای پنج میلیارد از اعضای هیات نمایندگان اتاق مشهد درخواست کرد نظرات خود را به منظور انجام تصمیم‌گیری صحیح در این مورد ارائه دهند.

در ادامه محمد حسین روشک عضو هیات نمایندگان با تأکید بر اینکه

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در مراسم روز ملی استاندارد در مشهد:

قانون جدید سازمان ملی استاندارد ایران در مسیر کند بروکراسی متوقف شده است

مورد اذعان سازمان‌های بین‌المللی مانند ایزو و قرار گرفته و همچنین افزایش مشارکت و نقش آفرینی جمهوری اسلامی ایران در تدوین استانداردهای بین‌المللی، بیانگر تلاش‌های بی‌وقفه کارشناسان و مسئولان این بخش و به خصوص اقدامات مثبت سازمان ملی استاندارد است.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با اشاره به ابلاغیه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی حمایت همه‌جانبه و هدفمند از صادرات کالاها و خدمات راسالت همه بخش‌ها اعم از دولتی و غیردولتی دانست و یادآور شد: معتقدیم یکی از پیش شرط‌های رشد صادرات غیرنفتی و افزایش سهم پایدار ایران در بازارهای جهانی، فراگیر شدن فرهنگ استاندارد در بخش‌های تولیدی کشور و ارتقای سطح استاندارد تولید محصولات ایرانی می‌باشد. تولید محصولات با استاندارد و کیفیت بالا علاوه بر حفظ سلامت و ایمنی مردم، جایگاه کشورمان را در بازارهای رقابت جهانی بهبود می‌بخشد. در توسعه صنعتی کشور نیز استاندارد نقشی محوری دارد و استانداردسازی در تولید کالاهای صنعتی های تک، نانو، بایو و محصولات دانش‌بنیان امری بسیار ضروری به شمار می‌آید. وی تأکید کرد: سازمان ملی استاندارد، ساختاری فزاینده است که طبق موازین و مقررات بین‌المللی عمل می‌نمایند. از این رو لازم است دستگاه‌های دولتی بدون هرگونه دغدغه و هراس، مرجعیت این سازمان را بپذیرند تا موازی کاری‌های موجود به حداقل ممکن کاهش یابد.

توقف قانون جدید سازمان ملی استاندارد ایران در مسیر کند بروکراسی

شافعی متذکر شد: قانون جدید سازمان ملی استاندارد ایران از منظری کارشناسی و براساس اقتضائات روز ایران و جهان تدوین شده و می‌تواند بسیاری از مشکلات زیرساختی در محیط‌های قانونی و مقرراتی و نیز حوزه اجرا را برطرف نمایند اما متأسفانه شاهدیم که این ظرفیت خوب در مسیر کند بروکراسی کشور متوقف مانده است. امیدواریم با اهتمام مجمع تشخیص مصلحت نظام این قانون هر چه سریع‌تر تصویب و ابلاغ گردد.

وی به وجود تشکلهای ملی؛ فراگیر و تخصصی در عرصه استاندارد نظیر جامعه ممیزی و بازرسی ایران، انجمن مدیریت کیفیت ایران، انجمن شرکت‌های دارنده نشان استاندارد و... اشاره کرد و گفت: این ساختارها به‌عنوان مشاور سازمان ملی استاندارد همکاری نزدیکی دارند اما انتظار داریم در استمرار این مسیر، شاهد واگذاری مسئولیت‌های بیشتری به بخش خصوصی باشیم.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران خاطر نشان کرد: اتاق ایران آمادگی همکاری همه‌جانبه با سازمان ملی استاندارد را دارد و در این راستا پیشنهاد می‌کنیم نقشه راهی جهت توسعه همکاری‌های دوجانبه و تسریع روند ارتقای استانداردهای کشورمان، تهیه و تدوین شود.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با بیان اینکه، رابطه مستقیمی بین هویت جوامع از یک سو و استانداردهای زندگی از سوی دیگر وجود دارد، عنوان کرد: از این رو، هویت اصیل تاریخی و پر از افتخار ایران و ایرانی اقتضاء می‌کند تا استانداردهای زندگی شهروندان این کشور باید در بالاترین سطح جهانی باشد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی؛ غلامحسین شافعی در همایش روز ملی استاندارد در مشهد گفت: امسال سازمان جهانی استاندارد تأکید دارد که استانداردها می‌توانند شهرها را هوشمندانه‌تر و زندگی را سالم‌تر بسازند.

وی ادامه داد: امروزه جامعه بین‌الملل با تغییر بازارهای جهانی و توجه به لزوم رفع چالش‌های اقتصاد کلان همراه با مطالبات جدی در حوزه تغییرات محیط‌زیستی مواجه است؛ اما در این محیط پیچیده «استانداردهای بین‌المللی» با ایجاد توانمندی در محیط‌های تجاری، شتاب فزاینده در رشد اقتصادی و کمک به بهبود محیط‌زیست، ابزارهای مؤثر و کارآمدی برای هدایت جوامع به سوی تغییرات رو به رشد و تعالی به شمار می‌آیند. استانداردها با بهره‌گیری از تجارب جوامع پیشرو به ترسیم بهترین رویه‌های اجرایی پرداخته و از رشد شتابان کشورهای در حال توسعه حمایت می‌کنند. وی یادآور شد: استانداردها می‌توانند شهرها را به مکان‌های بهتری برای زیستن مبدل کنند و ابزاری سازنده در ایجاد و گسترش رفاه جهانی باشند.

توسعه باید مردم‌محور باشد

شافعی در ادامه با تأکید بر نقش مردم در ارتقای سطح استانداردهای زندگی، عنوان کرد: تأکیدات مکرر مقام معظم رهبری و ترجمان سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بر این اصل اشاره دارند که توسعه باید مردم‌محور باشد، از این رو لازم است ارتباط و تعامل بیشتری میان سازمان ملی استاندارد ایران با تشکلهای بخش خصوصی کشور در زمینه تدوین و اصلاح استانداردهای ملی و نیز بازرسی و نظارت بر حسن اجرای استانداردها شکل بگیرد.

وی اضافه کرد: در رویکرد جدید استانداردسازی باید نگاه‌های نوین مدیریتی، پدیده جهانی شدن و آزادسازی تجاری در کنار توجه به ارزش‌های ملی و نیازهای امروز کشور تجلی یابند که البته تحقق این مهم، در سال اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال یک ضرورت به شمار می‌آید.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، استاندارد را الزامی دانست که به تولید، با کیفیت بهره‌وری بالاتر، خدمات بهتر و صادرات رقابتی و پایدار می‌انجامد و اذعان کرد: از این رو توسعه فرهنگ استاندارد بین واحدهای تولیدی و خدماتی و بازرگانی موضوعی پُر اهمیت است که اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران در این خصوص خود را متعهد و مکلف می‌داند.

وی ادامه داد: ارتقای رتبه ایران در حوزه استاندارد در سال‌های اخیر که

WORLD TRADE ORGANIZATION

پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی؛ فرصت یا تهدید؟

برخی از مهم‌ترین محورهایی که موافقان پیوستن به سازمان تجارت جهانی در استدلال‌های خود بر آن تأکید می‌کنند، عبارتند از: بهره‌مندی از فرصت‌های جهانی، جذب سرمایه‌های خارجی، انتقال تکنولوژی به کشور، ورود کشور به عرصه تصمیم‌گیری اقتصاد جهانی و... در ادامه تلاش خواهیم کرد تا ضمن بررسی اجمالی این موارد، فرصت یا تهدید بودن آن‌ها برای اقتصاد، فرهنگ و سیاست کشور را مورد ارزیابی قرار دهیم.

مهدی رحیمی‌نسب
کارشناسی ارشد اقتصاد

بدین ترتیب نمی‌توان امید داشت که با وجود اجرای سیاست‌های آزادسازی و خصوصی‌سازی سفارش شده از جانب سازمان‌های مذکور و مهیا کردن شرایط مناسب و قابل‌پذیرش در داخل کشور برای جذب این سرمایه‌ها تا زمانی که سیاست تحریم و تهدیدات آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران ادامه داشته باشد، شاهد حضور گسترده و مؤثر شرکت‌های چندملیتی در کشور همانند حضور در سایر کشورها باشیم.

WTO و تصمیم‌گیری در عرصه اقتصاد جهانی

گرچه سازمان تجارت جهانی بر اساس اصل «یک کشور، یک رأی» استوار است، واقعیت امر این است که کشورهای بزرگ و پیشرفته قدرت‌های مسلط بر این سازمان بوده و اثر قاطعی بر تصمیم‌گیری‌های آن دارند. موافقت‌نامه این سازمان برخی مذاکرات تنها بین بزرگ‌ترین تولیدکننده و بزرگ‌ترین خریدار هر کالا صورت گرفته و نتیجه آن معمولاً شامل حامل سایر کشورها نیز می‌شود. با توجه به آنکه آمریکا و اتحادیه اروپا دو قدرت بزرگ اقتصادی دنیا هستند طبیعی است که آن‌ها در همه مذاکرات یا خریدار اصلی و یا تولیدکننده اصلی کالا باشند. حضور یک کشور در حال توسعه در این مذاکرات به ندرت رخ می‌دهد و به این ترتیب سازوکار مذاکرات به گونه‌ای است که نفوذ آمریکا و اتحادیه اروپا در تصمیم‌گیری‌ها و مقررات سازمان تجارت جهانی به مراتب بیش از سایر اعضا باشد. علاوه بر این، نحوه تفسیر این مقررات نیز با نگرش اتحادیه اروپا و آمریکا تفاوت چندانی ندارد. برای نمونه

WTO و انتقال تکنولوژی

تعامل با دولت‌ها و شرکت‌های بین‌المللی و شرکت در طرح‌ها و مناقشه‌های مشترک بین‌الملل و همچنین حذف محدودیت‌های ارتباطی با جهان خارج، موجب کسب و انتقال تجارب دیگران به داخل کشور و در نهایت دستیابی کشور به فناوری جدید خواهد شد. سازمان‌های بین‌المللی استنباط می‌کنند، کشورهایی که با مشکل کمبود سرمایه و تکنولوژی روبه‌رو هستند، می‌توانند با جذب شرکت‌های چندملیتی و سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی این مشکل را برطرف نمایند و پس از گذراندن شوک اولیه، در ترکیب این سرمایه‌ها و تکنولوژی‌های خارجی با نیروی کار و مواد اولیه خود اقدام به تولید کالاهای قابل صدور نمایند؛ اما روشن است که این بحث طرفداران پیوستن به سازمان تجارت جهانی با موانعی جدی مواجه است. یکی از موانع اصلی حضور این شرکت‌ها در جمهوری اسلامی ایران تضاد سیاسی آمریکا با جمهوری اسلامی و تحریم شرکت‌ها از سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران است. به علاوه، تهدیدات آمریکا ضد ایران ریسک سرمایه‌گذاری را در کشور افزایش می‌دهد و مسائل سیاسی، عملاً روند تحرک آزادانه سرمایه به کشور را مختل می‌کند. نمی‌توان امید داشت که با وجود اجرای سیاست‌های آزادسازی و خصوصی‌سازی سفارشی شده و مهیا کردن شرایط مناسب و قابل‌پذیرش در داخل کشور برای جذب این سرمایه‌ها تا زمانی که سیاست تحریم و تهدیدات آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران ادامه داشته باشد، شاهد حضور گسترده و مؤثر شرکت‌های چندملیتی در کشور باشیم.

محصولات طبیعی و یا صنعتی خارجی به ایران به استثنای مواردی که در این قانون پیش بینی شده است، مشروط به شرط حتمی صادر کردن محصولات ایران معین می گردد. به علاوه به دولت اجازه داده می شود در مواردی که مصالح اقتصادی مملکت اقتضا می کند اجازه ورود پارهای از محصولات خارجی را به شرط صدور محصولات ایرانی بنماید. این موارد حاکی از آن است که ایران برای پیوستن به این نهاد ناچار است بخش بزرگی از قوانین داخلی را در راستای خواسته های این نهاد تغییر دهد.

کشورهای نفت خیز و WTO

سازوکار مذاکرات به گونه ای است که نفوذ آمریکا و اتحادیه اروپا در تصمیم گیری ها و مقررات سازمان تجارت جهانی به مراتب بیش از سایر اعضا است. بر اساس موافقت نامه های سازمان تجارت جهانی، کشورها باید تعرفه ها را به تدریج حذف کنند؛ یکی از مشکلاتی که ایران و کشورهای نفت خیز با آن مواجه اند این است که در حال حاضر نفت از موافقت نامه های سازمان تجارت جهانی خارج است و این موافقت نامه ها شامل فرآورده های نفتی نمی شود. به همین خاطر ورود کالاهای صادراتی کشورهای عضو WTO به ایران مشمول حذف تعرفه شده، اما واردات نفتی کشورهای دیگر از کشور ما مشمول حذف یا کاهش تعرفه نمی شود. با توجه به اینکه نفت بخش بزرگی از صادرات کشور ما را تشکیل می دهد این امر به زیان ایران خواهد بود. از سوی دیگر تعرفه های اعمال شده بر کالاهای صادراتی ایران باعث می شود که کالاهای ایرانی توان رقابت با کالاهای دیگر کشورها را نداشته باشد. به این ترتیب عضویت ایران در WTO پیامدهای احتمالی مذکور را در پی خواهد داشت.

۱. افزایش احتمالی واردات کشور در کوتاه مدت که با توجه به کمبود منابع ارزی ایران، می تواند بر اقتصاد کشور اثر منفی گذارد.
۲. با توجه به اینکه بخش اعظم صادرات کشور ما را نفت و برخی کالاهای کشاورزی سنتی با بهره هوری پایین تشکیل می دهد، لذا احتمال اینکه در کوتاه مدت تراز تجاری منفی شود، زیاد است.
۳. با توجه به آثار احتمالی از قبیل افزایش واردات از یکسو و محدود بودن صادرات غیرنفتی از سوی دیگر و در نتیجه منفی شدن تراز تجاری کشور، تراز پرداخت های کشور نیز احتمالاً در کوتاه مدت منفی خواهد شد.

WTO و برقراری دموکراسی

از نگاه بنیان گذاران و حامیان سازمان تجارت جهانی تبادل آزاد کالا و خدمات در دنیا به افزایش رشد اقتصادی ملت ها، ارتقای سطح زندگی مردم، ترویج دموکراسی و بالاخره برقراری صلح و ثبات در جهان منجر می شود.

بیش از نود درصد از اختلافاتی که در سازمان تجارت جهانی مطرح شده به نفع آمریکا خاتمه یافته است.

از سوی دیگر نماینده تجاری آمریکا در سازمان تجارت جهانی تحت فشار کنگره این کشور می باشد که آن نیز به نوبه خود تحت نفوذ فراوان صنایع داخلی و اتحادیه های تجاری بزرگ می باشد. به بیان دیگر منافع شرکت های بزرگ آمریکا تأثیر قابل توجهی در جهت گیری سازمان تجارت جهانی می تواند داشته باشد. به همین علت در نشست های سازمان تجارت جهانی کمتر توجهی به مسائلی نظیر دسترسی کشورهای جنوب (در حال توسعه) به بازار محصولات کشاورزی کشورهای شمال که برای کشورهای در حال توسعه از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد، شده است. کشورهای توسعه یافته به خواست کشورهای در حال توسعه در زمینه کاهش تعرفه های گمرکی برای محصولات کشاورزی واقعی نهنده اند. به نوشته جوارا و کوا برخی کشورهای توسعه یافته با به کارگیری شیوه هایی نظیر «تهدیدهای شخصی»، «تطمیع» و «تفرقه بینداز و حکومت کن» کشورهای فقیر و سفرایشان را وادار به پذیرش خواست های خود می کنند. با توجه به این مشکلات و موانع، کشورهای در حال توسعه باید «با سوار شدن بر پشت» یکی از چهار عضو مهم سازمان تجارت جهانی یعنی آمریکا، اتحادیه اروپا، کانادا و ژاپن، اتحاد با سایر اعضا و نیز استفاده هوشمندانه از اهرم های فشار سیاسی، اقتصادی و استراتژیک خود به خواست هایشان در این سازمان دست یابند؛ و این درس مهم دیگری است که متقاضیان عضویت در سازمان تجارت جهانی باید بیاموزند.

قوانین داخلی کشورها و WTO

یکی از مهم ترین مشکلات سازمان تجارت جهانی نه برقراری ثبات در روابط تجاری دولت ها، بلکه ایجاد ثبات در سیاست های تجاری در داخل کشورهاست. کشورهای متقاضی عضو سازمان تجارت جهانی برای انطباق قوانین داخلی خود با مقررات این سازمان دشواری های زیادی روبرو بوده و گاه مجبور به تصویب، تغییر و بازنگری هزاران قانون و لایحه حقوقی می شوند. به عنوان مثال پکن با وجود آن که قریب به سه هزار قانون و لایحه را تغییر داده است، همچنان دچار مشکلات متعددی با مقامات محلی برای اجرای تعهدات خود در قبال سازمان تجارت جهانی بوده و با شکایت های متعددی از سوی سایر اعضا روبرو می باشد. در رابطه با کشور ایران نیز موارد بسیاری از اصول قانونی با موافقت نامه های مصوب در سازمان تجارت جهانی در تضاد هستند. به عنوان مثال می توان به قانون انحصارات تجارت خارجی اشاره کرد که به موجب آن تجارت خارجی ایران در انحصار دولت است و حق صادر کردن و وارد کردن کلیه محصولات طبیعی و صنعتی و تعیین میزان و شرایط ورود و صدور آن ها به دولت واگذار می شود. وارد کردن هر نوع

موافقان سازمان تجارت جهانی تأکید می‌کنند که تعهد کلیه اعضا به اجرای قوانین این سازمان به تدریج موجب بهبود نظام قضایی آن‌ها، برقراری حکومت قانون و هماهنگی بیشتر با جامعه بین‌المللی خواهد شد. این امر به‌نوبه خود کشورهای دیکتاتوری و استبدادی را به سوی جامعه‌پذیری سوق داده و آن‌ها را مجبور خواهد کرد که نه فقط درهای اقتصادی بلکه دروازه‌های نظام سیاسی خود را نیز گشوده و دموکراتیزه نمایند؛ اما نگاهی به نظام سیاسی بسیاری از کشورهای عضو که چندان هم دموکراتیک نیستند نشان می‌دهد که پیوستن به سازمان تجارت جهانی لزوماً و یا حداقل در کوتاه‌مدت به برقراری یک دموکراسی تمام‌عیار در کشورها نمی‌انجامد.

چالش‌های WTO برای کشورهای در حال توسعه

منتقدانی نظیر نوام چامسکی^۹ استاد دانشگاه ام‌آی‌تی، اساس سازمان تجارت جهانی را مغایر با منافع کشورهای غیر توسعه‌یافته دانسته و معتقدند که مقررات این سازمان به‌خصوص حق مالکیت‌های معنوی مانعی بزرگ در جهت توسعه پایدار کشورها بوده و آن‌ها را از رشد اقتصادی و خلاقیت فکری باز می‌دارد. چامسکی در مقالات متعدد خود با نگاهی تاریخی به الگوهای توسعه‌یافتگی کشورهای پیشرفته نظیر آمریکا، خاطر نشان می‌کند که اگر قوانین سازمان تجارت جهانی در قرون گذشته حاکم بود امکان توسعه این کشورها نیز وجود نداشت. متقاضیان عضویت در سازمان تجارت جهانی امیدوارند که با ادغام در سیستم بازرگانی بین‌المللی به ثبات سیاسی و توسعه اقتصادی بیشتری دست یابند؛ اما مطالعه عملکرد اقتصادی کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی حاکی از نتایج مختلفی است که عاید این کشورها شده است. کشورهایی که دارای بنیه اقتصادی ضعیف‌تری بوده‌اند با اجازه ورود به شرکت‌های خارجی صنایع داخلی خود را در شرایط دشواری قرار داده‌اند. برای نمونه صنایع خودروسازی مراکش که از نخستین اعضای سازمان تجارت جهانی بوده است، با ورود خودروهای اروپایی صدمات زیادی متحمل شدند؛ اما از سوی دیگر چین با تغییر تدریجی سیاست‌های اقتصادی حمایت‌جویانه خود نظیر یارانه‌ها تجربه بهتری از عضویت در سازمان تجارت جهانی داشته است.

تأثیرات فرهنگی عضویت در WTO

از آنجا که سازمان تجارت جهانی در ساختار اقتصاد جهانی است که به سمت هم‌گونی حرکت می‌کند، یقیناً تأثیرات فرهنگی خود را نشان خواهد داد. یک کشور نمی‌تواند به‌صورت آزاد با نظام اقتصاد جهانی تعامل کند در حالی که حوزه‌های فرهنگی و سیاسی خود را جدا کرده است؛ به تعبیر دیگر اگر تصور کنیم که می‌توان در نظام بین‌الملل به‌گونه‌ای و در حوزه فرهنگ و سیاست به‌گونه‌ای دیگر عمل کرد، دچار اشتباه شده‌ایم. اگر چه رفتار کشورها در خصوص هر یک از این حوزه‌ها یکسان نیست؛ مخصوصاً عرصه فرهنگ که کشورها در آن حوزه، تفاوت‌های فراوانی با یکدیگر دارند (مثلاً آمریکا و کانادا که دو کشور هم‌مرزند و همه دنیا کانادا را مانند یکی از ایالت‌های آمریکا می‌دانند، در حوزه فرهنگ باهم چالش دارند).

بر اساس موافقت‌نامه‌های سازمان تجارت جهانی، کشورها باید تعرفه‌ها را به تدریج حذف کنند؛ یکی از مشکلاتی که ایران و کشورهای نفت‌خیز با آن مواجه‌اند این است که در حال حاضر موافقت‌نامه‌های سازمان تجارت جهانی شامل فرآورده‌های نفتی نمی‌شود.

توجه به این نکته مهم است که اگر کشوری بخواهد خود را با استانداردهای اقتصاد جهانی تطبیق دهد در حوزه‌های رفتار اجتماعی و فرهنگ عمومی نیز کم‌کم دچار تغییر خواهد شد، زیرا هنگامی که تولید و مصرف بر اساس استانداردهای لیبرال تعریف شود، نمی‌توان رفتارها را از آن جدا کرد؛ یعنی اگر بر مبنای اقتصاد لیبرال به افراد این طور القا شود که ارزش آن‌ها در گرو مقدار تولید، ارزش افزوده کالاها و... است، دیگر در حوزه فرهنگ نمی‌توان

گفت که تفاوتی میان فقیر و غنی وجود دارد. فرهنگ، متأثر از عرف، عادت و هنجارهای حاکم بر جامعه است و از همین رو، از نسلی به نسل دیگر در حال تغییر است. وقتی که جایگاه و مقام هر فردی در جامعه بر اساس میزان سهم او از تولید ثروت تعیین شود، نمی‌توان رفتار فرهنگی او را متمایز و مجزا دانست. به‌عنوان مثال زمانی که برای خرید کامپیوتر به فروشگاه می‌روید آیا می‌پرسید که مونتاز کننده این دستگاه مسلمان است یا کافر؟ یا اینکه سؤال‌های شما درباره قیمت، نوع کارکرد، کیفیت و ویژگی‌های آن خواهد بود؛ بدان معنا که دغدغه شما در مبادله اقتصادی تنها بحث مزیت‌هاست. کشوری که می‌خواهد وارد اقتصاد جهانی شود، باید با این مباحث کنار بیاید. در واقع، کشورها با ورود به مسیر مذاکرات، باید به سؤال‌های اعضاء گروه کاری سازمان در حوزه رفتارهای اجتماعی پاسخ دهند؛ پرسش‌هایی مانند این که آیا اقلیت‌ها نیز می‌توانند از حمایت‌های دولت بهره‌مند شوند یا نه؟ مبنای شما برای واردات کالا چیست؟ آیا بر اساس این که استعمال کالایی حرام شرعی و غیرمجاز است از ورود چنین کالاهایی جلوگیری خواهید کرد؟ یقیناً به دلیل پیوستگی‌های ساختاری میان حوزه‌های اقتصاد، فرهنگ و سیاست، ورود به عرصه اقتصاد جهانی سبب تأثیرپذیری فرهنگ ملی از فرهنگ واحد جهانی می‌شود (پوراحمدی، ۱۳۸۵: ۳۳۰).

در مجموع باید گفت که دیدگاه موافقان، از آنجا که مبتنی بر فرضیه عدالت در اقتصاد جهانی است، بسیار خوش‌بینانه به نظر می‌رسد، در حالی که عدالت در نگاه لیبرالیزم اقتصادی، واژه‌ای مبهم و تعریف‌نشده است و در این اندیشه فرصت برابر بی‌معناست؛ بدان معنا که سرمایه‌های جهانی برای رضای خدا کشوری را بر کشور دیگر ترجیح نمی‌دهند (پوراحمدی، ۱۳۸۵: ۳۲۹).

جمع‌بندی

با توجه به مباحث ارائه‌شده روشن است که در بُعد جهانی‌سازی اقتصاد مشخصاً می‌توان مشاهده نمود که سه سازمان بین‌المللی (صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و سازمان تجارت جهانی) به‌عنوان سازمان‌های تخصصی در حیطه اقتصاد، سیاست‌هایی را در پیش گرفته‌اند که کاملاً در راستای جهانی کردن اقتصاد قرار دارد و چون این سازمان‌ها به‌نوعی نقش هماهنگ‌کننده اقتصاد جهانی را بر عهده دارند لذا با استفاده از ابزارهایی که در اختیارشان می‌باشد کشورهای مختلف جهان و به‌ویژه کشورهای در حال توسعه را به سمت سیاست‌هایی که در پیش گرفته‌اند سوق می‌دهند و کشوری که در راستای این سیاست‌ها حرکت نکند را به‌انحاء مختلف تحت فشار قرار می‌دهند. به بیانی بهتر، عملکرد سازمان‌های مذکور نوعی اجبار را برای حضور اقتصادهای ملی در فرآیند اقتصاد جهانی باعث می‌شود و هر کشوری که بنا به هر دلیلی آمادگی حضور در این فرآیند را نداشته باشد خود را در مسیر انزوا می‌بیند. به‌عنوان مثال اگر کشوری به عضویت سازمان تجارت جهانی که متولای اصلی تجارت آزادانه کالا و خدمات در سطح جهان می‌باشد در نیاید عملاً قادر به رقابت صادراتی و حضور موفق در بازارهای جهانی نخواهد بود. از طرف دیگر ممکن است عضویت این کشور در سازمان مذکور منجر به از میان رفتن بسیاری از صنایع نوپا در کشور شود و همین تناقض، کشور مذکور را بشدت تحت فشار قرار می‌دهد. در حقیقت هرگونه قدرت تعدیل زمانی را از این کشور سلب می‌نماید. بانک جهانی نیز اعطای وام به کشورهای نیازمند را عمدتاً مشروط به اجرای سیاست‌های آزادسازی و خصوصی‌سازی منوط نموده که نوعی اجبار برای کشورهای نیازمند محسوب می‌شود. صندوق بین‌المللی پول هم به‌واسطه مشاوره و راهکارهایی که به کشورهای مختلف ارائه می‌دهد، حرکت به سمت جهانی شدن را تشویق می‌نماید که در اصل این سه سازمان بزرگ اقتصادی جهان، بستر ظهور دهکده جهانی را فراهم آورده و زمینه هدایت و عضویت کشورها را در این دهکده بر عهده دارند. با توجه به توضیحات مذکور ضروری است تا مسئولین ذی‌ربط دقت بیشتری را برای عضویت در این سازمان مبذول دارند.

سرنوشت مبهم توسعه در غیاب آینده‌پژوهی

بابزید مردوخی؛ اقتصاددان

تنظیم امور و ترتیب اولویت‌های مسائل در دستور کار آینده را فراهم می‌کند. رویدادهای آینده متفاوت‌اند و تلاش‌های آینده‌نگری زمینه‌ای برای آگاهی، آمادگی یا مقابله با آن رویدادها را به وجود می‌آورد. پاره‌ای از رویدادها و تحولات آینده قابل کنترل نیستند و غفلت از این گونه حوادث احتمالی آینده و عدم تدارک و برنامه‌ریزی برای کسب آمادگی و مقابله در صورت بروز آن‌ها، نابخشودنی است. این تدارک و برنامه‌ریزی اگر وظیفه هر فرد و هر گروه از مردم نباشد، بی‌تردید از وظایف مهم نظام تدبیر هم در سطح ملی و هم در سطح محلی و هم بنگاه‌ای است. آینده‌نگری و تهیه چشم‌انداز آینده، از آن رو که روندها و سناریوهای ممکن و مطلوب آینده را ترسیم می‌کند، موجبات آماده‌سازی و تعیین شیوه‌های برخورد با حوادث و اتفاقات احتمالی را فراهم می‌کند و انعطاف و بهره‌برداری در ست، بهینه و به موقع از منابع و فرصت‌ها را که از رسالت‌های هر «نظام تدبیر شایسته» است، امکان‌پذیر می‌سازد. میان پیش‌بینی و آینده‌پژوهی تقابلی وجود ندارد. این‌ها دو نوع و نحوه نگاه به آینده هستند؛ پیش‌بینی بر این فرض استوار است که آینده، ادامه گذشته است و آینده‌پژوهی می‌کوشد تا آینده را چون سرزمینی ناشناخته کشف کند. پیش‌بینی آینده را دنباله گذشته می‌داند و آینده‌نگری متضمن این باور است که تنها با ادامه گذشته نمی‌توان آینده را شناخت. در آینده‌پژوهی، اندیشه ناچار است پدیدارها را تا ژرفای آن‌ها تجزیه و تحلیل کند و البته در این کار نیروی تصور و خیال‌پردازی هم نقشی دارد. آینده‌پژوهی اگر از قید فعالیت‌های روزمره رها شود، یکی از عوامل اصلی برنامه‌ها خواهد بود. با استفاده از آینده‌پژوهی می‌توان راه‌ها و سیاست‌های درست‌تری برای برنامه‌های توسعه انتخاب کرد و افکار را متوجه آینده ساخت.

آینده چیست و کجاست؟ بعضی‌ها آینده را با سرنوشت یکی می‌دانند و می‌گویند همان‌طور که یک‌زمان حال وجود دارد، تنها یک آینده قابل تحقق است. این پندار برای ذهنیت‌های جبرگرا، رضایت‌بخش است ولی ضوابط مربوط به روش شناختی علمی، آن را بر نمی‌تابد. شیوه نگاه به آینده در طول تاریخ جوامع بشری متفاوت بوده است؛ زمانی اعتقاد بر این بود آینده مانند گذشته خواهد بود. از سال‌های ۱۷۰۰ میلادی، باور مسلط این بوده که آینده بهتر از امروز خواهد بود و در دوران ما، نگاه به آینده، نگاهی مردد است. آینده‌نگری عبارت است از ارائه گزاره‌های خردمندانه درباره آینده و تفسیر این گزاره‌ها به گونه‌ای که به عمل آگاهانه در زمان‌های حال و به فرآیندهای یادگیری جمعی و پاسخ‌گویی به چالش‌های آینده کمک کند. برای کشتیبانی که نمی‌داند به کجا می‌رود، هیچ‌بسیاری مساعد نیست و می‌توان گفت برای کشوری یا بنگاهی که چشم‌اندازی برای آینده خود ترسیم نکرده است، هیچ وضعیتی مناسب و هیچ حالتی نامناسب به نظر نمی‌رسد. امروزه، دورنگری یکی از مزیت‌های رقابتی در کنار مزیت‌های طبیعی به حساب می‌آید، زیرا توان و تمایل تصمیم‌گیران و مدیران به اتخاذ چشم‌اندازی بلندمدت از نیازها و امکانات مختلف، چه در سطح کلان و ملی و چه در سطح خرد و بنگاه، مزیتی رقابتی و آینده‌ساز است. تفاوت افق‌های زمانی به هنگام اتخاذ تصمیمات استراتژیک در زمان حال، به شدت اثرگذار است. در حالی که در بعضی از کشورها، رشد بلندمدت و جامعه و اقتصادی رو به رشد در دوره‌های طولانی هدف کلی است، در بعضی دیگر از کشورها منافع کوتاه‌مدت اهمیت دارد. کمترین فایده آینده‌نگری و داشتن چشم‌انداز آن است که وسیله‌ای برای

برنامه‌ریزی در ایران گرفتار مسائل فوری و محدود است. هر برنامه باید محرک تحول باشد و مراقبت کند که هیچ‌یک از درهای آینده را به روی خود نبندد. برای آینده‌نگری و تهیه چشم‌انداز آینده، ما نیازمند طراحی سنتزی هستیم از علوم اجتماعی، فناوری، اقتصاد، استراتژی کسب و کار و سایر بخش‌های ذی‌ربط به‌صورت مؤثر و در جریان گفتمانی معنی‌دار و در پیوند با همدیگر. در آینده‌پژوهی تلاش می‌شود تا به کمک تحلیل روندهای گذشته و بهره‌برداری از یافته‌های علمی، وقوع و تکرار چرخه‌های احتمالی بعضی از رخدادها و تحولات، در چشم‌انداز آینده مطرح شود تا در برنامه‌ریزی‌ها برای کسب آمادگی در مقابل حوادث احتمالی، تدابیر و راهکارهایی در نظر گرفته شود. برنامه‌ریزی و آینده‌نگری رابطه‌ای دیالکتیکی با هم دارند: آینده‌نگری، پارادایم فنی اقتصادی یک دوره زمانی نسبتاً طولانی را در آینده تعریف می‌کند که برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت باید از آن رهنمود بگیرند. باز خورد عملکرد برنامه‌ها هم می‌تواند در به‌روز کردن دوره‌ای چشم‌انداز و آینده‌نگری به کار آید. برنامه‌های میان‌مدتی که جهت‌گیری‌های متفاوت یا متباین با پارادایم چشم‌انداز بلندمدت اتخاذ می‌کنند، مسیر حرکت به سوی آینده منتخب را به انحراف می‌کشند و دست کم زمان و هزینه تحقق هدف را افزون می‌کنند.

در جهانی که هم‌پیوندی‌ها به‌صورت روزافزون در حال گسترش است، حاصل و نتیجه‌ای که از این هم‌پیوندی فزاینده می‌توان انتظار داشت، بی‌شک به مسیریابی حرکت دسته‌ای پرنده در هوا یا گله‌ای ماهی در آب نیست. هر فرد در مورد راهی که باید در پیش بگیرد، به علائم نامحسوس و تکنولوژیکی دریافتی از همسایه خود واکنش نشان می‌دهد. تنها تفاوت در این است که پرنده یا ماهی به‌طور غریزی علائم را دریافت می‌کند و ما انسان‌ها با آگاهی و تصمیم‌گیری و ویژگی‌های اجتماعی در همه اقدامات و فعالیت‌های جمعی خود، در امکان و احتمال بروز سه اصل «تعارض»، «تعامل» و «نظم» است. در صورت بروز «تعارض»‌های بالقوه و از بین رفتن یا اختلال در فرصت‌های ناشی از «تعامل»، اصل سوم یعنی «نظم» مانع از این اتلاف و اختلال می‌شود. «نظم تدبیر» در جوامع انسانی، این رسالت را بر عهده دارد، هدف از تمرکز بر روی «نظم تدبیر»، تمرکز بر بخش کردن تلاش‌های توسعه در کشور است. نظام تدبیر و اهمیت آن در اقتصاد کلاسیک، اصل محوری فعالیت‌ها را عقلانیت اقتصادی می‌دانست در حالی که اقتصاد سیاسی جدید بیشتر بر عقلانیت تصمیم‌گیرندگان و دولتمردان متمرکز است، یعنی بر انتخاب‌های منطقی سیاستمداران، دیوان‌سالاران و گروه‌های ذی‌نفع تأکید می‌کند. این بدان معناست که در حوزه تأثیرگذاری، تنها عقلانیت اقتصادی فعالان اقتصادی (بازار) نیست که سرنوشت‌ساز است بلکه مجموعه آنچه با اندکی تسامح «نظم تدبیر» می‌نامیم نقش آفرینی می‌کند. در اقتصاد رفاه هم دو اصل بنیادی مطرح است که به تحلیلی مشابه آنچه در اقتصاد سیاسی جدید ارائه می‌شود، می‌رسد. در قضیه بنیادی اول اقتصاد رفاه، همه عاملان اقتصادی در یک محیط رقابتی به‌گونه‌ای آزادانه در جست‌وجوی بیشینه کردن منافع خود هستند که در نتیجه همه بازارها به تعادل می‌رسند که تعادلی کارا و بهینه است و در این شرایط رفاه اجتماعی بیشینه می‌شود. در قضیه بنیادی دوم اقتصاد رفاه، حتی اگر توزیع درآمد در شرایط بازارهای رقابتی، با کارایی بهینه و بیشینه هم همراه باشد ولی به لحاظ سیاسی قابل قبول نباشد (بعضی از افراد جامعه به علت کارایی کمتر یا فقدان امکانات لازم برای بهره‌مندی از رقابت، درآمد پایینی داشته باشند و اختلاف طبقاتی به وجود آید)، دستیابی به توزیع بهتر درآمد، مستلزم دخالت دولت است. این مداخله در شرایط برقراری و حاکمیت یک نظام تدبیر شایسته (نظام تصمیم‌گیری خردمند و آگاه، نظام حقوقی کارآمد و مؤثر و ساختار اداری و اجرایی پاسخ‌گو و بسنجیده)، قادر به جبران آثار ناشی از شکست بازار خواهد بود.

نظام تدبیر دربرگیرنده قوانین اساسی و ارگانیک، قوانین عادی، نهادهای برقرارکننده نظم، امنیت و آرامش اجتماعی، سنت‌ها و روابط غیررسمی، قوانین نانوشته و همه رفتارها و پندارهای غیرقانونی است که ضمانت اجرایی برای قانون و عرف ایجاد می‌کند و برای عملکرد دیوان‌سالاری یعنی روابط و

مناسبات بین قوای سه‌گانه و نهادهای دیوانی، فرآیندهای حکومتی برقرار می‌کند. نظام تدبیر علاوه بر تأمین نیازهای فعلی و آینده شهروندان، برای تحقق آینده ممکن و مطلوب تعریف شده در سند چشم‌انداز، نقشه راه مشخص می‌کند. در خصوص نقش و اهمیت عوامل مختلف در توسعه یافتگی جوامع، مطالعات علمی و وسیعی صورت گرفته است.

آینده‌نگری علاوه بر شناخت آینده‌های ممکن، تلاشی است برای تعیین تکلیف اقدام‌های امروز ما. اگر تصویری برای آینده ترسیم شود، مهم‌ترین خاصیت این تصویر این است که بدانیم در زمان حال چه کار باید بکنیم، نه اینکه بعداً و در آینده قرار است به کجا برسیم. هدف آینده‌نگری، پیش‌بینی آینده محتوم یا آینده برنامه‌ریزی شده نیست بلکه هدف کاربردی آن، روشن کردن مسیر حرکت‌ها و اقدام‌های کنونی در پرتو آینده ممکن است. در آینده‌نگری فرض بر این است که آینده‌ها متعددند و ما در انتخاب میان آن‌ها، کم‌وبیش آزادیم. آینده‌پژوهی در حقیقت اکتشافی سیستماتیک از آنچه ممکن است رخ دهد است. به این دلیل روش‌های آینده‌پژوهی برگرفته از علوم اقتصاد، آمارشناسی، روان‌شناسی، تحلیل سیستم‌ها و تحقیق در عملیات است. حوزه آینده‌پژوهی دربرگیرنده هر دو رویکرد عینی و ذهنی و یا اکتشافی و هنجاری است. برنامه‌ریزی اعم از برنامه‌ریزی شخصی، بنگاهی، یا ملی، جست‌وجوی سیاست‌هایی است که بتواند پیش‌بینی‌های اکتشافی را هر چه بیشتر با پیش‌بینی‌های هنجاری (آینده‌نگری) هماهنگ کند. برنامه‌ریزی در ارتباط با آینده‌نگری، به اصطلاح مهندسی، یک علامت خطا (error signal) به شمار می‌آید که عدم تحقق‌های آینده‌نگر و چشم‌انداز

آینده‌نگری و تهیه چشم‌انداز آینده، از آن‌رو که روندها و سناریوهای ممکن و مطلوب آینده را ترسیم می‌کند، موجبات آماده‌سازی و تعیین شیوه‌های برخورد با حوادث و اتفاقات احتمالی را فراهم می‌کند و انعطاف و بهره‌برداری در ست، بهینه و به موقع از منابع و فرصت‌ها را که از رسالت‌های هر «نظام تدبیر شایسته» است، امکان‌پذیر می‌سازد.

را نشان می‌دهد. برنامه‌ریزی فرآیند تعیین سیاست‌هایی است که اگر به‌درستی طراحی و از آن‌ها تبعیت شود، رویکرد پیش‌بینی‌های امور را به وضعیت مطلوب خواهد رساند.

روش‌های آینده‌پژوهی از نظر پیچیدگی، نیازهای اطلاعاتی، سطح آموزش تحلیل‌گران و وضعیت تکاملی روش‌ها بسیار متفاوت‌اند. این روش‌ها تا زمانی که شانس و احتمال در تعیین آینده نقش دارد و انسان‌ها تصمیم‌گیرند، هرگز به کمال نمی‌رسند. با وجود این، از آنجا که در به‌کارگیری روش‌های آینده‌پژوهی، در جست‌وجوی کشف نحوه عملکرد امور اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و همچنین مادی و مکانیکی هستیم، درک و فهم نحوه کارکرد این امور، فرصتی را به وجود می‌آورد که ما از بدترین حالت‌هایی که آینده ممکن است به وجود آورد، اجتناب کنیم و امور را به سوی بهترین حالت‌ها راهبری کنیم. در آینده‌پژوهی تلاش می‌شود تا به کمک تحلیل روندهای گذشته و بهره‌برداری از یافته‌های علمی، وقوع و تکرار چرخه‌های احتمالی بعضی از رخدادها و تحولات (مانند خشکسالی، زلزله و سونامی)، در چشم‌انداز آینده مطرح شوند تا در برنامه‌ریزی‌ها برای کسب آمادگی در مقابل آن‌ها، تدابیر و راهکارهایی در نظر گرفته شود. بخشی از تحولات آینده، قابل پیش‌بینی و قابل کنترل‌اند لیکن در اغلب موارد به دلیل فشار امور جاری و روزمره، توجه به آینده و چاره‌جویی برای مهار و مدیریت پدیده‌های آینده فراموش می‌شود (دیدمان کوری، معمای مست و چراغ‌برق، قانون گرشام برنامه‌ریزی). این دسته از وقایع آینده نیز موضوع آینده‌پژوهی نیستند و در قلمرو برنامه‌ریزی‌ها و پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت قرار می‌گیرند. وضعیت عمومی جهان ما به‌گونه‌ای دستخوش تغییر است که روندهای

گذشته که اساس و پایه تخمین‌ها و پیش‌بینی‌های مرسوم برنامه‌ریزی است، برای آینده هرچند کوتاه‌مدت و پنج‌ساله قابل اتکا نخواهد بود. امروزه جهان ما وارد مرحله «آشوب» یا «بحران» شده و بر خلاف گذشته که سیستم‌های اقتصادی اجتماعی، در وضعیت تعادل‌های نسبی بودند و تنها استثناها «بحران» نامیده می‌شدند، آنچه قاعده و اصل است بحران و تغییر است و کمتر سیستمی در حال تعادل پایدار و بلندمدت قرار دارد. انسان و جوامع امروز، زندگی همراه با بحران را تجربه می‌کنند. در چنین شرایطی، سه نوع نگاه به آینده قابل تصور است:

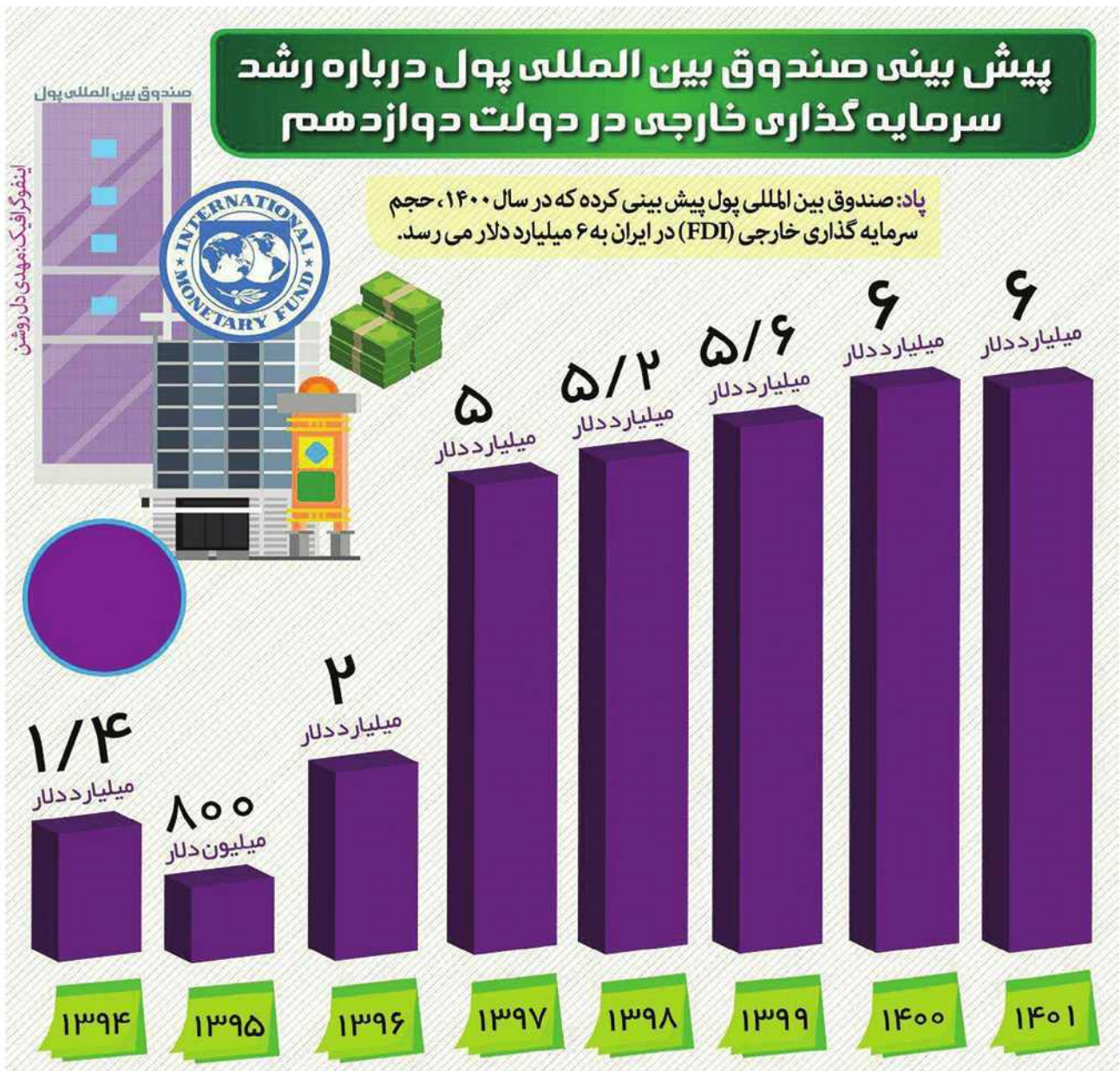
- ۱ نگاه انفعالی (passive) که آینده‌پژوهی را تنها از وجه توصیفی انجام می‌دهد و تفاوتی با برنامه‌ریزی‌های ابتدایی مبتنی بر تکرار گذشته ندارد.
- ۲ نگاه فعال (active) که طی آن آینده‌ای برنامه‌ریزی شده بر پایه روندهای رشد یافته گذشته طراحی می‌شود که به‌جز متغیرهای گذشته که با آهنگی مطلوب و احیاناً متفاوت با آهنگ گذشته تغییر می‌کنند، متغیر یا روند در آن مشهود نیست.
- ۳ نگاه آینده‌ساز یا فرصت‌ساز (proactive) آینده‌ای را تصویر می‌کند که دربرگیرنده جریان‌ها و حوزه‌های جدید بر ساخته از جوانه‌هایی است که در

گذشته سر بر آورده‌اند و احتمالاً به روندهایی در آینده تبدیل می‌شوند. آینده‌پژوهی گرچه بر این اصل همچنان تکیه دارد که به‌طور مستقیم خود را درگیر در تهیه و تنظیم سیاست‌ها نکند و به‌جای آن تلاش‌های خود را مصروف طراحی و ساختن آینده‌های بدیل برای مبارزه با آفت‌هایی همچون حاشیه‌نشینی، فقر، گرسنگی، بی‌سوادی و از خودبیگانگی روزافزون کند، متأسفانه تلاش‌های مربوط به تجهیز منابع و نیروها برای جنگ‌ها شامل منابع مادی و انسانی در صنعت و در کل اقتصاد، ارتباط تنگاتنگی را با آینده‌پژوهی به هم زده به طوری که آینده‌نگری اهمیت ویژه‌ای در مراکز و حوزه‌های نظامی بعضی از کشورها مانند آمریکا پیدا کرده است. ذکر مسائل و موضوعات مبرمی که باید در دستور کار آینده‌نگری نظام تدبیر کشور قرار گیرند، نه از باب هم‌صدایی با موج‌های انتقاد از عملکرد نظام تدبیر دهه اخیر است بلکه بیشتر از باب هشدار است به نظام تدبیر فعلی که علاوه بر مسائل و مشکلات حاد و فوری، با چالش‌های بزرگی در آینده روبه‌رو خواهد بود که بدون اصلاح و نوسازی این نظام تدبیر، آرمان چشم‌انداز ۱۴۰۴، دست‌یافتنی نخواهد بود.

منبع: آینده‌نگر

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول درباره رشد سرمایه‌گذاری خارجی در دولت دوازدهم

پاد: صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده که در سال ۱۴۰۰، حجم سرمایه‌گذاری خارجی (FDI) در ایران به ۶ میلیارد دلار می‌رسد.

جای ما در برنامه‌های اقتصادی بلندمدت همسایگانمان

دکتر سهراب دل‌انگیزان

در خبرها می‌خوانیم: «حذف ایران از ترانزیت منطقه‌ای کالا تا سال ۲۰۳۰. مدیر کل سرمایه‌گذاری حمل‌ونقل وزارت راه گفت: با توجه به پروژه‌های ریلی و جاده کشورهای منطقه، نقش ایران از ترانزیت کالا محو می‌شود.» سیاست‌های بلندمدت همسایگان مبتنی بر سیاست‌های بلندمدت خود ماست. وقتی همسایگان ما برای دوره بلندمدت بنا را بر این گذاشته‌اند که هزینه‌های بالاتر حمل‌ونقل را بپردازند ولی از مسیر نزدیک‌تر ایران عبور نکنند، باید دید چرا؟

این موضوع به سیاست‌های بلندمدت خود ما برمی‌گردد. مردم ما بیش از این که نیاز به دشمن داشته باشند، نیاز به دوست دارند. مقایسه روند رشد اقتصادی جهان و ایران از ۱۹۶۵ به این سو، مبین این است که از جهان دور شده‌ایم و البته هزینه این دوری را نیز به سختی پرداخته‌ایم؛ اما ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

می‌توانیم نرمش قهرمانانه را در حوزه همسایگان به گونه‌ای پیش ببریم که در برنامه‌های بلندمدت آن‌ها جایگاهمان را تعریف و تقویت کنیم. می‌توانیم و باید که برای ارتقای جایگاه کشور و دستاوردهای آن در منطقه، در برنامه‌های بلندمدت اقتصادی کشورهای همسایه نقش پذیریم و حضور یابیم. تکنولوژی به‌عنوان مهم‌ترین دستاورد ملموس و مادی بشر در اطراف ما به‌شدت در حال رشد و رونق است و ما هنوز با کارخانه‌هایی تولید می‌کنیم که تکنولوژی‌های دهه شصت و هفتاد میلادی را دارند. عمده تولیدات کارخانه‌ای ما با تکنولوژی سال‌های زیر نود میلادی شکل می‌گیرد.

در هفت ماهه اول سال جاری به میزان ۲۷ میلیارد و ۸۱۷ میلیون دلار انواع کالا وارد کشور شد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۴/۸۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. این رقم در ماه گذشته ۱۵/۳۷ درصد بود.

در هفت ماهه اول سال جاری به میزان ۲۷ میلیارد و ۸۱۷ میلیون دلار انواع کالا وارد کشور شد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۴/۸۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. این رقم در ماه گذشته ۱۵/۳۷ درصد بود.

رئیس پژوهشکده محیط‌های خشک در گفتگو با ماهنامه اتاق مشهد:

مدیریت یکپارچه منابع آب راهکار عبور از بحران آب

محمد پارسا

وی افزود: نکته بسیار مهم دیگر در خصوص این بحران میزان استفاده از منابع آب تجدیدشونده نسبت به موجودی آن است که این به طور متوسط در کشور ۸۵ درصد است و در بعضی از مناطق کشور و از جمله دشت مشهد از ۱۰۰ درصد هم عبور می‌کند این بدان معنی است که ما منابع استراتژیک آب‌های زیرزمینی را بیش از ظرفیت جایگزینی آن استفاده می‌کنیم و در نتیجه هر ساله با افت و کاهش منابع مواجه‌هایم که این بسیار خطرناک است در حالی که شاخص جهانی آن حداکثر ۴۰ درصد است.

رئیس پژوهشکده محیط‌های خشک در پاسخ سؤال ما پیرامون راهکار مقابله با این بحران گفت: یکی از مهم‌ترین راهکارها توجه به علم و دانش است. ما باید به علم و دانش و محیط‌های دانشگاهی و پژوهشی اعتماد کنیم. ما می‌توانیم یک سرفصل اصلی و یک کلیدواژه یعنی مدیریت بر مبنای انطباق اقلیم را برای حل این معضل مدنظر قرار دهیم.

وی بابیان این که شرایط کم‌آبی با رشد جمعیت، تغییر اقلیم و تنش‌های اجتماعی تشدید می‌شود، افزود: مدیریت بر مبنای انطباق اقلیم یعنی این که ما توسعه‌ی کشور، توسعه کشاورزی، صنعت، توسعه کلان‌شهرها را بر مبنای واقعیت‌های اقلیمی بچینیم. مدیریت مصرف آب یعنی این که ما به سمت گونه‌هایی از کشاورزی برویم که به تنش‌های شوری و خشکی مقاومتند.

مشکل کم‌آبی در بسیاری از مواقع به مقدار آب مربوط نمی‌شود، بلکه مدیریت سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، استفاده نادرست بهره‌برداران و بخشی‌نگری بحران آب را ایجاد می‌کند.

دکتر عباسعلی قزل‌سوفلو استادیار آزاد اسلامی مشهد و رئیس پژوهشکده محیط‌های خشک در گفت‌وگو با خبرنگار ماضمن بیان مطلب فوق افزود: باید به سمت مدیریت یکپارچه‌ی منابع آب برویم و با مدیریت یکپارچه منابع آب از بخشی‌نگری عبور و با جامع‌نگری در مدیریت آب، ضمن توجه به مسائل اقتصادی، زیست‌محیطی، فنی و اجتماعی، در عین حال تضمین پایداری منابع آب برای نسل‌های آتی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد که این مهم تاکنون در کشور ما مورد توجه قرار نگرفته است.

وی در ادامه تأکید کرد: کشور ما تقریباً یک سوم میانگین جهانی از منابع آب تجدیدشونده برخوردار است. این نیز برای بخش‌های مختلف کشور متفاوت است. در دشت و شهر مشهد که تمرکز جمعیت داریم بر خورداری از منابع آب‌های تجدیدشونده حتی به زیر ۴۰۰ مترمکعب برای هر نفر در هر سال می‌رسد که با مقایسه آن با معدل کشوری که حول و حوش ۱۵۰۰ تا ۱۷۰۰ مترمکعب و متوسط جهانی که ۷۵۰۰ تا ۸۰۰۰ مترمکعب است می‌توانیم به این مهم برسیم که ما با کم‌آبی شدید و یا به عبارتی کم‌آبی مطلق مواجه هستیم.

۴۷ مصوبه تا کنون در شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی تصویب شده است

سرپرست حوزه امور اقتصادی و سرمایه‌گذاری و معاونت هماهنگی امور اقتصادی و بین‌الملل استانداری خراسان رضوی گفت: ۴۷ مصوبه در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در خراسان رضوی تصویب شده که از این تعداد ۳۷ مصوبه در محدوده اختیارات استانی است.

به گزارش تسنیم، علی‌رسولیان افزود: بر اساس آخرین آمار منتشر شده در شش ماهه ابتدایی امسال، استان خراسان رضوی جزو سه استان برتر در حوزه نتیجه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی بوده است. وی خاطر نشان کرد: عمده مصوبات شورای گفت‌وگوی بخش خصوصی و دولت در زمینه اصلاح، حذف و یا وضع مقررات، بهبود فضای کسب و کار، مهارت‌های شغلی و ارتقای فرهنگ کار، مالیات، اطلاعات آماری و مواردی از این قبیل بوده است. رسولیان تأکید کرد: از مجموع ۴۷ مصوبه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در خراسان رضوی ۳۷ مصوبه در محدوده اختیارات استانی است که برای آن‌ها اقداماتی در حال انجام است و ۱۰ مصوبه باقی‌مانده برای اجرا به تهران ارسال شده است.

تجارت خراسان در اواخر دوران پهلوی

(بلشویسم در خراسان)

شادی معرفتی

شکل گیری اتاق تجارت یکی از مراحل مهم در تاریخ تجارت معاصر محسوب می شود. تشکیل اتاق های تجارت در ایران از اواخر دوران قاجار آغاز شد، ولی در مشهد از اوایل دوره پهلوی و در دوره نولیت محدودی اسدی بر آستان قدس تشکیل گردید. روابط تجاری گسترده مشهد با روسیه و تغییرات نظام سیاسی و اقتصادی در آن کشور نقش مهمی در شکل گیری اتاق تجارت مشهد داشت. تجارت ایران به خاطر کاهش ارزش نقره، کاهش صادرات به شوروی، محدودیت ترانزیت به اروپا از طریق شوروی و فعالیت موسسات دولتی شوروی به سوی رکود رفته بود. بازرگانان در واکنش به این وضع، ابتدا هیات تجار را به وجود آوردند و سپس با حمایت وزارت تجارت، اتاق تجارت از سال های ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ در شهرهای مختلف شکل گرفت.

فعالان تجارت خراسان در روسیه بودند که وقوع انقلاب بلشویکی در روسیه و دولتی شدن تجارت در شوروی، فعالیت هایشان را دچار مشکل کرد. بسیاری از ایرانیان که از خراسان، قفقاز، آذربایجان، یزد و کاشان مهاجرت کرده و سال ها در روسیه مشغول تجارت بودند، به خاطر تابعیت ایرانی به اجبار بازگشتند. برادران نصیر بیکاف، علی درودی، وهاب اف، هارطونیان، کاشانسکی، حاج کاظم علی اصغراف از مهم ترین تجار شناخته شده مقیم روسیه و عشق آباد بودند که اموال خود را به مشهد منتقل کردند و تاثیر مثبتی بر تجارت مشهد گذاشتند (اقوام، اقلیت ها و مهاجرین ساکن مشهد، ص ۴۹۸ و ۴۷۰ و ۴۳۱ و ۱۲۵ و ۵۴) اما بسیاری از تجار که دیرتر اقدام کردند بخش هایی از سرمایه های خود را از دست دادند.

مشهد بزرگترین و مهم ترین شهر تجاری خراسان طی دو قرن اخیر محسوب می شود که با کشورهای اطراف و به خصوص هندوستان، افغانستان و روسیه مناسبات بازرگانی داشت. از دوره قاجار تجارت با روسیه گسترش بیشتری یافت و روسیه مسیر ترانزیتی برای اروپا نیز محسوب می شد. کالاهای عمده صادراتی از مشهد به روسیه بیشتر مواد خام نظیر پنبه، پشم، پوست و قالی بود و در مقابل از روسیه قند، نفت، آهن و ابریشم وارد می شد (فرهنگ جغرافیای ایران خراسان، ص ۹۶۷).

اما بیشترین معاملات با روسیه بود، بسیاری از خراسانی ها در روسیه مشغول فعالیت اقتصادی بودند و شرکت های تجاری و حمل و نقل روسیه نیز در مشهد فعال بودند. تجار ایرانی با فامیل هایی با پسوند اف، اغلب

وقتی تجار خراسان مواد خام به مسکو می بردند چون پول نقد وجود نداشت، در مقابل اجناس روسی داده می شد که نجات برای ورود آنها به ایران، مجبور به پرداخت مقدار زیادی قران بودند

انگلیسی ها تعبیر می شد. در نقاط مختلف ایران نهضت های اقتصادی علیه روس ها شکل گرفت. بازرگانان گیلان در دی ۱۳۰۵ «جمعیت نهضت اقتصاد» را بنیاد نهادند و بازرگانان مشهد، «جمعیت نهضت اقتصاد خراسان» را (تجار، مشروطیت و دولت مدرن، ص ۳۹۹).

شبکه اطلاعاتی تجاری وسیعی از ماموران شوروی در خراسان مشغول به کار شدند و ماموران شوروی که با ظاهر فعالیت تجاری به جاسوسی نیز مشغول بودند، مانع از اتحاد ایرانی ها می شدند. دنیسکی «وکیل نمایندگی تجاری روس ها در مشهد» عده ای از تجار معتبر مشهد را به خدمت در آورده بود و از آنها اطلاعات مفیدی کسب می کرد. پس از او، آقابکوف به عنوان بازرس مخصوص نمایندگی تجاری شوروی در کنسولگری مشهد اقامت گزید. این شبکه اطلاعاتی تجاری زمانی که تجار مشهد در مقابل سیاست های تجاری شوروی تصمیم به تشکیل اتحادیه تجار خراسان گرفتند، مخالفت خود را نشان داد. ماموران شوروی این اقدام را به تحریک انگلیسی ها و در راستای تحریم صادرات به روسیه می دانستند. از این رو برای خنثی سازی آن، عده ای را به زور و چند نفری را با رشوه با خود همراه کردند و اجتماعی که برای تصمیم گیری درباره اتحادیه تجار تشکیل شده بود، با جنجال به تعطیلی کشاندند و توانستند عده ای از تجار و رهبران این گروه های را به سمت خود بکشانند (خاطرات آقابکوف، ص ۱۱۳). اطلاعات آقابکوف را اسناد ایرانی نیز تایید می کند، بر اساس برخی اسناد، تجار مشهد از انحصار تجارت روسیه در دست برخی تجار شاکی بوده اند.

قوانین جدید شوروی از سال ۱۳۰۶ تا ۱۳۰۸ تجارت ایران را محدودتر کرد، اوضاع با تصویب قانون جلوگیری از قاچاق در شوروی در تابستان ۱۳۰۸، به نهایت وخامت رسید. تجار ایرانی مرتبط با شوروی در تنگنا قرار گرفتند، زیرا انحصار تجارت شوروی در دست دولت بود و تمام معاملات انجام گرفته توسط اشخاص متفرقه حکم قاچاق داشت و بسیاری از بازرگانان ایرانی ساکن شوروی در تنگنا قرار گرفتند و دارایی آنها ضبط شد (روابط ایران و شوروی در دوره رضاشاه، ص ۱۱۲). عده بسیاری از تجار ایرانی در بادکوبه و مسکو توقیف و به سیبری تبعید شدند (زندگانی من و نگاه به تاریخ سیاسی ایران و جهان، ص ۲۰۹).

تحولات روسیه، تاثیر منفی زیادی بر اقتصاد ایران و خراسان گذاشت. مهم ترین بخش تجارت خراسان صادرات محصولات خام بود که برای بخش قابل توجهی دامدار، کشاورز، باغدار و صنعتگر ایجاد اشتغال می کرد و تجار از صدور آن سود می بردند. در این شرایط که اتحادیه های تجار پشتوانه اجرایی نداشتند، وزارت تجارت تصمیم گرفت اوضاع نابسامان اقتصادی را از طریق تاسیس اتاق های تجارت ساماندهی کند.

در مارس ۱۹۲۱ (فروردین ۱۳۰۰)، طرح اقتصادی نپ یا سیاست های نوین اقتصادی در دهمین کنگره حزب سوسیالیسم به تصویب رسید. در این کنگره لنین اعتراف کرد که حزب تاکنون مرتکب اشتباهاتی شده است و گفت باید بیش از سرمایه داری، از فقر وحشت داشت و راه رفتن با چوب دست های سرمایه داری بهتر از اصلا راه نرفتن است. هدف از اجرای این طرح، از بین بردن هر چه و مرج اقتصادی ناشی از انقلاب و سر و صورت دادن به وضع تولید و تجارت و کشاورزی و تقویت سرمایه های کوچک و احیای حیات اقتصادی شوروی بود. در دوره طرح نپ در شوروی، شرکت های دولتی بازرگانی جایگزین تجارت خانه های شخصی قدیمی شدند و برای توسعه بازرگانی در ایران شرکت های مختلط پرس خلوپوک برای توسعه تجارت پنبه، پرس شولک برای توسعه تجارت ابریشم، پرس آز نطف برای فروش نفت، پرس ساخار برای فروش قند، شرکت منسوجات ایران و روس برای فروش مال ذریعی، شرکت حمل و نقل اتو ایران و بیو برس و شرکت سهامی پشم شوروی به وجود آمد (زندگانی من و نگاهی به تاریخ سیاسی ایران و جهان، جلد دوم، ص ۲۰۱) و نمایندگی بازرگانی شوروی در ایران به طور مستقیم و متمرکز تجارت را در انحصار خود گرفت.

کنسول ایران در حاجی طرخان در گزارش ۷ بهمن ۱۳۰۳ به مساله انحصار تجاری شوروی در شمال کشور اشاره کرده و نسبت به خارج شدن رشته تجارت از دست اتباع ایرانی هشدار داده و تاکید کرده بود دولت باید برنامه و نقشه کلی تجارت با روسیه را طرح ریزی کند، چرا که ممکن نیست هیچ یک از تجار داخلی بتوانند به طور انفرادی در مقابل ادارات تجاری دولت شوروی مقاومت کنند (روابط ایران و شوروی در دوره رضاشاه، ص ۷۷). برخی از تجار ایرانی نیز در این طرح، با تجار تخانه های روس همراه بودند و این دوران، برای بازرگانان ایرانی به خاطر صدور قابل توجه مواد خام نظیر خشکبار، پشم و برنج، دورانی تلایلی بود و سود فراوانی نصیب برخی از بازرگانان کرد. از تجار مشهدی مرتبط با روسیه حاج غلامرضا سبزواری، میرزا علی درودی و یونس وهاب زاده بودند که دو مورد آخر، تمول بسیار زیادی در روسیه و مسکو به دست آوردند (زندگانی من و نگاهی به تاریخ سیاسی ایران و جهان، همان). اما پس از اجرای اصل موازنه تجاری برای شوروی در ژانویه ۱۹۲۶ (دی ۱۳۰۴)، لطمه شدیدی به بازرگانان ایرانی وارد شد، بسیاری از آنها به ایران بازگشتند و برخی به اتهام معاملات غیر مجاز بازداشت شدند (پیشین، ص ۲۰۴). صادرات به روسیه نیز با محدودیت های خاص خود مواجه شد. تجارت خراسان به حال اسفناکی افتاد و دولت هم موفق به رفع مشکلات نشد. تمام اجناس روسیه از طریق اداره به فروش می رسید و در عوض قران گرفته می شد. روس ها در معامله، چرونس (پول خودشان) را هم قبول نمی کردند. وقتی تجار خراسان مواد خام به مسکو می بردند چون پول نقد وجود نداشت، در مقابل اجناس روسی داده می شد که تجار برای ورود آنها به ایران، مجبور به پرداخت مقدار زیادی قران بودند.

تبلیغات بلشویسم در مشهد به شدت گسترش یافت و حضور آنها منظم تر شد. از نظر آنان، مشهد یکی از نقاط حساس ایران برای دسترسی به مکاتبات بین انگلیسی ها محسوب می شد و هر گونه فعالیت اقتصادی ملی گرایانه بازرگانان ایران در مقابل محدودیت های تجاری شوروی، به تحریک

اقتصاد ایران در یک نگاه

شاخص	سال ۱۳۹۴	بهار ۱۳۹۵	تابستان ۱۳۹۵	پاییز ۱۳۹۵	زمستان ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۶
نرخ مشارکت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۲۸/۲	۲۹/۵	۴۰/۴	۲۸/۹	۲۸/۹	۲۹/۴	۲۹/۴
نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۱۱/۰	۱۲/۲	۱۲/۷	۱۲/۲	۱۲/۵	۱۲/۴	۱۲/۴
نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله	۲۶/۱	۲۷/۸	۲۰/۲	۲۰/۴	۲۸/۱	۲۹/۲	۲۹/۲
نرخ رشد واقعی تولید ناخالص داخلی و زیربخش های آن (درصد)							
تولید ناخالص داخلی	۱/۶	۷/۵	۱۲/۹	۱۶/۸	۱۲/۹	۱۲/۵	۱۲/۵
نفت	۷/۲	۵۷/۶	۶۶/۲	۷۷/۷	۴۷/۱	۶۱/۶	۶۱/۶
کشاورزی	۴/۶	۲/۵	۴/۱	۵/۰	۴/۴	۴/۲	۴/۲
صنایع و معادن	۶/۱	۵/۱	۲/۰	۴/۱	۶/۴	۲/۲	۲/۲
خدمات	۲/۳	۰/۷	۴/۲	۶/۰	۴/۹	۲/۶	۲/۶
تولید ناخالص داخلی بدون نفت	۲/۱	۱/۸	۲/۹	۵/۴	۵/۶	۲/۳	۲/۳
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	۱۲/۰	۱۶/۳	۲/۱	۹/۵	۲/۱	۲/۷	۲/۷
نفت (هزار بشکه در روز)							
تولید	۳,۲۲۱	۳,۵۴۴	۳,۶۲۹	۳,۹۶۳	۳,۸۹۴	۳,۷۶۰	۳,۷۶۰
صادرات	۱,۵۷۴	۲,۰۰۸	۲,۱۵۷	۲,۴۲۶			
نرخ تورم (درصد)							
رشد شاخص بهای مصرف کننده	۱۱/۹	۷/۲	۸/۹	۹/۲	۱۰/۷	۹/۰	۱۱/۷
رشد شاخص بهای تولید کننده	۴/۹	۲/۷	۲/۰	۵/۲	۸/۸	۵/۰	۸/۹
تراز پرداخت ها (میلیون دلار)							
صادرات نفتی	۲۳,۵۶۹	۱۱,۶۴۰	۱۲,۱۶۷	۱۵,۰۷۰			
صادرات غیر نفتی	۲۱,۰۲۸	۷,۲۶۴	۶,۰۷۳	۷,۰۷۸			
واردات کالا	۵۲,۴۱۹	۱۲,۳۸۲	۱۵,۱۱۴	۱۶,۷۶۱			
تراز حساب کالا	۱۲,۱۷۷	۶,۵۲۲	۴,۱۲۶	۵,۳۸۷			
تراز بازرگانی غیر نفتی	۱۹,۱۵۸	۴,۸۱۷	۸,۷۱۸	۹,۱۳۵			
تراز حساب جاری	۹,۰۱۶	۵,۲۳۱	۳,۴۵۹	۲,۲۲۵			
تراز حساب سرمایه	۲,۵۱۳	۵,۰۲۲	۵,۸۱۴	۳,۲۹۸			
تغییر در ذخایر بین المللی	۳,۲۳۲	۶,۱۷۱	۱,۴۷۳	۲۳۱			
نرخ برابری دلار آمریکا با ریال (متوسط طی دوره)							
در بازار آزاد	۳۴,۴۸۱	۳۴,۶۹۱	۳۵,۳۲۶	۳۶,۹۸۷	۳۸,۵۸۱	۳۶,۴۸۷	۳۷,۴۹۴
در بازار بین بانکی	۲۹,۶۳۲	۳۰,۳۵۸	۳۱,۰۱۴	۳۱,۸۴۵	۳۲,۳۸۰	۳۱,۴۵۸	۳۲,۴۴۵
مغذیه های پولی و اعتباری (هزار میلیارد ریال - انتهای دوره)							
پایه پولی	۱,۵۲۲/۶	۱,۵۸۵/۲	۱,۶۵۵/۱	۱,۷۰۴/۷			
بدهی بانک ها به بانک مرکزی	۸۲۶/۱	۸۹۵/۱	۹۴۲/۲	۱,۰۴۷/۹			
خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی	۱۸۲/۲	۲۳۸/۹	۳۲۵/۳	۲۲۲/۱			
نقدینگی	۱۰,۱۷۲/۹	۱۰,۵۹۵/۰	۱۱,۲۲۷/۱	۱۱,۸۴۸/۶			
حجم پول	۱,۲۶۷/۱	۱,۳۶۴/۴	۱,۴۸۰/۳	۱,۵۴۰/۷			
سپرده های دیداری	۹۹۵/۱	۱,۰۵۲/۸	۱,۱۵۱/۱	۱,۲۱۲/۰			
سپرده های غیر دیداری	۸۸۰/۵/۸	۹,۲۳۰/۶	۹,۷۴۶/۸	۱۰,۳۰۷/۹			
وضع مالی دولت (هزار میلیارد ریال)							
درآمدها	۱,۷۹۷/۲	۲۵۵/۵	۵۸۰/۹	۴۷۲/۵	۸۹۲/۷	۲,۲۰۲/۶	
درآمدهای مالیاتی	۷۹۱/۹	۱۸۴/۹	۲۴۸/۲	۲۲۱/۹	۲۵۹/۷	۱,۰۱۴/۷	
درآمدهای نفتی	۶۷۰/۲	۴۳/۶	۲۰۱/۵	۱۷۶/۸	۲۱۶/۹	۷۳۸/۸	
سایر درآمدها	۳۳۵/۰	۲۷/۱	۱۳۱/۱	۷۴/۸	۲۱۶/۱	۴۴۹/۱	
هزینه ها	۱,۹۹۳/۶	۴۱۶/۰	۶۷۴/۷	۴۸۸/۲	۹۱۱/۲	۲,۴۹۰/۰	
پرداخت های جاری	۱,۷۰۶/۹	۳۶۸/۸	۵۸۲/۲	۴۴۹/۲	۶۷۲/۸	۲,۰۷۲/۰	
پرداخت عمرانی	۲۷۷/۰	۱/۴	۱۲۰/۹	۳۶۰	۲۵۸/۷	۴۱۷/۰	
تراز بودجه	۱۹۶/۴	۱۶۰/۴	۹۳/۸	۱۴/۷	۱۸/۴	۲۸۷/۴	
بورس اوراق بهادار تهران (در آخرین روز دوره)							
شاخص کل	۸۰,۴۱۹	۷۲,۶۱۵	۷۶,۴۵۱	۸۰,۱۲۳	۷۷,۴۳۰	۷۷,۲۳۰	۷۸,۷۲۶
شاخص مالی	۱۵۸,۲۲۵	۱۴۵,۴۸۱	۱۵۵,۲۶۳	۱۵۱,۰۴۹	۱۴۱,۸۶۵	۱۴۱,۸۶۵	۱۳۰,۶۶۴
شاخص صنعت	۶۶,۹۹۴	۶۰,۴۶۴	۶۲,۴۹۵	۶۷,۴۶۶	۶۶,۱۰۰	۶۶,۱۰۰	۶۷,۶۸۱
اگرچه بازار (هزار میلیارد ریال)	۳,۴۴۸/۴	۳,۰۰۸/۶	۳,۱۶۸/۱	۳,۳۷۲/۷	۳,۲۲۰/۴	۳,۲۲۰/۴	۳,۲۰۰/۱
<p>بر اساس گزارش های بانک مرکزی و به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰</p> <p>- بر اساس گزارش های اوپک (منابع مستقیم)</p> <p>... اختلاف بین کل هزینه ها و حاصل جمع پرداخت های جاری و عمرانی به دلیل تنخواه گردان های پرداخت شده است.</p> <p>منبع: گزارش های مختلف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران</p>							

سهم ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی در تولید ناخالص داخلی

به ۵۰٫۶ درصد رسیده است. البته در بخش خدمات کم‌ترین سهم در ارزش افزوده حدود ۴۸٫۸ درصد و در سال ۹۲ بوده است. به این ترتیب به نظر می‌رسد اتفاق‌ها یا به عبارت بهتر ارزش افزوده‌ای که در بخش خدمات تولید می‌شود، ارتباط چندانی با بخش صنعت یا کشاورزی ندارد. در عین حال به دلیل اینکه خدماتی مانند امنیت و بهداشت در زیر گروه خدمات واقع شده‌اند، می‌توان امیدوار بود که این بخش‌ها با تقاضا و رشد بیشتری روبه‌رو بوده است.

در یکی از جدیدترین گزارش‌های مرکز آمار ایران که مربوط به حساب‌های ملی است، مقایسه ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی به همراه زیر گروه‌ها و مقایسه آن با یکدیگر است. این مقایسه، هم به قیمت‌های جاری است و هم به قیمت‌های ثابت (سال ۱۳۷۶). البته مقایسه موجود در بازه ۱۰ ساله و از ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ خورشیدی است. این مقایسه نشان می‌دهد که سهم ارزش افزوده در بخش کشاورزی با زیر گروه (کشاورزی و ماهیگیری) از ابتدای سال ۸۵ تا سال ۹۰، تکرر کمی بوده و از سال ۹۱ به بعد با توجه شرایط موجود در اقتصاد رشد داشته است. هر چند در این بازه هم نوسان داشته، اما رسیدن سهم ارزش افزوده ۸٫۸ درصدی در سال ۸۵ به سهم ۱۳٫۱ درصدی در سال ۹۵ به آسانی و سادگی میسر نشده است. البته بیش‌ترین سهم بخش کشاورزی در ایجاد ارزش افزوده در سال ۹۴ با ۱۴٫۲ درصد بوده است. درباره صنعت، وضعیت کمی متفاوت است. گروه صنعت با شش زیر گروه (معدن، استخراج گاز طبیعی و نفت، سایر معادن، صنعت، تأمین آب، برق و گاز، ساختمان) با وجود نوسان‌های متعدد، روند نزولی داشته، هر چند که این بخش هم‌سال ۹۱ با حدود ۲۷٫۲ درصد کمترین میزان سهم را در ایجاد ارزش افزوده در اقتصاد داشته و از سال ۹۲ دوباره شروع به رشد می‌کند و در سال ۹۵ به ۳۳٫۵ درصد می‌رسد. این در حالی است که سال ۸۵ سهم ارزش افزوده صنعت در تولید ناخالص داخلی حدود ۴۱٫۸ درصد بوده است.

گروه خدمات به‌طور کلی وضعیت متفاوتی دارد. بخش خدمات با شش زیر گروه (عمده و خرده‌فروشی، هتل و رستوران، حمل‌ونقل، انبارداری و ارتباطات، واسطه‌گری مالی، مستغلات، کرایه و خدمات کسب، امور عمومی، آموزش و بهداشت، خدمات اجتماعی) بیش از نیمی از ارزش افزوده در تولید ناخالص داخلی را ایجاد می‌کند. این بخش در بازه زمانی ۱۰ ساله ۸۵ تا ۹۵ هم‌یشه و حتی در سخت‌ترین شرایط حدود ۴۸ تا ۴۹ درصد ارزش افزوده را ایجاد کرده است. به طوری که بخش خدمات در سال ۸۵ حدود ۴۹٫۵ درصد سهم داشته و در سال ۹۵

سهم (درصد) ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصاد (به قیمت جاری)				
سال	ارزش افزوده بدون نفت	کشاورزی	گروه صنعت	گروه خدمات
۸۵	۷۹٫۳	۸٫۸	۴۱٫۸	۴۹٫۴
۸۶	۷۸٫۷	۸٫۸۵	۴۲٫۸	۴۷٫۷
۸۷	۸۱٫۶	۷٫۹	۴۱٫۱	۵۰٫۶
۸۸	۸۵٫۹	۹	۲۶٫۹	۵۳٫۳
۸۹	۸۴٫۳	۸٫۵	۳۹٫۸	۵۰٫۵
۹۰	۸۴٫۴	۸	۴۲٫۷	۴۸٫۲
۹۱	۹۱٫۱	۱۰٫۵	۲۷٫۲	۵۱٫۳
۹۲	۹۰	۱۲٫۷	۳۸٫۰	۴۸٫۸
۹۳	۹۲٫۳	۱۲٫۸	۳۵٫۳	۵۱٫۴
۹۴	۹۴٫۸	۱۴٫۲	۳۰٫۶	۵۴٫۶
۹۵	۹۱٫۸	۱۳٫۱	۳۳٫۵	۵۲٫۶

تهیه و تنظیم: منیرالسادات میرحسینی
دفتر تحقیقات و سیاست‌های بولی و بازرگانی وزارت اقتصاد و دارایی

UNITED NATIONS
UNCTAD

گزارش آنکتاد از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان و ایران (۲۰۱۶)

به نظر می‌رسد صرف نظر از عوامل خارجی همچون تحریم‌ها و روابط اقتصادی و مالی محدود با سایر کشورها، عدم بهره‌گیری کشور از ظرفیت‌های بالای تریبیات برون‌سپاری خدمات و روش‌های ادغام و تملک (M&A) و سطح بسیار پایین سرمایه‌گذاری‌های جدید (گر بنفیلد) در کاهش مداوم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ایران نقش مهمی داشته است. این در حالی است که با لغو تحریم‌های بین‌المللی، تمایل قابل توجهی از سوی سرمایه‌گذاران خارجی و علاقه‌مندان به کسب و کار، برای مشارکت با ایران به وجود آمده و رتبه اعتباری بین‌المللی در حال بهبود است. در این راستا پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد.

این در حالی است که جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران، برای سومین سال متوالی با کاهش مواجه شد و در سال ۲۰۱۵ میلادی به ۲۰۵۰ میلیون دلار رسید. جذب سرمایه خارجی در سال ۲۰۱۴ میلادی ۲۱۰۵ میلیون دلار و در سال ۲۰۱۳ میلادی ۳۰۵۰ میلیون دلار بوده است. پایین‌ترین حال، سرمایه‌گذاری ایران در خارج از کشور، از ۸۹ میلیون دلار در سال ۲۰۱۴ میلادی به ۱۳۹ میلیون دلار در سال ۲۰۱۵ افزایش یافت.

بر اساس جدیدترین آمار ارائه شده در این گزارش، جریان‌ات سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان در سال ۲۰۱۵ میلادی با افزایش ۴۰ درصدی مواجه شده است. این میزان سرمایه‌گذاری، بالاترین سطح پس از آغاز بحران اقتصادی و مالی جهان در سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۰۸ میلادی است و با این حال هنوز تا رقم سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۲۰۰۷ میلادی ۱۰ درصد فاصله دارد. بر اساس گزارش آنکتاد، سهم کشورهای توسعه‌یافته در جذب سرمایه خارجی در سال ۲۰۱۵ میلادی ۵۵ درصد بوده که نسبت به سهم ۴۱ درصدی این کشورها در سال ۲۰۱۴ میلادی با افزایش مواجه شده است. همچنین، کشورهای در حال توسعه در این سال با افزایش ۹ درصدی در جریان‌ات سرمایه‌گذاری خارجی خود مواجه شدند. جذب سرمایه مستقیم خارجی در اقتصادهای توسعه‌یافته در سال ۲۰۱۵ میلادی تقریباً دو برابر شده و به ۹۶۲ میلیارد دلار رسید. بیشترین رشد جریان‌ات سرمایه به آمریکای شمالی و منطقه اروپا مربوط می‌شود. در ایالات متحده آمریکا، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت به سطح بسیار پایینی و تاریخی آن در سال ۲۰۱۴ میلادی، ۴ برابر شد. جریان‌ات سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشورهای در حال توسعه آسیایی، به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکنندگان سرمایه مستقیم خارجی در جهان در سال ۲۰۱۵ میلادی، از نیم میلیارد دلار فراتر رفت و به این ترتیب، این گروه کشورها همچنان جایگاه نخست را در اختیار دارند.

جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان، کشورهای توسعه‌یافته و اقتصادهای در حال توسعه طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۲ / (میلیارد دلار)

۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۱۷۶۲	۱۲۷۷	۱۴۲۷	۱۵۱۱	جهان
۹۶۲	۵۲۲	۶۸۰	۷۸۷	اقتصادهای پیشرفته
۷۶۵	۶۹۸	۶۶۲	۶۵۹	اقتصادهای در حال توسعه

UNCTAD, World Investor Report 2016

جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در برخی مناطق و اقتصادهای توسعه‌یافته طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۲ میلادی / (میلیون دلار)

۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۴۲۸۵۳۷	۱۶۵۱۲۰	۲۸۳۲۵۴	۲۳۱۵۳۸	آمریکای شمالی
۵۰۳۵۶۹	۳۰۵۹۸۸	۳۲۳۳۶۶	۴۸۳۱۹۵	اروپا
۳۷۹۸۹۴	۱۰۶۶۱۴	۲۱۱۵۰۱	۱۸۸۴۲۷	ایالات متحده آمریکا
۱۰۰۵۴۲	۳۱۱۳۴	۴۴۸۹۹	۴۵۲۵۹	ایرلند
۶۸۸۳۸	۶۶۳۵	۶۴۶	۱۵۹۸۹	سوئیس

UNCTAD, World Investor Report 2016

جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در مناطق آسیای طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۲ میلادی / (میلیارد دلار)

۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۵۴۱	۴۶۸	۴۳۱	۴۱۰	آسیا
۴۴۸	۳۸۳	۳۵۰	۳۳۰	شرق و جنوب شرقی آسیا
۵۰	۴۱	۳۶	۳۲	جنوب آسیا
۴۲	۴۳	۴۶	۴۸	غرب آسیا

UNCTAD, World Investor Report 2016

در ایران سرمایه‌گذاری خارجی از نوع ادغام و تملک (M&A) در سال ۲۰۱۵ میلادی همچون چند سال قبل، صفر بوده و فقط برای سال ۲۰۱۲ میلادی ۱۶ میلیون دلار برآورد شده است. سرمایه‌گذاری گرینفیلد یا جدید نیز در سال ۲۰۱۵ میلادی، ۳۲۲ میلیون دلار اعلام شده که نسبت به رقم ۳۸۲ میلیون دلار در سال قبل و نسبت به کشورهای مشابه در منطقه کاهش داشته است.

۱. کمک به رفع عدم تعادل‌های مهم اقتصاد ایران از طریق:

ارتقاء بهره‌وری

تقویت اقتصاد ملی با افزایش سرمایه‌گذاری داخلی با تکیه بر پس‌انداز ملی کاهش وابستگی تولید به نهاده‌های وارداتی

کاهش وابستگی صادرات به نفت

۲. اصلاح ساختار سیاست‌گذاری از طریق:

تلاش برای افزایش امنیت سرمایه‌گذاری از طریق ثبات در سیاست‌های دولت و عدم تغییر مداوم قوانین و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در کشور

تدوین سیاست‌های اولویت‌های سرمایه‌گذاری و تعیین زمینه‌های سرمایه‌گذاری صادرات محور

جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های مشارکت بخش‌های عمومی - خصوصی (PPP)

اصلاح ساختار حقوقی، فرهنگی و اجتماعی در راستای ارتقاء احترام به حقوق مالکیت فردی

هماهنگی دولت و بخش خصوصی در تعامل با سرمایه‌گذاران خارجی لزوم خروج تدریجی دولت از فرایند قیمت‌گذاری کالا و خدمات و روی آورد

به نظر می‌رسد صرف نظر از عوامل خارجی همچون تحریم‌ها و روابط اقتصادی و مالی محدود با سایر کشورها، عدم بهره‌گیری کشور از ظرفیت‌های بالای تریبیات برون‌سپاری خدمات و روش‌های ادغام و تملک (M&A) و سطح بسیار پایین سرمایه‌گذاری‌های جدید (گرینفیلد) در کاهش مداوم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ایران نقش مهمی داشته است. این در حالی است که با لغو تحریم‌های بین‌المللی، تمایل قابل توجهی از سوی

مقایسه با کشورهای منطقه، بسیار کم بوده است. مقایسه با کشورهای منطقه، بسیار کم بوده است. مقایسه با کشورهای منطقه، بسیار کم بوده است. مقایسه با کشورهای منطقه، بسیار کم بوده است.

به نظر می‌رسد صرف نظر از عوامل خارجی همچون تحریم‌ها و روابط اقتصادی و مالی محدود با سایر کشورها، عدم بهره‌گیری کشور از ظرفیت‌های بالای تریبیات برون‌سپاری خدمات و روش‌های ادغام و تملک (M&A) و سطح بسیار پایین سرمایه‌گذاری‌های جدید (گرینفیلد) در کاهش مداوم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ایران نقش مهمی داشته است. این در حالی است که با لغو تحریم‌های بین‌المللی، تمایل قابل توجهی از سوی

جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۲ میلادی

۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۲۰۵۰	۲۱۰۵	۳۰۵۰	۴۶۶۲	جذب سرمایه مستقیم خارجی*
			۱۶	جذب سرمایه‌گذاری ادغامی و اکتسابی M&A
۳۲۲	۳۸۲		۱۵۶۳	جذب سرمایه‌گذاری گرینفیلد (جدید)
۱۰	۴		۴	تعداد پروژه‌های گرینفیلد

* ارقام جریان‌ات سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به صورت خالص بیان می‌شوند. رقم جذب سرمایه خارجی یا عنایت به مجموع سرمایه‌گذاری‌های سال‌های گذشته، الزاماً جمع جبری سرمایه‌گذاری M&A و گرینفیلد در سال جاری نمی‌باشد. UNCTAD, World Investor Report 2016

مقایسه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب شده در ایران و برخی کشورهای منتخب در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۲ میلادی / (میلیون دلار)

۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۴۴۲۰۸	۳۴۵۸۲	۲۸۱۹۹	۲۴۱۹۶	هند
۱۶۵۰۸	۱۲۱۳۴	۱۲۲۸۴	۱۳۲۸۴	ترکیه
۱۰۹۷۶	۱۰۸۲۳	۹۴۹۱	۸۸۲۸	امارات متحده عربی
۸۱۴۱	۸۰۱۲	۸۸۶۵	۱۲۱۸۲	عربستان سعودی
۲۰۵۰	۲۱۰۵	۳۰۵۰	۴۶۶۲	ایران

UNCTAD, World Investor Report 2016

مقایسه انباشت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI stock) در ایران، عربستان سعودی و هند در سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۰۰، ۲۰۱۵ میلادی / (میلیون دلار)

۲۰۱۵	۲۰۱۰	۲۰۰۰	
۴۵۰۹۷	۲۸۹۵۳	۲۵۹۷	ایران
۱۴۵۴۷۱	۱۸۷۱۵۱	۱۸۸۱۲	ترکیه
۲۲۴۰۵۰	۱۷۶۳۷۸	۱۷۵۷۷	عربستان سعودی
۲۸۲۲۷۳	۲۰۵۵۸۰	۱۶۳۳۹	هند

UNCTAD, World Investor Report 2016

هر چه بیشتر به اقتصاد بازار

تلاش بیش از پیش در بهبود محیط کسب و کار کشور و کمک به ظهور و پویایی صنایع و کارآفرینان داخلی برای جلب مشارکت خارجی (به عنوان سرمایه‌گذار یا عرضه‌کننده فناوری)

لزوم حضور و مشارکت فعالانه در مجامع و گردهمایی‌های بین‌المللی در حوزه سرمایه‌گذاری و همکاری با سازمان‌های بین‌المللی متولی تعیین و اعلام ریسک، در راستای کاهش برآورد ریسک سرمایه‌گذاری در کشور توسعه و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و انعقاد موافقت‌نامه‌های سرمایه‌گذاری، در قالب قراردادهای دو و چند جانبه و اجرای جدی‌تر توافقات پیشین (در یک سال گذشته قراردادهای دوجانبه با

کشورهای مختلف منعقد شده است) اتخاذ سیاست‌های تشویقی:

مشوق‌های مقرراتی: ارتقاء امنیت سرمایه‌گذاری از طریق تضمین سرمایه خارجی از طرف دولت و قوه قضائیه
مشوق‌های مالی: اعتبارات مشخصی از طرف بانک مرکزی برای سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی در نظر گرفته شود.
مشوق‌های مالیاتی: در راستای حمایت از سرمایه‌گذاری با هدف صادرات، معافیت‌های مالیاتی به سرمایه‌گذاران خارجی صادر کننده همچون صادرکنندگان داخلی تخصیص یابد.

رتبه پایین ایران در تجارت فرامرزی

بر اساس گزارش بانک جهانی، وضعیت رتبه ایران در ۱۰ شاخص سهولت کسب و کار در سال ۲۰۱۷ به شرح زیر است:

- کسب و کار «رتبه ۱۰۲»
- اخذ مجوز ساخت «رتبه ۲۷»
- دسترسی به برق «رتبه ۹۴»
- ثبت مالکیت «رتبه ۸۶»
- اخذ اعتبارات «رتبه ۱۰۱»
- حمایت از سهامداران خرد «رتبه ۱۶۵»
- سهولت پرداخت مالیات «رتبه ۱۰۰»
- تجارت فرامرزی «رتبه ۱۷۰»
- سهولت اجرای قراردادها «رتبه ۷۰»
- ورشکستگی و پرداخت دیون «رتبه ۱۵۶»

نکته قابل تأمل دیگر در این گزارش این است که وضعیت تریب عملکرد ایران در مقایسه با سایر کشورها، مربوط به «تجارت فرامرزی» است.

چشم‌انداز رشد اقتصاد ایران

درخشش رشد ایران در منطقه

بر اساس پیش‌بینی جدید صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی خاورمیانه و شمال آفریقا به میزان قابل توجهی کند خواهد شد که علت آن به قیمت‌های نفت مربوط است. در پی کاهش قیمت‌های نفت، اقتصاد عربستان سعودی دچار افت شده است. بنا بر پیش‌بینی صندوق، پس از عملکرد بهتر از انتظار اقتصادهای خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۱۶ و رشد ۵ درصدی آن‌ها، این اقتصادها در کنار پاکستان و افغانستان در سال جاری کند خواهند شد و به رشد ۲/۶ درصدی خواهند رسید. صندوق اعلام کرده است که عملکرد سالم اقتصاد این منطقه در سال گذشته میلادی تا حدود زیادی مرهون رشد اقتصادی قدرتمند ایران که نرخ آن بالاتر از ۶/۵ درصد ربه مثبت رساند، بوده است. رشد اقتصادی بالای ایران هم به دلیل افزایش تولید نفت شکل گرفت.

صندوق در پیش‌بینی جدید خود نرخ رشد اقتصادی عربستان سعودی را کاهش داد و برای سال ۲۰۱۷ به تنها ۰/۱ درصد رساند، نرخی که ۰/۳ درصد کمتر از پیش‌بینی ماه آوریل صندوق بود. در صورت تحقق، این بدترین رشد اقتصادی عربستان از سال ۲۰۰۹ تاکنون خواهد بود.

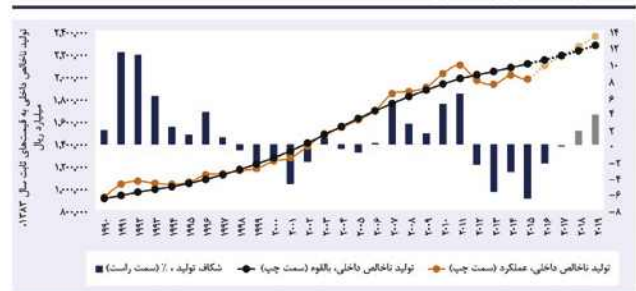
صندوق بین‌المللی پول (IMF) گزارش خود با عنوان چشم‌انداز اقتصاد جهان را به‌روزرسانی کرد. در این گزارش به‌روز شده، صندوق پیش‌بینی خود از رشد اقتصاد جهان را برای سال جاری و سال آینده به ترتیب ۳/۵ درصد و ۳/۶ درصد اعلام کرد که نسبت به پیش‌بینی قبلی تغییری نشان نداد، اما صندوق بر آورد خود از رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۶ را نسبت به پیش‌بینی ماه آوریل خود افزایش داد و آن را ۳/۲ درصد اعلام کرد. صندوق علت این افزایش را در وهله نخست رشد بسیار بالاتر اقتصاد ایران و سپس فعالیت قوی‌تر اقتصاد هند اعلام کرده است.

شکل ۱ - تولید ناخالص داخلی واقعی و نرخ رشد آن

منبع: اتاق بازرگانی ایران و محاسبات گزارشگران بانک جهانی

شکل ۲ - تولید ناخالص داخلی بالقوه و شکاف تولید

منبع: اتاق بازرگانی ایران و محاسبات گزارشگران بانک جهانی

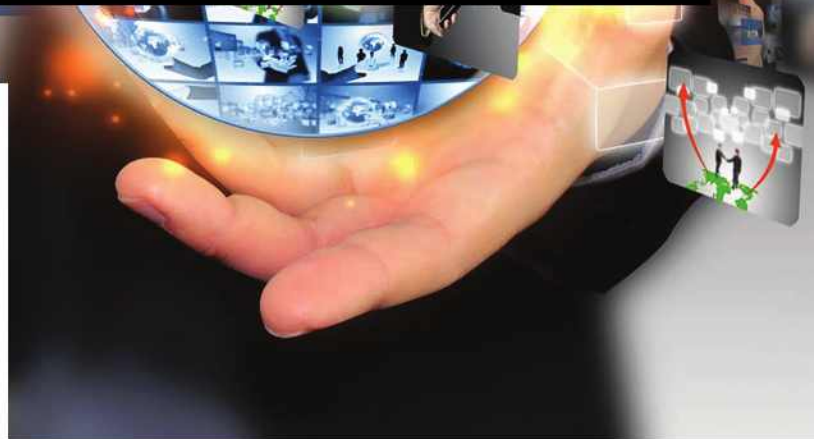
تغییرات نسبی به گزارش آوریل	پیش‌بینی		نخمن			
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷		
۰	۰	۳/۶	۳/۵	۳/۲	۳/۴	اقتصاد جهانی
-۰/۴	-۰/۲	۲/۱	۲/۱	۱/۶	۲/۶	آمریکا
-۰/۱	-۰/۲	۱/۷	۱/۹	۱/۸	۲/۰	ناحیه یورو
-۰/۲	-۰/۱	۶/۴	۶/۷	۶/۷	۶/۹	چین
۰	۰	۴/۳	۳/۳	۶/۵	۱/۸	ایران
۱۰/۲	-۰/۳	۱/۱	-۰/۱	۱/۷	۴/۱	عربستان

نماگرهای منتخب اقتصاد ایران (۱۳۹۸-۱۳۹۳)

۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	بر آورد	عملکرد	
بخش واقعی (درصد تغییر سالانه، مگر جز این اشاره شده باشد)						
۴/۲	۴/۱	۴	۶/۴	۱/۸	۳/۰	تولید ناخالص واقعی به قیمت پایه
۴/۴	۴/۳	۴/۲	۳/۷	۳/۲	۳/۱	تولید نفت (به میلیون بشکه در روز)
۶۱/۵	۶۰	۵۵	۴۳/۰	۵۰/۸	۹۶/۲	متوسط بهای یک بشکه نفت خام به دلار آمریکا
بؤل و قیمت‌ها						
۱۰/۶	۱۰/۹	۱۱/۵	۹	۱۱/۹	۱۵/۶	تورم (شاخص بهای کالاهای مصرفی)
سرمایه‌گذاری و بس انداز						
۲۶/۵	۲۵/۲	۲۴	۲۳/۲	۲۴/۶	۲۶/۲	تشکیل سرمایه ناخالص
۳۱/۱	۳۰/۸	۳۰/۵	۲۹/۷	۲۷/۳	۳۰	پس انداز ناخالص ملی
بودجه دولت						
۱۸/۸	۱۸/۲	۱۷/۵	۱۶/۳	۱۵/۶	۱۴/۶	کل درآمد دولت
۶/۱	۶/۴	۶/۶	۶/۷	۶/۹	۶/۴	درآمدای مالیاتی
۳/۳	۳/۵	۳/۶	۳/۶	۳/۷	۳/۳	مالیات مستقیم
۲/۸	۲/۹	۳	۳	۳/۱	۳/۲	مالیات غیر مستقیم
۱۷/۶	۱۷/۹	۱۸/۱	۱۷/۷	۱۷/۵	۱۵/۸	کل مخارج دولت
۱۴/۶	۱۴/۸	۱۴/۹	۱۵	۱۵/۱	۱۳/۰	مخارج جاری
۱/۲	۰/۲	۰/۶	۱/۵	۱/۹	۱/۲	خالص استقراض لوام دهی (تراز کل)
بخش خارجی						
۴/۶	۵/۵	۶/۵	۶/۵	۲/۷	۳/۸	حساب جاری
۴/۲	۵/۱	۶	۶/۱	۲/۴	۳/۵	خالص صادرات
۲۷/۹	۲۷/۵	۲۶/۹	۲۵	۱۹/۷	۲۳/۱	صادرات کالاهای و خدمات
۲۲/۹	۲۱/۵	۲۰	۱۸/۴	۱۷/۳	۱۹/۶	واردات کالاهای و خدمات
	۱۶۶/۱	۱۴۷/۲	۱۳۴/۳	۱۲۸/۴	۱۲۶/۲	کل ذخایر بین‌المللی (میلیارد دلار)
	۲۲/۲	۲۱/۲	۲۱/۱	۲۲/۹	۱۸/۵	پوشش ذخایر برای واردات به ماه (تعداد ماه)
۳/۳	۸/۵	۱۰/۱	۸/۳	۴/۵	۵/۵	کل بدهی ناخالص خارجی (به میلیارد دلار آمریکا)
۰/۸	۲/۱	۲/۴	۲	۱/۱	۱/۳	کل بدهی ناخالص خارجی (درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی)
یادداشت‌ها						
۱۸۹۵۵۲۹۴	۱۶۸۲۶۸۰۴	۱۴۹۹۶۳۳۱	۱۳۱۱۹۴۳۹	۱۱۵۰۲۵۱۰	۱۱۰۳۳۶۶۶	تولید ناخالص داخلی اسمی (میلیارد ریال)

منبع: ارقام دولت ایران و محاسبات کارشناسان بانک جهانی

نگاهی به رشد تجارت الکترونیک در سال‌های اخیر

صحيح از اين نوع معاملات تجاری، توانسته‌اند ارتباط مؤثری بين تجار و فعالان اقتصادی در جهان ایجاد کنند. تجارت الکترونیکی تحولی است که در عرصه تجارت و اطلاعات ایجاد شده و برای گسترش و پذیرش آن، فراهم آوردن پیش‌نیازهای حیاتی است.

ارتقای ۹ پله‌ای تجارت الکترونیک ایران در ۱۴۰۰

طبق وعده وزیر صنعت، معدن و تجارت رتبه جهانی تجارت الکترونیکی ایران در سال ۱۴۰۰ با ۹ پله رشد نسبت به سال ۱۳۹۵ در جایگاه ۶۰ کشورهای جهان قرار خواهد گرفت.

بسه گزارش ایستنا، تجارت الکترونیک در ایران بسیار نوپا بوده و در مراحل اولیه خود قرار دارد و اهمیت فناوری اطلاعات باعث شده تا تدوین و اجرای قوانین و لوایح مورد نیاز در این عرصه همواره مدنظر باشد، اما به نظر می‌رسد با وجود برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی متعدد هنوز میزان آگاهی افراد و تجار از نحوه استفاده از امکانات موجود برای تجارت الکترونیک کم است. از سوی دیگر نبود شناخت از میزان امنیت موجود در شبکه داخلی و جهانی نیز باعث شده که اطمینان لازم در این زمینه وجود نداشته باشد.

بر اساس اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت، رتبه جهانی ایران در تجارت الکترونیک در سال گذشته ۶۹ و سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی طی این سال ۴.۸ درصد بوده است.

با این حال محمد شریعتمداری - وزیر صنعت، معدن و تجارت - در اهداف کمی برنامه اعلامی خود که تا سال ۱۴۰۰ تعریف شده است، اعلام کرده رتبه جهانی تجارت الکترونیک ایران در سال ۱۴۰۰ با ۹ پله رشد در رتبه ۶۰ جهان قرار خواهد گرفت.

علاوه بر این وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرده سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۰ با رشدی نیم درصدی به ۵.۳ درصد ارتقا خواهد یافت.

حجم تجارت الکترونیک در ایران نیز از سال ۹۲ تا ۹۶ بیش از ۱۵۲ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است.

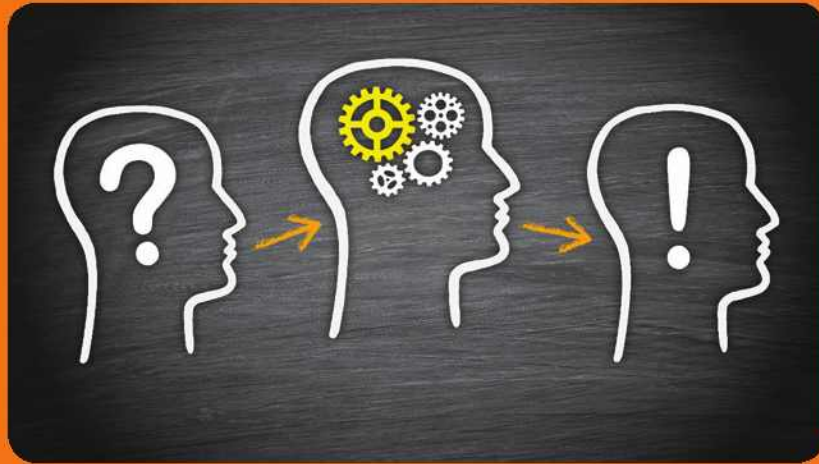
با وجود اینکه زمان زیادی از عمر تجارت الکترونیک نمی‌گذرد اما این نوع تجارت، نقش بسزایی در زندگی روزمره ایفا کرده، به طوری که اجتناب از آن کار آسانی نیست. یکی از کاربردی‌ترین مصارف اینترنت در دنیای امروز، بحث تجارت الکترونیک و خرید و فروش‌های اینترنتی است. برای این نوع تجارت، مدل‌های مختلفی تعریف شده که از مهم‌ترین آن‌ها b2c است که به معنی تجارت الکترونیکی بین بنگاه و مصرف‌کننده است که بیشتر شامل خرده‌فروش‌ها می‌شود.

طبق گزارش‌های به‌دست آمده، چین بزرگ‌ترین و سریع‌ترین بازار برای تجارت آنلاین بین بنگاه‌های تولیدی و مصرف‌کننده است. در سال ۲۰۱۵، بالغ بر ۵,۷۶۶ میلیارد دلار تجارت آنلاین b2c در چین صورت گرفته که در سال ۲۰۱۶ به رقمی معادل ۹۷۵ میلیارد دلار افزایش یافته است. این افزایش چشمگیر، نشان‌دهنده پیشرفت چین در زمینه تجارت آنلاین است. آن‌طور که در بسیاری از تحقیقات آمده، عرضه آنلاین لامپ‌های LED یکی از مهم‌ترین دلایل رشد تجارت الکترونیکی در این کشور بوده است.

فروش آنلاین b2c در آمریکا در سال ۲۰۱۵ حدود ۱,۵۹۵ میلیارد دلار بوده که در سال ۲۰۱۶ این رقم به ۶,۶۴۸ میلیارد دلار افزایش یافته است. طبق گزارش‌های به‌دست آمده، چین و آمریکا بیشترین رقابت را در تجارت الکترونیکی دارند و بالاترین درصد فروش آنلاین را در ۲ سال اخیر به خود اختصاص داده‌اند.

بریتانیا نیز یکی از کشورهای بزرگ است که تجارت الکترونیک در آن رونق فراوانی دارد و ارزش مبادلات آنلاین b2c در سال ۲۰۱۶ به ۵,۱۹۲ میلیارد دلار رسیده است؛ هر چند در مقایسه با چین و آمریکا رقم کمتری را در این نوع تجارت به خود اختصاص داده، اما تجارت آنلاین در این کشور اهمیت ویژه‌ای دارد. این اهمیت را افزایش فروش آنلاین b2c نسبت به سال ۲۰۱۵ در این کشور تأیید می‌کند.

معاملات B2B و b2c در دنیای ارتباطات و فضای مجازی توانسته‌اند جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص دهند. اکثریت مردم به‌عنوان مصرف‌کننده نهایی کالاها بیشتر با سایت‌های b2c تحت عنوان آگهی یا فروشگاه‌های اینترنتی آشنایی دارند. در این میان بسیاری از سایت‌های موفق در جهان با شناخت

استارت‌آپ‌های دانشگاهی چند میلیارد دلاری

تمام دانشگاه‌های برتر دنیا استارت‌آپ‌هایی بسیار موفق با ارزش‌های میلیارد دلاری دارند

چشمگیر آن بی‌تاثیر نبوده است. دانشگاه هاروارد با ۳۷ کارآفرین در رتبه دوم قرار دارد و دانشگاه‌های کالیفرنیا، ایندین، ام‌آی‌تی، پنسیلوانیا و آکسفورد در رتبه‌های سوم تا هفتم هستند. بر اساس آمارهای منتشر شده مجموعاً ۲۱۱ استارت‌آپ میلیارد دلاری در جهان وجود دارد که اصطلاحاً به آنها «تک‌شاخ‌ها» می‌گویند. سه استارت‌آپ برتر در حال حاضر به ترتیب اوبر (سرویس تاکسی اینترنتی) با ارزش ۶۲٫۵ میلیارد دلار، ای‌بی‌بی (کرایه هتل آنلاین) با ارزش ۳۰ میلیارد دلار و اسنپ (تولید کننده اسنپ‌چت) با ارزش ۱۹٫۳ میلیارد دلار هستند. نکته قابل توجه در رابطه با این غول‌های میلیارد دلاری این است که حدود ۶۰ درصد این استارت‌آپ‌ها برای اولین بار راه‌اندازی شده‌اند و هیچ نمونه قبلی از آنها وجود نداشته است.

به ندرت پیش می‌آید که یک استارت‌آپ ارزش چند میلیارد دلاری پیدا کند و نکته جالب درباره استارت‌آپ‌های ارزشمند این است که هسته اصلی آنها فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های معتبر هستند. موفقیت این دانشگاه‌ها در تربیت کارآفرینان برای راه‌اندازی استارت‌آپ‌های موفق به هیچ‌عنوان شانس نیست چرا که نمونه‌های متعددی از استارت‌آپ‌های موفق که زیر نظر این دانشگاه‌ها راه‌اندازی شده‌اند، وجود دارد. به گزارش یو.هرالد و به نقل از ایستا، در صدر فهرست این دانشگاه‌ها نام دانشگاه استنفورد دیده می‌شود که با داشتن ۵۱ فارغ‌التحصیل کارآفرین در رتبه اول قرار دارد. هر کدام از این افراد استارت‌آپ‌های فوق‌العاده موفق را راه‌اندازی کرده‌اند. نزدیکی دانشگاه استنفورد به منطقه «سیلیکون ولی» که بسیاری از شرکت‌های مطرح فناوری اطلاعات در آن قرار دارند، در موفقیت

بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها، خارجی و در حوزه‌های مختلف است و در دولت یازدهم ۱۸ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار مصوبات سرمایه‌گذاری داشتیم که کنسل شدند و ۱۱ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری وارده به کشور داشتیم

۱۱ میلیارد

عبدالله توپچه
سرگرمی‌های کشاورزی
آژی پروزی، تولید دام
و طیور، فولاد، صنایع
باین‌دستی، پتروشیمی و
پارسازی نانوکان حمل و نقل
کشور را از زمینه‌های
همکاری برای استفاده
از منابع و سرمایه‌های
خارجی عنوان کرد

۱۸ میلیارد

در دولت یازدهم ۱۸ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار مصوبه هیات سرمایه‌گذاری بود که ۱۰ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار آن محقق شد

توانی‌ها منعی برای استفاده از منابع مالی خارجی و داخلی یا خطوط اعتباری و سرمایه‌گذاری مستقیم ندارند و اقدام اتاق تعاون برای امضای تفاهاتنامه همکاری بیشتر، کمک، موجب ساماندهی و افزایش بهره‌وری و پرتاب‌ریزی عملیاتی برای استفاده از منابع می‌شود

امیدواریم با کمک‌هایی که سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی خواهد کرد، بخش تعاون بتواند سطح همکاری‌های خود را با کشورهای دیگر ارتقا دهد و این تفاهاتنامه مسیر استفاده تعاونی‌ها را از سطح خارجی تسهیل کند

جذب سرمایه

۱/۷ تحقق ۱/۷ میلیارد دلار جذب سرمایه خارجی در دولت یازدهم

توانی‌ها باید بتوانند از منابع مالی خارجی و سرمایه‌گذاری‌ها در چارچوب مقررات و منافع ملی کشور استفاده کنند

۱۰ میلیارد

ریس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران گفت: در دولت یازدهم ۱۰ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار سرمایه خارجی جذب شد

قرارداد بین‌المللی پسابرجامی ایران

بلاومبرگ نوشت:

ایران با میزان سرما به‌گذاری خارجی که نسبت به آن امید داشت روبرو نشد، اما میلیارد‌ها دلاری که حاصل براجام است، می‌تواند با هرگونه حمله ترامپ برای نابودی این توافق مقابله کند.

برخی از مهم‌ترین قراردادهای پسابرجام به شرح زیر است:

حوزه انرژی

۱. قرارداد توتال برای توسعه فاز یازدهم پارس جنوبی
۲. قرارداد با شرکت اس کی ای سی کره جنوبی برای پالایشگاه تبریز
۳. قرارداد شرکت ترکیه ای یونیت اینترنشنال با وزارت نیروی ایران برای احداث ۷ نیروگاه گاز طبیعی در سراسر ایران
۴. قرارداد شرکت چینی سینوپک با شرکت نفت ایران برای توسعه فاز اول پالایشگاه آبادان
۵. توافق رویال داچ شل برای بررسی سه میدان نفتی و گازی از جمله آزادگان و یادآوران
۶. قرارداد شرکت سوئیسی مسی با دولت ایران برای ساخت توربین‌های بادی

حمل و نقل

۷. قرارداد ۶۰۰ میلیون یورویی رنو با ایران برای احداث کارخانه مشترک
۸. قرارداد فولکس‌واگن برای فروش دو مدل خودرو
۹. قرارداد پژو برای تولید مشترک خودرو
۱۰. قرارداد بوئینگ برای فروش ۳۰ هواپیمای ۷۳۷ مکس به ایران. ایران نیز ۸۰ هواپیمای بوئینگ خریداری کرده است.
۱۱. فروش ۲۰ هواپیمای ای تی آر به ایران.
۱۲. قرارداد فروش ۱۰۰ هواپیمای ایرباس به ایران به ارزش ۱۹ میلیارد یورو
۱۳. قرارداد شرکت الستوم با ایران برای توسعه خطوط ریلی و مترو
۱۴. قرارداد روسیه با ایران برای تولید مشترک واگن
۱۵. قرارداد زیمنس به ارزش ۱٫۵ میلیارد یورو برای توسعه خطوط ریلی

صنعت

۱۶. قرارداد شرکت چینی سی آر ای سی به ارزش ۲ میلیارد دلار با شرکت آلومینیوم ایران برای احداث واحد در استان مرکزی

ارتباطات

۱۷. قرارداد ام‌اتی‌ان برای خرید ۴۹ درصد سهام یک شرکت ارائه‌دهنده اینترنت در ایران

نمایشگاه‌های جهانی

بازرگانی، صنعت، معدن، گردشگری، حمل و نقل و کشاورزی

مترجم: مهندس زهرا بزشکی

نمایشگاه‌های حمل و نقل
IT-Trans توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی راه‌حل‌های حمل‌ونقل عمومی تاریخ برگزاری: ۲۷ فوریه تا ۱ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: آلمان، کارلسروهه اطلاعات تماس: تلفن: +۴۹ (۰) ۷۲۱ ۳۷۲۰ ۵۱۴۰ و نمابر: +۴۹ (۰) ۷۲۱ ۳۷۲۰ ۹۹ ۵۱۴۰ پست الکترونیک: jochen.georg@messe-karlsruhe.de وبسایت: www.it-trans.org
Istanbul Rail Tech توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی فناوری راه‌آهن استانبول تاریخ برگزاری: ۱ تا ۲ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: ترکیه، استانبول اطلاعات تماس: تلفن: +۹۰ ۲۱۲ ۲۹۱ ۸۳ ۱۰ پست الکترونیک: moris.revah@ite-turkey.com وبسایت: www.istanbulrailtech.com
Transporter Tage توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل و واردات و صادرات تاریخ برگزاری: ۹ تا ۱۱ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: آلمان، برلین اطلاعات تماس: تلفن: +۴۹ (۰) ۳۰ ۸۳۲ ۱۷۹ ۲۲۰ و نمابر: +۴۹ (۰) ۳۰ ۸۳۲ ۱۷۹ ۲۲۰ پست الکترونیک: info@agentur-peppel.de وبسایت: www.transportertage-bb.de
Transport Compleet توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل و واردات و صادرات تاریخ برگزاری: ۱۳ تا ۱۵ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: هلند، هاردمبرگ اطلاعات تماس: تلفن: +۳۱ (۰) ۴۷۸ ۵۱۹ ۷۹۰ پست الکترونیک: venray@evenementenhal.nl وبسایت: booking.evenementenhal.nl
Auto & Transport Asia توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل آسیا تاریخ برگزاری: ۱۳ تا ۱۵ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: پاکستان، کراچی اطلاعات تماس: تلفن: +۹۲ (۰) ۵۷۴۰۵۸۱۸ و نمابر: +۹۲ (۰) ۵۷۴۰۵۸۱۸ پست الکترونیک: pxchina@126.com وبسایت: www.autoasia.com.pk

نمایشگاه‌های بازرگانی
Sign and Graphic Imaging Middle East توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی نشانه‌گذاری و تصویربرداری خاورمیانه تاریخ برگزاری: ۱۴ تا ۱۶ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: امارات متحده عربی، دبی اطلاعات تماس: تلفن: +۹۷۱ ۴ ۳۴۳۵۷۷۷ و همراه: +۹۷۱ ۵۰ ۶۴۰۲۵۴۹ پست الکترونیک: sgi.dubai@iecdubai.com وبسایت: www.signmiddleeast.com
PSI توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی تبلیغات ویژه تاریخ برگزاری: ۹ تا ۱۱ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: آلمان، دوسلدورف اطلاعات تماس: تلفن: +۴۹ ۲۱۱ ۹۰۱۹۱ ۱۸۵ و نمابر: +۴۹ ۲۱۱ ۹۰۱۹۱ ۱۸۵ پست الکترونیک: Boehme@reedexpo.de وبسایت: www.psi-messe.com
easyFairs Packaging Innovation توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی بسته‌بندی مارک‌دار و الهام‌بخش آینده تاریخ برگزاری: ۲۸ فوریه تا ۱ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: انگلستان، بیرمنگام اطلاعات تماس: تلفن: +۳۲ (۰) ۳۲۸۰ ۵۳ ۵۳ و نمابر: +۳۲ (۰) ۳۲۸۰ ۵۳ ۵۳ پست الکترونیک: antwerp@easyfairs.com وبسایت: www.easyfairs.com
Marketing Week Live توضیحات: نمایشگاه بازرگانی بازاریابی تاریخ برگزاری: ۷ تا ۸ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: انگلستان، لندن اطلاعات تماس: تلفن: +۴۴ (۰) ۲۰۷۹۷۰ ۴۷۰۵ پست الکترونیک: jonathan.carter@centaurmmedia.com وبسایت: www.marketingweeklive.co.uk
Heavent Meetings توضیحات: نمایشگاه بازرگانی همایش‌ها و کنوانسیون‌های تجاری تاریخ برگزاری: ۲۸ تا ۲۹ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: فرانسه، کن اطلاعات تماس: تلفن: +۳۳ (۰) ۱ ۵۵ ۷۴ ۶۴ ۶۴ و نمابر: +۳۳ (۰) ۱ ۵۵ ۷۴ ۶۴ ۶۴ پست الکترونیک: info@heavent-expo.com وبسایت: www.heavent-meetings.com/?lg=en

نمایشگاه‌های صنعت
Industrie Paris توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تجهیزات صنعتی و تخصصی تولید تاریخ برگزاری: ۲۷ تا ۳۰ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: فرانسه، پاریس اطلاعات تماس: تلفن: +۳۳ (۰) ۵۵۳ ۳۶ ۷۸ ۷۹ و نمابر: +۳۳ (۰) ۵۵۳ ۳۶ ۷۸ ۷۹ پست الکترونیک: industrie@gl-events.com وبسایت: www.industrie-expo.com
IAMD - Integrated Automation, Motion & Drive / Hannover Messe توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی اتوماسیون مجتمع، فناوری اطلاعات صنعتی، کنترل و انتقال برق تاریخ برگزاری: ۲۳ تا ۲۷ آوریل ۲۰۱۸ محل برگزاری: آلمان، هانوفر اطلاعات تماس: تلفن: +۴۹ ۵۱۱۸۹ ۳۳۵۰۰ پست الکترونیک: http://www.hannovermesse.de/en/applikation/forms/general-contact-form وبسایت: www.hannovermesse.de
StocExpo Europe توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی صنعت مخازن تخلیه تاریخ برگزاری: ۲۰ تا ۲۲ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: هلند، روتردام اطلاعات تماس: تلفن: +۴۴ (۰) ۲۰ ۳۱۹۶ ۴۴۲۲ پست الکترونیک: Tony.BM@stocexpo.com وبسایت: www.stocexpo.com

Otomasyon EURASIA توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی اتوماسیون صنعتی تاریخ برگزاری: ۱۵ تا ۱۸ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: ترکیه، استانبول اطلاعات تماس: تلفن: +۹۰ ۲۱۲ ۳۳۴ ۶۹ ۰۰ و نمابر: +۹۰ ۲۱۲ ۳۳۴ ۶۹ ۳۴ پست الکترونیک: info@hf-turkey.com وبسایت: http://wn- Eurasia.com
easyFairs Solids Schweiz توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی فناوری پارگیری پودر، فله و گرانول تاریخ برگزاری: ۷ تا ۸ فوریه ۲۰۱۸ محل برگزاری: سوئیس، زوریخ اطلاعات تماس: تلفن: +۳۵۸ (۰) ۵۰ ۵۹۱۳ ۱۹۸ پست الکترونیک: finland@easyfairs.com وبسایت: www.easyfairs.com
Metalworking EURASIA توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی فناوریهای پردازش ورق فلز، برش فلز و تشکیل فلز تاریخ برگزاری: ۱۵ تا ۱۸ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: ترکیه، استانبول اطلاعات تماس: تلفن: +۹۰ ۲۱۲ ۳۳۴ ۶۹ ۰۰ و نمابر: +۹۰ ۲۱۲ ۳۳۴ ۶۹ ۳۴ پست الکترونیک: info@hf-turkey.com وبسایت: win-eurasia.com

نمایشگاه‌های گردشگری
Vacances توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تعطیلات، ورزش و اوقات فراغت تاریخ برگزاری: ۱۱ تا ۱۴ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: سوئیس، ژنو اطلاعات تماس: تلفن: +۴۱ ۳۱ ۳۴۰ ۱۱ ۱۰ و ایمیل: ferienmesse@bernexpo.ch پست الکترونیک: ferienmesse@bernexpo.ch وبسایت: www.vacances.ch
Reiselivsmessen Oslo توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی گردشگری نروژ تاریخ برگزاری: ۱۲ تا ۱۴ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: نروژ، فورنو اطلاعات تماس: تلفن: +۴۷ ۹۷۰ ۱۸۹۶۷ پست الکترونیک: post@k.marketing.no وبسایت: www.reiselivsmessen.no
CMT - Die Urlaubsmesse توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تعطیلات و گردشگری تاریخ برگزاری: ۱۳ تا ۲۱ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: آلمان، اشتوتگارت اطلاعات تماس: تلفن: +۴۹ ۷۱۱ ۱۸۵۶۰ - ۲۴۴۰ و ایمیل: info(at)messe-stuttgart.de پست الکترونیک: info(at)messe-stuttgart.de وبسایت: www.cmt-stuttgart.de
Fitur توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی گردشگری تاریخ برگزاری: ۱۷ تا ۲۱ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: اسپانیا، مادرید اطلاعات تماس: تلفن: +۳۴ ۹۱ ۷۲۲ ۵۰ ۱۴ و ایمیل: convenciones@ifema.es پست الکترونیک: convenciones@ifema.es وبسایت: www.fituronline.com
Matka Nordic Travel Fair توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی گردشگری فنلاند تاریخ برگزاری: ۱۸ تا ۲۱ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: فنلاند، هلسینکی اطلاعات تماس: تلفن: +۳۵۸ ۴۰ ۴۵۰ ۳۲۵۰ پست الکترونیک: customer.service@messukeskus.com وبسایت: www.matkamessut.fi

نمایشگاه‌های معدن
Euromining توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی صنعت معدن تاریخ برگزاری: ۲۰ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: فنلاند، تمپر اطلاعات تماس: تلفن: +۳۵۸ ۲۰۷ ۷۰۱۲۰۰ پست الکترونیک: info@tampereenmessut.fi وبسایت: www.euromining.fi
Con-Mine توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تجهیزات و خدمات معدن و ساختمان تاریخ برگزاری: ۲۲ تا ۲۴ مارس ۲۰۱۸ محل برگزاری: اندونزی، جاکارتا اطلاعات تماس: تلفن: +۶۲ ۲۱ ۵۴۳۵ ۸۱۱۹ و ایمیل: +۶۲ ۲۱ ۵۴۳۵ ۸۱۱۹ پست الکترونیک: https://www.con-mine.net/contact-us وبسایت: www.con-mine.net
Mining World Russia توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی فناوریها و تجهیزات معدن و پردازش مواد معدنی تاریخ برگزاری: ۱۷ تا ۱۹ آوریل ۲۰۱۸ محل برگزاری: روسیه، مسکو اطلاعات تماس: تلفن: +۷ ۷۵۹۶ ۵۰۳۸ و ایمیل: +۷ ۷۵۹۶ ۵۱۱۱ پست الکترونیک: Natallia.Zhuk@ite-exhibitions.com وبسایت: www.miningworld.ru
MinTech Aktobe City توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی معدن، متالورژی و زغال سنگ تاریخ برگزاری: ۱۶ تا ۱۸ می ۲۰۱۸ محل برگزاری: قزاقستان، آکتوبا اطلاعات تماس: تلفن: +۷ ۷۵۹۵ ۱۲۸۱ و ایمیل: +۷ ۷۵۹۵ ۶۹ پست الکترونیک: Mark.Cano@dfv.de وبسایت: https://www.expocheck.com
MinTech توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تجهیزات و فناوریهای معدن، متالورژی و صنعت معدن و زغال سنگ تاریخ برگزاری: ۲۲ تا ۲۴ می ۲۰۱۸ محل برگزاری: قزاقستان، پاولودار اطلاعات تماس: تلفن: +۷ ۷۲۷ ۲۸ ۲۸ ۲۸ و ایمیل: +۷ ۷۲۷ ۲۵۰ ۷۵ ۱۹ پست الکترونیک: kazexpo@kazexpo.kz وبسایت: www.kazexpo.kz

نمایشگاه‌های کشاورزی
NutriFair توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی صنعت مکاتیزاسیون تولید حیوانی تاریخ برگزاری: ۱۷ تا ۱۸ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: دانمارک، فردریکسبورگ اطلاعات تماس: تلفن: +۴۵ ۷۵ ۹۲ ۲۵ ۶۶ پست الکترونیک: messec@messec.dk وبسایت: www.messec.dk
Polagra - Premier توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی مکاتیزاسیون کشاورزی تاریخ برگزاری: ۱۸ تا ۲۱ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: لهستان، پوزنان اطلاعات تماس: تلفن: +۴۸ ۶۱ ۸۶۹ ۲۰۰۰ و ایمیل: +۴۸ ۶۱ ۸۶۹ ۲۹۹۹ پست الکترونیک: info@mtp.pl وبسایت: www.polagra-premier.pl

Swiss Expo توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی تخصصی کشاورزی تاریخ برگزاری: ۱۰ تا ۱۳ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: سوئیس، لوسان اطلاعات تماس: تلفن: +۴۱ ۲۲ ۸۶۶ ۱۸ ۱۱ و ایمیل: +۴۱ ۲۲ ۸۶۶ ۱۸ ۱۱ پست الکترونیک: info@swiss-expo.com وبسایت: www.swiss-expo.com
Sival توضیحات: نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی تولید گیاه تاریخ برگزاری: ۱۶ تا ۱۸ ژانویه ۲۰۱۸ محل برگزاری: فرانسه، انگریز اطلاعات تماس: تلفن: +۳۳ ۴۱ ۹۳۴۰۴۰ و ایمیل: +۳۳ ۴۱ ۹۳۴۰۴۰ پست الکترونیک: https://www.sival-angers.com/infos-matques/contact/contact-etienne وبسایت: www.sival-angers.com

میانگین سهم مقاصد صادراتی پسته ایران در ۲۰ سال گذشته

ایران ۱۳٪

آلمان ۱۳٪

روسیه ۱۳٪

چین ۱۳٪

ایالات متحده ۱۳٪

ژاپن ۱۳٪

کره جنوبی ۱۳٪

هند ۱۳٪

ترکیه ۱۳٪

اسپانیا ۱۳٪

فرانسه ۱۳٪

ایتالیا ۱۳٪

پاکستان ۱۳٪

اندونزی ۱۳٪

سنگاپور ۱۳٪

مالزی ۱۳٪

برزیل ۱۳٪

مکزیک ۱۳٪

کلمبیا ۱۳٪

کوبا ۱۳٪

کاستاریکا ۱۳٪

پاناما ۱۳٪

کلمبیا ۱۳٪

کوبا ۱۳٪

کاستاریکا ۱۳٪

پاناما ۱۳٪

۱۸ دلار ۸/۳ درصد

نمایشگاه آمار صادرات پسته در سال جاری

سال گذشته نشان می‌دهد که صادرات پسته ایران در هشت ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ وزنی ۱۸٪ افزایش و از لحاظ ارزش با کاهش ۱۹٪ درصدی همراه بوده است.

صادرات

مصرف داخلی

جمع کل

پسته ای که خندان نیست

بررسی آمار هشت ماهه گمرک نشان می‌دهد کاهش ۱۹ درصدی صادرات پسته

۱۹ درصد

۴۹۵

سایب تازه‌ترین آمار گمرک ایران از تجارت خارجی هشت ماهه سال جاری در این مدت ۵۹ هزار و ۷۴۴ تن پسته از ایران به کشورهای خارجی صادر شده است که ارزش مجموع این محصول‌ها به ۴۹۵ میلیون و ۸۲۷ هزار و ۱۷۰ دلار می‌رسد.

بر اساس گزارش‌های گمرک، کثرت بازار پسته‌ها در سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیشتر بوده است.

مطابق با گزارش‌های گمرک، ارزش پسته‌ها در هشت ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۹ درصد کاهش یافته است.

پایه و محاسبه‌کننده

فهرست خدمات اینترنتی گمرک ایران

گمرک جمهوری اسلامی ایران به سرویس گیرندگان خود، چه خدماتی را الکترونیکی ارائه می‌دهد؟ سؤالی که پس از الکترونیکی شدن امور گمرکی، هر فعال اقتصادی، تاجر و بازرگانی را وسوسه می‌کند تا از این خدمات مطلع شود. اکنون خدمت گیرندگان می‌توانند به صورت اینترنتی این خدمات را از گمرک دریافت نمایند:

و اعلام خروج آن نیز به صورت سیستمی در اختیار مبدا قرار می‌گیرد. دریافت خدمات صادرات الکترونیکی از طریق سایت گمرک ایران به آدرس www.irica.ir و لینک پنجره واحد تجارت فرامرزی امکان پذیر است.

ترانزیت الکترونیکی

در سامانه جامع امور گمرکی اظهار در رویه ترانزیت از طریق اینترنت و در هر لحظه‌ای امکان پذیر شده است. سامانه جامع گمرکی به طور هوشمند کنترل‌های لازم را در اظهارنامه و تعیین مسیر آن‌ها عهده‌دار است. مسیرهای محموله‌ای که قرار است به قصد ترانزیت به کشور وارد و سپس خارج شود، کاملاً مشخص و زمان لازم برای آن پیش‌بینی شده است. این سامانه که در دل سامانه جامع گمرکی جای گرفته، ترانزیت را رصد کرده و مانیتورینگ محموله‌های ورودی و خروجی را انجام می‌دهد. دریافت خدمات ترانزیت الکترونیکی از طریق سایت گمرک ایران به آدرس www.irica.ir و لینک پنجره واحد تجارت فرامرزی امکان پذیر است.

کارشناسی مجازی

در سامانه جامع گمرکی با راه‌اندازی کارشناسی متمرکز در گمرک، بعد از اینکه خدمت گیرندگان اظهارنامه خود را ارائه کردند، کار کارشناسی بدون ارتباط مستقیم میان کارشناس و ارباب رجوع و به صورت الکترونیکی در کوتاه‌ترین زمان انجام می‌شود.

واردات الکترونیکی

در حال حاضر واردکنندگان می‌توانند از محل دفتر کار خود کالای خود را به گمرک اظهار نمایند. هم‌اکنون لینک ورود به سامانه الکترونیکی گمرک در سایت گمرک ایران قرار دارد و با ورود به این سامانه امکان اظهار از هر جا و به تمامی گمرکات از طریق اینترنت فراهم شده است. تا سه سال پیش، برای اظهارنامه‌های وارداتی می‌بایست چندین مراحل گمرکی را پشت سر گذاشت، اظهارکننده ناچار بود، فرم‌های کاغذی متعددی را پر کند و پر کردن این فرم‌ها بدون حضور او و یا نماینده‌اش در گمرک امکان پذیر نبود، این روند ازدحام بسیاری از مراجعان و رانندگان را به دنبال داشت، حضور طولانی مدت آن‌ها را کلافه می‌کرد و هر کدام می‌خواستند سریع‌تر کارشان انجام شود، دریافت خدمات واردات الکترونیکی از طریق سایت گمرک ایران به آدرس www.irica.ir و لینک پنجره واحد تجارت فرامرزی امکان پذیر است.

صادرات الکترونیکی

با راه‌اندازی سامانه جامع الکترونیکی گمرک هر صادرکننده می‌تواند در هر زمان از شبانه‌روز و از دفتر کارش فرم اظهارنامه صادراتی را پر کند. صادرکننده نیازی به حضور در محل گمرک ندارد و تشریفات گمرکی از طریق سیستم الکترونیکی این سازمان انجام می‌شود. با راه‌اندازی سامانه جامع امور گمرکی همه امورات مربوط به صادرات، به صورت مکانیزه انجام شده و اطلاعات از مبدا به گمرک مرز به صورت سیستمی ارسال شده

پنجره واحد مجازی

سامانه جامع گمرکی ارتباط الکترونیکی میان ۲۲ سازمان هم‌جوار را فراهم کرده و آن‌ها می‌توانند به آسانی و در هر لحظه از طریق بستر یکپارچه تبادل اطلاعات، مجوزهای لازم را به صورت الکترونیک با گمرک مبادله کنند. صدور مجوزهای ترخیص کالا که پیش از این کاغذی و بسیار زمان‌بر بود هم‌اکنون در این سامانه و از پنجره واحد تجارت فرامرزی و به صورت الکترونیکی انجام می‌شود. در حال حاضر هر سازمانی مجوزهای ترخیص را در این سامانه قرار داده و دسترسی سریع به آن‌ها امکان‌پذیر شده است. بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی، سازمان ملی استاندارد، اتاق بازرگانی ایران، سازمان غذا و دارو، سازمان توسعه تجارت، محیط زیست، سازمان حفظ نباتات و سازمان دامپزشکی از جمله سازمان‌هایی هستند که از این طریق تبادل اطلاعات می‌کنند.

سامانه آنلاین ارزش کالا

تجار می‌توانند به صورت آنلاین از ارزش کالاها با خبر شوند و بدانند که ارزش گمرکی برای کالاهای مختلف چقدر است. راه‌اندازی سامانه جامع الکترونیکی، ارائه لحظه‌ای ارزش کالا را نیز امکان‌پذیر کرده و پروژه‌ای با عنوان «تعیین ارزش کالا» (TSC) که در آن ارزش کالاها با استفاده از سامانه جامع الکترونیکی به صورت آنلاین امکان‌پذیر است، این پروژه نه تنها در بازرگانان که می‌تواند منبعی برای اطلاع از ارزش گذاری کالا برای مصرف‌کنندگان نیز باشد. این حرکت در جهت یکسان سازی ارزش کالای وارداتی و رعایت عدالت مالیاتی در دریافت حقوق ورودی است. سامانه آنلاین ارزش به آدرس epl.irica.ir/TscViewPage در دسترس همگان است.

پروانه الکترونیکی

بر اساس روندی که در گمرک پیش از الکترونیکی شدن اعمال می‌شد، واردکننده پیش از آنکه محموله خود را از گمرک خارج کند می‌بایست، برگ سبزی گمرکی تهیه می‌کرد. برگ سبزی که تهیه آن نیاز به حضور فیزیکی و صرف زمان زیادی بود. با اجرای سامانه جامع گمرکی، پروانه (برگ سبزی) به شکل الکترونیکی صادر می‌شود. ضمن اینکه امکان استعمال الکترونیکی پروانه‌ها در هر زمان و مکانی برای عموم مردم از طریق پنجره واحد تجاری فراهم شده و به طور میانگین فقط نیروی انسانی برای تعیین تکلیف محموله‌ها روزانه ۱۰۰۰۰ مورد استعمال الکترونیکی از گمرک می‌گیرد. پروانه‌های الکترونیکی در آدرس اینترنتی epl.irica.ir/eel در دسترس است.

کیف پول الکترونیکی

سامانه جامع گمرکی با کیف پول الکترونیکی متصل به کارت‌های هوشمند شرایطی را برای کابرنش فراهم کرده که سامانه به صورت هوشمند از کیف پول الکترونیک آن‌ها برداشت می‌کند. مراجعین باید مبالغی را بابت حقوق و عوارض گمرکی، توزین و ... پرداخت کنند و این کار از طریق کیف پول الکترونیکی و به صورت هوشمند انجام می‌شود. این نوع پرداخت علاوه بر ایجاد کنترل‌های دقیق و جلوگیری از تخلف سرعت کار را بالا برده و نیاز به کنترل‌های متعدد و حسابداری‌های پیچیده را مرتفع کرده است. لینک دریافت خدمات پول الکترونیکی در سایت گمرک ایران به آدرس www.irica.ir در دسترس است.

سامانه پیشخوان الکترونیک

با الکترونیکی شدن گمرک فرآیند رسیدگی به شکایات و اعتراضات تجار و بازرگانان به دیگر فرآیندهای الکترونیکی و هوشمند این سازمان افزوده شد. با راه‌اندازی این سامانه که در راستای کنترل و رصد تمامی فرآیندهای

گمرکی و ایجاد هر چه بیشتر شفافیت در آن‌ها انجام می‌شود، سامانه پیشخوان خدمات الکترونیک گمرک طراحی و راه‌اندازی شده و صاحبان کالا در هر لحظه و در هر مرحله از کار چنانچه اعتراض و یا شکایتی دارند از طریق آدرس اینترنتی club.irica.co آن را ثبت کنند تا رسیدگی‌های لازم در کوتاه‌ترین فرصت انجام شود. شکایت‌هایی که از زمان اعلام آن‌ها ۲۴ ساعت گذشته و به نتیجه نرسیده باشد در کارتابل بازرسی ویژه قرار می‌گیرد و توسط ستاد پیگیری می‌شود.

آمار بر خط تجارت خارجی

گمرک جمهوری اسلامی ایران با اعتقاد به قانون دسترسی آزاد به اطلاعات، امکان دسترسی عمومی به آمار و اطلاعات در حوزه تجارت خارجی را به صورت روزانه در پنجره واحد تجارت فرامرزی فراهم کرده است. دسترسی آزاد به آمار روزانه تجارت خارجی کشور از دستاوردهای مهم گمرک الکترونیک در دولت یازدهم است. آمار روزانه تجارت خارجی کشور را می‌توانید در آدرس <http://merchant.irica.ir/daily> ببینید.

استعلام الکترونیکی گوشی‌های تلفن همراه

استعلام شماره سریال گوشی‌های تلفن همراه جهت تشخیص گوشی‌های قاچاق از غیر قاچاق به صورت الکترونیکی فراهم شده و از طریق سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۸۸۷ یا لینک مخصوص استعلام شماره سریال گوشی‌های تلفن همراه وارداتی که در سایت رسمی گمرک ایران به نشانی www.irica.ir قرار داده شده، امکان‌پذیر است.

مکاتبات الکترونیکی

در اقدامی جدید ارائه خدمات گمرک به خدمات گیرندگان کاملاً الکترونیکی انجام می‌شود. گمرک جمهوری اسلامی ایران در راستای خدمات الکترونیکی خود امکان ثبت و پی‌گیری مکاتبات را از طریق پورتال این سازمان برای رفاه خدمات گیرندگان فراهم کرده است. بر همین اساس کلیه افراد حقیقی و حقوقی برای انجام تمامی مکاتبات با کلیه دفاتر ستادی و گمرکات اجرایی در هر نقطه از کشور می‌توانند با اتصال به پورتال گمرک جمهوری اسلامی ایران به آدرس www.irica.ir مکاتبات خود را ثبت و شماره پیگیری دریافت کنند. این پورتال به خدمات گیرندگان این امکان را داده است که بر اساس شماره‌ای که دریافت کرده‌اند، در جریان مراحل گردش مکاتبات و اقدامات انجام شده در خصوص مکاتبه خود، قرار گیرند.

بسته حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی

دارا هستند، ۲ درصد کمتر لحاظ می‌گردد. ماده ۲ دو میلیارد دلار سپرده ارزی دو ساله در چند بانک عامل توسط صندوق توسعه ملی (با احتساب مانده سپرده صندوق در سال ۱۳۹۵) جهت ارایه تسهیلات ارزی به خریداران خارجی کالاها و خدمات ایرانی در قالب اعتبار خریدار و نیز تامین سرمایه در گردش شرکت‌های صادراتی فعال در زمینه صادرات مجدد کالا و صادرات خدمات فنی و مهندسی، مطابق رویه‌های موجود صندوق.

این تسهیلات در صورت گشایش اعتبار اسنادی (LC) با نرخ معادل مجموع نرخ سود سپرده گذاری صندوق توسعه ملی در بانک عامل به میزان ۲ درصد، کارمزد بانک عامل به میزان ۱ درصد و نرخ پوشش ریسک صندوق ضمانت صادرات براساس مصوبه هیات وزیران (۵۰ تا ۱۰۵ درصد متناسب با ریسک کشوری) پرداخت خواهد شد.

در غیر این صورت، نرخ سود سپرده گذاری صندوق توسعه ملی در بانک عامل به میزان ۲٫۵ درصد، کارمزد بانک عامل به میزان ۱٫۵ درصد و نرخ پوشش ریسک صندوق ضمانت صادرات براساس مصوبه هیات وزیران محاسبه می‌شود.

تبصره ۱ نرخ‌های سود سپرده گذاری فوق‌الذکر منوط به تصویب هیات امنای صندوق توسعه ملی می‌باشد و دبیرخانه هیات امنای موظف است در اسرع وقت اقدامات لازم را به عمل آورد.

تبصره ۲ صندوق توسعه ملی موظف است اقدامات لازم جهت افزایش دوره سپرده گذاری از دو سال به حداقل پنج سال برای اعطای تسهیلات به خدمات فنی و مهندسی را انجام دهد.

تبصره ۳ استفاده از تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی منوط به عدم تبدیل ارز به ریال می‌باشد.

ماده ۳ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، صندوق توسعه ملی، صندوق ضمانت صادرات، بانک توسعه صادرات و سازمان توسعه تجارت سازوکار لازم برای حصول اطمینان نسبت به استفاده از تسهیلات مواد (۱) و (۲) را طراحی و بر آن نظارت نماید.

تبصره ۱ تسهیلات ترجیحی موضوع این دستورالعمل تنها برای متقاضیانی است که اقدام به اخذ تسهیلات جدید می‌نمایند و مشمول استمهال تسهیلات قبلی نخواهد بود.

بسته حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی که به پیشنهاد کارگروه برنامه ملی پیشبرد برون‌گرایی اقتصاد (توسعه صادرات غیر نفتی) در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۵/۹ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به تصویب رسیده است از سوی معاون اول رییس جمهوری برای اجرا به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شد که متن کامل آن به شرح زیر است:

در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و حمایت از صادرات غیر نفتی «برنامه‌های حمایتی و تشویقی توسعه صادرات غیر نفتی کشور» جهت اجرا توسط دستگاه‌های اجرایی ذیربط به شرح ذیل ابلاغ می‌گردد تا صادرکنندگان کالا و خدمات به طرق مختلف مورد حمایت قرار گیرند.

الف- منابع شامل منابع صندوق توسعه ملی، منابع بانکی و منابع بودجه‌ای ماده ۱ سپرده گذاری مبلغ یازده هزار میلیارد ریال به اضافه مانده جذب نشده سپرده‌های ویژه صادراتی صندوق نزد بانک‌های عامل تا تاریخ ابلاغ این بسته (معادل یازده هزار میلیارد ریال) در یک دوره دو ساله در بانک‌های عامل توسط صندوق توسعه ملی جهت اعطای تسهیلات صادراتی.

در این راستا، به منظور افزایش پوشش این تسهیلات با نرخ سودی کمتر از مصوب شورای پول و اعتبار، از تاریخ ابلاغ این بسته منابع صندوق توسعه ملی به شرح مذکور با منابع داخلی بانک‌ها به نسبت ۵۰-۵۰ ترکیب و به صادرات اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱ از تاریخ ابلاغ این بسته، مشارکت بانک‌ها در اعطای تسهیلات صادراتی از محل منابع صندوق، منوط به رعایت نسبت فوق و نرخ‌های مذکور در تبصره ۲ می‌باشد.

در این راستا، آورده از محل منابع داخلی بانک توسعه صادرات، بانک صنعت و معدن و بانک کشاورزی به ترتیب ۲۰ هزار میلیارد ریال، ۹ هزار میلیارد ریال و ۵ هزار میلیارد ریال خواهد بود و سایر بانک‌ها نیز می‌توانند سهم خود را به صندوق توسعه ملی اعلام نمایند.

تبصره ۲ نرخ سود تسهیلات فوق به صورت میانگین نرخ سود تسهیلات صندوق توسعه ملی (در حال حاضر این نرخ ۱۱ درصد می‌باشد) و نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار خواهد بود.

تبصره ۳ نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار در محاسبه منابع داخلی بانک‌ها برای مواردی که پوشش ضمانت نامه‌ای صندوق ضمانت صادرات را

تبصره ۲ تمامی بانک‌های عامل موظفند هر ماه یک‌بار لیست تسهیلات گیرندگان از منابع صندوق توسعه ملی و منابع بانکی را به سازمان توسعه تجارت ارسال کنند.

سازمان توسعه تجارت موظف است بانک اطلاعاتی از مجموعه تسهیلات پرداختی این بسته و صادر کنندگان بهره‌مند از تسهیلات را تهیه و گزارش آن را هر ماه یک‌بار به سازمان برنامه و بودجه ارائه نماید.

ماده ۴ منابع پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور برای حمایت از صادرات غیرنفتی به شرح زیر می‌باشد:

۴۱ مبلغ ۱۲۰۰ میلیارد ریال از محل اعتبار ردیف ۷۴ ۵۵۰۰۰۰۰ برای اعطای جوایز صادراتی مربوط به صادرات غیرنفتی و غیرپتروشیمی با اولویت صادرات دانش بنیان.

۴۲ مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال یارانه سود تسهیلات واحدهای تولیدی با اولویت تولیدات صادراتی از محل اعتبار ردیف ۹۰ ۵۵۰۰۰۰۰.

۴۳ پیش‌بینی اعتبار از محل هدفمندسازی یارانه‌ها براساس آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

ماده ۵ به منظور کاهش بیشتر هزینه سود تسهیلات صادراتی، بخشی از سود این تسهیلات (موضوع ردیف ۳ جدول شماره ۱)، از محل یارانه سود (اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۶) توسط سازمان توسعه تجارت به نیابت از صادر کنندگان و متناسب با تخصیص اعتبارات بودجه‌ای و براساس مفاد قرارداد عاملیت بین سازمان توسعه تجارت و بانک‌های عامل، پس از ارائه اسناد و مدارک لازم از سوی صادر کننده به سازمان توسعه تجارت مبنی بر انجام صادرات و تأیید این سازمان، به بانک عامل پرداخت می‌شود. بانک‌های عامل موظفند، متناسب با پرداخت‌های انجام شده، نسبت به تعدیل بازپرداخت اقساط باقی مانده تسهیلات گیرندگان اقدام نمایند.

ب- نحوه استفاده از مشوق‌ها

ماده ۶ پرداخت تمام یا بخشی از هزینه‌های صدور کالاهای تولیدی صادراتی و خدمات به منظور افزایش رقابت‌پذیری صادرات غیرنفتی در بازارهای هدف (پیوست شماره ۱)، متناسب با تأمین منابع، مشتمل بر برنامه‌های حمایتی و تشویقی ذیل:

جدول شماره ۱ شرح فعالیت و میزان بهره‌مندی از مشوق‌های صادراتی در سایت معاون اول رئیس جمهوری موجود می‌باشد.

تبصره ۱ ذینفعان، میزان و شرایط بهره‌مندی از هر یک از موضوعات حمایتی و تشویقی دستورالعمل و مدارک و مستندات مورد نیاز و فرآیند اجرایی مربوط به پرداخت در قالب شیوه‌نامه‌های اجرایی تعیین و توسط سازمان توسعه تجارت رأساً ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲ وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت) موظف است پرداخت مشوق‌های صادراتی را به گونه‌ای انجام دهد که تأمین مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی داخلی را با مشکل مواجه نسازد، با ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی و آیین‌نامه اجرایی آن در تضاد نباشد و رقابت ناسالم بین صادر کنندگان در بازارهای هدف را تشدید نکند.

تبصره ۳ با توجه به اهمیت صادرات خدمات به لحاظ ارزآوری و ارزش افزوده بالا و لزوم حمایت از آن، سازمان توسعه تجارت ایران مکلف است رویه‌ای را طراحی و مد نظر قرار دهد که مشکلات مربوط به احراز و قطعیت صادرات و ارزش صادراتی خدمات مورد حمایت و تشویق‌های دستورالعمل مرتفع شود.

ماده ۷ آن دسته از صادر کنندگان کالا که موفق به افزایش صادرات خود در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ شده‌اند و یا برای اولین بار اقدام به صادرات نموده‌اند، متناسب با میزان افزایش صادرات خود و مطابق با درصدهای جدول پیوست (شماره ۲) بین ۵/۰ تا ۳ درصد از جایزه صادراتی بهره‌مند خواهند شد.

تبصره ۱ کف ارزش صادرات سال ۱۳۹۶ جهت برخورداری از جوایز

صادراتی کالا یک میلیون دلار می‌باشد.

تبصره ۲ در راستای حمایت از شرکت‌های بزرگ صادراتی، شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یاسا عمومی صادراتی که واجد شرایط مندرج در دستورالعمل پیوست شماره ۳ باشند، از حمایت‌های مندرج در جدول شماره (۲) بهره‌مند خواهند شد.

جدول شماره (۲) مشوق‌ها، امتیازات و حمایت‌های شرکت‌های بزرگ صادراتی در سایت معاون اول رئیس جمهوری موجود می‌باشد.

ماده ۸ مبنای پرداخت جوایز صادراتی کالا، قیمت‌های اظهار شده مندرج در پروانه‌های صادراتی می‌باشد.

تبصره در صورتی که قیمت مندرج بر روی پروانه صادراتی بیشتر از قیمت پایه صادراتی باشد، قیمت پایه صادراتی ملاک محاسبه جایزه خواهد بود.

ماده ۹ جوایز صادراتی مربوط به هر سال در بخش کالایی به صادر کنندگانی تعلق می‌گیرد که خروج کالای صادراتی آن‌ها در همان سال صورت گرفته باشد و مراتب خروج محموله صادراتی در سامانه جامع امور گمرکی ثبت شود.

ماده ۱۰ صادر کنندگانی که اقدام به صادرات با کسرت پیمانه وری و مرز نشینی نموده‌اند، مشمول جایزه صادراتی این دستورالعمل نمی‌باشند.

ماده ۱۱ کالاهایی که طی سال ۱۳۹۶ مشمول پرداخت عوارض صادراتی شده‌اند، از شمول این دستورالعمل خارج می‌شوند.

ماده ۱۲ تحویل مدارک زیر برای دریافت جوایز صادراتی از سوی صادر کنندگان کالا ضروری می‌باشد:

۱۲-۱ ثبت نام اولیه و تکمیل فرم (پیوست شماره ۴) در موعد زمانی اعلام شده از سوی سازمان توسعه تجارت ایران، از طریق سیستم پرداخت جوایز و مشوق‌های صادراتی.

۱۲-۲ اطلاعات پروانه‌های صادراتی به صورت الکترونیکی و از طریق پنجره واحد تجارت فرامرزی در اختیار سازمان توسعه تجارت ایران و سازمان‌های صنعت و معدن و تجارت استان‌ها قرار می‌گیرد.

۱۲-۳ عضویت در بانک اطلاعات صادر کنندگان سازمان توسعه تجارت ایران

تبصره سازمان توسعه تجارت، در خصوص رد یا تأیید اهلیت صادر کننده از تشکلی فراگیر استعلام نماید. مهلت ارائه پاسخ از سوی تشکلی فراگیر در این خصوص یک هفته می‌باشد و عدم ارسال پاسخ، ظرف یک هفته کاری، به منزله تأیید می‌باشد.

ماده ۱۳ صادر کنندگان خدمات فنی و مهندسی براساس صورت وضعیت‌های تأیید شده کارفرما و متناسب با عملکرد صادرات، تعداد نیروی انسانی ایرانی و سهم تجهیزات و مصالح داخلی صادر شده، مطابق شیوه‌نامه‌ای که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) تهیه خواهد شد، حداکثر تا سقف ۴ درصد عملکرد بر مبنای صورت وضعیت‌های تأیید شده، در سقف اعتبارات تخصیصی، از جایزه صادراتی بهره‌مند می‌شوند.

تبصره ۱ ماشین‌آلات و تجهیزات مورد استفاده در پروژه‌های خدمات فنی و مهندسی و پیمانکاری که به صورت خروج موقت در پروژه مورد استفاده قرار می‌گیرند، مشمول امتیازات این ماده نخواهد بود.

تبصره ۲ تسهیلات موضوع این ماده صرفاً شامل شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی و پیمانکاری ایرانی اعم از اینکه مستقیماً از طریق شرکت یا شرکت‌های داخلی خود و یا از طریق شرکت‌های ثبت شده خود در خارج از کشور نسبت به انعقاد قرارداد اقدام کرده‌اند، می‌شود.

تبصره ۳ صادر کنندگان خدمات فنی و مهندسی ایرانی که با تشکیل کنسرسیوم و یا مشارکت با اشخاص خارجی، در خارج از کشور جهت اخذ پروژه‌ها اقدام می‌کنند متناسب با میزان سهام یا مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی از جوایز صادراتی بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۱۴ تحویل مدارک ذیل جهت دریافت جوایز صادراتی خدمات فنی

و مهندسی ضروری می‌باشد:

۱۴ ۱ فرم اطلاعات عمومی قرارداد (پیوست شماره ۴).

۱۴ ۲ صورت وضعیت‌ها یا صورت حساب‌های مربوط به کارکرد سال موردنظر با تائید کارفرما.

۱۴ ۳ مدارک مؤید فهرست کارکنان شاغل در پروژه از قبیل فهرست حقوق، تصویر پروانه اشتغال به کار در کشور هدف.

۱۴ ۴ ارائه پروانه‌های صادراتی کاغذی (سنوات گذشته) و یا شماره رسید پروانه‌های صادراتی الکترونیکی مربوط به صادرات قطعی تجهیزات، ماشین‌آلات و مصالح ساختمانی داخلی مورد استفاده در پروژه.

ماده ۱۵ پرداخت مشوق‌ها و جوایز این بسته صرفاً در سقف اعتبارات تخصیصی مجاز بوده و ایجاد هر گونه تعهد بیش از اعتبار تخصیص یافته، ممنوع می‌باشد.

تبصره در صورت محدودیت اعتبار، پرداخت مشوق‌های غیرمستقیم و پس از آن جایزه به صدور خدمات فنی مهندسی از اولویت برخوردار می‌باشد.

ماده ۱۶ نرخ ارز مورد استفاده برای محاسبه جوایز صادراتی برابر نرخ ارز اعلامی بانک مرکزی می‌باشد که برای صدور کالاهای زمان صدور پروانه صادراتی و برای صدور خدمات فنی و مهندسی زمان دریافت صورت وضعیت ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۱۷ شرکت‌ها و موسسات صادرکننده کالا و خدمات موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور و نیز شرکت‌ها و موسسات وابسته به نهادها و موسسات موضوع ماده (۵) همان قانون مشمول جوایز این دستورالعمل نخواهند بود.

تبصره اشخاص حقیقی صادرکننده مشمول دریافت جایزه صادراتی نخواهند بود.

ماده ۱۸ سازمان توسعه تجارت ایران مجاز است تمام یا بخشی از فرآیند اجرایی مرتبط با پرداخت مشوق‌های صادراتی موضوع این دستورالعمل را حسب مورد به سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها تفویض نماید.

ماده ۱۹ سازمان توسعه تجارت ایران موظف است به منظور رسیدگی به تخلفات صادراتی ارجاعی از مراجع ذیربط در مورد کلیه اشخاص دریافت‌کننده جوایز صادراتی کارگروه رسیدگی به تخلفات صادراتی را تشکیل دهد.

تبصره در صورت اثبات و تائید موارد تخلف موضوع ماده فوق، متخلف علاوه بر عودت مبالغ مربوط به مشوق و جایزه صادراتی، حداکثر تا پنج سال با تشخیص کارگروه مذکور از دریافت جوایز و مشوق‌های صادراتی و عضویت در بانک اطلاعات صادرکنندگان محروم می‌گردد.

ماده ۲۰ وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت) مکلف است به منظور ارزیابی اثرگذاری مشوق‌ها، بانک اطلاعاتی و سامانه رایانه‌ای از اطلاعات درخواست‌کنندگان و استفاده‌کنندگان از مشوق‌های موضوع این دستورالعمل را تهیه و از طریق سایت خود اطلاع‌رسانی نماید و عملکرد و جوه و برنامه‌ها و فعالیت‌های این دستورالعمل را در مقاطع شش ماهه به ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه کند.

ج- سایر حمایت‌ها

ماده ۲۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به تودیع منابع بانک مرکزی نزد بانک‌های عامل جهت سپرده‌گذاری در بانک‌های کارگزار خارجی به منظور تسهیل صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی اقدام نماید.

ماده ۲۲ گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

۲۲ ۱ صدور مجوز برای متقاضیان ورود موقت برای پردازش بدون نیاز

به استعمال از سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها

۲۲ ۲ تسریع در ترخیص ورود موقت مواد اولیه و کالاهای متعلق به

واحدهای تولیدی دارای پروانه تاسیس یا بهره‌برداری جهت پردازش موضوع ماده ۵۱ قانون امور گمرکی در راستای بند «ث» ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور با اخذ حداکثر یک برابر حقوق ورودی به عنوان تضمین کالا

۲۲ ۳ تسریع در صدور کالاهای دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد معتبر بدون نیاز به اخذ مجوز ورودی از سازمان استاندارد.

۲۲ ۴ بررسی درخواست‌های استرداد حقوق ورودی صادرکنندگان ملی یا استانی یا فعالان اقتصادی مجاز با حداقل اسناد و انجام استعلام بعد از صدور حکم استرداد

ماده ۲۳ سازمان ملی استاندارد ایران مکلف است نسبت به ایجاد، توسعه، تجهیز و تقویت آزمایشگاه‌های استاندارد در مبادی رسمی ورودی و خروجی با بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران اقدام نماید.

ماده ۲۴ وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذیربط نسبت به ساماندهی، تجهیز و تکمیل طرح‌های توسعه‌ای و زیرساختی پایانه‌های مرزی اقدام نماید.

ماده ۲۵ این بسته در ۲۵ ماده و ۲۱ تبصره تنظیم، جایگزین بسته «حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی سال ۱۳۹۵» (موضوع ابلاغیه شماره ۲۶۰۹۱ مورخ ۱۳۹۵/۳/۴ معاون اول رئیس جمهوری) می‌شود و جهت اجرا از تاریخ ۱۳۹۶/۱/۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ ابلاغ می‌گردد.

جدول پیوست شماره ۱ و ۲ با عنوان فهرست کشورهای هدف صادراتی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۶ در سایت معاون اول رئیس جمهوری موجود است.

پیوست ۳ دستورالعمل حمایت از شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی

ماده (۱): تعریف شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی

منظور از شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی در این دستورالعمل، شرکت‌هایی هستند که مشمول یکی از موارد زیر بوده و شاخص‌ها و معیارهای ماده (۲) این دستورالعمل را دارا باشند:

- شرکت‌های بازرگانی موجود که به امر صادرات می‌پردازند.

- شرکت‌های بازرگانی که توسط شرکت‌های بزرگ تولیدی ایجاد شده‌اند و علاوه بر صادرات محصولات خود با استفاده از امکانات، ظرفیت‌ها و خدمات موجود در شرکت، صادرات محصولات سایر شرکت‌های کوچک تولیدی را نیز انجام می‌دهند.

- شرکت‌های بازرگانی که توسط هلدینگ‌های بزرگ ایجاد شده‌اند و صادرات محصولات شرکت‌های زیرمجموعه و تحت پوشش خود را انجام می‌دهند.

- شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی از طریق یکی از روش‌های زیر با واحدهای تولیدی یا خدماتی همکاری می‌نمایند:

- خرید محصولات واحدهای تولیدی و صادرات آن تحت برند شرکت بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی

- اخذ نمایندگی رسمی فروش از واحدهای تولیدی

- اخذ کارمزد در ازای صادرات قطعی و با برند شرکت تولیدی

جدول ماده (۲): شاخص‌ها و معیارهای برخورداری از حمایت‌ها

شرکت‌های بازرگانی تخصصی و یا عمومی صادراتی جهت برخورداری از حمایت‌های این دستورالعمل می‌بایست از کلیه شرایط جدول ماده (۲) برخوردار باشند که شرح جدول آن در سایت معاون اول ریاست جمهوری موجود است.

پیوست ۴ فرم اطلاعات عمومی قرارداد جهت دریافت جوایز صادراتی خدمات فنی و مهندسی در سایت معاون اول رئیس جمهوری موجود است.

منبع: ایرنا

فراخوان پنجمین همایش ملی توسعه پایدار با رویکرد بهبود محیط کسب و کار

با همکاری اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، اصفهان، شیراز و تبریز

مشهد مقدس ۹ و ۱۰ اسفندماه ۱۳۹۶

همایش ملی توسعه پایدار با رویکرد
بهبود محیط کسب و کار

محورهای همایش:

- راهکارهای بهبود وضعیت ایران در نماگر تجارت فرامرزی بانک جهانی
- راهکارهای بهبود وضعیت ایران در نماگر حمایت از سرمایه گذاران خرد بانک جهانی
- راهکارهای بهبود وضعیت ایران در نماگر ورشکستگی و پرداخت دیون بانک جهانی
- راهکارهای بهبود وضعیت ایران در نماگر شروع کسب و کار بانک جهانی
- راهکارهای بهبود وضعیت ایران در نماگر اخذ اعتبارات بانک جهانی

مهلت ارسال اصل مقاله: ۹۶/۱۱/۱۵

اعلام نتایج داوری مقاله: ۹۶/۱۱/۲۵

www.dbmc.ir | hamayesh@mccima.net

سلامتی و نشاط با آبمیوه‌های طبیعی

اولین آبمیوه با پروسه اسپتیک در ایران
بدون مواد نگهدارنده و هرگونه رنگ مصنوعی

Minute Maid®

مینوت فید

محصولی با کیفیت از کمپانی

Coca-Cola

شرکت تولیدی و صنعتی سامد

تولید کننده:

فرمالین

رزین اوره فرمالدئید (UF)

رزین ملامین فرمالدئید (MF)

فرم اوره (UFC)

چسب های پایه حلالی

چسب های پایه آبی

مشهد: کیلو متر ۲۷ بزرگراه قوچان
صندوق پستی: ۹۱۳۷۵-۴۵۶۶
تلفن: (۰۵۱)۳۱۶۶۹ (خط ۴۰)
فکس: (۰۵۱)۳۲۴۶۳۳۱۴
دفتر تهران: تلفن: (۰۲۱)۸۸۷۷۴۲۵۵
۸۸۷۹۰۶۶۹، ۸۸۷۹۰۶۸۰
فکس: (۰۲۱)۸۸۷۹۵۲۹۵

www.samed.ir samed@samed.ir

چسب دسشرد
اتصال ناگسستی در صنایع ایران